

ЕГИПЕТСКИ

ЗАГАДКИ

МАСКАТА
НА
РА

Paul Doherty
The Mask of Ra
Copyright © 1998 Paul Doherty

ГОЛ ДОХЪРИ

МАСКАТА НА РА

Превод от английски
Александър Бояджиев

КНИГОВЪДАТЕЛСКА КЪЩА **m p u d**, 2001

*В памет на Шарлот Ан Спенсър от Чинафорд
(23.01.1986-16.10.1997) - малка и добра почитателка на науката, която обичаше и писането.*

- © Александър Бояджиев, превод, 2001 г.
© Виктор Паунов, библиотечно оформление и корица, 2001 г.
© Книгоиздателска къща „Труд“, 2001 г.

ISBN 954-528-278-9

Първата династия на Древен Египет е основана около 3100 г. пр. Хр. Между тази дата и началото на Новото царство (1550 г. пр. Хр.) Египет преживява поредица от коренни преобразования, включващи строежа на пирамидите, появата на градове по течението на Нил и обединението на Горен и Долен Египет; разцъфтява и религията, основана върху култа към Бога Слънце Ра и към Озирис и Изида. В този период Египет е принуден да се брани от чужди набежи, най-вече от нахлуващите от Азия хиксози, които разоряват царството и дори в периода 1640-1552 г. пр. Хр. успяват да възкачат своите царе на египетския престол. Към 1479 г. пр. Хр., когато започва тази история, Египет вече е омиротворен и обединен от фараона Тутмос II; страната уверено върви към нов възход и огромна слава. Фараоните преместват столицата си в Тива; изгарянето в пирамидите е заменено с разрастването на некрополите откъм западния бряг на Нил. По това време Долината на царете се обособява като мавзолей на най-високопоставените особи.

За да внесе повече яснота, си послужих с гръцките наименования на градовете и на някои други обекти – например Тива и Мемфис, вместо с техните арха-

ични египетски имена. Топонимът Сакара е ползван при описанието на цялостния комплекс от пирамидите около Гиза. Спрях се и на по-краткия вариант на името на височайшата царица и съпруга на фараона – Хатусу, вместо Хатшепсут. Тутмос II умира през 1479 г. пр. Хр. и в настъпилата ситуация на несигурност и объркване съпругата му завзема властта и управлява Египет през следващите двайсет и пет години. В този период страната се превръща в могъща империя – най-богатата държава на тогавашния свят.

Религията на Египет през така нареченото Ново царство (1552-1069 г. пр. Хр.) също търпи развитие: процъфтява култът към Озирис. Според легендата този бог е убит от брат си Сет, но е върнат за живот от обичната си сестра и съпруга Изиди, която ражда сина им Хор. Освен политеистичния пантеон процъфтяват и редица култове към животни и растения, както и към потоците и реките, смятани за свещени. Фараонът също е обожествяван като превъплъщение и син на слънчевия бог.

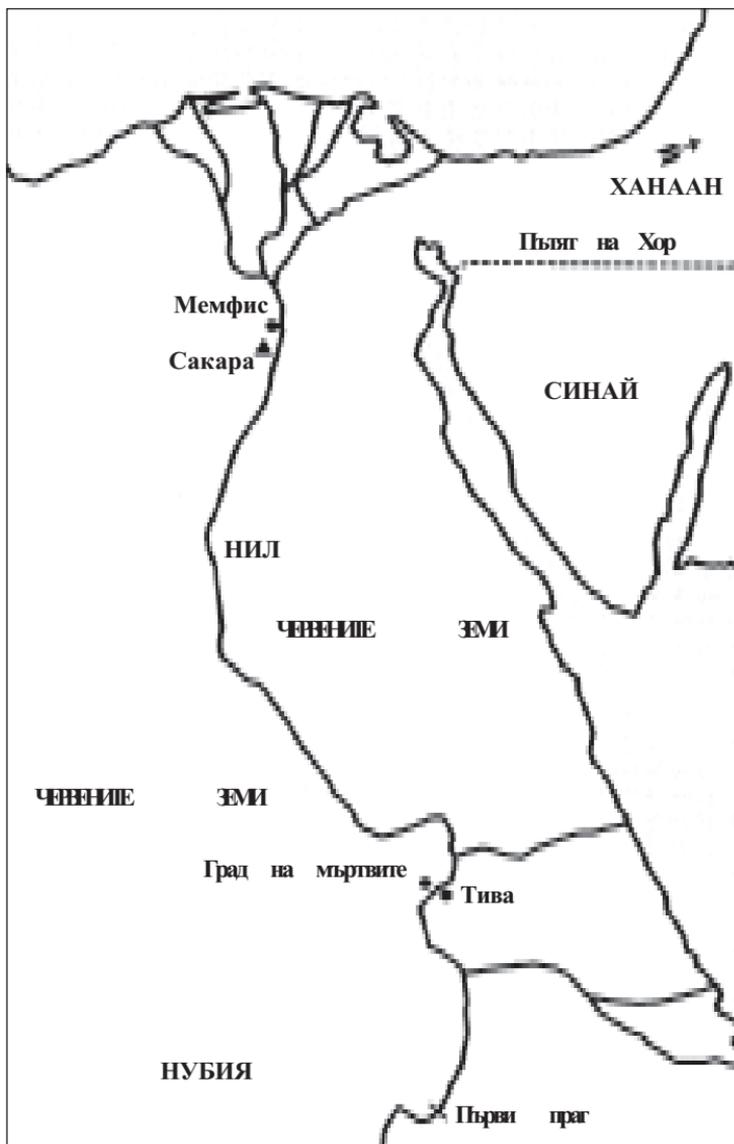
В описваната епоха египетската цивилизация търси и намира израз на струпаните от нея богатства в религиозния живот, церемониала, архитектурата, облеклото, образованието и стремежа към приятен и оholen живот. Господстващият връх на тази цивилизация се оформя от съсловието на войните, жреците и писарите. Йероглифната писменост е запазила многобройни примери за изисканите словосъчетания, с които египтяните са представляли както себе си, така и културата си: фараонът е Златен ястреб, хазната е Дом на среброто, военните времена са сезонът на хиената, царският дворец е Дом на

милион години, културните и научните центрове към по-големите храмове са Дом на живота, военното командване се помещава в Дома на войната, а школите за обучаване на бойци – в Дома на битките. Дом на тайните пък е управлението на шпионите, съгледвачите и доносниците, Дом на удоволствията наричат публичните домове, а наложниците на фараона обитават Дома на усамотението.

Въпреки смайващата с блясъка си цивилизация на Египет управлението на тази страна може да бъде определено само по един начин – насилствено, кърваво, деспотично. Тронът на върховния владетел неизменно е център на сплетни и заговори, на ревност и люто съперничество. Ето на каква политическа сцена се появява младата Хатусу през 1479 г. пр. Хр.!

А най-накрая бих искал да поднеса почитанията си към Лондонската библиотека на площад „Сейнт Джеймс“. Тя е истинска съкровищница на познанието и със сигурност е една от най-представителните библиотеки в света! Дълбоко съм благодарен за високия професионализъм на персонала в тази библиотека, за безупречното обслужване и за изумителната грамада от стари и съвременни книги, които така дружелюбно ми бяха предоставени.

Египет около 1479 година преди Христа

ПРОЛОГ

*Духт: подземният свят на египтяните, където се е притаила
Анеп, величавата змия*

През месец Атир от сезона на разливите ахет¹ и в тринайсетата година от царуването на фараон Тутмос II, любимеца на Ра, неговата съпруга и доведена сестра Хатусу уреди голям банкет в Дома на милион години. Празничният пир продължи до късно през нощта. Царицата търпеливо дочака момента, когато виното повали в сън половината от гостите, а другите не откъсваха лъстиви очи от голите тела на танцьорките. Момичетата бяха с парфюмирани черни перуки, белосани лица и очертани с туш очи, а кухите мъниста около талиите, глезените и китките им отмерваха с приспивно темпо всяко извиване, обръщане и завъртане в ритъма на танца.

Хатусу излезе от банкетната зала и забърза по облицования с мрамор коридор. В светлината на припламващите от двете ѝ страни полупрозрачни алабастрови лампи оживяваха изрисуваните в червено, синьо и зелено сцени на военни победи при царуването на баща ѝ. Стенописите изобразяваха

¹ Египетският календар се състои от 12 месеца, разделени в 3 сезона - на разливите (ахет), на поклънването (перт) и на горещините (шему). Атир е третият месец и съответства на декември-януари - бел. прев.

коленичили в очакване на смъртта си нубийци, либийци и митанийци² с вързани над главата ръце, сгърчени пред победилния ги фараон, въоръжен с тежък боен кривак и боздуган.

Хатусу ускори крачка. Мина покрай часовете, застанали пред стълбището – царската стража с белите къси поли, вpletени в коланите златни нишки, бронзови маншети около китките и предпазни огърлици на врата, които проблясваха на светлината на факлите. Мъжете стояха неподвижни като статуи, стиснали копие в едната ръка и оцветен в бяло и червено щит в другата.

От време на време царицата се спираше за миг и се вслушваше в звуците, идващи откъм пира. Те отслабваха постепенно, докато се придвижваше към вътрешността на двореца – там, където се гущеше нейният личен параклис, домът за молитва, посветен на Сет, бога с кучешка глава. Тя отвори вратата на молитвения дом и влезе. Свали златните си сандали, пое щипка самородна сода за почистване на устата и вдъхна свещения дим от кадилницата, за да пречисти още веднъж дъха си, преди да се помоли. Факлите бяха угасени, но светлината от алабастровите лампи меко искреше в скъпите мозаични изображения по всички стени, които с картини разказваха как Сет се впуснал да ухажда някаква богиня и от семенната му течност, която попаднала върху земята, поникнали сребърни пъпешки. Хатусу коленичи върху специалната възглавница пред свещената статуя на Сет, заобиколена от изпускащи сладникавия

² От тогавашното царство Митани, разположено на изток, дългогодишен неприятел на Египет - бел. прев.

мирис на тамян съдинки от слонова кост с дръжчици във формата на ибис и дива коза.

Хатусу беше дребна и гъвкава: бялата прозрачна мантия не скриваше деликатната ѝ фигура. На главата си бе поставила плътна черна перука с три плитки, завъртени надолу по врата. Върху челото ѝ лежеше златен накит с червени линии; на ушите ѝ висеше по една златна аспида³, осяяна със скъпоценни камъни; сребърни и златни гривни обгръщаха китките и глезените ѝ, а от нежния ѝ врат тежко се спускаше изящна огърлица с драгоценни камъни. Хатусу погледна към свещената статуя, вдигна ръце, поклони се доземи и започна да се моли: дано могъщият Сет я спаси от грижите, които я измъчваха сега! Само след дни доведеният ѝ брат и съпруг Тутмос II щеше да се върне в Тива като победител във войната срещу народите, нападнали Египет откъм Голямото море, отвъд делтата на Нил. Но какво щеше да се случи с нея?

Бе получила тайно анонимно послание, в което се настояваше тя да дойде тук в глуха нощна доба, за да получи по-точни напътствия. Тя, величествената съпруга на фараона, чиято красива глава се увенчаваше с диадемата на египетските царици, бе принудена да се промъква като плъх из коридорите на собствения си дворец! Хатусу трепереше от гняв. Как така някой се бе осмелил да привика обичната на фараона в личния ѝ молитвен дом? Но залогът бе твърде голям, изнудвачът знаеше тайна, прекалено страшна за чужди уши. Затова тя не я сподели с никого и се подчини на посланието.

³ Вид отровна змия от семейството на усойниците - бел. прев.

Досега всичко бе вървяло по мед и масло. Да, Тутмос имаше достатъчно наложници и дори една от тях му роди син, когото той призна за свой наследник, но Хатусу продължаваше да бъде неговата царица! Тя беше изкусен майстор в любовта и здраво бе оплела божествения фараон в ложето си. Тутмос обяви, че изживяването от него удоволствие е толкова силно, че е сравнимо с екстаза на отвъдния хоризонт и с компанията на боговете! Хатусу непрестанно се молеше да зачене. Няколко пъти вече бе поднасяла скъпи дарове в храмовете на Хатор, богинята на любовта, и на Изида, сестрата на Озирис и майката на Хор. Може би не всичко бе загубено! По време на военните си походи на север Тутмос редовно ѝ пращаше писма, запечатани с личния му картуш. В тях, преди да се впусне в описания на воинските си победи по суша и море, той не пропускаше да изрази преливащата си любов към нея. Освен това я бе уведомил за научената от него голяма тайна при посещението си в Хеопсовата пирамида в Сакара. С откровенията на тази тайна той се канеше да промени из основи днешния Египет!

Хатусу приседна на пети. Каква ли беше тази толкова важна тайна? Тутмос страдаше от пристъпи на епилепсия, наричана от жреците „божествен транс“. Всички вярваха, че в такова състояние фараонът получава посланията на боговете и особено на Амон Ра. Дали същото не се бе случило и в студения мрак на пирамидите? Хатусу склочи ръце и склони главата си. И тогава зърна свитъка. Подаваше се съвсем малко изпод свещената статуя. Забравила мигом гордостта и достойнството си, тя пригълзваше напред и го вдигна. После разви папируса

и се вгледа в отчетливите зелени и черни йероглифи. Посланието и скритата в него заплаха накараха съпругата на божествения фараон да затрепери като дете. По цялото ѝ ухаещо на парфюм тяло изби пот.

Ношгта се спускаше над съградената с червеникави тухли Тива. Луната загадъчно заблестя над Нил, който се извиваше като тъмнозелена змия от Земята на деветте лъка на юг към Голямото море на север. В една от лодките неколцина мъже чакаха мълчаливо, загледани в нощното небе. Разнесе се отсечена заповед и плавателният съд се откъсна от кея. Плъзна се безшумно по водата в посока към Некропола, Града на мъртвите, разположен на запад от Тива. Кормчията умело изведе лодката от сплъстения ракигак. Пътниците, скупчени в средата, до един бяха облечени в черно от глава до пети, а лицата им бяха покрити, сякаш живееха в пустинята. Стояха в кръг около възрастна сляпа магьосница със сплъстена на фитили сива коса и слабоумно лице. Ръцете ѝ прегръщаха покрито пръстено гърне, пълно с човешка кръв, така както майката люлее детето си. Спътниците ѝ амемети – племе от неуловими убийци, наричани гългачи на души – тревожно се вслушваха в шумовете на нощта и оглеждаха внимателно реката, огласяна единствено от крякането на жабите и от жуженето на нощните насекоми. Лодката все още се намираще в плитчините и затова всички бяха нащрек за крокодили, които нерядко с едно щракване на челюстите си успяваха да отнесат нечий крак или дори глава.

Лодката доближи до гъмжащата от птици гъста папирусна растителност по западния бряг. Отпред

започнаха да се очертават назъбените контури на сградите в Града на мъртвите – кирпичени къщи, молитвени домове, помещения за балсамиране, морги и работилници на занаятчиите, подготвящи мъртвците за пътуването им към вечността. Кърмчията трескаво оглеждаше брега, търсейки подходящо място за акостиране. Най-послед носът на лодката затъна в меката тъмна тиня. Предводителят на амеметите се прехвърли през борда с нож в ръка. Спътниците му хванаха вещицата за ръцете и последваха главатаря си. Запромъкваха се през храсталака с бързи и уверени като на ловуваща пантера движения. Заобиколиха Града на мъртвите по една стръмна и прашина пътека. От време на време облаци затуляха блясъка на пълната луна. Спряха на върха на хълма – долу под тях беше Долината на царете, мястото за вечен покой на фараоните и техните семейства. Водачът спря. Вече съзираше факлите на часовете, а вечерният бриз донасяше до ушите му някоя и друга отрисвиста заповед, но това никак не го безпокоеше. Фараонът бе далеч и стражата се бе разпуснала. И защо не? За крадците на гробове имаше предостатъчно плячка в мавзолеите на дебелите търговци от Тива. Само глупец би вдигнал ръка срещу царски гробници. Водачът на амеметите бе направил добър разчет на плана си. Все още строящата се гробница на Тутмос II не съдържаше никакви скъпоценности, че да примами обирджиите. Пък и се намираше на самия царски път в Долината, затова и стражата се състоеше само от стрелци с лък, които по всяка вероятност вече се бяха подквасили обилно с евтина бира.

Главатарят на убийците поведе групата надолу по склона. Старата магьосница се оплака:

– Болят ме краката! Не ги чувствам! – изхленчи тя.

Предводителят се върна малко назад. После почти допря лицето си до нейното:

– Ще ти платим добре, майко. След малко пристигаме. Свърши онова, което ти е възложено, и после се връщаме. Чакай те тънки резенчета печена гъска и кана от най-хубавото вино, а и паричките ще ти стигнат да си купиш и най-нежния любовник в Тива! – мъжете се изкикотиха. Вещицата възнегува на неразбираем за тях език, който смрази кръвта им и върна в паметта им вече чуваните приказки за магическата ѝ сила. Водачът не искаше хората му да се поддадат на суеверия, затова ги подкани: – Хайде, тръгвайте! По-бързо! – разпoredи се отривисто той.

Групата продължи пътя си. Стигнаха до подножието на хълма, по чиито полегати склонове вече бе издигната колонадата към входа на недовършената гробница. Водачът мълком направи знак на двамата от спътниците си и тримата безшумно запълзяха нагоре. Стигнаха до върха и спряха. Виждаха се само трима пазачи, облежани на колоните – бяха свалили бронзовите си шлемове, а оръжието им бе събрано на обща купчина. Разговаряха шумно, а празните кани за бира се въргаляха в краката им. Предводителят на убийците даде знак на останалите долу. Те го последваха, а в подножието на хълма остана само магьосницата. Амететите отвориха торба, пълна с изработени от рог лъкове и стрели. Трима от убийците коленичиха. Единият от стражите, очевидно по-

внимателен от другите двама, чу шума и изтича напред с факла в ръка. Тутакси бе пронизан дълбоко в гърлото от една стрела. Двата му спътници скочиха, при което мигом се превърнаха във великолепни мишени. Отново бръмнаха стрели и двамата се строполиха в локви от собствената си кръв. Убийците се втурнаха надолу. После спряха пред входа на гробницата. Макар и да бяха решени на всичко за пари, страхът все още имаше сила над тях: трябваше да проникнат и да осквернят едно бъдещо свещено място, в което божественият фараон Тутмос щеше да почива в славата си, а неговата Ка⁴ щеше да обитава, докато той се присъедини към боговете отвъд линията на далечния хоризонт.

– Продължавайте! – настоя рязко водачът. Той ги разбути и тръгна с леки стъпки по тъмните коридори; след малко зави зад ъгъла и едва не събори млад офицер със сънливи очи. Убиецът измъкна ножа си и го заби в незащитения стомах на мъжа; офицерът се строполи. Главатарят на амететите извади къса бойна тояга изпод наметалото си и размаза главата му, пръсвайки мозъка по земята. После продължи напред, но след като не откри други пазачи, се върна при входа и извика: – Доведете вещицата!

Не след дълго старицата се приближи, стиснала малка четчица и гърнето с човешкото багрило. С вещи движения започна да нанася по входа и стени-

⁴ В египетската митология душата има три проявления: Ах, Ба и Ка. Ах е свръхестествената сила, присъща на душата (в битието или в отвъдното) при определени условия; Ба е „материалната“ и материализираната душа, която продължава да живее и след смъртта, а Ка е духът покровител, духовният двойник на всеки човек - бел. прев.

те магически думи проклетия към фараона. Водачът на убийците я наблюдаваше заинтригуван. Удиви го майсторството на незрящата жена, която сипеше проклетията си с неподозирана жар, призовавайки всички сили на злото.

Докато я чакаше да привърши работата си, се запита докъде ли ще доведе всичко това. Често го наемаха с групата му за разни престъпни задачи, но какъв бе смисълът да му плащат толкова пари само за да оскверни бъдещия гроб на фараона? Пък и кой ли мразеше избраника на боговете толкова, че да даде подобен израз на злобата си? Водачът амемет не знаеше нищо за личността, която бе наела него и вещицата. Съобщението покана бе пристигнало по познатия път и той бе отговорил според приетия обичай. Оставаше само да изпълни задачата и да прибере парите.

Вещицата привърши работата си и приклепна под току-що изписаните странни означения. Започна да се моли на чужд език с вдигнати нагоре ръце. Предводителят на амеметите си припомни слуховете, които бе дочул от своите хора – че магьосницата не е египтянка, а е дошла от крайбрежието на Финикия с цялата си сила и със страшните си амулети. Молитвата ѝ приключи. Тя залитна, докато ставаше.

– С нас е свършено – пошепна тя.

– Майко, вярно е, но само за някои! – водачът на амеметите пристъпи зад нея, хвана я за косата, дръпна главата ѝ назад и преряза гърлото ѝ.

ПЪРВА ГЛАВА

*Маат: египетската богиня на истината, изобразена като
млада жена с перо от ифхаус в косите*

Тутмос II – любимец на Амон Ра и выплъщение на Хор, господар на Черната земя и цар на Горен и Долен Египет – се облегна в инкрустирания си със злато трон и се загледа от откритата каюта на големия си царски кораб. После затвори очи и се усмихна. Връща се у дома! Остава само да минат завоя на реката и пред погледа му ще се открие Тива в цялото ѝ величие. На източния бряг ще зърне белосаните къщи, храмове и дворци на града, а на западния – надупчените като пчелни пити хълмове на Нѳкропола. Тутмос протегна обувите си в позлатени сандали крака. Корабът се наклони леко при смяната на курса; носът с формата на пищящ сокол продължи да пори повърхността на реката, а голямото, изтеглено в широчина платно все още бе издуто, но след малко започна да се отпуска. Отекнаха викове. Платното бе свалено, но корабът отново набра скорост благодарение на съблечените до кръста гребци, които ритмично използват тела над веслата под виковете на кормчиите. Главният рулеви подхвана песен в прослава на фараона:

*Той владее небето и срази враговете,
носи име велико и славно!
Златен ястреб е той! Той е цар на царете!
Пъв любимец на богове и на смъртни!*

Химнът бе поет от войниците на носа, които следяха оттам да не би корабът да попадне в някоя коварна плитчина. Греблата се вдигаха и потапяха, а разплисканата вода проблясваше ослепително на слънцето.

Лицето на Тутмос остана все така безизразно под бойната корона, оцветена в синьо. Първенците и приближените на фараона бяха тръгнали по-рано за Тива, за да подготвят столицата за пристигането му. Везирът Рахимере⁵, царският обвинител Сетос, главнокомандващият Омендап и главният писар Байлет бяха избързали напред; тук бе само началникът на гвардията на фараона Менелото, който сега седеше сред офицерите си. Денят обещаваще да бъде горещ. Слънцето вече прежурияше независимо от опънатото като навес платно с втъкани сребърни нишки. Тутмос слушаше химна, в който се изреждаха славните му дела, но душата му оставаше глуха за възвеличаващите го думи – какъв смисъл имаше от тях? За какво бе всичко? Нали бе посетил пирамидата на Хеопс в Сакара, нали бе прочел тайните на свещената стела⁶! Тя криеше много загадки. Дали е вярно написаното върху нея? Ако е така, кому са нужни тогава празното славословене и натруфените ласкателства? И за какво се пилеят несметните съкровища от хазната? Такава разсипия на богатство, време и хора! Фараонът поклати глава. Загледа се през маранята към брега от двете страни, където се мяркаха цветните знамена на ескадроните от бойни ко-

⁵ В египтологията е известен Рехмара - везир на Тутмос III - бел. прев.

⁶ Плоча или колона с писмен текст за някакво събитие. Ползвали са я и като надгробен паметник - бел. прев..

лесници, които го съпровождаха и пазеха при пътуването му обратно до Тива. О, измамна мощ! Полковете, носещи имената на боговете Хор, Апис, Ибис и Анубис, не бяха нищо повече от прах, стелещ се под небето. Тутмос знаеше тайната на всички тайни! Вече бе споменал за нея в писмо до обичната си съпруга Хатусу, а след завръщането си се готвеше да ѝ разкаже всичко, което бе разкрил. Да, тя ще му повярва и ще го подкрепи, също като върховния жрец Сетос – пазителя на тайните, „очите и ушите на фараона“. Тутмос въздъхна и отпусна в скута си царствените символи – млатилото и жезъла. Докосна блестящото украшение на гърдите си и размърда крака: при всяко движение полата със златни инкрустации издаваше глух звънтеж.

– Жаден съм!

Личният му виночерпец, коленичил в далечния край на опасаната с коприна каюта, вдигна до устните си бокал от слонова кост, отпи от подсладеното вино и после го поднесе на господаря си. Тутмос пийна и върна бокала. В същия миг наблюдателят на носа нададе вик. Тутмос извърна поглед нагам. Навлизаха в завоя: Тива бе близо! Корабът се насочваше към брега. Уплашен от шума на веслата хипопотам се замая в тръстиките и вдигна ято гъски над обраслите с папирус блата. На източния бряг ескадроните от колесници се смалиха почти до изчезване. Те се подготвяха да заемат мястото си при другите войски, струпани извън града. Тутмос въздъхна с удоволствие. Вече е у дома! Толкова бе уморен! Любимата Хатусу го чака! Как хубаво ще си почине в Тива!

Група жени стояха в сянката на колоните от портика в храма на Амон Ра. Плътни черни перуки от къдрави блестящи коси висяха до раменете им; плисирани рокли от фин полупрозрачен лен покриваха телата им от врага до нозете, обути в сребърни сандали. Ноктите на ръцете и краката им бяха боядисани с тъмна къна. Жените стискаха в ръцете си систри – металните пръстени по дървените дръжки на тези инструменти, които при енергично разклащане така весело дрънчаха, сега бяха замлъкнали. Щяха да зазвънят едва при появата на фараона.

По-назад стояха жриците на Амон Ра, събрани около Хатусу – царицата на фараона. Тя също бе обвита в дреха от изискан бял лен. Върху главата ѝ бе положена короната на цариците на Египет, а в ръцете си тя държеше скипър и жезъл. Хатусу бе застинала с безизразно изражение като статуя заледана надолу към обления в слънце вътрешен двор, където строени в редици жреци с бръснати глави чакаха завръщането на нейния съпруг. Лек бриз развяваше знамената и вимпелите, които висяха от масивните каменни пилони около нея. Хатусу погледна към тълпата, събрана във втория вътрешен двор – подредени според ранга си чиновници, администратори и висши длъжностни лица. Отвъд този двор се бе проточил Свещеният път, спускащ се към града; гражданите се тълпяха от двете страни на колоните от сфинксове, притиснати досами статуите с надеждата да зърнат лицето на божествения фараон.

Бризът довя до Хатусу едва доловима музика от бойни тръби. Тя зърна далечния отблясък на оръжията и щитовете, а след малко съзря и самите войници,

маршируващи откъм Свещения път. По характерните им шлемове от рогов материал тя разпозна царската гвардия на Египет, съставена главно от судански негри. Щом те бяха тук, значи и Тутмос си идваше! Хатусу би трябвало да се радва, а я изпълваха страхове. Боеше се, че загадъчният автор на онзи подъл свитък може да сподели фаталната тайна с доведения ѝ брат и съпруг. И тогава... Хатусу си наложи да не мисли за това и вдигна глава. Хорът поде химн за възхвала:

*Замахна с юмрук и разби враговете!
Противника стъпка като грозде с краката си!
Земта нашир и надлъж му е поданик!
Със слава и почести той е покрит!*

Пеенето бе удавено от грандиозен победен рев. Фараонът бе стигнал до Свещения път. Скоро щеше да влезе в предния двор на храма. Висшите сановници и жреците престанаха да шушукат и се изпънаха в нервно мълчание: фараонът им се връщаше с триумфа на победата, но делата им в негово отсъствие тегърва щяха да бъдат проверявани и оценявани. Някой от околните прошепна: „Царят котарак се завръща в кошницата си.“ Хатусу се приближи към горното стъпало на стълбите, а жриците се подредиха ветрилообразно зад нея. Сега всички гледаха към голямата бронзова порта, свързваща вътрешния двор с храма. Разнесоха се викове: „Дълъг живот! Благополучие! Здраве!“ Пронизителен звук на тръба наложи тишина. Бронзовите порти бяха отворени, за да пропуснат шествието от жреци в бели роби и офицери с високи украшения от пера на главата.

Хатусу зърна и членове от съвета на съпруга си. Кортежът спря. Тръбите отекнаха отново и дванайсет благородници, понесли върху раменете си пищния паланкин от злато и сребро на фараона, прекрчиха във вътрешния двор. Всички присъстващи легнаха по очи на земята. Тръбите звъннаха отново. Хатусу се изправи с грациозно движение, а жриците се втурнаха покрай нея надолу по стъпалата, раздрънквайки сестрите, за да приветстват завърналия се фараон. Паланкинят бе свален и Тутмос бавно слезе от трона. Жреците го оградиха отвсякъде, за да го затулят от людските погледи. Хатусу се отпусна на колене със склучени пред себе си ръце и с поглед проследи бавно изкачващата се по стълбите сянка на съпруга си. Затвори очи за миг. О, само да можеше пак да изпита оня искрен трепет, с който бе чакала завръщането му, за да му разкаже как ахет, прииждането на Нил, е било най-плодоносното от много време насам и как в отчетите на номарсите⁷ има само добри новини... Когато отвори очи, сянката на Тутмос се бе извисила над нея. Хатусу сведе глава, но съпругът ѝ я подхвана с ръка под брадичката. Тя погледна нагоре и той ѝ се усмихна. О, колко бледо и изпито бе лицето му под церемониалния пласт боя! Тъмните сенки под очертаните му с туш очи издаваха безкрайна умора. Царицата се дръпна леко назад, пронизана от внезапно прозрение: любимецът на боговете изглеждаше така, сякаш току-що бе прекосил реката на смъртта. В този миг Тутмос леко я погали по страната, а от очите му бликна удоволствие, когато тихо изрече:

⁷ Управители на отделните земеделски провинции (номи) - бел. прев.

– Липсваше ми! Обичам те! – и разтвори дланта си. В нея лежеше златен лотосов цвят, обсипан със скъпоценни камъни и окачен на сребърна верижка. Постави го на врата ѝ и ѝ помогна да се изправи. После двамата се обърнаха и протегнаха ръце, за да приемат приветствения рев на тълпите.

Тръбите отново зазвъняха, цимбалите заблъскаха и в небето се заиздигаха кълба дим от тамян, за да се изпълни въздухът със сладост и да се пречисти насъбралото се множество. Гвардейците от царската стража се втурнаха напред да проправят широка пътека, по която със залитания и накуцване запристъпяха най-знатните военнопленници – тъмнокоси загорели мъже с вързани на главата ръце. Стражите ги принудиха да коленичат в подножието на стълбите. Хатусу пак затвори очи – знаеше какво предстои. Фараонът замахна отсечено с ръка. Царските палачи пристъпиха напред. Устите на пленниците бяха запушени, а гърлата им – прерязани.

– Свърши – пошепна Тутмос.

Хатусу отвори очи, но не се осмели да погледна надолу. Във въздуха се разнесе противният мирис на смърт и на желязо, накиснато в кръв. След мъчливото приношение към боговете оставаше само фараонът да се отпрати към голямата статуя на Амон Ра, за да хвърли тамян върху разискрените въглини в подножието ѝ. Сподирени от рева на тълпата, който кънтеше в ушите им, Тутмос и съпругата му пристъпиха в хладния покой на колонадата към огромната статуя на върховното божество. Фараонът спря, загледан в искрящите пламъци на въглените в големия съд пред статуята. Приблужи жрец със златно гърне в едната ръка. Той протегна напред

гърнето и сребърната лъжица към фараона. Тутмос не помръдна. Хатусу недоумяваше: какво чака, защо се бави; бе извоювал големи победи на север и сега трябваше да благодари на Амон Ра, както винаги бе правил баща ѝ. След една безкрайна пауза Тутмос пристъпи крачка напред и въздъхна. Хатусу очакваше, че съпругът ѝ ще коленичи върху алената възглавница със златни пискюли, но Тутмос не помръдваше. Продължаваше да стои, без да отмества погледа си от черното лице на божеството. После вдигна ръце с обърнати напред длани както при отпращане на молитва, но почти веднага ги отпусна, сякаш усилието бе прекалено голямо за него.

– Господарю мой – почти изсъска Хатусу. – Какво става?

Тутмос се бе загледал надолу към вътрешния двор. Приветствените възгласи вече не се чуваха. Вместо тях се носеше тихо недоволно мърморене, готово да прерасне в гневен протест. Забързано се приближи жрец и се простря на земята по очи.

– Какво има? – запита Тутмос.

– Знамение, ваше величество. Над двора прелетя гълъб. Беше ранен и оплиска вътрешния двор с кръвта си, преди да падне от небето и да умре.

Тутмос залитна; брадичката му затрепери и челюстта му се изви на една страна. Допря с ръка гърлото си, но главата му конвулсивно се отметна назад и голямата корона в червено и бяло⁸ се търкулна на земята. Хатусу изпищя и го прехвана, преди да се строполи на земята; после се опита да успокои гърчо-

⁸ Двойната корона като символ на единението на Горен и Долен Египет - бел. прев.

вете и го положи внимателно на пода; Тутмос почти се вцепени, а очите му започнаха да се обръщат назад. В крайчеца на устните му, оцветени с карминена боя, изби фина пяна.

– Обични мой! – пошепна Хатусу и прехвана отпуснатото тяло на съпруга си

Той привдигна леко глава и отвори очи:

– Всичко е само за заблуда! – с мъка изрече той.

Хатусу се наведе към него, за да чува шепота му, но миг по-късно любимецът на боговете потръпна за последен път и издъхна.

През месец мехир, втория от сезона на поклънването и третия след официалния траур заради внезапната смърт на фараона Тутмос II, върховният съдия на Тива Амеротке се канеше да произнесе поредната присъда в Залата на двете истини, която се намираще в храма на Маат, богинята на истината и правосъдието, господарката на закона и на световния ред. Амеротке бе седнал на нисък стол от акациево дърво върху възглавница, съшита от свещена тъкан и избродирана с йероглифи, възхваляващи чудесата на богинята Маат. Стените на залата бяха украсени с барелефи на четирийсет и два демона – причудливи създания с глави на змии, ястреби, лешояди и овни. Всеки от тях държеше нож, а отдолу с ярка червена охра бяха отбелязани имената и функциите им: Багрещият с кръв, Хранещият се със сенки, Поглъщачът на души, Костотрошачът, Изпепеляващият с дъх... Тези същества обитаваха отвъдните селения, готови да заробят душите на уличените в нечестивост простосмъртни след претеглянето на сърцата им със свещените везни на божествената правда. Пред

Амеротке върху красива маса от кедрово дърво бяха поставени писаните закони на Египет и официалните декрети на фараона. Зад съдията се извисяваше огромна статуя от черен гранит на бог Озирис, а встрани имаше и по-малка статуя на Хор – господаря на небето, с глава на сокол.

Залата беше с ярко оцветени колони, през които Амеротке можеше свободно да съзерцава градините на Маат – свежи зелени поляни, в които стадата на богинята пасяха под сянката на бухлати дървета, а птици с искрящи пера прехвъркваша между фонтаните в декоративните езерца. Сега обаче Амеротке се взираше напрегнато в разпилените пред него папируси и пергаменти. Всички присъстващи в залата бяха стихнали в мълчаливо очакване. От едната страна, приведени над малки писалища, коленичеха писарите, облечени в бели роби и с бръснати глави. Пред тях прилежно подредени стояха необходимите за професията пособия: съдинки с червено и черно мастило, гърненца с вода, снопче остриета за писане от кухи тръстикови стъбла, четчици, пемза, бурканчета с лепило и малки остри ножове за рязане на папирус.

Пренхое, най-младият сред писарите, отправи очакващ поглед към съдията. Амеротке бе негов роднина и младежът едновременно му завидваше и му се възхищаваше. Трийсет и пет годишният Амеротке се бе издигнал до поста на върховен съдия в Залата на двете истини заради реномето си на ерудиран, проникателен, справедлив и почтен служител. Съдията изглеждаше по-млад за възрастта си – главата му бе обръсната, с изключение на кичур блестяща черна коса, повесен покрай дясното му ухо

на плитка със златисти и червени нишки. Тялото му, увито елегантно в бяла роба с червен кант, бе мускулесто и гъвкаво като на атлет. В сравнение с него Пренхое се чувстваше неуютно в собствената си кожа – искаше му се да захвърли дрехите от потното си тяло, да излезе и да се изкъпе в басейна със свещената вода. Е, поне краят на разглежданото сега дело наближаваше. Амеротке бе предупредил Пренхое за очаквания ги тежък ден. Предстоеше обявяването на смъртна присъда!

Върховният съдия се размърда върху възглавницата. Светлината проблесна в златния му медальон със знака на Маат. Амеротке го опипа и насочи гневен поглед към затворника, овързан и коленичил пред него. После погледна надясно към тъжителите – мъж и жена на средна възраст, по чиито лица се стичаха сълзи. Встрани от тях бе разположена групата на свидетелите, ступени между две колони. Амеротке пое дълбоко дъх. В дъното на залата чакаха служителите на реда, облечени в кожени поли и нахлупили бронзови шлемове. Бяха въоръжени с бойни тояги и щитовете. Началникът им се открояваше сред тях – як и набит оплешивяващ мъж, далечен братовчед на върховния съдия. Вече всичко беше готово – изслушванията по делото бяха приключили, свидетелите бяха разпитани, клетвите бяха положени.

– В името на господарката Маат – Амеротке вдигна едната си ръка и се обърна към писарите – има ли някой сред вас, който да не е съгласен с присъждането на смъртно наказание? – устните на писарите останаха плътно притиснати. Неколцина поклатиха отрицателно глава: жестът на Пренхое бе най-крас-

норечив. Роднината му пресрещна неговия поглед и леко се усмихна. Амеротке постави ръце върху миниатюрния олтар на богинята пред него. Пренхое пое дълбоко въздух: присъдата щеше да бъде произнесена всеки миг. – Батрет! – строго рече Амеротке и се приведе напред, загледан право в задържания. – Вдигни глава! – затворникът се подчини. – Сега ще чуеш присъдата си. Нека боговете ми бъдат свидетели. Ти си порочен и нечестив! Стореното от теб е мерзко и отвратително дело, то е ужасна воня в ноздрите на боговете! Ти си работил в Некропола, в Града на мъртвите. Задължението ти е било да подготвяш телата на умрелите за погребението и да помагаш в ритуалите на очистиането, за да може Ка на мъртвия да опътува към божествените селения. Това е огромно доверие, а ти си го поругал! – Амеротке посочи мъжа и жената вдясно, които сега плачеха на глас; после продължи: – Тяхната единствена дъщеря е починала от треска и тялото ѝ ти е било предадено, за да го балсамираш. Но вместо това ти си го осквернил: послужил си си с мъртвата ѝ снага за плътски удоволствия. И собствените ти колеги са те хванали на местопрестъплението. Всички в гилдията на балсаматорите са възмутени и ужасени от богохулното ти дело! И само заради доблестта им да те предадат в ръцете на правосъдието сега ще се отърват от върховната строгост на закона, който настоява те също да споделят наказанието ти! – Амеротке плесна с ръце към скупчените един в друг балсаматори и очистители, после отново заби гневен поглед в затворника: – Ето и присъдата: ще бъдеш отведен в Червените земи на юг от града, където сам ще си изкопаеш гроб и после ще бъдеш

погребан в него жив! Присъдата ще бъде изпълнена веднага! – затворникът се замая и се разпищя, обсипвайки със сквернословия Амеротке, но мъжете от храмовата полиция го сграбчиха и повлякоха извън Залата на двете истини. Съдията направи знак към балсаматорите и към опечалените родители да приближат. Мъжете не можеха да скрият дълбоката си уплаха: лицата им бяха бледи, а погледите – размътени от ужасната присъда. Те коленичиха с протегнати напред ръце.

– Милост, господарю! – замоли се водачът им. – Милост и прошка!

– Той беше един от вас – безизразно заяви Амеротке. – Дължима е отплата.

– Ще бъде дадена, господарю. В злато и сребро, обработени и с най-висока проба... – Амеротке го изгледа втренчено. Големите тъмни очи на съдията сякаш задълбаха в душата на човечеца. – Още ли трябва? – почти проплака предводителят на балсаматорите. – Какво още трябва да направим?

Амеротке докосна гърдното си украшение със знака на Маат.

– Можем да построим гробница – забързано се обади друг. – С коридори, молитвени кътове, камери и складови помещения за прекрасното семейство, което изстрада толкова много.

Амеротке погледна въпросително към родителите на жертвата и рече:

– Нищо не може да откупи поруганието на вашата дъщеря – заяви той. – И все пак приемате ли предложеното като отплата? – родителите кимнаха, а съпругът обви с ръка раменете на жена си. – А желаете ли да проявим състрадание към осъдения?

– Господарю – отговори мъжът, – в името на душата на дъщеря ни приемаме смъртта за достатъчна.

– Нека бъде записано – каза Амеротке, като направи знак на един от куриерите, които стояха зад писарите. – Предай на онези, които отведоха задържания, че на оня мерзавец може да се даде отрова, преди да го заровят в пясъците – вестносецът забързано излезе. Амеротке се изправи, с което даде знак, че заседанието на съда е приключило.

Балсаматорите заотстъпваха назад с поклони и доволни, че са отървали кожата, и още по-благодарни, че не им е наложено никакво наказание. Съдията стисна ръцете на родителите със заръката да се върнат и да го уведомят незабавно в случай и на най-малкото неизпълнение на компенсацията. После се оттегли в малкото помещение за молитви, коленичи пред свещения олтар на Маат, пръсна тамян върху разжарените въглини и се помъчи да сложи в ред мислите си. Бе доволен, че случаят е приключен. Удовлетвори го и фактът, че виновният балсаматор бе действал еднолично и че правосъдието отмери, както се полага. Случаят бе скандализирал Тива и силно бе снижил репутацията на балсаматорската гилдия, така че неговата отсъда щеше да възстанови равновесието. Той затвори очи и се замоли за мъдрост. Очакваха го още дела за решаване. После чу стъпки зад себе си.

– Господарю, време е да тръгваме! – Асурал, началникът на храмовата полиция, стоеше на входната врата с ръка върху дръжката на меча си. Амеротке се постара да скрие усмивката си. Независимо дали в служебните помещения бе топло или хладно,

Асурал винаги бе пристегнат в бронзовата си броня и металния си шлем с пера. Макар суетен и превзет, а понякога и свадлив, полицейският началник бе човек неподкупен, предан и жертвоготовен. Сега заговори: – След малко тръгваме – после се засмя и очите му почти се скриха в пълното му лице: – Доволен съм от присъдата. Онези измамници от Града на мъртвите ще получат урок, който никога няма да забравят... – Амеротке се изправи и Асурал се отдръпна, за да го пропусне обратно в Залата на двете истини, след което го прехвана за лакътя. Съдията се усмихна – с този жест началникът на храмовата полиция обичаше да показва, че двамата са не само колеги, но и добри приятели. – Тревожа се обаче за другия случай – рече приглушено Асурал.

– Пак ли грабежи? – повдигна вежди Амеротке.

Шефът на полицията кимна утвърдително:

– Умно замислени и ловко изпипани – заяви той. – След затваряне гробниците винаги се уплътняват. Но всеки път, когато ги отворят за следващо мъртво тяло, се оказва, че нещо липсва. Говори се, че е дело на зли демони, защото хората не допускат, че може нещо от плът и кръв да премине през дебелите кирпичени стени.

– И какво крадат тези „демони“? – заинтересува се Амеротке.

– Огърлици, статуетки, пръстени, кутийки за бижута, бокали и вази.

– И нищо по-голямо, така ли?

– Не, никога – категорично поклати глава полицейският началник.

– Значи става дума за демони, които проявяват интерес само към дребни, но ценни вещи. Без обе-

мисти предмети, така ли? – тънка усмивка заигра по лицето му. – Не мисля, че са демони – продължи съдията. – Просто е някой много хитър и сръчен крадец. Пренхое, хей, Пренхое! – викна той към другата страна на залата.

Писарят скочи на мига и се обърна към началника си:

– Да, господарю!

– Искам да си поговорим с водача на балсаматорите. Той би могъл да ни даде ключа към обирите на гробници – нареди Амеротке. – Крадецът явно има сигурна информация, какви вещи са оставени във всяка гробница. Значи има свой човек в Града на мъртвите...

– Да, господарю. Колкото до другия случай...? – погледна в очакване Пренхое.

Амеротке замълча и се загледа към статуята на Маат. Само преди три месеца Тутмос II се бе върнал като победител, но ненадейната му смърт пред статуята на Амон Ра хвърли в смут целия град. Синът му, носещ същото име, бе едва седемгодишен, а овдовялата царица Хатусу нямаше никакъв опит в държавното управление. Заговори се за регентство под властта на везира Рахимере. Разбира се, смъртта на фараона също подлежеше на разследване. Призован бе един от личните придворни лекари, който откри следи от ухапване на змия над едната пета на божествения. Свещените му нозе бяха докоснали земята само при слизане от трона в каютата на големия царски кораб „Слава на Ра“ и при изкачване на стъпалата към статуята на Амон Ра. Последва незабавно претърсване: под платформата на трона в каютата бе намерена свита на кравай усойница. Никой

не бе заподозрян в измама, но обвиненията се насочиха към Менелото, капитана на личната гвардия на фараона. Обвиниха го в небрежност при изпълнение на служебните си задължения. Днес в два часа по-дир обед предстоеше процес в Залата на двете истини. Но преди това върховният съдия трябваше да придружи палачите за изпълнението на току-що произнесената смъртна присъда. Амеротке отправи поглед към другия край на залата – там стояха двамина едри мъже в къси червени поли. На голите им гърди бяха кръстосани черни ремъци с метални пулове, а лицата им бяха скрити с маски на Анубис. Амеротке докосна знака на Маат върху гърдите си и се помоли за повече смелост. Двамината помощници на главния палач се поклониха на съдията.

– Всичко е готово! – отекна плътен и глух глас изпод една от маските.

– Присъдата следва да бъде изпълнена! – додаде като ехо друг като него зад втората.

– Е, да свършваме – въздъхна Амеротке.

ВТОРА ГЛАВА

Хор – син на Озирис и Изида, нерядко изобразяван като млад мъж с лице на ястреб

Амеротке, двамата палачи, Асурал и Пренхое напуснаха сградата на храма, прекосиха малкия вътрешен двор пред съда и се спуснаха в Дома на мрака – лабиринт от тъмници и килии под храма на Маат. В подножието на стълбището съдията вдигна ръцете си и разреши на немия прислужник да го поръси със светена вода. След това обърна с лице към гърдите си медальона на Маат, сякаш не искаше очите на богинята да видят онова, което предстоеше. Продължиха надолу по дълъг коридор, облицован с черен обсидиан, който искреше на светлината на маслените лампи в нишите по стените. При всяко влизане в това преходно помещение към мястото на смъртта Амеротке винаги се разлюляваше от тръпката на страха. Обичайно на осъдения се даваше привилегията да изпие чашата с отрова в собствения си дом, но този път нещата стояха доста по-различно. Осъденият бе убил съпругата си и нейния любовник, а преди да си тръгне, бе прекатурил маслената лампа, за да подпали дома на любовника – висш офицер от египетската армия. В резултат на пожара бяха пострадали и други сгради в съседство, като в пламъците бяха изгорели още седем невинни слуги. Погребалните ритуали не се

изпълняваха, когато плътта бе силно поразена, и Кау на такива мъртвци нямаха право на достъп до задгробен живот. Затова вината за настоящото убийство бе допълнена и от богохулство и светотатство.

Двамата помощници застанаха отляво и отдясно на яката врата от ливанско дърво, подсилена с обков от медни ленти. Вътре помещението бе черно като нощта; единствената светлинка идеше от далечната факла в дъното на коридора. Осъденият бе приклекнал на ниско тръстиково легло. Беше почти напълно гол, ако не се смятаха мръсното парче плат около слабините му и чифтът папирусови сандали на краката. До него стоеше главният екзекутор, облечен в надиплена черна пола със златен кант. Лицето му бе покрито с маска на чакал, изработена от боядисана в черно кожа. Екзекуторът посочи церемониалната си двуостра брадва и рече:

– Амеротке, ти си тук, за да засвидетелстваш с присъствието си изпълнението на присъдата. Чакаме само върховния жрец Сетос.

Амеротке се поклони. Той добре познаваше ритуала. Сетос беше върховен жрец на Амон Ра и главен царски обвинител. Наричаха го „очите и ушите на фараона“ и основното му задължение бе да следи за изпълнение на правдата в името на фараона. Амеротке често бе имал пререкания с него, но всъщност двамата взаимно се уважаваха. Сетос също като Амеротке бе чедо на божествения дом – бе роден, отгледан и възпитан в двора на Тутмос I – славния и проницателен фараон, отхвърлил враговете на Египет отвъд държавните граници, преди да поеме във вечния си път към далечните хоризонти.

Амеротке се постара да не гледа към затворника. Боеше се, че ако осъденият зърне и сянка на състрадание в очите на съдията, ще падне на колене и ще моли за пощада. Все пак присъдата бе произнесена, а единственият, който имаше право да я отмени, бе фараонът, който пък бе само едно седемгодишно момченце. В интерес на истината носеха се слухове, че фактически няма фараон. Внезапната смърт на Тутмос II бе хвърлила божествения град в хаос: Тива гъмжеше от сплетни и клюки.

Амеротке дочу стъпки в коридора отвън и лекичко се обърна. Сетос влезе и застана до него. Главата му бе обръсната и намазана с масло. Беше облечен в надиплена бяла роба от ленен плат, а по сандалите му с форма на палмов лист искреше златен кант. На врата му проблясваше огърлица от смарагди и виолетови аметисти. Плащът му от леопардова кожа бе надиплен на дясното рамо и висеше надолу по гърба. На едното му ухо висеше сребърна обеща, която танцуваше с проблясвания при всяко негово движение. Сетос се поклони и се обърна към Амеротке:

– Нека присъдата бъде изпълнена!

Главният езекутор вдигна брадвата си и леко чукна с нея осъдения по раменете.

– Искаш ли да кажеш нещо?

– Да – изправи се затворникът. – Невинен съм.

– Ти си виновен – отвърна Амеротке. – Всички сведения и факти го доказват. И пред боговете ли ще лъжеш? Душата ти скоро ще се озове на едното блюдо на везните, за да бъде претеглена срещу перото на Маат върху другото блюдо.

Затворникът въздъхна и заговори:

– Признавам, че убих жена си, но никога не съм

преставал да я обичам, при това повече от живота си. Знаете ли какво е да гледаш в очите любимата жена, докато казва, че те обича, и дълбоко в дъното на сърцето си да чувстваш, че те мами?

– Присъдата трябва да бъде изпълнена! – промърмори палачът.

Затворникът се обърна към него:

– Тогава подай ми чашата.

Екзекуторът му поднесе бокал от тъмен нефрит, пълен с отровно вино.

– Изпий го до дъно! После продължавай да се движиш, докато усетиш, че краката ти се подвиват, след което легни на леглото.

Осъденият пое бокала без видима емоция, приковал погледа си в Амеротке. После мълчаливо го вдигна като за наздравница, след което отметна главата си назад и изпи до капка отровното вино.

Амеротке сподави разгърсилата го тръпка. Всеки път нещата се повтаряха. Повечето осъдени изпиваха отровата, сякаш изпадаха в транс, оставяйки се в ръцете на приближаващата тъмнина. Той тихо се помоли палачът да е свършил добре работата си: да е сложил достатъчно количество отрова във виното, така че агонията да не продължава заради пропуск или небрежност от негова страна. Амеротке се загледа в пода. Дълбоко в себе си разбираше терзанията на осъдения. Самият той неведнъж се бе съмнявал, че красивата му съпруга е обичала и може би още обича друг мъж. Мъж, който днес ще се изправи пред него като обвиняем. Да, съдията знаеше, че капитанът от царската гвардия Менелото, обвинен в престъпна небрежност при изпълнение на задълженията си към фараона, някога бе ухаждал любимата му

Норфрет. Сетос се окашля и сепна Амеротке, откъсвайки го от мислите му. Очите и ушите на фараона раздвижи краката си, сякаш искаше да се освободи от обзелото го напрежение. Затворникът продължаваше да снове напред-назад с подрънкващи вериги.

– Налегна ме умора! – изпышка мъжът. После се отпусна на леглото и додаде: – Не чувствам нозете си! – екзекуторът свали сандалите на осъдения и стисна пръстите на краката му, а после притисна с ръка прасеца на легналия. – Водата на смъртта залива тялото ми – прошепна осъденият. – Погрижете се за уреждане на дълговете ми.

– Ще бъде сторено – рече Амеротке.

Една от задачите на съда се състоеше да секвестрира наличните богатства и собствеността на осъдените и да изплати всички предявени искове, преди оставащата част да бъде предадена в Дома на среброто – хазната на фараона.

Мъжът на леглото бе обхванат от конвулсии; тялото му се изви в дъга, след което се отпусна неподвижно. Палачът притисна ръката си до врата му.

– Пулсът на живота спря – обяви той.

Амеротке въздъхна.

– Справедливостта в името на фараона възтържествува – заяви Сетос.

После той се поклони и напусна Дома на смъртта, последван от Амеротке; двамата продължиха по коридора към мястото, където ги чакаха Асурал и Пренхое. Едва след като се изкачиха обратно по стъпалата и влязоха отново в малкия преден двор, Сетос стисна китката на Амеротке и попита:

– Е, как е благородната Норфрет?
– Добре е.
– „Като нощта са черни плитките ѝ“ – подхвана Сетос стих от една поема, – „подобно кичури от черно грозде“.

– Хубава, както винаги – отвърна Амеротке с надеждата, че зорките очи на неговия колега няма да доловят и следа от обида.

– Тя бе близка приятелка на Менелото, нали?

– Драги ми Сетос, ти винаги удряш бързо и право в целта. Да, някога Менелото бе чест гост в моя дом. А днес ще го съдя.

– Прочете ли свидетелските показания и доказателствения материал, които подготвих като главен обвинител? – очите на Сетос оглеждаха внимателно Амеротке.

Асурал и Пренхое вървяха на крачка зад тях и внимателно следяха изражението на своя началник. Амеротке насочи Сетос към малкия фонган, чийто звук на плискаща вода щеше да приглуши разговора им.

– Да, прочетох ги и смятам, че на свидетелите може да се вярва.

– Както винаги! Имаш ли някакви угриzenia във връзка с изправянето на Менелото пред съда? Убеден ли си, че е трябвало да положи повече грижи, а?

– Днес ще проучим по-внимателно доказателствения материал – предпазливо отвърна Амеротке. – Ще изслушаме свидетелите и едва след това аз, драги Сетос, ще взема решение.

Главният обвинител се разсмя. Той се поклони насмешливо и рече:

– Заслужавам укора ти. Предай моите поздравления на благородната Норфрет! – после пристъпи встрани и си тръгна, припявайки тихо химн в чест на Амон Ра.

„Хитър е“ – помисли си Амеротке. Сетос беше много близък приятел и пръв довереник на фараона. Като върховен жрец и служител на Амон Ра той бе също духовен съветник на бившата царица майка. Каква ли бе истинската цел на Сетос – дали само да отмъсти за смъртта на приятеля си, или като член на Дома на тайните преследваше по-високи облаги? Амеротке се загледа във водата. Според дворцовите слухове главният обвинител се бил заловил неохотно със задълженията си, но някой от постоянното дворцово присъствие го подтиква и принуждавал.

– Добре ли мина, господарю? – приближиха Асурал и Пренхое.

– Смъртта никога не минава добре – отговори Амеротке. – Но нека не губим време и да използваме богоугодно оставащите минути до следващото дело. Ти, драги ми полицейски капитане, очевидно си гладен и жаден... – той закачливо потупа Асурал по главата. – Пък и май трябва да се отбиеш при бръснаря. Не познавам друг човек, чиято коса да расте толкова бързо.

– От жегата е – смутолеви Асурал. – Да, наистина ще бъде хубаво да седна под някоя смокиня на кана бира с добър приятел...

– А ти, Пренхое, подготви ли материалите за днешното дело? Ще провериш ли дали всичко е в ред? – писарят кимна, а съдията се усмихна: – Е, тогава значи мога да ме остана насаме.

Той проследи как двамата се отдалечават, след което се загледа в синьото небе. С какво удоволствие би тръгнал с тях. Искаше му се да мине през покритата чаршия на пазара, да се загуби сред обикновените хора по площада, да потъне във всекидневни неща от живота. Защо не? Но в същия миг почувства тялото си мръсно и оцапано. Обърна гръдното си украсение в обичайното му положение. Някъде из храма отекна рог с покана за поклон пред боговете. Амеротке сведе очи към богинята Маат, чийто образ бе майсторски изработен върху любимия му медальон. Щом се загледаше в образа ѝ, неизменно се сецаше за жена си, при което винаги се чувстваше неуютно. Съдията въздъхна отново и премести поглед върху един от стенописите на храма: уродливо джудже със свирепо лице, което изобразяваше бога Бес, който прогонва скорпионите и змиите. Амеротке изведнъж се сети нещо – отдавна се канеше да разбере как джуджето Шуфой, личният паж в дома му, убива времето си, докато чака господаря си пред храма на истината. Съдията потри доволно ръце и забързано прекоси вътрешния двор, а после и декоративното мостче над канала, който бе прокопан, за да доведе вода от Нил до сградата на храма. Тръгна край ограничителната стена в сянката на акациевите и смокиновите дървета, за да излезе незабелязан през малката странична врата, която водеше към широко пазарище встрани от храма на Маат. Отвсякъде се тълпяха хора: пристигнали чак от Първия праг далеч на юг либийци, пустинници и селяни; наемници от гарнизоните; жители на Тива, търговци от екзотични страни... Заради неспирния им поток Амеротке се надяваше, че в навалищата ще

остане неразпознат. Палмите хвърляха благодатна сянка в жегата, сипнала се от обедното слънце: бръснари, амбулантни търговци, продавачи на плодове и на момичи, а и на какво ли не плащаха люди пари в хазната на храма на Маат за тези най-отбрани места за търговия.

„Шуфой сигурно е там, където има нещо за хапване“ – сети се Амеротке. Така и стана – съдията откри джуджето малко встрани от най-оживената гостилница: седеше на земята със забит до себе си слънчобран. Изглеждаше много зает. На разгънато пред него килимче бе струпан куп торкоазни амулети.

– Насам, насам! Купувайте! – носеше се плътният глас на джуджето. – Само срещу няколко медни дебена⁹ ще разполагате с амулет на Маат, великата богиня на истината. При това благословен не от кой да е, а от моя най-почитан повелител и стопанин, от августейшия и благороден Амеротке, върховния съдия в Залата на двете истини!

Амеротке застана на разстояние, за да не го зърне Шуфой. Когато джуджето се обърна към него за миг, съдията отново видя ужасния белег, обезобразяващ лицето му там, където носът му е бил отрязан. Шуфой бе един от безносите – углавни престъпници, за които съдът бе постановил като наказание да им бъде отрязан носът. Те си бяха създали своя общност – малко селце южно от Тива. С Шуфой обаче

⁹ Египтяните откриват парите едва през гръцката и римската епоха. В Новото царство плащанията се извършват посредством метал. Дебентът представлява навит метален конец (меден, сребърен или златен) с тежина около 90 г. За по-малки „суми“ го разрязвали на десет равни части (ките) - бел. прев.

бе станала ужасна съдебна грешка. При обжалването пред върховния съдия Амеротке обяви помилване от името на фараона, но ужасната присъда вече бе изпълнена. Ето как кожарският работник Шуфой от Менония се озова в дома на Амеротке като личен паж и носител на слънчобрана.

Съдията се засмя и врътна глава. Сега поне вече разбра какъв е източникът на новопоявилото се богатство на Шуфой; всичко се оказа достатъчно безобидно, макар че все така не беше ясно как джуджето бе съумяло да купи първите си амулети?

Амеротке се вля в потока поклонници към храма на богинята Маат. От лявата страна на портите Маат бе облечена в нагъната мантия от ленено платно, пренесла върху петите тежестта на тялото си и скръстила ръце на гърдите си. От главата ѝ се издигаха две големи щраусови пера, символизиращи истината и почитеността. Отдясно на портите бе изобразена сцена от Книгата на мъртвите¹⁰: боговете Тот и Хор претегляха душите на умрелите. На едното блюдо бе поставено сърцето на мъртвеца, а на другото – правдата и истината. Маат наблюдаваше внимателно, готова да отбележи накъде се накланят везните: ако натегжеше истината, умрелият отиваше право в божествения дом на удоволствията, а ако по-тежко се окажеше другото блюдо, душата на нещастника ставаше роб на уродливите създания, наричани гългачи на души.

Храмът на Маат бе любимо място за поклонение на жителите на Тива, а и от други места. Въздухът

¹⁰ Известен сборник с магически текстове и надгробни заклинания, описващ странстванията на душата в отвъдното - бел. ред.

бе изпълнен с шумен брътвеж на различни езици и всевъзможни диалекти и с различни аромати: мирта, тамян и мазила за богаташи, с миризма на готвено или на плодородна пръст. Слънчобрани, ветри-ла и напоени с парфюм пера се опъваха и размахва-ха, за да донесат мъничко хладина в жестоката жега. Амеротке следваше поклонниците с приведена гла-ва. Не желаяше да бъде разпознат, особено от писа-рите в съда. Всички следваха Дромос, пътя на бого-молците и поклонниците, който отвеждаше до глав-ните порти. От двете му страни се намираше по една редица сфинксове с лъвските тела и глави на хора, бикове или овни. Амеротке мина през централния портал, около който се бяха струпали писари с им-провизирани писалища в скутовете им. Всеки от тях, въоръжен с перо и свитък папирусова хартия, подка-няше евентуалните клиенти за написване на жалба или петиция, която беднякът можеше да продикту-ва, за да я връчи на жреците при храма.

Храмът на Маат бе не само молитвен дом. В него се помещаваха няколко съдебни зали заедно с голя-мата Зала на двете истини. Амеротке забърза през залата с колоните, подпиращи покрива; те бяха об-лицовани със златни пластини, а носещите им плос-кости, боядисани в ярки цветове, бяха оформени като лотосов цвят. Съдията винаги се бе възхищавал на красотата, изпълваща това място: осипан сякаш с истински звезди таван и под, чиито багри оставяха у преминаващия усещането, че върви по вода. Излезе от страничния вход и пое по пътеката, която се спус-каше към Дома на живота – академията, в която извършваха проучванията си лекарите, астролозите, архивистите и учените при храма. Той прекоси от-

критото пространство на парка и се насочи към свещения басейн пред Червения параклис – малък олтар на богинята, предназначен само за главните съдии и за жриците от храма на Маат. Над арката пред басейна бе изрисуван Амон Ра, прекосяващ небесата в златната си ладия. Амеротке спря на място и изчака ритуалното приближаване на един от понизшите жреци.

– Какво желаете, господарю Амеротке?

– Искам да се пречистя.

– Грях ли сте сторили? – прозвуча официалното питане на другата страна.

– Всички хора грешат – отговори пак според изискванията на традицията Амеротке. – Аз обаче искам да потопя цялото си тяло в истината, да очистя устата и да умия сърцето си.

Жрецът посочи с ръка свещения басейн, пречистван от накачалите наоколо ибисови птици.

– Богинята чака! – каза тихо жрецът.

Амеротке свали дрехите си, пръстените и гръдното украшение. Накрая махна и препаската от слабните си и подаде всичко на жреца, който го положи на седалка от базалтов камък. Амеротке слезе по стъпалата. Басейнът бе облицован със зелени плочки, а изпълващата го вода, идваща от извор, танцуваше с отблясъците на слънчевата светлина. Той пое дълбоко въздух и затвори очи. Вдъхна дълбоко чистия въздух, протегна едната си ръка към жреца и пое няколко зърна самородна сода, които мъжът му подаде. Чак тогава се приведе, отпусна се и заплува бавно, оставяйки цялото си тяло потопено във водата. После отвори очи, като не спираше да се наслаждава на хладната вода, която отми нечистота-

та, изостри сетивата и мисълта му и възстанови онова усещане за равновесие и хармония, така необходими му за трудния и опасен казус, който го очакваше. После се обърна и заплува умело като риба към стъпалата на басейна. Излезе от водата и леко отърси тялото си. Взе широките ивици от ленено платно от ръцете на жреца и се избърса. След като се облече, Амеротке оппи от малка чаша вино, примесено с мирта, и влезе в Червения параклис.

Мястото бе тъмно; огряваше го единствено светлината от алабастрови вази, поставени на лавици по стените. Още с влизането му към него затътри нозе възрастен жрец с кадилница в протегнатите си ръце. Издигачият се от нея дим бе гъст и силно ароматен. Старецът поведе Амеротке към олтара и двамата спряха пред наоса. Съдията вдигна поглед към изработената от злато и сребро статуя на Маат и легна с лице към земята пред нея. Сведе глава доземи, после приседна на петите си.

– Ти, Амеротке, следваш ли пътя на истината? – започна с ритуалния въпрос възрастният жрец.

– Положил съм клетва за това. Следвам пътя на справедливостта и истината.

– Чия справедливост?

– На божествения фараон.

– Живот, здраве и благоденствие! – гласът на стария жрец доловимо трепна. Амеротке долови колебанието му: кой всъщност е фараон сега? Момчето Тутмос III ли? Или Хатусу, опечалената съпруга на покойния фараон? Или всъщност цялата власт е в ръцете на везира Рахимере? – Ако следваш истината – продължи жрецът, – защо се пречистваш във водите, целувани от ибиса?

– Станах свидетел на нечия смърт – отвърна Амеротке. – Тежко е на сърцето ми, а разумът ми е размътен.

– Молба за мъдрост ли искаш да отправиш? – попита жрецьт. Амеротке не отговори; само се поклони в знак на почит. Когато излязоха, старецът го докосна по рамото и подхвана: – Вече чухме какво предстои днес в Залата на двете истини. Можеш да ми се довериш...

Върховният съдия го поведе надалеч от свещения водоем, където можеха да бъдат подслушани. Двата се приотиха в сянката на едно тиково дърво.

– Тайя! – целуна го внимателно по челото Амеротке. – Ти си духовен отец. Постоянно коленичиш пред богинята в Червения параклис. Но това не ти пречи да въртиш всички слухове и клюки...

Жрецьт го изгледа от долу на горе със старчески овлажнените си очи:

– Амеротке, ти си чедо на двореца. Воин с нелощо име. Още и съдия с внушаваща страх репутация. Имаш красива жена и двама невръстни синове. Но никога нямаш покой, прав ли съм? Вярваш ли наистина в боговете? Вярно ли е онова, което стигна и до мен? Приказките от пазара и слуховете от храма, а?

Амеротке погледна встрани.

– Вярвам в божествения фараон – отговори бавно. – Защото е выплъщение на Амон Ра, а Маат е негова дъщеря, тя е неговата истина и справедливост...

– Добър отговор за човек, който е посещавал Дома на живота – отбеляза Тайя. – Но ти, Амеротке, живееш ли в истина? Или продължават да те мъчат кош-

марите, че съпругата ти не те обича? Че някога е споделила ложето си с капитана от гвардията, който днес ще се изправи в съда пред твоя милост? – после жрецът се приближи, обърса капчица пот от гънката на горната си устна и занарежда тихо: – Над нас са надвиснали облаци. Ръката на Амон Ра все още закриля Тива, но божественият фараон е мъртъв и скоро следата, оставена от него, ще бъде покрита с пясък. Иде времето на меча! А след него, Амеротке, ще ни връхлети сезонът на хиената! Внимавай къде стъпваш!

ТРЕТА ГЛАВА

Сет: червенокосият бог на уникоженето – нерядко представян като човек с кучешко лице

Роговете отехтяха, раздирайки тишината във вътрешния двор на храма. Амеротке зае мястото си в украшения с лазуринови инкрустации стол, чиято облегалка бе обкована със злато, а краката – изрязани във формата на клекнали лъвове. Пред съдията лежаха отворени томове с писани закони на фараона. Вдясно писарите бяха сложили малко изображение на богинята Маат. Протяжният вой на роговете стихна.

Амеротке погледна за миг към Сетос, разположен върху тапициран с черна кожа стол. Очите и ушите на фараона приличаше на акула, която напрегнато и неотстъпно следи жертвата си, готова да я захапне. Погледът на съдията спря върху писарите, изведнъж забравили умората, в пълна готовност за действие. Пренхое пресрецна погледа му, но Амеротке не показа с нищо, че забелязва леката усмивка на родственика си. В другия край на залата Асурал и подчинените му от храмовата полиция се бяха заели да въвеждат ред сред групата на свидетелите. Роговете се обадиха за втори път и неколцина офицери от царската гвардия въведоха в Залата на двете истини Менелото, доскоро техен началник.

Току-що влезният воин бе висок и строен, с леко наперена походка. Слабо извитият нос придаваше на лицето му надменно изражение. Менелото гледаше право пред себе си и само откъслечното облизване на горната устна бе знак за вътрешното му напрежение. Когато се изравни със Сетос, воинът спря, поклони се и приседна с кръстосани крака, поставяйки ръце върху леко вдигнатите си колене. Очите му не се отделяха от Амеротке. Съдията също не отклони поглед от него, като внимателно търсеше по лицето му сянка на забавление или язвителен присмех.

– Ваше благородие върховни съдия на храма!

Амеротке едва не подскочи от резкия глас на Сетос, като заигра с пръстените по ръцете си, за да прикрие внезапния си смут.

– Слушам ви внимателно – успя да отговори спокойно съдията.

– Представеното на вашето внимание дело – продължи Сетос, обръщайки се леко в посока на Менелото – е заведено по заръка на Дома на милион години и е във връзка със смъртта на нашия любим фараон Негово величество Тутмос II, обичния син на Амон Ра, выплъщение на Хор и цар на Двете земи, вече стигнал до далечния хоризонт... – тук Амеротке и писарите приведоха глава и замърмориха тихо кратка молитва в памет на фараона. – Амон Ра ни дарява с живот! – отново продължи Сетос. – И когато той призове някой от синовете си, това става по силата на неговата воля. Всички сме в ръцете на боговете, но и боговете се намират в нашите ръце... – Амеротке примигна възхитен: как майсторски главният обвинител Сетос извъртя нещата така, че

да обезоръжи главния аргумент на защитата – че смъртта на фараона е дошла по божествена повеля! Очите и ушите на фараона продължи: – Да, защото всеки от нас е натоварен с грижи и задължения към обичния син на Амон Ра. И капитан Менелото е трябвало да бди над сигурността му, да се грижи добросъвестно за безопасността на личния му кораб „Слава на Ра“!

– Събрали сме се тук – намеси се Амеротке, като извиси глас – да установим истината, защото смъртта на Тутмос II е тежък удар по царството на Двете земи. Скръбните вопли отекват от делата чак до Черните земи отвъд Първия праг. Моля, изложете конкретно вашите доказателства за престъпната небрежност на Менелото!

Сетос потри ръце и се загледа в тавана:

– Ето фактите – обяви обвинителят. – Царският кораб „Слава на Ра“ спира на кея в Тива. Божественият фараон слиза от поставения там трон. Напуска каютата си и се качва на паланкина, с който е пренесен през града. Мнозина от присъстващите, ощастливени да зърнат божественият му лик, забелязват, че фараонът не изглежда добре: силно уморен е и явно обезпокоен от състоянието на държавните дела. А в действителност, когато божественият крак е стъпил на пода в „Слава на Ра“, в него е забила зъбите си отровна змия. Когато фараонът пристига в храма на Амон Ра, отровата вече е овладяла тялото му. Той припада и умира.

– Къде е бил привързван о кея платноходът, преди да стигне до Тива? – запита Амеротке.

– Само когато фараонът е посетил пирамидата на Хеопс в Сакара. В останалите случаи просто е бивал закотвян в талвега.

Амеротке насочи цялото си внимание към Менелото:

– Служил ли си като капитан в гвардията на божествения фараон?

– Разбира се.

– И сигурността на „Слава на Ра“ е била твое задължение, така ли?

– Да.

– Претърси ли каютата на фараона за аспиди и скорпиони?

– Да, както за човешки, така и за онези, истинските, които пълзят по земята! – не закъсня ядният отговор.

Един от писарите се изкикоти и Амеротке мигом го закова с поглед.

– Менелото, осъзнаваш ли сериозността на обвиненията, които са предявени срещу теб?

– Да, ваше благородие – неохотно бе изречено обръщението. – Освен това познавам опасността да се озовеш срещу добре въоръжен враг. Не съм проявявал небрежност. Не съм виновен за никакво престъпление. Царският платноход бе претърсван от носа до кърмата както при Сакара, така и след всяко от другите хвърляния на котвата. Нито веднъж не бе намерена отровна змия!

– В такъв случай, ваше благородие – намеси се Сетос, – нека капитанът от гвардията да ни каже какво е било установено след кончината на обичния ни фараон?

– Кажй му го ти! – отсече Менелото. – Изглежда, че знаеш всичко!

– Ваше благородие – обърна се Сетос към Амеротке, – призовавам нашия пръв свидетел.

Процесът продължи своя ход. И двете страни поискаха да бъдат изслушани свидетелите им. Защитниците на Менелото се заклеха, че той е верен и добросъвестен служител и воин, че е претърсил най-внимателно каютата на царския платноход, че винаги се е грижел за безопасността на фараона. Обвинителят Сетос запази спокойствие и призова други свидетели, които заявиха, че капитанът не го е сторил. И всички те един подир друг положиха клетва пред Маат, че казват истината. Несигурността на Амеротке нарастваше едновременно с броя на свидетелите. Нещо определено не се връзваше. Той безусловно вярваше, че Менелото е изпълнил най-добросъвестно задълженията си. Гвардейците, които бяха претърсили кораба на Сетос, бяха обаче открили усойница с назъбени като щит люспи по кожата на главата под подиума за трона. Отровна змия била убита, а мумифицираното ѝ тяло бе представено в съда.

– Ваше благородие? – Амеротке вдигна глава. Сетос го гледаше със странно изражение. – Какво има? Нима показанията на свидетелите са объркващи?

Амеротке прихвана с пръсти брадичката си, за да прикрие леката си усмивка. После погледна към двора, където слънчевата светлина отслабваше; бе излязъл лек бриз.

– Наистина съм объркан, уважаеми Сетос – отговори той бавно. И тутакси зърна първата промяна в израза по лицето на Менелото. Надежда ли бе това? Или изненада? Нима Менелото наистина вярваше, че Амеротке би си послужил със свещения знаков печат на съда, за да разчиства лични сметки? – Объркан съм,

защото – предпазливо продължи той – свидетелите на капитана се кълнат, че той е не само истински професионалист, но и съзнателен офицер и че е претърсил царския кораб от носа до кърмата преди отплаването от Сакара. Но, от друга страна, почитаемият Сетос и неговите надеждни свидетели твърдят, че са претърсили „Слава на Ра“ в присъствието на неговия капитан и са открили и убили голяма отровна змия. Но как можем да бъдем сигурни, че въпросната змия е причинила смъртта на фараона?

Сетос му хвърли хладен поглед и рече:

– Царската каюта е била направена от най-скъпо платно, опънато на стълбове и повдигнато в предната част, за да се открива гледка пред взора на божествения фараон. Тронът и табуретката за краката са били качени на кух подиум, където очевидно се е била скрила змията. Фараонът сигурно е бил застанал до подиума, готов да се прехвърли в паланкина, но когато царският платноход е допрял о кея, разтърсването вероятно е разбудило змията, тя е забила зъбите си, след което се е скрила обратно на тъмно в подиума, където е била и намерена.

– Тогава защо фараонът не е припаднал веднага?

Сетос се поклонил с думите:

– Следващият свидетел ще отстрани объркването ви: Пией е лекар в царския дом.

Амеротке кимна:

– Познавам Пией и съм сигурен, че е отличен експерт.

Лекарят пристъпи напред. Съдията отлично знаеше, че известният дребен мургав мъж се слави като любител на клоки и като страстен колекционер на дребни луксозни вещи. За състоянието му говореха

десетките пръстени по ръцете му и масивните огърлици около врата му. Пией се поклони, измърмори клетвата и приседна отлясно на Амеротке, без да бърза.

– Знаете ли защо сте призван тук? – попита го съдията.

– Лично полагах грижи за здравето на божествения фараон – отговори Пией с рязък гърлен глас.

Въпреки богатството и образованието си лекарят никога не забравяше за скромния си провинциален произход. Той се огледа наоколо, обръщайки нагоре ръкавите на ленената си дреха, сякаш отправяше предизвикателство към всеки, дръзнал да му се присмее или да го подиграе.

– В деня, когато божественият пое във вечното си пътуване – зададе следващ въпрос Амеротке, – повикаха ли ви в храма на Амон Ра?

– Отидох там непосредствено след залез, както повелява ритуалът.

– И се заловихте с подготовката на фараона за неговия път към хоризонта, така ли?

– Точно така. А също потърсих и причината за смъртта му.

– Защо? – прекъсна го Амеротке.

Пией рязко се дръпна назад с разширени от изненада очи.

– Фараонът имаше припадъци. Страдаше от божествената болест: беше епилептик – почти запелтечи Пией. – Прецених възможността да е в припадък и да се намира в едно от състоянията на дълбок сън, съпътстващи тази болест.

– Но случаят бе различен, нали? – запита Амеротке.

Пией поклати глава:

– Душата на фараона бе поела своя път. Пулсът на живота не се долавяше нито на врата, нито при китките. Не можех да си обясня причината за внезапната му смърт – добави той. – Тогава свалих сандалите на фараона и точно там, малко над петата на единия му крак, видях следата от ухапване на змия. Беше тънморав, защото зъбите са били забити много дълбоко.

– На кой крак? – запита Амеротке.

– Левия.

Амеротке опря едната си ръка на страничната облегалка на стола:

– Фатално ли е такова ухапване?

– Разбира се. Отровата на щитомордната усойница е изключително силна.

– Кажете ми тогава защо фараонът не се е оплакал, когато е бил ухапан при напускането на царския кораб?

Пией заклати глава напред-назад и навярно щеше да размаха укоризнено пръст към върховния съдия като към учените глави в Дома на живота, ако не знаеше къде се намира:

– Ваше благородие, не бива да забравяте за две неща. Първото е, че любимият ни фараон е щял да влезе след малко в града. Той бе храбър воин и ако е усетил някакво неразположение, длъжен е бил да го скрие. И второ, ухапването може да не е било много болезнено. В много случаи мъже, ухапани от змия, са продължавали пътя или заниманията си, докато отровата е препускала към сърцето им.

– А колко време продължава това „препускане“?

Пией само примигна.

– Ами зависи... – заекна той.

– От какво?

– Може да бъде различно при едни в сравнение с други – избърса потта от лицето си лекарят. – В съответствие с телосложението и с физиката... Не бива да забравяме, че фараонът е бил почти неподвижен до пристигането при храма. А отровата действа толкова по-бързо, колкото повече се движи човекът, в когото е попаднала.

Амеротке си спомни за ексекутирания по-рано днес. После направи знак с ръка, че приема обяснението на лекаря.

– Сигурен ли сте, че раната наистина е била от ухапване на змия? – настойчиво запита Амеротке.

Тогавя Пией призова като свидетели онези, които бяха облекли царственото тяло за погребението, и онези, които го бяха прекарвали през Нил до Града на мъртвите. Работниците се явиха, положиха клетва и потвърдиха думите на лекаря.

– Представените тук свидетелски показания – пристъпи към обобщаване Амеротке – имат достатъчна тежест за сериозното предположение, че наистина на борда на царския платноход „Слава на Ра“ се е намирала змията, която е ухапала покойния фараон. Макар и да не съм запознат добре с поведението на такива змии, най-вероятно е отровното създание да се е озовало на борда в Сакара, където корабът е акостирал до брега. Според мен е странно, че никой не го е видял, но е възможно влечугото да се е притаило в някой особено тъмен ъгъл. Тогавя излиза, че се е случило следното: божественият фараон е имал злата слука да бъде ухапан, скрил е раната си от останалите, но при влизането си в

храма на Амон Ра е припаднал и е умрял – Амеротке погледна към Менелото и додаде: – Ти можеш ли да докажеш по някакъв начин несъгласието си с изложените факти?

Капитанът от гвардията на фараона вдигна глава. Съдията зърна тънка усмивка и разбра, че Сетос е паднал в капан. Амеротке помнеше тази усмивка от вечерите, в които тримата с Норфрет играеха на дама: лицето на Менелото оставаше безизразно през цялото време, но точно преди да нанесе решаващия удар и да приключи играта като победител, по лицето му заиграваше същата усмивка. Амеротке примигна. Не биваше да мисли за това сега.

– Да, господарю Амеротке – глухо рече капитанът. Вълни от шепот преминаха през залата. Амеротке вдигна ръка да ги успокои. – Бих искал да бъде призован жрецът Лабда.

– Доведете този свидетел! – извика Амеротке към отвъдната страна на залата.

Асурал въведе накуцващ възрастен мъж с тънки като пръчки крайници и зажълтяла от преживените години кожа. Главата и лицето му не бяха гладко обръснати, както подобаваше на жрец, и това предизвика гласовити подхилвания. Върховният съдия почти веднага забеляза, че старецът не се чувства добре. Мръщеше се при всяко раздвижване на ставите, като беззъбата му уста се присвиваше от по-редната болка. Взря се в изображението на Маат, върху което с положена длан се заклеваха свидетелите, и понечи да протегне дланта си, подобна на ноктеста лапа.

– Не се налага да докосвате сам изображението – каза Амеротке. – Ще го направя вместо вас.

– Оказвате ми голяма чест редом с проявено състрадание – рече възрастният мъж с изненадващо силен глас и погледна с мътнобелите си съзлививи очи към съдията. – Заклевам се, че ще говоря само истината, след като ръката ви допре до лика на Маат. Защото не ми остава дълг престой в тази торба от плът: вече се приготвям за пътуването към шатрите на вечността.

– Как се казвате? – попита Амеротке.

– Лабда и съм жрец на богинята змия Мерецегер. Сетос се сепна, когато осъзна защо е бил призван старият жрец. Мерецегер бе почитана от работниците, които подготвяха мъртвите в Некропола.

– Но защо сте призван? – не се забави да го притисне Амеротке.

– Както знаете, култът към Мерецегер предполага изучаване на различните видове змии: на онези, които обитават бреговете на Нил, а така също и на изобилстващите из хълмовете и долините около Тива. И като познавач на змиите мога да кажа, че ухапването на щитомордната усойница е едно от най-силно отровните и най-бързо смъртоносните. Лекарите може да твърдят, че придвижването на отровата зависи от бързината, с която се движи жертвата; това по принцип е вярно, но ако любимият ни фараон е бил ухапан от щитомордна усойница при слизането си от кораба, той никога не би стигнал до градските порти. От Нил до храма на Ра разстоянието е много голямо. Божественият е щял да припадне и да умре дълго преди да прекрачи в Тива.

– Откъде знаеш? – сопна се Сетос.

– Такава е истината – отвърна Лабда. – Защо да лъжа? Стар човек съм. Положих клетва. А и няма нещо за змиите, което да не знам.

Амеротке огледа съда. Дори писарите бяха прекъснали работа и гледаха зяпнали Лабда. Ако той казваше истината и ако божественият фараон не е бил ухапан при слизането му от „Слава на Ра“, тогава какво бе причинило смъртта му?

– Претърсен ли е бил паланкинът? – запита Амеротке.

– Сам участвах в щателната проверка – отговори бързо Сетос. – Никаква усойница не би могла да попадне там! И за да изпреваря въпроса ви, уважаеми Амеротке, ще ви кажа, че същото се отнася и за храма на Амон Ра. Всичко това може да бъде потвърдено от любимата съпруга на фараона Хатусу, която го очакваше там заедно с десетки жреци и жрици.

Амеротке ненавиждаше този момент – сякаш присъстващите очакваха от него нещо като фокуснически трик, някакъв специален номер, с който да съумее да намери общото между две напълно противоречащи си истини.

– Господарю – заговори Менелото с дрезгав глас. – Лабда каза истината. Затова приканвам онези, които ме обвиниха в присъствието на богинята Маат, да докажат, че съм изрекъл лъжа!

– По какъв начин? – попита Сетос.

– Разполагаме с осъдени на смърт затворници. Нека един от тях бъде заведен до кейовата стена на Нил. И там да го ухапе също такава усойница, след което да бъде пренесен през града в паланкин. Заклевам се, че ако човекът оживее до храма на Ра, ще се признае за виновен. Ще престана да оспорвам отправените ми обвинения. Но ако този човек умре, ще моля да се разпоредите тези обвинения

да отпаднат – после Менелото погледна към Очите и ушите на фараона и добави: – Знам, че почитаемият Сетос е само говорител на онези, които искат да страдам, но той е длъжен да приеме моето предизвикателство. В името на Амон Ра и на божествената Ка на нашия фараон, чийто живот аз ценя повече от своя собствен, нека бъде подложен на тази проверка!

Амеротке покри лицето си с ръце като знак, че обмисля присъдата. Да приеме ли предизвикателството на Менелото? Той призова боговете, нека те решат! Така мислеше Амеротке, когато свали длани от лицето си.

– Вие, Сетос, какво ще кажете? – попита той внимателно.

– Има още нещо – обади се Лабда. – Менелото избърза с изявлението си. Досега говорихме все за други неща. Но питам ви, има ли някой от тук присъстващите, който да е виждал някога човек, ухапан от аспида или друга усойница? Ухапването на някои змии прилича на ужилване от пчела. Но – посочи той изсушеното тяло на щигомордната усойница – тази хапе съвсем различно. Истински смъртоносен бич.

Амеротке запази каменно изражение на лицето си. Той не бе спирал да се пита кога защитата на Менелото ще погледне на въпроса от този ъгъл. Той не знаеше особено много за аспиди и други отровни змии, но когато бе в редовете на ескадрона от колесници на фараона, веднъж видя кон, ухапан от такава змия. И до днес си спомняше страшната гледка на конвулсиите на животното.

– Продължете – каза той.

– Тогава нека богинята Мерецегер бъде свидетелка, че говоря истината. Почитаемият Сетос сигурно не знае, че ако божественият фараон е бил ухапан от такава усойница, предсмъртните му конвулсии са щели да ужасят всички присъстващи.

– Но той наистина е изпаднал в конвулсии – възрази смутеният Сетос. – Обичната съпруга на бога, самата Хатусу казва, че това е станало в храма на Амон Ра

Възрастният жрец направи опит да прикрие изненадата си.

– Толкова късно? – упорстваше той. – Трябвало е да се случи по-рано.

– Вече призовах боговете – прекъсна ги Менелото. – Сам помолих за тяхната отсъда.

Амеротке се обърна към писарите, но те бяха свели глава. Погледна към смрачаващия се вътрешен двор. Трябваше да размисли, да претегли и отсее истината от ненужното.

– Заседанието на съда се закрива – обяви той. – Работата му ще продължи утре заран. Капитан Менелото ще остане под домашен арест. С това приключвам днешния ден!

Съдът бе разпуснат. Възрастният жрец с мъка се надигна да си ходи. Писарите разговаряха приглушено. Амеротке остана на мястото си. Едва когато Менелото напусна залата, Сетос стана, приближи се и приседна пред съдията.

– Надявам се, съдът няма да приеме за нередно, ако главният обвинител на божествения фараон попита съдията каква присъда или наказание ще наложи, в случай че процесът приключи с присъда в полза на повдигнатите обвинения.

– Нали не се опитваш да ми кажеш, че ще настояваш да бъде отнет животът на този човек? Съдът няма да го допусне. Може би понижение в чин или пък глоба, но не и смърт...

– Заточение! – рязко отвърна Сетос. – Да бъде затворен в някой оазис на запад в Червените земи! Не забравяй, че и аз изпълнявам заповеди – допълни той за пояснение. – Царският съвет настоява за смъртна присъда. Успях да посмекча гневното им усърдие.

– Ще видим.

Амеротке се изправи и въпреки че осъзнаваше липсата на лобезност в моментното си поведение, обърна гръб на Сетос и влезе в малкия страничен параклис при Залата на двете истини. Там той протегна ръка и докосна големия анкет¹¹, нарисуван досама входа като символ на истината и живота. На стената до него бе изобразен фараонът Тутмос I в момент, когато сразява враговете на Египет: как бойният кривак в издигнатата му ръка се спуска над пленник от земите на Куш. Художникът бе уловил съвсем точно чертите на фараона – слабо то решително лице и свъсените вежди на Тутмос. Амеротке се поклони. Дали Ка на фараона вече е посетила този храм? А той следи ли заседанията на съда?

Съдията затвори вратата, обръщайки хитроумната ключалка така, че дървеното езиче да захапне и да я държи затворена. Свали от себе си гръдното украшение и всички служебни отличителни символи. Постави ги в специално ковчеже, облицовано със седеф. После коленичи пред статуята, както правеше винаги.

¹¹ Оригиналят на тази дума е „анк“ - свещен кръст, който символизира живота в Древен Египет - бел. прев.

Нещо бе объркано от самото начало. Не можеше да кори Сетос, защото в качеството си на Очи и уши на фараона той просто изпълняваше чужди заповеди. Но имаше и нещо друго – някакво непреодолимо противоречие: ако фараонът е бил ухапан от усойница на борда на „Слава на Ра“, неминуемо е щял веднага да изпадне в предсмъртни конвулсии и в никакъв случай нямаше да стигне жив до храма на Амон Ра. Тогава защо към Менелото бяха предявени такива обвинения? Нима искаха да направят от него изкупителна жертва? Или се готвеше нещо друго? Още по-тъмно и тайно? Ако божественият фараон не е бил ухапан при слизането му от царския платноход, тогава кога? Какво се бе случило? Амеротке се върна към плъзналите слухове за осквернената гробница на фараона – върху незавършеното още свято място ясно се четяха проклетия и заклинания, намацани с човешка кръв? А и онези гълъби, дето се строполиха от небето с кървящи тела... Случайно ли бе всичко това? Стечение на обстоятелствата? Оскверняването на царския гроб бе сериозно провинение. И то когато фараонът се завръща като победител от боевете по протежение на делтата. Не може просто така в Града на мъртвите отвъд Нил банда отявлени богохулници безнаказано да творят ужасяващите си престъпления. Но на кого му е притрябвало да избива гвардейската стража и да поругава недовършената гробница? И защо? Да обереш гроб, е по-разбираемо, но да го оскверниш със заклинания – такова нещо не се бе случвало!

Амеротке въртеше пръстена на ръката си. Защо божественият фараон бе прокълнат? Трябваше ли да приеме оскверняването като издадена смъртна

присъда? В такъв случай смъртта му бе като изпълнение на тази присъда и излизаше, че не става дума за небрежност или липса на компетентност, а за същинско убийство. И защо оскверняването на гробницата не бе споменато по време на процеса? Да, утре той ще постави този въпрос, но трябва да внимава: в никакъв случай не бива да го обсъжда с когото и да е, защото и най-незначителният намек, че фараонът е бил цел на съзаклатие за убийството, ще хвърли Тива в силен смут. И ако не успее да докаже твърдението си, със сигурност ще го обезглавят.

Амеротке склони глава към стената, поемайки с удоволствие идващия от нея хлад. В този момент на вратата се почука. Съдията не помръдна – искаше му се да се прибере пешком вкъщи и да прекара спокойно вечерта. Да върне спокойно мислите си към чутото и видяното през днешния ден. Да не пришпорва решаването на казуса. Всъщност кой ли толкова бързаше да осъди Менелото? Наследникът на Тутмос? Не, той бе едва дете. Може би Хатусу – съпругата на фараона? Или везирът Рахимере? А защо не главнокомандващият генерал Омендап, който не чак толкова тайно завиждаше на Менелото? Или Байлет, този лукав главен писар в Дома на среброто, царската хазна? Амеротке си спомни как веднъж се бе заиграл по острите скали от пясъчник над Тива и се бе озовал в някаква дълга и тъмна пещера. Сега усещането му бе същото.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Хатор – египетската богиня на любовта

Почукването стана по-настойчиво. Амеротке се изправи и отключи вратата. Асурал веднага се вмъкна – лицето му беше като посипано с пепел, а очите, обичайно присвити от някакво вътрешно доволство, сега се въртяха неспокойно. Той свали шлема си и опипа пояския ремък, след което пръстите му заиграха по дръжката на меча, оформена като глава на чакал.

– Амеротке – пошепна той, сякаш стаята бе пълна с външни хора, сочейки назад с пръст над рамото си: – Даваш ли си сметка, какво бе казано там?

– Да, драги Асурал, изслушах внимателно свидетелските показания.

– Господарю мой, не се подигравай с мен – обърса потта от главата си началникът на храмовата полиция. – Умът ми не реже като твоя. Аз съм само войник, но прям и честен.

– Винаги се пазя от хора, които сами се определят като прями и честни – отвърна Амеротке. – Асурал, ти си лукав хитрия и макар че си тежък на тяло, на ум си доста плитичък. Лисица си ти, приятелю. Но си добър като полицай. И неподкупен. И затова те харесвам и уважавам... – Асурал въздъхна и раменете му поувиснаха. Съдията продължи: –

Затова не се вмъквай тук да ме тревожиш допълнително. Добре знам какво бе изречено там. И вярвам, че божественият фараон е умрял от ухапването на онази усойница толкова, колкото и ти. Как и защо е бил убит, остава загадка. Трябва да преценя докъде се простират прерогативите на моя съд и откъде започват запретените ходове на дворецовата клика в лицето на царския съвет.

– Остава отворен и въпросът с обирите на гробници – отпочна Асурал, като се чешеше зад едното ухо. – Току-що получихме сведение за поредната кражба. Този път е била похитена могилата на покойната съпруга на генерал от войската на хетите. От семейството отишли в гробницата на поклонение. Вратата се оказала непокътната, нямало следи от взлом, но амулетите, огърлиците и малките сребърни чаши, оставени в портика, липсвали. Роднините са решили да подадат официално оплакване в Дома на милион години...

– Напомни ми за една приказка, която съм решил да разкажа довчера на децата си – бе отговорът на Амеротке. Асурал въздъхна и погледна на другата страна. – Обещавам ти – продължи с вече благ тон Амеротке, – че като привършим сегашния случай, ще разгледаме и нещата с грабителите на гробници. А какво ще кажеш за свидетелските показания срещу Менелото?

– Както сам отбеляза, капитанът си връща едно към едно на всеки довод, представен от Очите и ушите на фараона. Прилича ми на патова ситуация от игра на дама.

– Ами свидетелите? – попита Амеротке. – Какво ще кажеш за Пией.

– Противен ми е. Обитава сенчестите територии между деня и нощта – заклати насам-натам глава Асурал очевидно като знак на неодобрение. – Другарува само с уличници и проститутки. Освен това е и любител на дупенцата на малки момчета. Или, казано с две думи: той е човек, свикнал да пие от много и различни чаши, едни от тях са чисти, но другите – мръсни.

– А като лекар добър ли е?

– Той е доста богат и не мисля, че би излъгал за пари – леко се усмихна Асурал. – Страхлив е и не ми се вярва да е излъгал под клетва. Едва ли би искал да прекара остатъка от живота си като каторжник в Синайските златни мини.

– А Лабда?

– Той обитава една пещера навътре в Долината на царете. Грижи се за малък параклис в чест на Мерцегер. Честен човек е – Асурал внезапно млъкна: от дърветата във вътрешния двор мрачно и протяжно се обади кукумявка. – Време е да тръгваме – рече след известна пауза.

– Добре се грижиш за сигурността ми – похвали го Амеротке.

– Налага се и сам да внимаваш.

Съдията се извърна към него:

– Какво искаш да кажеш?

– Не ми се прави на три и половина – ядоса се Асурал. – Цяла Тива е в смут. Полковете на Озирис и Изида лагеруват досами града. Пет ескадрона колесници са придвижени насам от юг. Може сега да сме в сезона на покълването, но не е трудно да се забележи, че е дошло и времето на хиената.

– Хайде, драги ми Асурал, ти си шеф на храмовата полиция, а не врачка. Не ми задавай гатанки, а изречи високо и ясно мрачните си прокоби и предупреждения.

– Не са едно и две – отвърна Асурал. – Астролозите в Дома на живота са видели падаща звезда. И ходещи мъртъвци по алеите в града отвъд Нил. Наследникът на фараона е още дете. А доста други ламтят за трона...

– Добре, но аз съм просто съдия – припомни му Амеротке, – който раздава правда в името на фараона.

После отвори вратата и влезе в Залата на двете истини. Вътрешният двор отвъд нея сега бе пуст. Жреците бяха поръсили тамян и окадили вратите му, а писарите се бяха погрижили да приберат книгите със съдебните предписания. Залата също бе пуста и празна. Амеротке прекоси залата и напусна храма. Стражата отвори и затвори след него храмовите порти от полирана мед. Съдията продължи надолу покрай огромните, извисяващи се в небето пилона. Дромос, Пътят на сфинксовете, бе опустял. Польхна освежителен бриз; отиващата си дневна светлина се спря за кратко в розовите сега сфинксове и те сякаш оживяха в своя странен живот. Амеротке мина бързо покрай тях. Вече се намираще в обширния преден двор на храма. Спря за миг. Струваше ли си да се прибира направо у дома? Или да отиде към северната част на града и да се отбие при жреца по погребенията в храма на Амон Ра, комуто бе платил да се помоли за починалите му родители? Амеротке пое дълбоко дъх: там бе умрял божественият фараон. Можеха да помислят, че ги посещава по служба.

Реши да продължи надолу под палмовите дървета, където по-рано днес бе видял Шуфой в ролята му на продавач на амулети. Облегналото се на едно дърво джудже бе потънало в дълбок сън. В скута му имаше празна чаша за бира. Амеротке приклепна и доближи устата си до ухото на джуджето:

– Спи се само в часовете на нощта, но докато Ра е на небосклоне, трябва да използваш светлината за живот! – извика той звучно.

Шуфой се стресна:

– О, господарю! Забави се повече, отколкото очаквах... – и се изправи с мъка.

– Колко бирички изпи, а? – потупа го съдията по главата.

Шуфой не отговори, само направи обидена гримаса. После тръгна пред господаря си и се развика:

– Сторете път на Амеротке, върховния съдия в Залата на двете истини! Божественият служител на любимия ни фараон...

– Замълчи! – стисна го за рамото съдията. Представлението се повтаряше всяка вечер, но сега Амеротке бе твърде уморен и последното нещо, от което имаше нужда, бе мученето на Шуфой.

– Но, господарю, само си върша работата – завайка се недоволено джуджето.

– Аз също – закачливо отвърна съдията, докато излизаха през пазарището.

– И каква е твоята работа по-точно? – поде играта Шуфой.

– Да гледам внимателно, да слушам и да отсъждам. Ето например като онзи човек – Амеротке посочи към един смугъл и безвкусно облечен мъж със златни амулети на китките и масивни обеци на

ушите. Мъжът се излежаваше под едно дърво край сивокоса жена, която му продаваше горчива нубийска бира. – Огледай го, Шуфой! Какъв е според теб?

– Ами... сириец. Може би търговец...

– Но тогава едва ли щеше да се излежава и да смуче бира! Огледай го пак! – джуджето се втренчи в мъжа и мълча известно време. Амеротке се усмихна и продължи: – Добре, сега ще ти кажа кой е... Лицето му е обветрено и загоряло, явно мъжът работи на открито. Не носи сандали и краката му са задебелили, но не е просяк, защото е облечен в скъпи дрехи. Ножът в пояса му е с извито острие и значи не е изработен в Египет. Седи на коравата земя, но видът му говори, че му е удобно и приятно. Готов съм да се обзаложа, че е финикийски мореплавател, че скоро е слязъл от кораба си по Нил, продал е цялата си стока и е пуснал екипажа да поскита из града.

– Колко залагаш? – попита Шуфой.

– Един сребърен дебел – отвърна Амеротке с непроницаемо изражение. – Иди да го попиташ.

Джуджето се заклатушка натам. Чужденецът измери с поглед ниския му ръст, но отговори изчерпателно на въпросите му. После се обърна, усмихна се на Амеротке и каза още нещо. Шуфой се върна с ядно поклатане.

– Прав си – рече, забол брадичка в гърдите. – Наистина е финикийски моряк. Пристигнал е тази сутрин и ще остане два дни. Имали са успешен ден и момчетата му хукнали да се забавляват със спечеленото. Праща ти много поздравя, защото бил чувал само добри неща за теб... – тук съдията потри доволно ръце и изви очаквателно вежди, но Шуфой

се развика: – Но не е честно! Нищо не ти дължа!
Няма да ти платя!

– Не, разбира се. Ти си само един скромен слуга и нищожните ти доходи не могат да покрият подобен залог, нали така? Какво, Шуфой, не ти ли плащам добре? Защо ти е да въртиш собствена търговийка? И то на мой гръб? – джуджето премигна и отклони поглед встрани. Съдията се смили и додаде по-меко: – Добре, да вървим, красивата ми Норфрет ще ни чака...

Закрачиха през пазарището. Все още бе оживено – бръснарите лъсваха до голо главите на многобройните си клиенти; пияни моряци залитаха насам-натам; касапите и зарзаватчиите предлагаха свежата си стока; неколцина лечители подвикваха на минавачите с примамливи обещания да ги изцерят от всяка болка; улисани в игра деца тичаха и крещяха; влиятелни номарси, носени в пищни паланкини, разпъждаха мухите с миниатюрни метлички от жирафски опашки и всичко би изглеждало съвсем нормално, ако зоркият взор на съдията не бе уловил засиленото полицейско и военно присъствие около всяка градска порта. Амеротке се обърна да види къде е останал Шуфой. Един от големите му страхове бе, че може някой търговец или колекционер на любопитни неща да отвлече малкия му паж – заради прекомерно ниския ръст и обезобразеното му лице. Затова сега извика тревожно:

– Шуфой! Побързай! Къде си?

Джуджето тутакси изникна отнякъде и застана до господаря си. Двамата поеха по настлания с базалт път към жилището на съдията. Вдясно от тях остана бедняшкият квартал със съградените набързо от кал

и слама едноетажни колиби, над които се носеше дъхът на осолена риба, евтина бира и черен хляб, изпечен в сгорещен пясък. След малко пътят се заизкачва и от възвишението се виждаха светлинките в работилниците и погребалните домове в Града на мъртвите отвъд Нил. Амеротке спря и мислите му го отнесоха към гроба на родителите му. Обеща си да го посети при първа възможност. Трябваше да се увери дали наетият от него жрец продължава да носи храна до входа на гробницата и да се моли всеки ден, както му бе заръчано. Съдията се замисли и за обирите – колко ловък беше крадецът! Похитителите обикновено действаха с взлом и уликите, които оставяха, лесно отвеждаха полицията до извършителя. Но според Асурал този път почеркът бе напълно различен – крадците проникваха вътре и се измъкваха от там буквално като сенки. Дали същите крадци не бяха осквернили и гробницата на фараона?

– Господарю, защо спряхме? Нали бързахме? – прекъсна мислите му гласът на Шуфой. – И какви бяха всички онези войници при портите? Вярно ли е, че скоро Домът на войната ще смени Дома на мира?

– Божественият фараон замина към далечния хоризонт, но той има наследник – Тутмос III. Сигурно ще има известно напрежение около управлението на регентството, но в крайна сметка всичко ще се уреди – съдията се мъчеше да придаде повече увереност на думите си, но усещаше, че Шуфой не му вярва. Мъникът се въртеше по цял ден из гъмжащото от слухове пазарище и сигурно бе добре информиран за отзованите от далечните граници ескадрони и за придвижилите се към Тива пехотни батальони.

– Аз пък мисля, че смъртта на фараона е възмездие. Пръст божи, така да се каже. Някой трябва да раздаде правда...

– Е, ще трябва да почакаш, Шуфой, защото сега съм много уморен и гладен.

Двамата продължиха пътя си покрай високите зидове на царските резиденции и на богаташките домове, до които бяха прокопани специални канали за жителната влага, идеща от Нил.

Най-сетне стигнаха до дома на Амеротке. Шуфой почука на малката вратичка, вградена в голямата дървена порта.

– Отваряйте! Сторете път за негово благородие Амеротке!

Вратата зейна начаса. Съдията пристъпи и влезе. Колко обичаше този миг от деня! Веднага щом вратата се затвори зад него, се почувства в различен свят. Да, тук бе неговият рай – просторни градини с лозя, пчелни кошери, цветя и плодни дръвчета. Хвърли поглед към ляпнатата къща с покрив във формата на пирамида и към малкото езеро пред нея със статуята на Кем, бога на градините. После тръгна по широката, оградена с цветя алея към централната постройка – внушителна триетажна сграда с боядисани колони и оцветени в розово кедрови греди на покрива. Въздухът ухаеше на мирта и тамян. Прислужниците мигом го посрещнаха с кана и леген, за да се измие. Той седна на невисоко столче, свали сандалите си и бавно потопа нозете си в хладната вода. После ги подсуши с груба ленена кърпа и в този миг долови смеха и виковете на двамата си синове. Шуфой му подаде чаша бяло вино да освежи дъха си. Амеротке тъкмо му я връщаше изпита,

когато по стълбите слезе Норфрет. Хубостта ѝ винаги го изпълваше с възхищение – очите ѝ с цвят на трънкосливка искряха, подсилени от очертанятията на тъмния туш, плътните ѝ устни аленееха от положената охра. Беше облечена в надиплена роба с ресни, а бродираният ѝ шал бе притворен отпред с грозд от драгоценни камъни. Сандалите ѝ със сребърни каишки тихо пошляпваха по пода. Носеше нова омаслена перука със златни нишки. На врата си бе сложила огърлица от сини и жълти камъни, които отблясваха на светлината на маслените лампи. Следваха я двете ѝ сирийски прислужнички. Амеротке улови погледа на едната от тях – Ваела, която на мига се загледа встрани. Взорът на топлите ѝ очи нееднократно се бе задържал по-дълго от необходимото върху него.

Норфрет се изправи на пръсти и го целуна по бузите, а после и по устните. След това се притисна леко към него и попита:

– Очаквах те по-рано. Защо се забави? – Амеротке погледна към прислужничките зад нея. Норфрет улови погледа му и щракна с пръсти. Момичетата мигом се изнесоха. Съпругата му го поведе към помещението за хранене, настани го удобно в един стол и му поднесе бокал с освежително вино. Едва тогава повтори въпроса си: – Защо се забави? Чух слухове...

Амеротке се взря в чашата си. Защо ли Норфрет бе така нетърпелива да узнае какво се е случило? Толкова ли важно бе за нея?

– Менелото е невинен – каза той. – Само боговете знаят каква е истината за смъртта на фараона... – той отпи дълга глътка от виното, а жена му изпусна

въздишка на облекчение. – Изглеждаше добре – продължи той, – държа се добре, беше смел и неукротим като лъв... Какъвто винаги е бил, нали?

Норфрет се засмя леко. Не изглеждаше ни най-малко смутена или разстроена. Искаше му се да се ошипе заради глупостта и детинщината си. В крайна сметка всички в Тива говореха за това дело. Какво, нима жена му не биваше да попита? Пък и какви доказателства имаше за близостта ѝ с Менелото освен мълвата и хорските клюки? Дори и да е била близка с него, значеше ли това, че двамата са се любили?

– Тате! Тате! – разнесоха се виковете на синовете му и след миг двамата влетяха в стаята. Ахмазе и Кърфей тичаха засмени, преследвани от Шуфой, който се преструваше на разлютен орангутан.

– Вечеряхте ли вече? – придърпа той момчетата към себе си. Нима имаше две години разлика между тях? Ако Ахмазе не бе с една педя по-висок от брат си, едва ли някой би повярвал.

– Не още – обади се Норфрет. – Ще вечеряме горе, за да хванем вечерния бриз – тя отправи ослепителна усмивка към Шуфой и додаде: – Ела и ти!

Всички се качиха на откритата тераса, където прислугата бе сервирала печена гъска, нектар и пресни зеленчуци. Небето беше ясно и звездите светеха толкова ярко, че за миг Амеротке имаше усещането, че само да протегне ръка, и ще ги докосне. Момчетата бърбореха по свои си работи, Норфрет бе наклонила глава към Шуфой, който ѝ разказваше за преживелиците и срещите си с различни люде по пазарището. Съдията така и не разбираше взаимната им привързаност.

– Искаме приказка! Ти ни обеща, хайде, тате! – обади се Ахмазе, след като приключиха с вечерята.

– Така ли? Е, добре... – подхвана Амеротке. – Имало някога един фараон, който построил една много, ама много добре защитена съкровищница. Тя имала няколко секретни врати, които само фараонът можел да отключва, но нямала нито прозорци, нито коридори. След построяването ѝ фараонът сипал отрова във виното на архитекта, за да няма друг, който да знае къде и как е построена съкровищницата.

– Кой е бил този фараон? – петгодишният Кърфей винаги бе по-любопитен.

– Било е много отдавна – отвърна баща му и продължи: – Никой вече не го помни. Та след като архитектът умрял, фараонът запечатал в съкровищницата всичкото си злато и сребро. Но още на другата сутрин установил, че част от богатството му липсва...

– Някоя от вратите била ли е отваряна? – запита Ахмазе.

– Не. Всички били затворени, заключени и запечатани с царския печат. А както вече ви казах, нямало нито прозорци, нито коридори и тайни входове.

– И какво станало после? – нетърпеливо попита Кърфей.

– Фараонът повикал най-мъдрите люде в царството си на съвет – усмихна се съдията. – Но приказката ще продължи утре вечер, защото сега е време да си лягате.

Шуфой подбра протестиращите си повереници и ги изведе. Амеротке се загледа към тъмния Нил, като не спираше да се пита как ли е било преразказано съдебното заседание в царския дворец и каква ли ще бъде реакцията на господарите му.

ПЕТА ГЛАВА

Нефтис: богинята на дома, често представяна като млада жена

Хатусу – съпругата на покойния Тутмос II, зае мястото си в царския съвет, събран в тронната зала в Дома на милион години. Царицата седна на предвидения за нея стол и огледа бързо обстановката около себе си. Тронът на вечно живия с разкошен балдахин и с фигурата на Хор над него в червено-златисто сега бе празен. Ниското столче за краката, общито в златоткан плат с избродирани имена на враговете на Египет, лежеше изоставено встрани. Хатусу се загледа в краката на трона, оформени като скачащи лъвове, и ухапа долната си усна. Този трон трябва да бъде неин! Върху специален пиедестал отдясно на величественото кресло бе поставена двойната корона на Египет в червен и бял цвят, оградена от блестящата Ураеа – разярена кобра с кървави рубини за очи. Върху облицована със седеф маса пред нея бяха положени символите на фараоновата власт – жезълът, бичът и закривеният меч, а до тях и военновременната корона на фараона.

Хатусу бе облечена в семпла и прилепнала плътно по тялото ѝ рокля с огърлие от скъпоценни камъни около врата; сега внимаваше да не дава израз на обзелите я чувства. Тя все още имаше правото да носи на главата си короната на египетските царици,

изобразяваща хищно, подобно на лешояд създание с разперени криле. Но пазителят на диадемите, верен слуга на везира Рахимере, ѝ бе казал, че ще е неприемливо. Пазителят на бижутата и драгоценните камъни, носителят на царското ветрило и надзирателят на царските мехлеми и мазила го подкрепиха и заявиха, че завареният ѝ син Тутмос III е фараонът и основната цел на настоящата сесия на царския съвет е да се вземе решение за личността на регента.

– На колко си години? – глуповато се бе усмихнал пазителят на диадемите.

– Много добре знаеш – язвително го бе срязала Хатусу. – Още не съм навършила деветнайсет – и се бе потупала с длан по гърлото, – но съм белязана с божествения знак. Дъщеря съм на божествения фараон Тутмос I, а съм и съпруга на неговия покоен син.

Хатусу добре знаеше какво ѝ бяха намислили в кръжеца на съветниците – готвеха се да я изпратят в Дома на уединението, в харема, заедно с другите жени, където да се угоява с мед, хляб и вино, да се тъпче с отбрани късчета месо, докато се закръгли като голяма купа за бира. И сред тук присъстващите мъже едва ли имаше някой, комуто можеше да се довери... Мисълта ѝ трябваше да тече сега хладна и ясна. В другия край на съвета бе седнал везирът Рахимере с дългнестото си лице и тежки торбички под очите. С бръсната глава и с неизменно благочестивото си изражение приличаше на незначителен жрец, но всъщност беше лукав и подмолен. Държеше в ръцете си писарите от Дома на среброто, така че можеше да се рови надълбоко в сандъците със

злато, сребро, драгоценни камъни и всякакви бижута. Хатусу бързо бе научила, че всеки човек има своята цена. Дали Рахимере бе успял да купи всички членове на съвета, които сега заемаха местата си и размахваха пред лицето си парфюмирани ветрила от втвърдени шраусови пера? Не вярваше на нито един от тях! Те бяха също като водата: веднага поемаха по наклона. Струваше ли си да търси подкрепа или съчувствие у някого? У кого? Омендап, главнокомандващият цялата войска, винаги бе гледал благоклонно на нея, макар че в повечето случаи проявяваше по-голям интерес към шията и гърдите ѝ, отколкото към качествата на ума ѝ. Дали би могла да го купи с тялото си? А останалите воини командири на елитните полкове? Какво казваше баща ѝ? „Дъще, войниците рядко могат да бъдат купени със злато и сребро. Те винаги се бият в името на фараона и за честта на онези, които са с царско потекло.“ Хатусу се почувства неловко. С изопнатите си сетива долови, че някой я гледа. Извърна очи и улови зора на висок млад мъж с бръсната глава. Гледаше я, без да отмества очи. Имаше свеж тен и чувствени устни. Държеше метличка за пьдене на мухи, с която се потупваше по едната буза, но най-много говореха очите му: не ги откъсваше от нея. Хатусу едва сдържа усмивката си заради сладта в тях. Забравил всякакъв етикет и протокол, младият мъж я разсъбличаше с поглед. После облиза с върха на езика ъгълчето на устните си. Очевидно не чувстваше никакво неудобство от факта, че поведението му е било забелязано, нито пък му идваше на ум да отклони очи. Явно му бе трудно да запази спокойствие; сгорещеният му поглед нито за миг не трепна встрани, до-

като останалите заемаха местата си. Хатусу реши, че вижда пред себе си истински мъж, чието тяло и душа би могла да купи, но не знаеше кой е той. Затова се обърна към жреца непосредствено вдясно до нея и попита шепнешком:

– Кой е оня млад мъж, който гледа насам така непочтително?

– Сененмут. Беше никой, но бързо се издигна – бе приглушеният отговор.

– О, да! – отмести се Хатусу и погледна встрани със слаба усмивка.

Сененмут! Бе чувала за него. Храбър воин. Бързо бе напреднал в кариерата, издигайки се до длъжността надзирател по строежите на фараона и отговорник за всички паметници и храмове. Нямаше да забрави името му!

В този миг тя чу нечие покашляне и се обърна: до нея стоеше Сетос. Той ѝ се усмихна открито и ѝ намигна. Хатусу също му се усмихна с облекчение. Приятелското му лице ѝ се понрави. Познаваха се от години. Тя знаеше колко важна ще бъде за нея подкрепата на силния и богат благородник, висш жрец и главен царски обвинител. Очите и ушите на фараона бе сред най-близките приятели на покойния ѝ съпруг. Гласът му щеше да окаже немалко влияние в царския съвет. Хатусу пое дълбоко въздух; ноздрите ѝ се разшириха от съзнателното усилие да се овладее. Налагаше се да запази пълно самообладание и да не позволи на неприятелите си да разберат колко слаба и уязвима се чувства в действителност. Един ден те щяха да целуват земята под нозете ѝ! Но дотогава, мислеше си Хатусу със затворени очи, бе длъжна да не отвръща лице от другите

опасности. Все още от време на време получаваше анонимни съобщения, кога да отиде в малкия параклис на Сет, за да получи поредната порция заплахи. Ако тайната, с която я изнудваше неизвестният враг беше разгласена, Домът на уединението щеше да се окаже приятна алтернатива на другите възможни заплахи, които Рахимере едва ли би пропуснал да реализира.

– Нека всички да чуят! – Хатусу се сепна, отвори очи и се огледа. Кедровите врати бяха затворени от стражата; писарите и другите служители бяха напуснали залата. Маслените лампи светеха ярко; заседанието на съвета започваше. Един от присъстващите жреци се бе изправил и говореше към празния трон: – Всички те славят! Ти си цар на Горен и Долен Египет, говорител на истината, обичан от Ра, син на Хор, повелител на кобрата! – жрецьт продължаваше да изрежда славословия към отсъстващия фараон. Хатусу сподави прозявката си. Най-после жрецьт изчерпа запаса си и се отдръпна с жест към главния писар Байлет: – Откривам заседанието на царския съвет.

Рахимере взе думата и обяви, че предстои решаването на няколко важни и поверителни въпроса. Царицата наложи подходящото за случая изражение на лицето си. Заредиха се неизменните доклади за състоянието на реколтата, за официалните пратеници от чужбина, за наличностите в Дома на среброто, за здравословното състояние на сестрите на фараона. Едва когато дойде ред на Сененмут да представи отчет за царските надгробни паметници, Хатусу вдигна поглед. Гласът на младия мъж бе тих, но ясен. Той не гледаше към Рахимере, а надолу към маса-

та. Царицата потри ръце от удоволствие. Почувства го с цялото си същество. Ето един човек, който не бе купен от везира. После Омендап, странно притихнал след смъртта на фараона, представи къс, но съдържателен доклад за разположението на войсковите части и за състоянието на пограничните укрепления по протежението на Нил чак до Първия праг. Той говореше с накъсани и кратки изречения. Спазъм сви стомаха на Хатусу. Картината, представена от Омендап, бе потресаваща. Шпионите и разузнавачите изпращаха сведения за голямо раздвижване по всички граници на Египет. Либийците навярно струпваха войски в Червените земи западно от Египет. Разузнавачи от югоизток продължаваха да предават разказите на пустинни скитници за това, че етиопските племена, след като научили за смъртта на фараона, открито съветвали всички обитатели на пясъците да нападнат и да обират египетските гранични патрули и митнически пунктове. А тамошните хора се съгласявали, че след като няма фараон, не бива да плащат тегоби и налози. И като последно: отвъд Пътя на Хор, който минава през Синай за Ханаан, дебнели и чакали митаните – най-големите врагове на Египет.

– Важно е – привърши Омендап – на този съвет да се определи и да се назове регент, който да действа от името на фараона.

– Оставете ме да настъпя! – удари с юмрук по масата Ипувер, под чието командване бе полкът на Хор. – Да нападнем врага! Да избием неприятелите си в Тива, за да им дадем урок веднъж завинаги!

– Срещу кого да настъпим? – отговори му с въпрос Омендап. – Срещу либийците ли? Не са ни

сторили нищо лошо. Може би срещу нубийците? Възможно е да ни замислят злини в бъдеще, но засега са спокойни. Как да разберем дали всички наши врагове не са се събрали в голям таен съюз? А може би очакват точно удар от наша страна, а? Като признак на слабост и като повод за обявяване на война... – думите му смразиха присъстващите, а Ипувер се размърда неспокойно на стола. – Трябва да бъдат решени два основни въпроса – продължи Омендап, без да ги щади. – Смъртта на фараона остава загадка, която изисква пълно изясняване. И, второ, трябва поименно да се назове регент! – той насочи през масата поглед към Сетос. Царският обвинител погледна на свой ред към Хатусу, която му се усмихна с разбиране и съчувствие.

– Е, и? – злонамерено се взря Рахимере в Хатусу.
– Как върви делото срещу капитан Менелото?

– Никак – отзова се кратко Сетос. – Всеки от тук присъстващите знае какво стана днес в Залата на двете истини. Главният съдия Амеротке не само не разреши загадката, но и я забули допълнително. Отложи разглеждането на казуса за утре.

Хатусу седеше и слушаше сбитото описание на Сетос за случилото се в съда. Царският обвинител не я поглеждаше; тя стисна с ръце ръба на масата. След казаното от Сетос се възцари мълчание. „Ще последва удар на Рахимере“ – помисли си тя. Везирът бе вдигнал ветрилообразната си палка за пъдене на мухи и потупваше леко бузата си с нея.

– Умно ли е постъпил? – усмихна се пресилено той.

– За какво умно може да се говори? – обади се неговият човек Байлет, главният писар.

Вероломно изкривеното лице на Рахимере разцъфтя в усмивка, когато стрелна с очи Хатусу и рече:

– Смъртта на божествения фараон ни изпълни с болка и отчаяние. Жителите на Тива се поръсват с прах и посипват главите си с пепел. Ридания се разнасят от делтата на север чак до Първия праг на юг. Но него го няма вече! Защо да се разследва причината за оппътуването му към далечния хоризонт? Една отровна змия го е захапала за петата и такава е била волята на боговете!

Хатусу запази мълчание. Нямахте да им каже какво ѝ бяха наредили да стори. Неизвестната личност, която пишеше анонимните писма с цел шантаж, бе определила подробно как трябва да бъде представена смъртта на фараона. Царицата не можеше да забрави ужасната сутрин, когато съпругът ѝ се строполи пред голямата статуя на Амон Ра. Тогава тялото му бе пренесено в един страничен параклис, където неизвестна ръка ѝ връчи още едно анонимно писмо с изрични указания, какво да направи и да каже. Имаше ли друг избор, освен да се подчини? Студена тръпка разгърси цялото ѝ тяло. Изнудвачът със сигурност бе един от тези мъже. Но кой? Самият Рахимере ли? Въпросната личност неминуемо бе член на царския съвет. Хатусу се надяваше, че ще успее да я разкрие. Нали писмата бяха започнали да пристигат още преди връщането на съпруга ѝ?

– Какво има, уважаема Хатусу?

Хатусу вдигна глава.

– Извинете ме, благородни Рахимере. Бях потънала в мили спомени за моя покоен съпруг...

Задоволство изпълни Хатусу, когато забеляза как някои от присъстващите военачалници закимаха

разбиращо. Те не скриваха и антипатията си към Рахимере – все пак тя бе опечалена вдовица и имаше абсолютното право да поиска разследване за смъртта на съпруга си.

Рахимере обаче не отстъпи:

– Мислите ли, че е било мъдро от страна на върховния съдия да остави неразрешен казуса и да позволи да тръгнат клоки по чаршията? А и вие, благородни ми Сетос, уж сте царски обвинител, а с такава неохота вършите задълженията си по въпросния случай.

– Уважаеми Рахимере! – вдигна дясната си ръка Сененмут. – Ако господарката Хатусу, ако нейно височество – натърти той на последната дума – иска разследване по случая, то трябва да бъде направено. Никой от тук присъстващите не е възразил. А и върховният съдия Амеротке е добре известен с почитеността си. Щом е преценил, че се налага допълнително обмисляне, значи истината за смъртта на божествения фараон все още не е разкрита.

Всички закимаха одобрително. Хатусу отидна с облекчение. Но Рахимере така и не отстъпваше. Отвори кожената си торба със сребърна обшивка. Всички последваха жеста му – в еднаквите си кесии членовете на царския съвет съхраняваха личните си книги и документи.

– Вече знам какво е становището на Омендап за състоянието по границите ни – каза везирът. – Научих и за сведенията от съгледвачите. Имам обаче новини, които са още по-заплашителни. Разполагам с нещо, което не мога да определя с други думи – засмя се той и извади някакъв документ: – Ето доказателството, че принцовете на Либия и Етиопия обмислят съюз срещу Египет.

– Добре – отзова се Сененмут с почти нагла нотка в гласа. – Но, благородни Рахимере, дано боговете ви отредят здраве, богатство и добруване, мисля, че обсъждахме съвсем друг въпрос...

Хатусу отклони поглед. Сетос се подсмиваше с наведена глава. Неколцина генерали бяха покрили лицето си с длани. Рахимере се бе показал толкова злонамерен и петимен да удря, че бе нанесъл тежка обида на царския обвинител: беше си позволил да премине от един въпрос на друг, без дори да попита за съгласието му. Гняв изби на петна по лицето на везира. Той задиша тежко и успя само да промълви:

– Приемете моите извинения, благородни Сетос. Но какво ще ни посъветвате да направим?

Сетос разпери пръсти в знак на помирение:

– Ще ви отправя едно предложение: нека почитаемият Амеротке бъде поканен в състава на върховния царски съвет. Както знаете, той е почтен и мъдър човек. Умее да задава въпроси, които може би тук ще получат по-добър отговор, отколкото в Залата на двете истини. И още нещо – добави иронично Сетос: – Полезните съвети и мъдростта му може да ни потрябват през следващите месеци.

– Е, добре – сухо и рязко се вмести Рахимере. – Нека да направим кратка почивка, преди да продължим с оставащите важни въпроси: за регентството и дали да изпратим войска на юг до Първия праг.

– Защо? – попита Омендап.

– Защото атаката ще дойде от там – продължи Рахимере. – Трябва да вземем решение, кои войскови съединения и членове на царския съвет ще тръгнат с главнокомандващия... – погледът му за миг се

спря върху Хатусу. – Всъщност кой ще предвожда войските на фараона? – той свали палката си срещу насекоми. – Донесох малко вино, нека пийнем, преди да продължим обсъжданията!

Заседанието бе прекъснато. Всички навиха папирусните си свитъци и ги прибраха в кожените си торби, които окачиха по облегалките на столовете. Хатусу изчисти с ръка масата пред себе си. Къната по ноктите ѝ просветна, озарена от огъня в маслени лампи и факлите. Цветът ѝ беше толкова наситено червен, все едно бе натопила краищата на пръстите си в кръв. Ще го направя, ако се наложи, помисли си тя. Добре знаеше какво се готви да препоръча Рахимере – намислил бе да наложи извеждането на Омендап и на останалите предани към нея военачалници извън Тива. Щеше да изкара нещата така, че войската веднага да замине на юг, а за главнокомандващ щеше да предложи самата нея. Пък и самата войска щеше да го поиска, нали бе съпруга на покойното божество! Добре, но докато Хатусу е далеч, Рахимере ще плете козните си. А съществуваше и още по-лош вариант – ако армията не се окичеше с победа, за нея нямаше да има място в Тива, да не говорим в Дома на милион години! Ако не се съгласеше да потегли с войската, сигурно щяха да я оставят под ключ в харема. Мислите ѝ гъмжаха като разбунен кошер. Нямаше основание да се противопостави, не можеше да се надява Рахимере да оглави войската, защото работата на везира бе да стои в столицата и да държи юздите на управлението.

– Господарке? – Хатусу вдигна очи. До нея седеше Сененмут с две пълни догоре големи чаши искрящо вино. Другите от съвета бяха станали. Сетос

разговаряше с двамина от писарите и я гледаше с някакъв странен поглед. Вратите бяха широко отворени, за да пропуснат служителите и прислугата. – Още ли тъжите?

Хатусу взе подадената ѝ чаша.

– Да – отговори тя, но му се усмихна с очи. – Благодаря ти за подкрепата.

– Ако не се чувствате добре – повиши глас Сененмут, – бих ви предложил нощния въздух, който ще ви освежи.

Хванала чашата си с длани, Хатусу го последва на балкона. Налагаше се да следи внимателно този мъж.

– Каква нежна и уханна нощ – започна той. – Сякаш е специално посветена на богинята Хатор.

– А, богинята на любовта – отзова се на думите му Хатусу, но не обърна глава към него. – Не изпитвам особена почит към тази богиня – просветнаха закачливо очите ѝ, – поне засега.

– Защото сте мъдра, господарке. Сега е сезонът на хиената в годината на прелетния скакалец – заговори бързо Сененмут. – Враговете на Египет се стягат в Червените земи отвъд границите ни. Но още по-опасни са змиите, притаени в собствения ви дом...

Сега Хатусу го погледна внимателно. Дали той знаеше нещо за онова, което щеше да се случи? И не я ли шантажираше самият Сененмут?

– Споменаваш за змии – прозвуча хладно гласът ѝ.

– Такава е действителността, господарке – съзнателно наблегна отново на тиглата ѝ той и пристъпи по-близо до нея, преди да пошепне дрезгаво: – Трябва да ми се доверите.

– А защо?

- Защото няма друг, комуто да повярвате.
- Рахимере подкупи ли те?
- Опита се.
- И защо му отказа?
- Поради три причини. Първата е, че никак не го харесвам. Втората е, че подкупът не беше достатъчно голям. А третата е, че харесвам вас...

Хатусу избухна в смях:

– Добре, а сега кажи ми истината – премести тя чашата с вино в другата ръка и отри леко пръстите си о неговите: – С какво мога да те подкупя аз?

– С нищо. Но ако успея – с всичко.

Тя му се усмихна през полуспуснатите си клепащи. Заля я вълна на възбуда. До нея бе застанал мъж, който я желаше така отчаяно, че бе готов да влезе в играта с най-високия залог.

– Тогава, умни ми надзирателю на царските строежи, кажи ми какво се готви да предложи Рахимере.

– Ще препоръча да се изпрати войска на юг и Омендап да я води.

– Ти беше ли със съпруга ми в Сакара?

Сененмут направи отрицателен жест с глава и рече:

– Каква работа може да има един надзирател по строежи при войската?

– Но преди това си бил войник, капитан на ескадрон от колесници. Правилно ли съм осведомена?

– И все пак съм надзирател по строежите, заръчани от фараона – продължи сухо Сененмут. – Както вече казах, Рахимере ще препоръча дислоциране на войски и придвижването им на юг, а вие ще заминете с тях.

– Досетих се.

– Не бива да отказвате – пристъпи съвсем близо

до нея Сененмут, загледан над главата ѝ, сякаш двамата разговаряха за нещо маловажно: – Тръгнете с войските – продължи настойчиво той. – Там ще сте в безопасност. Ако останете в Тива, ще загинете. Ще дойда с вас.

– Ако се проваля?

– Проваляме се и двамата.

– Ами ако победа?

– Тогава печеля всичко.

– И дотогава ще чакаш, така ли?

В мъдрият поглед на присвитите му очи засвятка весела искрица:

– Зависи от вас, господарке... Все пак се вслушайте в съвета ми. Ако успеете, поставете въпроса насамо пред негово благородие Амеротке. Заровете го, забравете го – появи се объркване в погледа му: – Единствено боговете знаят защо се забъркахте в тази история!

Сененмут се канеше да продължи, но бе обявен крайт на почивката и съветниците заеха местата си. Вратите хлопнаха и Хатусу се сепна. Последва нов псалм в чест на божествения фараон. Жрецьт по песенната церемония току-що се бе отдръпнал, когато се разнесе сърцераздирателен писък. Всички извърнаха глава – Ипувер се бе изправил, загледан в ръката си. На масата пред него лежеше личната му торбичка с пръсналите се от нея документи. Ужасена, Хатусу видя отровно змийче, виещо се посред папирусните листи.

Генерал Омендап замахна с изваден нож към влечугото. Пропусна. Змията се изви и отново нападна, този път в бедрото на Ипувер. Омендап бе вече скочил на крака и се хвърли с ножа си напред.

Пълен хаос завладя помещението. Вратите зейнаха широко отворени и вътре се втурнаха войниците. Ипувер се строполи на пода. Около него се струпаха съратници от неговия полк. Омендап бе успял да убие змията; вдигна я с ножа и я изхвърли от стаята за заседания. Присъстващите гледаха безпомощно как Ипувер изпада в предсмъртни гърчове, как разтърсващите го конвулсии постепенно отслабват, докато накрая главата му се отпусна встрани, очите се изцъклиха, а от устата му заизтича слюнка.

– Изнесете го! – разпореди се Омендап. – Съобщението за смъртта му оставете на мен.

Хатусу остана като вкаменена. Неочакваната смърт на Ипувер ѝ припомни за ужасните конвулсии на съпруга ѝ пред статуята на Амон Ра! Също и за жреците, които внесоха тялото му в малкия страничен параклис, и после...

Рахимере нареди всички външни лица да напуснат помещението. Останалите заеха отново местата си. Някой не продумваше, докато стражите внимателно претърсваха дрехите, чантите и останалите принадлежности с върховете на ножовете си.

– Какъв нещастен случай! – възкликна Байлет.

– Нещастен случай ли? – с горчив присмех се отзова Сененмут. – Господарке Хатусу, мислите ли, че е могло да стане случайно? Нима командващият Ипувер сам е сложил отровна змия в торбата си? А дори да го е сторил, защо гадината не бе там в началото на заседанието?

– Ипувер бе убит – заяви Сетос. – Някой е сложил там онази твар. Някой, който е убил фараона и възнамерява да убива още!

– Съгласен съм – студеният поглед на Рахимере се бе спрял върху Хатусу. – Извършено е убийство и сега призовавам бога Тот да разобличи извършителя, за да бъде той – направи кратка пауза – или тя наказани със заслужена смърт.

ШЕСТА ГЛАВА

Уаджет: богинята страж, нерядко изобразявана като кобра

Убийщите амементи седяха в кръг около малък огън в палмовата горица недалеч от храма на Хатор. Пустото, уединено място се бе сторило достатъчно сигурно на техния водач. Градът вече бе притихнал. Нощният бриз донасяше само по някой откъслечен вик на страж или караул. От време на време от реката се чуваше рев на хипопотам или внезапно пърпорене на ято птици, излитащи от папирусните гъстащи. Въздухът бе плътно наситен със сладникавия мирис на гнило. Нивото на реката бе започнало да се понижава и след отдръпването на водите оставаха обширни площи, покрити с плодородна тиня, която излъчваше странен аромат през нощта. Амементите бяха спокойни и уверени: техният водач им бе обяснил точно какво предстои. Нямаше нищо опасно в премахването на неколцина часови и в отвлечането и умъртвяването на капитан Менелото.

Сега убиваха времето си в разговори; после един от тях се сети за „домашния“ любимец – едра и дългоуха котка: полудиво животно, прието от всички като талисман и амулет за успех. Друг бе хванал скорпион, внимателно прибран в импровизиран затвор от здрав папирусен лист. Отделиха въглени за

малък огнен кръг, в средата на който поставиха скорпиона и котката. Залозите бяха обявени и приети, след което един от амеметите започна обичайното брое-не. Трябваше да се познае за колко време котката ще убие скорпиона. Движенията на животното бяха бързи: бе обучено да сее смърт, за което му даваха отбрани мръвки. Ловко избягваше тесния пръстен от горящи въглени, а после предприе странично нападение: обърна скорпиона по гръб и само с един удар на мощната си лапа обезвреди отровния шип на опашката му. Миг по-късно челостите му здраво захапаха останалото. От кръга на зрителите се понесе въздишка: действията на котката се оказаха по-бързи от предположеното, така че малцина познаха. Другите се лишиха от спечелените с тежък труд медни дебени до следващото залагане.

– Истински убиец – отбеляза водачът на амеметите. Той вдигна котката, притисна я до себе си и погледна към небето. Бе получил необходимите нареждания по същия загадъчен и потаен начин, както и при оскверняването на гробницата. Но дължимото злато бе предварително изплатено: очевидно този, който криеше самоличността си, бе доста важен тивански големец. – Време е – каза тихо. – Време е – после подаде котката на първия си помощник.

Огънят бе угасен набързо. Амеметите заметнаха черните си наметала и покриха лицата си като обитатели на пустинята. Измъкнаха ножовете си и поеха с лека стъпка през откритото пространство и по извиващия се нагоре тесен път.

Градският дом на Менелото бе малка двуетажна сграда, заобиколена от градина и свободен от пристройки външен зид. Пазачът отпред бе потънал в

дълбок сън. Амететите моментално му прерязаха гърлото от ухо до ухо. Войникът на стража откъм задната врата беше буден, но това не му помогна. Той така и не успя да извика: убийците се нахвърлиха върху него, затулиха устата му и го повалиха на земята, а там ножовете им продължаваха да се издигат и забиват в тялото му, докато той не спря да се движи. Омазани с още топлата му кръв, нападателите се прехвърлиха през зида и преминаха като вълна на мрака през градината, огряна от лунната светлина. Още двамина от стражата бяха убити. Дървото, задържащо страничната врата, бе счулено, а ключалката разбита. Някакъв офицер със сънливи очи залитна в ъгъла под град от стрели и миг покъсно издъхна. Предводителят на амететите се втурна напред. Стъпниците му започнаха да изостават един по един, насочили сега вниманието си към всичко ценно, което можеше да бъде отнесено. Няколко минути покъсно Менелото, измъкнат от тежък сън, бе принуден да се облече набързо. Избутаха го по стълбите в градината. Нощният въздух го освежи, но тъмните фигури го бяха заобиколили отвсякъде. Менелото взе бутнатото в ръцете му наметало и погледна през градината: подпората в ъгъла бе огнила. Ако успееше да стигне дотам, би могъл да се прехвърли през оградата и да се скрие в лабиринта от тесни сокаци отвъд нея.

- Ще дойдеш с нас – дрезгаво се обади нечий глас.
- Къде?
- На сигурно място!

Менелото мигом осъзна, че ще бъде убит; тогава заметна встрани наметалото, сякаш се канеше да го сложи на раменете си, и го запокити срещу огради-

лите го. Възползва се от моментното им объркване и побягна, разблъсквайки протегнатите към него ръце. Стигна до зида и се преметна от другата страна; после се втурна презглава, за да се предпази от първите стрели, които вече зажужаха над главата му.

Амеротке бе заел мястото си в Залата на двете истини и гледаше с невярващ поглед към Сетос:

– Капитан Менелото е избягал?

– Очевидно – вдигна леко напред ръце царският обвинител. – Е, разбира се, някой му е помогнал, защото войниците, които са го пазили, са били убити да един.

Амеротке се загледа в пода. Той не обърна внимание на гълчавата от редовете на смаяните писари. Мислеше, че животът в Тива прилича на Нил – внезапно се завърта и променя скоростта си. Амеротке бе забелязал разликата още сутринта, когато влезе в града с високо оплакващия се зад него Шуфой. Самият въздух бе наситен с напрежение. Стражите при градските порти бяха удвоени. Альш-веришът из чаршията не беше така оживен, както бе нормално за този час. Хората се тълпяха около сергиите с бира и винарните. Шуфой го уведоми за мълвата: как по време на заседанието на царския съвет в Дома на милион години известният с амбициозността си Ипувер, командир на полка на Хор, е бил ухапан от отровна змия. Станалото бе официално огласено като нещастен случай, но в разговори помежду си хората шушукаха, че е било убийство, като изтъкваха сходствата със смъртта на фараона.

Отначало Амеротке почувства облекчение при вестта за бягството на Менелото, но после го обзе

гняв: бе прарасал част от скъпоценното си време, а въздаването на дължимата справедливост се оказа осуетено. Той бе стигнал до решение на въпросния случай по пътя на логиката: божественият фараон може да е бил ухапан от отровна змия и именно това да е причинило смъртта му, но това не е била същата змия, чието изсушено тяло бе оставено на пода пред него. Но само до това ли се свеждаше случаят? Амеротке цъкна с език. Нещастен случай ли е било или убийство?

– Разглеждането на делото трябва да бъде отложено – обади се Кемут, главният писар в Залата на двете истини. – Господарю Амеротке, задържаният отсъства, така че крайното решение не може да бъде произнесено.

Амеротке докосна украшението на гърдите си. Усети да го залива нова вълна на гняв. Тук трябваше да възтържествува справедливостта в името на фараона!

– Произнасянето на присъда може да бъде отложено – разгорещено обяви Амеротке. – Но аз, върховният съдия в Залата на двете истини, имам пълното право да изложа коментара си по делото, което разглеждам. Има няколко важни обстоятелства, неяснотата по които продължава силно да ме безпокои... – съдът стихна. Амеротке положи ръка на коленете си. С изправена глава и без да помръдва, той се вгледа в символа, нарисуван върху стената в дъното – всевиждащото око на Хор. – Преди всичко – продължи той – за мен е трудно да повярвам, че смъртта на фараона не е свързана с богохулното и светотатствено поругаване на неговата гробница, станало по време на придвижването му по Нил –

думите му бяха последвани от шумна въздишка и оживено размърдване на заседаващите. – На второ място – продължи Амеротке с нещадища никого настойчивост, – не по-малко трудно ми е да повярвам, че смъртта на фараона е била предизвикана от отровната змия, намерена впоследствие на борда на „Слава на Ра“. И, трето, приемам становището на свидетелите: както на тези, които бяха представени от Очите и ушите на фараона, така и на другите, които бяха на страната на отсъстващия понастоящем Менелото. И от двете страни никой не спести истината, такава каквато я вижда. Така или иначе, в края на краищата може да се каже, че смъртта на божествения фараон остава засега обвита в загадъчен мрак! – Сетос се приведе напред, готов да го прекъсне, но Амеротке махна отривисто с ръка: – Няма да произнеса присъда. Делото се отлага.

Главният обвинител въздъхна с раздразнение и се изправи. Поклони се на съдията и излезе бавно от Залата на двете истини. Амеротке щракна с пръсти, за да се разпорежи, че заседанието на съда продължава с разглеждането на други дела. Сетос сигурно бе искал да останат двамата насаме, за да обсъдят казаното, но съдията бе решил да се държи настрана от хлъзгавите интриги в царския съвет. Ако от двореца поискаха мнението му под клетва, щеше да каже, че според него божественият фараон е бил убит, а смъртта на командира Ипувер е събитие от същата верига. Но кой бе освободил Менелото? Дали някой не бе издал заповед за бързо прекратяване на муштващия с много неща процес, така че въпросът да бъде отложен и бързо забравен? Или пък Менелото, уплашен от невъзможността за справедлива

присъда, бе организиран бягството си с помощта на свои приятели?

Амеротке прие малката чаша с разрежено вино, предложена му от Пренхое. Отпи и му я върна, след което огледа писарите, които не спираха да се въртят по местата си.

– Заседанието на съда продължава – обяви Амеротке. – Пристъпваме към разглеждане на следващото дело.

Писарите никога нямаше да забравят този предобед. Върховният съдия Амеротке действаше не само бързо, но и твърдо. Една жена, убила пеленачето си, бе осъдена да отнесе мъртвото му тяло на пазарния площад и да остане там седем дни пред очите на целия град. Към петима пияници, уринирали в свещения басейн при храма на богинята на любовта Хатор, бе разпоредено да се приложи кратката процедура: те бяха свалени в Дома на мрака, разсъблечени и бичувани. Един търговец, продавал развалено месо, причинило смъртта на двама клиенти, бе осъден да заплати непосилно висока глоба, след което да му бъде отнето правото да продава за цяла година. Към обед Амеротке прецени, че е раздал достатъчно справедливост в името на божествения фараон: съдът бе разпуснат. Той стана от мястото си все още леко ядосан, след което влезе в малкия страничен параклис. Свали от гърдите си украшението на Маат и изведнъж се сепна – от мрака в отсрещния ъгъл се появи фигурата на млад мъж, облечен като жрец. Амеротке забеляза якото му телосложение и високомерно килнатата на една страна глава.

– Нямах право да влизаш тук – каза му той и се обърна.

– Как, благородни Амеротке, да не би паметта ти да е отслабнала?

Амеротке го погледна отново и се усмихна:

– Понаедрял си, драги Сененмут, но очите и гласът ти... Мога ли да ги забравя? – те стиснаха ръцете си. – Все пак това помещение е мой личен параклис – припомни му съдията.

– Ето защо съм тук – обясни надзирателят на строежите. – Нося поздрав от нейно височество господарката Хатусу, вдовицата на фараона.

– Знам коя е Хатусу! – в този миг Сененмут пхна в ръцете му малък папирусен свитък. Амеротке го разви. Видя личния подпис и печат в долния край и ги целуна. Поканата бе кратка и ясна: „Негово благородие Амеротке и нейно благородие Норфрет са поканени на банкет в царския дворец тази вечер, когато върховният съдия ще получи официалния пръстен и печат, символизиращи приемането му за член на царския съвет.“ – Изненадваща чест – вдигна Амеротке глава, но Сененмут бе изчезнал.

Слънцето полягаше на запад, заливайки града с умиращите си лъчи, когато Амеротке и застаналата до него в колесницата Норфрет се спуснаха към Дома на милион години, разположен на брега на Нил. Норфрет бе много приятно изненадана от голямата чест, оказана на съпруга ѝ.

– Трябва да приемеш – бе настояла тя, стискайки го за ръката. – Амеротке, независимо дали ти е приятно или не, вече си влязъл в политическите игри на царския съвет.

– Целта им е да ми затворят устата – възрази леко ядосан съдията. – Да ме накарат да млъкна или да

ме купят. Бягството на Менелото е достатъчно смущаващо събитие за един ден, да не говорим за внезапната смърт на командира Ипувер.

– И двете нямат нищо общо с теб. Менелото беше войник. Щом е избягал, значи така е трябвало. Сигурна съм, че може и сам да се погрижи добре за себе си... – Амеротке потърси в лицето ѝ и най-малкият знак на безпокойство или смущение. Норфрет му отговори с леден поглед. – Съпруже, ти знаеш каква е истината – добави тя твърдо. – И боговете я знаят. Тогава какво значение имат хорските приказки?

В крайна сметка Норфрет постигна своето – тя не се опитваше да крие, че наистина ѝ се нравят посещенията и вечерните забавления при царския двор, където на воля можеше да се наслуша на клюки. Амеротке я целуна по челото.

– Напомняш ми красива сянка – заяви той, като стисна ръцете ѝ.

– Значи сянка, а! – присмя му се тя, но обви с любещи ръце врата му, а после се изправи на пръсти и го целуна по носа.

– Обичаш такива събирания, но не за да те забележат. На теб ти харесва да седиш, да слушаш и да наблюдаваш.

– Точно така те открих.

– И аз теб. Спомняш ли си? Прекарахме цялата вечер, загледани един в друг.

Норфрет се изсмя и преди да забърза по свои си работи, не пропусна да му нареди през рамо да облече най-хубавите си дрехи.

Сега Амеротке, увил юздите на колесницата около едната си китка, поглеждаше от време на време

встрани. Облякъл бе нова набрана пола и носеше служебния си пръстен, но както винаги бе отказал да си сложи перука. Никога нямаше да забрави как по време на службата си в ескадрона от колесници редовите войници не спираха да се подиграват на изконтените офицери, които не желяеха да отстъпят от висотата на модните канони дори когато прекосяваха Червените земи. А Норфрет и този път бе хубава като нощта. Беше облякла светеца от чистота плисирана роба от ленен плат, а в дългата ѝ черна перука бяха вплетени златни и сребърни нишки. Аметистови обеци висяха от изящните ѝ уши, а красиво огърлие от лазурит опасваше шията ѝ. Тя се бе наклонила встрани и разговаряше с Шуфой, който следваше пешком колесницата със слънчобран в едната ръка и тръстикова бастун в другата.

– Шуфой, можеш да се качиш при нас – подметна шеговито тя, потупвайки плетената седалка, – има достатъчно място. А и колесницата не е бойна: конете са скопени и кротки.

– Никак не обичам колесниците – отговори джуджето. – И не ми се нравят нито празненствата, нито банкетите. Там хората винаги зяпат лицето ми и задават въпроси от сорта на „Къде ти е носът?“.

Норфрет се изсмя и се изправи. Амеротке придържа юздите. Следеше с поглед преминаващия покрай тях поток от моряци, войници, леки момичета, търговци и селяни. Всички те неизменно спираха очи в Норфрет, но щом зърнеха отличителните знаци на колесницата, мигом се покланяха и отстъпваха.

Най-после стигнаха до главния настлан път, водещ към двореца. Стрелци с лък и пехотинци от

полка на Изида преграждаха стълпилото се множество, петимно да види пристигащите и заминаващите. Амеротке изплющя с юздите и конете ускори леко ход. Минаха бързо през входната порта и навлязоха в обширните и обилно поливани градини на двореца – красив рай със сенчести алеи, декоративни езера и широки тревни пространства. Стражата им направи място да завият. Амеротке помогна на Норфрет да слезе от колесницата. Даде напътствия на конярите да разпрегнат конете, да ги подсушат и да ги нахранят, преди да ги отведат в оборите. После мина със съпругата си през официалния вход с огромните стенописи, изобразяващи бойните подвизи на фараона. Влязоха в колонната зала, пазена от войници, и прекрачиха в Обожавания дом – личната обител на младия фараон. Най-сетне стигнаха до голямата банкетна зала – обширно величествено помещение с тъмночервени колони и капители, оформени като златни пъпки на лотосови цветове. Лампи от чист алабастр в различна окраска излъчваха мека светлина. Амеротке се загледа в събралото се множество – красиви жени с голи рамене и мъже с тежки черни перуки. Разпозна неколцина от тях – Сетос, Рахимере, генерал Омендап. Всеки, който уловеше погледа му, кимваше едва забележимо и веднага се обръщаше към събеседниците си. За обслужването се грижеха момичета – буквално голи, ако човек не успееше да види тясното парче тъкан около слабите им, – които обикаляха сред гостите и предлагаша на всеки по един лотосов цвят като поздрав за добре дошъл, а също и чинийки с различни лакомства и украсени с драгоценни камъни чаши, пълни с вино или бира. Норфрет си взе чаша и отмина встра-

ни, за да поздрави своя позната. Амеротке остана близо до вратата. Нестройният хор на разговорите стихна, когато вратите в другия край се разтвориха широко и в залата влезе Хатусу. Амеротке се изненада от голямата промяна у нея след края на траура заради кончината на съпруга ѝ. Съдията винаги я бе смятал за жена, оставена в сянка. Сега обаче Хатусу се движеше с царствено величие, прибрала ръце до тялото си, обвито в почти прозрачен лен. Дългата ѝ, напоена с масло перука блестеше прибрана на челото с изящната корона на египетските царици. На гърдите си носеше красиво сребърно украшение, а широки златни ленти във формата на кобра със зейнала пасть обвиваха китките ѝ. Ноктите на ръцете и краката ѝ бяха къносани, а тъмните ѝ очи изглеждаха по-големи и удължени с помощта на положената ярка синьо-зелена боя.

Тя пресрещна погледа на Амеротке и се усмихна леко. Отвсякъде се завтекоха към нея, но тя направи учтив жест с пръстите на една ръка и тръгна право към него, очевидно за да го поздрави. На оголеното ѝ ляво рамо внимателно бе нанесена татуировка на богинята отмъстителка Секмет с лъвски образ. Амеротке си помисли, че тя се облича като принцеса, но че с поведението си показва, че е воин. Тя спря пред него и протегна ръка. Съдията понечи да приклепне на коляно, както изискваше ритуалът, но Хатусу поклати леко глава, а от очите ѝ закачливо заструи свежо и добро чувство за хумор.

– Благородни ми Амеротке – прозвуча гласът ѝ ниско, почти глухо: – Колко години минаха? Десет или може би дванайсет, откакто напусна двора на баща ми?

– Мисля, че са дванайсет, господарке.

– Тогава бъди отново добре дошъл при нас! – Амеротке погледна над рамото ѝ. Другите официални лица и служители, военачалници и писари се преструваха на увлечени във важни разговори, но всъщност наблюдаваха внимателно. Навътре в залата и недалеч от една колона той видя как Сетос държи Норфрет за ръката и ѝ разказва нещо, навярно шеговито. Да, главата на Норфрет се отметна назад и смехът ѝ огласи цялата зала. – Гледах ви, когато пристигахте – продължи Хатусу. – Нейно благородие Норфрет е все така хубава.

– Е, в този случай хубостта е гледала хубост – отвърна Амеротке.

Хатусу въздъхна престорено. После кокетно приведе глава към него, сякаш флиртуваше:

– Амеротке, никога няма да станеш царедворец; ласкателствата никак не ти се удават.

– Нали съм съдия – отговори Амеротке. – Не е в стила ми да лаская.

– С теб винаги е било така! – погледна го с разбиране тя. – Все още ли си лудо влюбен в съпругата си Норфрет? Гледах те как стоиш тук, взрян намръщено в останалите – изсмя се тя в шепа. – Охо, Сененмут!

Надзирателят на царските строежи застана до тях. Амеротке се изненада от фамилиарното му поведение: той се държеше с Хатусу така, сякаш бе от царски род – принц в двореца. Съдията стисна протегнатата му за поздрав ръка.

– Съжалявам – извини се Сененмут, – че не останах по-дълго тази сутрин. Помислих, че може да откажеш поканата, което щеше да бъде неудобно за всички.

После се извърна към Хатусу и ѝ подаде малка кожена кесия, украсена с бродерия. Тя я отвори и извади от нея златен пръстен; хвана Амеротке за ръката и го постави на безименния му пръст. Съдията разгледа пръстена: широката златна халка беше гравирана с йероглифи, които обявяваха на всички, че той е вече един от „приятелите на фараона“ и член на царския съвет със запазено място в неговия дом.

– Не е подкуп – прошепна Хатусу с хладен и остър поглед. – Амеротке, ти си ми потребен. Имам нужда от силата на мисълта ти, както и от полезните ти съвети. А за да бъде напълно искрена, нужен ми е и здравият ти разум.

Съдията искаше да я попита във връзка с какво ѝ е толкова необходим, но прислугата вече подреждаше възглавници и рогозки пред малките маси, приготвени за царствената вечеря. Хатусу го докосна леко по ръката и се отдалечи.

Влязоха няколко робини. Една от тях сложи венец от цветя на врата му. Друга му предложи калъпче благовонна смес. Амеротке не го прие, но притежателите на високи перуки взеха калъпчетата и ги сложиха върху тях. Не след дълго щеше да стане по-топло: благовонията щяха да започнат да се топят, а от главите на почитателите на перуки да се разнася приятен аромат. Мъжете се разположиха в единия край на залата, а жените – в другия. Чашите с вино се раздвижиха и пируването започна. Бяха сервирани блюда с говежди пържоли и месо от пиле, гъска и гълъб, както и различни видове хляб, всеки от които бе оформен и нарязан по своему. Отвориха делвите с вино, положени в метални поставки; на всяка от тях бе отбелязана годината на гроздобера;

прислугата се грижеше бронзовите чаши на гостите да бъдат винаги пълни. Донесоха кърпи и съдинки с вода за измиване на пръстите. До Амеротке седеше генерал Омендап. Той се обърна, за да очисти пръстите си в купичката, и намигна на Амеротке:

– Добре дошъл в царския съвет! – Амеротке му отвърна с усмивка. Пътищата им се бяха срещали нееднократно по различни поводи: той познаваше генерала като добър и порядъчен човек с приятно чувство за хумор, бърза мисъл и услужливо остроумие. Омендап бе сърцат воин – на врата си носеше златен лотосов цвят, даден му от фараона за смелост в боя. Сега главнокомандващият се приведе поблизо: – Всички чухме какво си отсъдил по делото на клетия Менелото – огледа се той, за да е сигурен, че слугите няма да го чуят. – Казал си истината! Поздравления! Изобщо не биваше да се завежда подобно дело. Но съпругата на покойния настоя за това! – Омендап хвърли поглед през залата към Хатусу, седнала на стол във формата на трон, за да се извишава над останалите жени. – Мислех, че тя ще постъпи по-разумно. Както и да е: ти скоро ще бъдеш в крак с политическите козни в царския съвет. Основните фракции са две: Рахимере – направи той жест с ръка към другия край на масата, където везирът, издокаран с цялото величие на скъпоценните си камъни, седеше, разговаряйки с главния писар Байлет. – Той много иска да бъде регент, но за същото претендира и Хатусу.

– А кой ще надделее?

– Навярно Рахимере. Той държи в ръцете си хазната и храма на Амон Ра.

– А Хатусу?

– Подкрепят я трима: Сетос, Сененмут, а сега вече и ти, Амеротке.

– Аз не съм от никоя формация.

– Така ли? – ухили се Омендап. – Приел си поканата, а взе и пръстена. Вече всички сме участници в танца.

– А ти и твоите хора? – попита съдията и посочи с чаша в ръка към военните с висши чинове.

– Още не сме решили. Ние сме войници и очакваме заповеди. Знаем какво се говори из чаршията: фараонът е мъртъв и вече се намира в блажения запад, наследникът му е още момче, а съветът е разделен... Чакалите мислят, че кучетата пазачи са се пръснали, и затова ще направят опит да разпердушният курника.

– И кого ще подкрепите?

Омендап премести възглавницата си по-близо:

– Личните ми симпатии са към господарката Хатусу. В нея тече кръвта на Тутмос I. Пък и никак не харесвам Рахимере. Но ти разбираш нашата войнишка работа: никога не влизаме в бой, когато се знае, че ни очаква поражение. А сега да прием – чукна той чашата си в чашата на Амеротке – и да се молим за по-добри дни.

Съдията продължи да се храни. Тъкмо се опитваше да види къде е седнала Норфрет, когато влезе пратеник с малко ковчеже, опасно с медни ленти. Подгъна коляно до входа на банкетната зала в очакване да го забележат. Личният паж на Рахимере направи знак на мъжа да приближи.

– Какво има? – вдигна глава везирът.

– Нося подарък, господарю. От Аменхотеп.

Горната устна на Рахимере се сви укоризнено.

Аменхотеп беше жрец и капелан на починалия фараон Тутмос II.

– Той трябваше да бъде тук! Като жрец в храма на Хор той е длъжен да присъства на царския съвет!

Банкетната зала притихна. Покана за угощение като сегашното бе недвусмислена царска заръка, така че само заболяване или нещастен случай биха извинили евентуално отсъствие. Амеротке бе изненадан. Знаеше кой е Аменхотеп – досадно и надуто човече, изпълнено с мисълта за собствената си значимост. Стори му се неправдоподобно въпросната личност да изпусне толкова важен случай за поредното си представяне.

– Господарю, може и да е жест на помирение – пошегува се главният писар. – Нещо като извинение за отсъствието му от нашата среща.

Рахимере сви рамене и направи знак на служителя да дойде по-близо. Амеротке погледна през рамо. Лицето на Хатусу бе побледняло, а очите ѝ блестяха от гняв. Тя имаше правото да получи подаръка: беше домакиня и господарка на този дворец. Намесата на Рахимере обаче се оказа публичен укор и подигравка, а и красноречиво напомняне, че той държи в ръцете си юздите на истинската власт. Служителят приближи с ковчезето.

– Господарю – обясни той, – донесе го облечен в черно човек.

Амеротке изпусна парчето гъше месо, от което отхапваше. Споменаването на хора, облечени с черни дрехи и наметала, го върна към неща, за които бе вече чувал. От изпратените до съда донесения Амеротке бе научил за гилдията на професионалните убийци, чиито членове се обличаха в черно от гла-

вата до петите и бяха въздигнали в култ свирепата богиня с котешки образ Мафдет. За тях се говореше, че са кръвожадна шайка, готова на всичко срещу необходимото заплащане.

– Приемам подаръка – почти раздражено плесна с ръце Рахимере. – Отворете сандъчето!

Счупиха печатите, отворен бе и капакът. Прокънтя писък. Служителят бе извадил съдържанието на ковчежето и сега го държеше високо пред очите на всички: беше отрязаната глава на жреца Аменхотеп, а от врата му още капеше кръв.

СЕДМА ГЛАВА

Секмет: богинята уникожителка с лъески образ

Банкетът привърши при пълен хаос. Две от дамите припаднаха. Някои гости не се сдържаха и повърнаха поетата храна. Отсечената глава бе пъхната обратно в ковчежето. Наредиха на стражата да намери приносителя ѝ, но той си бе тръгнал отдавна. Хатусу се залови да въведе ред с помощта на Сененмут и Сетос.

– Скъпи мои гости! – плесна няколко пъти с ръцете, за да въдвори тишина. – Почитаеми дами и господа, не си струва да продължаваме този празник. Край на банкетата. Царският съвет ще се събере в колонната зала!

Влязоха прислужници, за да изнесат блюдата и делвите с вино. Амеротке се разпореди Шуфой да върне Норфрет у дома. Омендап лично предложи двама свои офицери да ги ескортират. Когато тя си тръгна, съдията се върна в банкетната зала. Оцпаното с кръв ковчеже все още се търкаляше отворено на пода. Амеротке се приведе: мъртвешкото лице бе страховито втрещено с обърнатите си очни ябълки и изплезен език. Внимателно огледа пресечения врат и гладкия срез. Направи му впечатление обезцветената и подпухнала кожа на лицето.

– Какво търсиш? – Хатусу бе свела поглед към

него; от двете ѝ страни го гледаха Сененмут и Сетос.

– Господарке, имам подозрението, че Аменхотеп е бил вече мъртъв, когато главата му е била отрязана. Срезът е прекалено равен, следователно е бил изпълнен професионално с рязко и силно движение. Приносителят на подаръка в двореца е бил облечен в черно, значи това е дело на амеметите, професионалните убийци.

– Но защо ще убиват Аменхотеп? – въпросът на Сененмут бе наистина важен. – Тези бърбиви устеница сега мълчат – добави той.

Амеротке погледна бързо към новата дясна ръка на царицата – какво ли означаваше очевидната му неприязън към вече мъртвия жрец? Хатусу вдигна обувките си в сандали крак и ритна капака на ковчежето, за да се затвори.

– Всички в колонната зала! – отсечено изрече тя.

Помещението за заседанията на съвета бе вече подготвено – местата за сядане и малките масички бяха подредени елипсовидно. Рахимере бе на председателското място. Подкрепящите го писари и жреци седяха подредени от двете му страни. Хатусу зае мястото си от предната вечер – този път между Сененмут и Сетос. Амеротке седна на стола най-близо до вратата. Не се чувстваше в свои води и определено желаше да не е тук. Атмосферата бе крайно потискаща въпреки виното и веселието през първата част на вечерта.

Жрецът отново подхвана псалом, сравняващ лицето на фараона с образа на Хор: как величието на Ра изпльвало цялото му тяло, даващо светлина и топлина на египетския народ. Но когато привърши хвалебствия-

та си, в залата нямаше и помен нито от светлина, нито от топлина. Хатусу взе веднага инициативата:

– Ваши благородия – изрече тя властно, седнала като същински деспот на стола си. Рахимере понечи да я прекъсне, но тя вдигна ръка. – Уважаеми везире, намираме се в царския дворец, в Дома на милион години. Нашият всеславен фараон е в Обожавания дом, а аз съм неговата мащеха. Нека видим как стоят нещата, пред които сме изправени. Съпругът ми издъхна пред статуята на Амон Ра, ухапан от змия. Генерал Ипувер умря в тази стая, също ухапан от змия. А сега отсечената глава на Аменхотеп бе пратена като страховито напомняне и предупреждение за останалите от нас. Така ли е?

– Какво искаш да кажеш? – едва ли не изхленчи повелителят на Дома на среброто. – Трима мъже са мъртви.

– Не – намеси се Сененмут. – Трима мъже са били убити. Нима още ти се струва, че смъртта на божествения фараон, който опътува към блажения запад, е била несчастен случай?

– Драги Амеротке – почти засия погледът на Рахимере към отвъдната страна на помещението, – всички разбрахме какво си отсъдил – протегна той сключените си ръце напред. – Поне за собствено удовлетворение си установил, че отровната змия на борда на „Слава на Ра“ не е причина за смъртта на божествения фараон. Всички знаем, че Тутмос II бе пренесен в паланкин до храма, където го посрещна обичната му съпруга...

Дочу се тих съсък от дълбоко поет дъх. Сененмут щеше да скочи на крака, но Хатусу го спря, като сложи ръка върху китката му.

– Не съм казвал – отговори бързо Амеротке, – че божественият фараон е бил убит, защото пред мен не стоеше такова дело за разрешаване. Само поставих, че отровната змия, от чието ухапване загина фараонът, не е същата като онази, която е била намерена на царската ладия.

– Но се произнесохте и за оскверняването на гробницата, нали? – изрече един от писарите, приближени на Рахимере.

– Цяла Тива говори за това – отвърна Амеротке. – Просто изказах на глас предположение, че някой е таил кощунствено озлобление срещу божествения фараон.

– А за командващия Ипувер? – попита Сетос. – Какво е мнението ти за неговата смърт?

Амеротке посочи с пръст една от неголемите торби за писма и документи на един писар, окачена на облегалката на стола му.

– От онова, което стигна до мен, разбрах, че царският съвет е бил събран тук. Така ли е?

– Да – едносрично отговори Рахимере.

– Ипувер носил ли е документи? – продължи Амеротке.

– Да, донесе – потвърди Омендап.

– Било ли е прекъсвано заседанието на съвета?

– Да – отвърна Сетос. – Събрахме книгата си и ги сложихме в торбите, както винаги. Нима искаш да кажеш, че докато всички сме били навън и в движение, някой е донесъл отровна змия и я е сложил в торбата на Ипувер?

– Възможно е – присмехулно се обади един от жреците – змията сама да е припъзляла в торбичката...

– Но има и друга възможност – рязна го Амеротке. – Всички знаем, че ако змия припъгълзи в залата за заседания на царския съвет, неминуемо ще бъде забелязана и убита. Ако се е била притаила в паланкина на божествения фараон, също е щяла да бъде видяна. Ако пък се е промъкнала по стъпалата или в преддверието на храма на Амон Ра, намиращите се там са щели да я съзрат и да я смажат...

– И все пак фараонът умря от ухапване на змия – рече Рахимере.

– Добре – преглътна със свито гърло Амеротке, – но остава да се отговори на въпросите кога и как? Тези два въпроса са основни и за змията, умъртвила Ипувер... – членовете на царския съвет отговориха с мърморене в знак на съгласие с думите му. Амеротке се изправи и обиколи заседателната зала. Събра торбичките за документи на неколцина от писарите, окачени по облегалките на столовете им, и бързо размени местата им. После продължи: – Видяхте, че размених местата на няколко от торбичките. Някой от вас в състояние ли е сега да ми каже със сигурност чия торба къде се намира? – Хатусу се засмя. Сененмут тропна по масата. – През нощта, когато е умрял Ипувер – отново заговори Амеротке, докато се връщаше към мястото си, – по време на прекъсването за почивка, убиецът, този поклонник на рижия бог Сет, в торба за документи е внесъл в заседателната зала на съвета отровна змия. Уважаеми господа и вие, господарке Хатусу, слезте някой ден до пазара, поговорете с ловците на скорпиони и с укротителите на змии. Те ще ви кажат, че змия спокойно може да бъде пренасяна в торба или в кошница. Самото движение я укротява и успокоя-

ва. Тя ще лежи мирно навита на кравай, а ако наскоро са ѝ давали храна, ще е още по-спокойна.

– До мига – обади се Омендап, – когато Ипувер е бръкнал в торбата.

– Такова движение без съмнение ще събуди и ще разлюти заспалата змия – продължи Амеротке. – Тя ще се хвърли и ще захапе веднъж, два пъти. А някой да е забелязал или да си спомня за преместването на една или друга торба за документи по столовете? Или пък за смяна на местата на самите столове? Впрочем – попита той внимателно – някой да е запомнил, че отровната змия е изпъзляла точно от торбата на Ипувер?

– Не, никой. Но ти – посочи Сетос към Омендап – каза, че ще се погрижиш тялото му да бъде пренесено в Града на мъртвите...

– Да, аз прибрах документите на Ипувер – разпали се Омендап, чието лице почервения от притеснение, – но в момента не се и сетих да проверявам кое какво е.

– И дума да не става – изрече Сененмут с пропит със сарказъм глас.

Омендап и другите военачалници бяха готови да реагират мигновено, но се намеси Сетос, който внимателно полагаше усилия да не бъдат засегнати военните, чиято подкрепа бе от решаващо значение за Хатусу:

– Уважаеми Амеротке, очевидно познанията ти за змиите са впечатляващи.

– А също и за убийствата... – язвително добави Рахимере.

– Уважаеми царски съветници – отговорих Амеротке, – смъртта от ухапване на змия не слиза от

устата на цяла Тива. Това, което сега предлагам, може и да не е самата истина, но е логично само по себе си.

– Добре, Амеротке, какви са заключенията ти? – намеси се Хатусу. – Сигурен ли си, че торбите са били разменени?

– Доста вероятно е, господарке. А това означава, че убиецът се намира в тази стая. И всички го знаете. Той не е нито страж, нито паж. Торбата е била внесена тук от вътрешен човек, който грижливо я е пазил, преди да я окачи на облегалката на стола на Ипувер. Сигурен съм, че убиецът е член на царския съвет – заигра си Амеротке с пръстена на Маат и смирено се помоли тя да му помогне, да погали сърцето и устата му с божественото перо на истината и мъдростта. – Следващият въпрос, който трябва да разрешим, е: защо? Каква е причината?

Той се готвеше да продължи, когато се разнесе бясно чукане по вратата. Влезе капитан от гвардията – нубиец със смесена кръв, облечен в кожена пола. На ремъка за меча му, препасан през голите му гърди, бе окачен опознавателният знак на полка на Озирис. Той не зачете с никакво внимание Хатусу и Рахимере, а се поклони само на Омендап.

– Господин началник, изпълних вашите заповеди.

– Е, и?

– Разпратих претърсващи групи по протежение на реката чак до стария храм. Трупът на Аменхотеп бе открит сред тръстиките. Беше гол, с изключение на препаската през слабините и личния картуш, по който го идентифицирахме.

– Нещо повече?

– Да, господарю. Тялото е подуто и обезцветено...

– Чудно как крокодилите не са го налупали! – подигравателно се намеси Байлет.

– Аменхотеп е бил ухапан пет-шест пъти по крака от отровна змия – завърши рапорта си воинът.

– Трупът и главата да бъдат пренесени през реката до Некропола – разпореди се Рахимере. – Кажете на разпоредителя в Града на мъртвите да се погрижи за подходящо за ранга на жреца погребение, разноските за което ще бъдат поети от Дома на среброто.

Войникът се оттегли.

– Настъпи сезонът на прелетния скакалец – замърмори един от жреците: – Смърт и разорение. Богинята унищожителка Секмет преминава през Царството на Двете земи. Хаос цари отвътре, заплахи се носят отвън...

Сякаш в отговор на думите му облаци загулиха залязващото слънце и светлината му изведнъж угасна. Амеротке се запита дали жрецът казваше истината. Той си спомни приказките на баба си – как всеки ден Амон Ра прекосява небето в златната си колесница, а нощем слънчевият бог слиза в подземното царство Дуат, където го очаквал страшният му противник, – гигантската змия бог Аеп, за да го унищожи. Нима и сега ще се случи същото, нима Двете земи ще потънат в разруха и кръвопролития както през кошмарните години, когато тиванските царе са напъргали всички сили, за да прогонят хиксосите?

– Ведно тъжим за Аменхотеп – изрече Хатусу. – Но ти, Амеротке, завърши ли изказването си?

– Не – отблъсна леко масата пред себе си Амеротке. – Имаме три смъртни случая, два от които са неоспорими убийства. И всички очевидно са предиз-

викани от ухапване на отровна змия. Не знаем кой стои зад тях и защо е постъпил по този начин. Следователно трябва да съсредоточим вниманието си върху жертвите, за да установим общото между тях...

– Мисля, че то е съвсем ясно – обади се привлечено Байлет и размаха ветрилообразната си палка за прогонване на насекоми. – Без съмнение всички жертви, включително божественият фараон, са членове на царския съвет...

– Да, но има и друго – Амеротке говореше сякаш само на себе си, – смъртните случаи, както и оскверняването на гробницата на фараона, започват от момента, в който божественият се завърна след победите му над морските народи в делтата на Нил. Пътуването му до Голямото море беше блестящ низ от победи. Кажете ми беше ли Ипувер с него? – утвърдителен хор сподира думите му. – И Аменхотеп, така ли?

– Какво искаш да кажеш, Амеротке? – прозвуча гласът на Рахимере.

Гримаса изкриви лицето на съдията.

– Случи ли се нещо по време на пътуването на фараона от делтата до Тива? Някакво бедствие, критична ситуация? Божественият споделял ли е с някого какво възнамерява да прави след завръщането си тук? Или пък – погледна Амеротке към Хатусу – нещо да е станало в Тива по време на отсъствието му? Прави само предположение. Нямам нито едно доказателство, а и нищо дори не намеква за значими лоши събития...

Изведнъж започна многогласен приглушен разговор. Сененмут се наведе през масата и зашепна

нещо на Сетос, който заклати продължително глава. Амеротке забеляза, че Хатусу е загрижена и дори уплашена: устните ѝ се движеха беззвучно, а очите ѝ премигваха. Съдията си припомни слуховете, които бе чул за съпругата на фараона – пажовете в двореца шушнеха колко бързо Хатусу бе установила надмощие над заварения си брат и съпруг Тутмос II. И наистина, съгласно протокола тя трябваше да придружи божествения в похода му до делтата, но като доказателство за доверието си към нея той я остави в Тива, като ѝ повери пълен контрол над управлението на целия град. Дали самата Хатусу не го бе накарала да постъпи по този начин? Тя и прекалено хитрият Сенемут? Може би те двамата играеха сложна игра за завземане на властта?

– Не мога да си спомня за никакви неблагоприятния – изпъна и двете си ръце Рахимере, за да даде знак за тишина. – Божественият фараон отплава по Нил на борда на „Слава на Ра“. Спря в Сакара, където посети пирамидите и храмовата гробница на предшествениците си. Принесе в жертва неколцина от пленените принцове в чест на боговете и продължи пътуването си.

– Имаше ли някаква промяна в настроението или поведението му? – запита Амеротке.

– Божественият фараон беше човек, който не обичаше да споделя мислите си с никого – заяви превзето Рахимере. – Той не надаваше ухо към празни брътвежи или клюки. Но постоянно беше бледен, понякога болезнено. Често казваше, че се чувства неразположен, а и наистина страдеше от припадъчната болест на богоизбраните. В пристъпите на по-

мрачено съзнание говореше с отците си и имаше видения...

– Господарке – погледна Амеротке към Хатусу и допълнително наблегна на тиглата ѝ: – Ваше височество, съпругът ви съобщавал ли ви е за нещо в писмата си?

– Как Ра му се усмихвал – рече тя. – И как победите винаги вървели пред него. Как размазвал с пета враговете си и колко много му липсвала жена му...

Амеротке приведе глава. Хатусу не му бе казала нищо, но с думите си бе припомнила на царския съвет за близостта си с божествения фараон.

– Не говореше – обади се Омендап. – Но и нямаше припадъци по време на пътуването; беше притихнал и затворен в себе си. Но като се връщам в мислите си назад, нещо наистина се случи. Спомням си, че оставихме фараона наскоро след отплаването към Тива – посочи той към писарите и жреците. – Повечето от вас, както и моя милост, уважаваният везир и негово благородие Сетос получихме нареждане да тръгнем напред, за да подготвим столицата за завръщането му. Не си спомням фараонът да е принасял жертви на някой от боговете. Нещо повече: сещам се как в деня на отплаването неколцина от царската гвардия също коментираха този факт.

– И какво от това? – вдигна ръка жрецът на Амон, който седеше до Байлет. Рахимере му кимна за разрешение да говори. – Придружавах божествения фараон от Сакара. Вярно е, че той не направи нито едно жертвоприношение, но също толкова вярно е, че не е напускал царската ладия до пристигането си в Тива. Не е посещавал други храмове и светилища,

през цялото време стоеше в царската кабина, а от време на време излизаше на палубата, за да се по-моли. Попитайте стражите. Често отиваше в кърмовата част, нареждаше да сложат рогозки и възглавници и оставаше там, приседнал с кръстосани крака и протегнати ръце, вгледан в звездите... – жреецът се засмя и продължи: – Да, до завръщането си в Тива фараонът почти не престана да се моли!

Рахимере се приготви да се намеси, но Хатусу рязко се изправи. Сененмут и Сетос я последваха. На Амеротке не му оставаше друго, освен да стори същото. Царицата мълчеше със скръстени на гърдите си ръце, наподобявайки позата на фараона, преди да заговори. Поведението ѝ бе същинско предизвикателство към останалата част от съвета. Хатусу им припомни, че е вдовицата на фараона и във вените ѝ тече царска кръв: протоколът и ритуалът налагаха на всички да се изправят, след като тя го бе направила. Рахимере остана облегнат плътно на стола си, отказвайки да се поддаде на предизвикателството. Но Омендап се позасмя и намигна на останалите военачалници, които бавно се изправиха на крака. Писарите и главните жреци ги последваха. Рахимере нямаше възможност да избира. Той се изправи бавно, бавно, стиснал в ръце служебния си жезъл. Постара се лицето му да запази безизразния си вид, но в очите му кипеше омраза.

– Сегашният разговор за божествения фараон – започна Хатусу, като свали ръцете от гърдите си – разбуни сърцето и натъжи душата ми. Заседанието на съвета се прекъсва, но желанието ми е смъртта на Ипувер и на Аменхотеп да бъде разследвана от върховния съдия Амеротке и за резултатите той да

ми докладва лично. Аз и съветниците ми ще проведем съвещание в ограничен състав в личните ми покои.

– А останалите въпроси? – заинтересува се Рахимере.

– Какви въпроси? Драги везире, няма нещо, което да не може да почака до утринта. Генерал Омендап, кои полкове все още са извън Тива?

– На Озирис, Хор, Изиди и Амон Ра – каза той.
– А полковете на Сет и Анубис са на бивак в един оазис на юг. Везирът Рахимере командва силите на наемниците, които изпълняват полицейската служба в самата столица. Струва ми се, че лагеруват по поляните и ливадите около Дома на среброто и около храма на Амон Ра.

– Там са – прекъсна го Рахимере, – за да пазят града в настоящите размирни времена.

Хатусу сви устни и кимна:

– От кого да го пазят, уважаеми везире?

– Да пазят всинца ни, почитаема госпожо.

Останалите от царския съвет се разшаваха, като привидно оправяха дрехите и събираха принадлежностите си от масата. Все пак всички много добре знаеха, че цялата военна мощ на Египет се е струпала около града. Мечовете бяха изтеглени. Беше въпрос само на време и на удобна възможност, за да се удари стомана о стомана, а царският съвет да се разцепи и градът, царството и цялата империя да потънат в огъня на гражданската война.

– Може би ще бъде най-добре – подсказа Байлет, – ако божественият фараон бъде изведен пред войската и премине с тържествена процесия през целия град. Наемниците ще се погрижат за сигурността му...

Хатусу се усмихна, но горната ѝ устна се вдигна и сви като на куче, готово да захапее. Тя се загледа в Рахимере и Байлет, като правеше усилия да стаи бурята в сърцето си. Знаем какво искате, мислеше си тя. В мига, когато момчето фараон напусна двореца, жреците на Амон Ра щяха да го поемат и да го отведаат нанякъде.

– О, божественият фараон – направи малка пауза тя. – Да, разбира се, божественият фараон ще помисли по вашата просба, но той е още много млад, а в града има заболяване. Мисля, че за него е най-добре да остане в Обожавания дом. Генерал Омендап, искам да въведеш цяла бригада в района на царския дворец: предвождащият я офицер ще докладва пряко на мен! – Омендап бе готов да откаже решително, но Хатусу щракна с пръсти и Сененмут отмести масата си, премина през помещението и пъхна папирусен свитък в ръцете на генерала. Главкомандващият го отвори, видя поименния подпис и печат на фараона и го целуна. – Такова е желанието на божествения фараон – добави приветливо царицата.

Омендап се поклони.

– Онова, което божественият фараон е поискал, ще бъде сторено – отговори той бързо. – Разбира се, ще идвам всеки ден до двореца, за да съм сигурен, че войската ми си върши добре работата.

– Винаги си добре дошъл – усмихна се Хатусу. – Оттеглям се, ваши благородия – с тези си думи тя напусна царския съвет. Сененмут и Сетос я последваха.

Заседанието на съвета бе мигновено преустановено. Амеротке проследи колцина се струпаха око-

ло Рахимере с шепот и тихо мърморене. Омендап застана настрана, но двама от неговите военни бяха веднага привлечени за приглушен разговор от Байлет. Съдията се опасяваше, че гражданската война е неизбежна. Хатусу и Рахимере се мразеха и единият от двамата трябваше да умре. Ако войските влязат в бой една срещу друга, той бе сигурен какво ще последва. Тълпите на цялото престолюдие, населяващо района около кейовата стена, ще яхне вълната на размириците и бунта. Тогава непременно ще трябва да премести Норфрет и децата си на друго място – на север, в спокойното убежище на храмовете в Мемфис. Защото, щом мечът е изваден, в Тива няма да остане никакво място за справедливост.

– Господарю Амеротке?

Той погледна нагоре. Недалеч от вратата бе застанал паж, който го подканяше с жестове. Съдията щеше да остави без последствие подобна неучтивост, но Рахимере и останалите го наблюдаваха, така че трябваше да вземе решение. Ако си тръгнеше, веднага ставаше враг и на двете фракции. Ако остане, Хатусу щеше да го отблъсне; и обратното – ако отидеше, Рахимере тутакси щеше да се прицели в него като приближен на Хатусу. Тогава погледна към Омендап. Генералът посочи с поглед към вратата. Амеротке блъсна назад стола си и последва пажата.

ОСМА ГЛАВА

Нейт: древна богиня, закрилница на лова и военното дело

Слугата го поведе през галерията, чиито стенописи увековечаваха победите на Египет над враговете. Колесници в сини и златисти цветове трещяха над повалени нубийци, либийци и воители от Земята на Понт. Победени азиатци изправяха ужасен поглед към величието на фараона и мощта на египетската войска. По целия фронт на изображението бяха изписани думи на възхвала: „Той протегна ръка и като златен сокол връхлетя над противника. И пречупи врата му. И разби неприятеля. И принуди земята да трепери пред името му.“ Амеротке се питаше дали тези надписи няма да останат като епитаф за славата на Египет: фараонът беше само малко момче, а Домът на милион години се раздираше на две от смъртоносната омраза между обитателите му.

Пажът вървеше с леки стъпки пред него; след малко зави вдясно. Стражите пред вратата, до която стигнаха, бяха пременени в пълно бойно снаряжение и стояха изгънати с щитове и оголени мечове в ръце. Младият паж пошепна нещо на един от тях, бронзовите врати се отвориха и Амеротке бе въведен в личната обител на Хатусу. Пастелните тонове на стените предлагаха отмора за погледа след баталните сцени, изписани отвън. Въздухът бе плътно

наситен с мирис на канела, тамян и уханни цветя, поставени в саксии или вплетени в гирлянди из стаята. Подредбата се състоеше от няколко красиви златни и сребърни статуи и малко мебели – столове и табуретки от полирано дърво с инкрустации от абанос и слонова кост. Слугата го въведе в преддверието и веднага излезе през малка странична врата. Амеротке направи опит да се освободи от струпалото се в него напрежение, взирайки се с възхищение в изрисуваните по стените рибари, стройни танцуващи момичета и сцени на селскостопански труд. В този миг пажът отново се появи и го призова с повелителен жест. Съдията го последва в съседната стая, където с усилие прикри учудването си – помещението се оказа съвсем малко; стенописите почти не се виждаха заради оскъдното осветление; единствената по-значителна мебелировка бе огромният стол, наподобяващ трон със златоткания си балдахин. Хатусу седеше на него, а ръцете ѝ бяха плътно прилепени към подлакътниците, оформени като озъбени леопарди. Краката ѝ почиваха върху столче, тапицирано с образа на богинята Маат в миг, когато побеждава страшните демони на Дуат. От двете страни на царичката седяха Сененмут и Сетос.

Амеротке бе сигурен, че Хатусу умишлено е избрала тази стаичка, за да подчертае усещането за принадлежащата ѝ царствена сила. Да, тя наистина приличаше на фараон, раздаващ правосъдие. Лицето ѝ бе коренно променено: нямаше и следа от миловидност или моминска невинност. Челюстите ѝ бяха ядно стиснати, а очите ѝ гневно искряха. Съдията погледна към Сетос и преви коляно. Засвидетелстваното уважение бе повече знак на учтивост, но Амеротке не

бе забравил и предупреждението на Омендап: Хатусу подчертаваше по всички възможни начини желанието си да бъде регент и дори фараон.

– Ваше височество – изрече ясно Амеротке. – Призовахте ме да се явя пред вас...

– Да, но ако не искаш да останеш, може да си вървиш! – гласът на Хатусу бе напрегнат и тя изговаряше думите си пестеливо.

Амеротке въздъхна и се изправи, като скръсти ръце на гърдите си. Очите на Сетос сега го следяха внимателно.

– Аз съм върховен жрец в Залата на двете истини и представлявам справедливостта в името на фараона!

– Не, ти си тояга от кораво дърво – приведе се напред Хатусу, но сега се усмихваше. – Амеротке, спомняш ли си? Едно време з... за... заекваше... – изимитира тя.

– Да, помня добре как вие ми се подигравахте. Вие и любимото ви сиво коте...

– Амеротке, ти винаги си бил прям. Виждам, че си преодолял заекването, но лицето ти е все така потайно. И решимостта ти да постъпваш винаги според убежденията си никак не е намаляла. Не те ли отегчава това?

– Ваше височество, бях отгледан в двора на баща ви, затова умея да скривам емоциите и мислите си зад добри маниери...

– Някои ще кажат, че не ти липсва наглост – обади се Сененмут.

– В такъв случай ще им отвърна, че явно имаме много общо помежду си – невъзмутимо го изгледа съдията.

Хатусу се разсмя и скочи от стола. Доближи до Амеротке и се облегна плътно о него, вдигайки нагоре лицето си. В обвилата ги слаба светлина съдията се почувства така, все едно се бяха върнали години назад: той е съвсем млад мъж, а тя – закачливата и палава дъщеря на фараона. В този миг Хатусу го целуна по бузата и с елегантна крачка се върна до трона, където се отпусна с капризно нацупени устни.

– Какво искаш, Амеротке?

– Да бъда оставен на мира.

– Не, питам те в качеството ти на съдия.

– Дълъг живот, здраве и благоденствие за фараона. Също и мир в дома му.

– Амеротке – намеси се Сетос. – Не се превземай пред нас с прекалената си скромност. Ще го кажа направо: чертата вече е изтеглена. На коя страна заставаш?

Съдията повдигна вежди с думите:

– Е, боя се, че съм останал там, където съм бил и преди тегленето на чертата.

– Ти си лъжец! – отново се намеси Сененмут. Амеротке пристъпи напред и надзирателят на строежите вдигна примирително ръце: – Вземам си думите назад. Наистина не мисля, че си лъжец. Вярвам, че си почтен човек, освен ако не си пълен глупак. Но си ужасно неотстъпчив. Не виждаш ли, че царството се е плъзнало към гражданска война?

– Ще застана на страната на фараона срещу враговете му – отвърна Амеротке.

– А кои са враговете на фараона? – запита Хатусу високо и рязко, като протегна едната си ръка и разтвори длан. – Амеротке видя царския картуш на Тутмос

III и печата с ясно очертаните йероглифи, изобразяващи бога на мъдростта Тот и двойната корона на Египет. – Е, добре, какво казва законът? – попита тя.

– Оня, който държи в ръцете си печата на Египет – отвърна Амеротке, – е изразител на божествената мощ на Амон Ра.

– Аз го държа – каза тя. – Онези глупаци от съвета мислят, че доведеният ми син ме мрази и отблъсква. Но грешат...

Амеротке се приведе и целуна картуша:

– Какво искате от мен? – посочи той към Сетос. – Ето, там е седнал онзи, който е очи и уши на фараона. Ако се налага да се открият неприятелите...

– Просто искам да разследваш тези смъртни случаи.

– Защо?

– Защото убийците може вече да са набелязали всеки от присъстващите в тази стая ... Защото някой член на съвета е готов да прегазни море от кръв, за да завземе трона на Египет...

– Не мисля, че е така – прекъсна я Амеротке. – Убеден съм, че смъртта на Ипувер и на Аменхотеп е свързана с кончината на съпруга ви. Той бе първият, нарочен да умре. Гибелта на другите последва незабавно след връщането му в Тива.

– Но защо? – зяпна Хатусу.

Амеротке вече съжаляваше за предишната си враждебност. Хатусу изглеждаше уязвима, объркана и уплашена. Съдията долови, че тя знае още нещо.

– Открива ли убиеца, ще знам и какви мотиви са го подбудили. Но задачата никак не е лесна. Заловя ли се със смъртта на божествения фараон, ще трябва да постановя невинността на капитан Менелото.

– Добре, но ще ми докладваш лично!

– Щом го желаете, ваше височество. Но съм длъжен да подчертая, че ако поема тези задължения, господарке, трябва да започна с вашия разпит.

Хатусу мигом се облегна назад.

– Но... – заекна тя непресторено. – Аз не знам нищо. Посрещнах божествения фараон на стъпалата пред храма на Амон Ра. Влязохме вътре. Там той се строполи и умря в ръцете ми.

– Нищо ли не каза тогава?

Тя поклати глава в знак на отрицание:

– Нито дума!

Амеротке усети, че го лъже. Погледна към Сененмут, питайки се какво може да знае новият царски фаворит.

– Аз бях в тълпата извън храма – сам обяви надзирателят на строежите.

– А моя милост се намираше още по-далеч – пошегува се Сетос. – Бях долу в града и следях за реда сред тълпите край кейовата стена.

– Божественият фараон умря по обед – продължи Амеротке. – Какво стана след това, господарке?

– Златната плът на покойния ми съпруг бе отнесена в близкия храмов параклис. После повикаха лекар...

– Кого изпратиха? Пией ли беше? – запита Амеротке.

– Не, не. Беше възрастен мъж от Дома на живота. Той опипа врата и гърдите на фараона за пулс и допря огледало до устните му. После каза, че душата му е отлетяла.

– А след това?

– Отвън настанаха объркване и пълен хаос – сви

рамене Хатусу. – Бяха екзекутирани пленници. Във вътрешния двор се появиха поличби и знамения: ранени гълъби.

– А, да. Чух за това. Какво не беше наред?

Лицето на Хатусу се смръщи:

– Някои от присъстващите го обявиха за предзнаменование. Други твърдяха, че птиците са били ранени от ловци.

– Заповядано ли бе претърсване? За ловците, искам да кажа. Долетяха ли други птици?

Хатусу поклати глава:

– Не зная. Останах до трупа на съпруга си и след падането на здрача. Просто не можех да повярвам, че е мъртъв. Не исках да приема, че вече е поел към далечния хоризонт. Мислех, че е станала някаква ужасна грешка.

– Някой дойде ли при вас?

– Неколцина. Рахимере, Омендап и други от царския съвет. Задаваха ми въпроси, които вече не помня.

Амеротке кимна. Казаното от Хатусу отговаряше на предписанията на дворцовия протокол. Когато умре фараон, царицата остава да жали при него сама. Процесът на балсамирането и подготовката на тялото му за погребалните ритуали могат да започнат едва след падането на здрача.

– Тогава ли повикаха Пией?

– Аз разсъблякох тялото му – отговори тя. – Свалях полата, ризницата, гръдното украшение и сандалите му, а после пових тялото в ленен чаршаф. След здрачаване дойде Пией заедно с балсаматорите, за да вдигнат трупа.

– Тогава ли откриха мястото, ухапано от змия?

– Да, на левия крак на фараона, малко над петата.
– Кой го видя първи?
– Пией. Негова бе смехотворната идея, че фараонът може да е изпаднал в дълбока несвят – разпери пръстите на ръцете си Хатусу, наблюдавайки как светлината играе по пръстените ѝ във формата на змии. – Останалото ти е познато. Повиках Сетос, който бе служебно натоварен да поеме нещата в свои ръце. По негово разпореждане на кораба на фараона бе изпратена една военна част. Там намерили змията, свита на кълбо под царския трон. Съвсем малка, но сътворила такъв хаос...

– Защо бяха повдигнати обвиненията срещу Менелото?

– Очите и ушите на фараона не бе съгласен – отвърна Хатусу, – но аз бях като обезумяла от гняв. Тогава наистина вярвах, че липсата на внимание от страна на Менелото е коствала живота на фараона. А после делото му бе възложено на теб.

– Къде може да се е скрил след бягството си? – попита Амеротке.

– Единственото, което стигна до мен, е, че навярно се намира при пясъчните обитатели или при пещерняците от Червените земи.

– Амеротке, защо толкова настойчиво разпитваше за посещението на фараона в Сакара? – попита Сетос. – Наистина ли смяташ, че там е станало нещо важно?

– Може би – отвърна Амеротке. – Не забравяйте, че преди отплаването на фараона от делтата според показанията на свидетелите той е ликовал от големите си победи, но след посещението си в пирамидите на Сакара е притихнал и се е вгълбил в себе си...

– Нямам такива наблюдения – рече Сетос, – защото, след като фараонът се върна на борда на „Слава на Ра“, ни отпрати с другите в Тива.

– А знаете ли поне – засмя се Амеротке – защо божественият фараон е спрял в Сакара? Дали наистина само за да посети пирамидата на Хеопс?

– В писмо до мен – обади се Хатусу, – написано веднага след голямата му победа, той ми съобщи, че е получил специално послание от Нероупе, главния уредник на храмовете около големите пирамиди в Сакара. Нероупе бе един от най-доверените хора на баща ми, а после и на съпруга ми.

– Чувал съм за него – обърна се към нея Амеротке. – Учен човек с големи интереси относно историята и миналото на Египет. Веднъж го срещнах в Залата на светлината при храма на Маат.

– Нероупе се бил разболял – продължи Хатусу. – Той беше много възрастен. Когато божественият фараон стигнал до храмовите морги около Сакара, Нероупе не бил вече между живите.

– А после какво е станало?

– Царската ладия влезе в крайбрежните води – взе думата Сетос. – Генерал Омендап може да потвърди тези подробности. Божественият фараон слезе и се отправи към храмовия комплекс.

– Ти тръгна ли с него?

– Не. Останах при везира, Байлет и другите на борда на „Слава на Ра“. Фараонът винаги искаше от мен да държа под око висшите служебни лица около него.

– А по-нататък?

– Божественият фараон тръгнал сам? Не! – вдигна пръст Хатусу. – Придружили го Ипувер, Амен-

хотеп и няколко войници от личната царска гвардия. Останали три дни в Сакара.

– А Менелото? – попита замислен Амеротке.

– Да, Менелото също отиде с фараона – потвърди Сетос. – Беше натоварен лично да се грижи за охраната му. Доколкото знам, отседнали в дома на Нероупе, посетили храмовете, светилищата и гробовете на своите предшественици. После всички се върнаха на царския кораб.

– Споделял ли е с някого за времето, прекарано там? – запита Амеротке.

Сетос поклати глава отрицателно:

– Не. На другия ден бях изпратен с бърза лодка по течението към Тива. Носех писма за нейно височество и за останалите членове на семейството.

Амеротке скръсти ръце. Спомни си за Сакара с големите тамошни гробници и мавзолеи, построени преди хиляди години като символ на египетската мощ и слава. Сега, след като царският двор се намирал в Тива, местността се бе превърнала в пустощ, вклинена между зелените полета около Нил и горещите, опалени пясъци на Червените земи. Вътрешно се почувства горд от правотата на предположенията си: Тутмос, Аменхотеп и Ипувер бяха посетили заедно онези светилища. И тримата бяха мъртви, а срещу Менелото бяха повдигнати толкова сериозни обвинения, че вероятно го очакваше същата участ. Дали все още беше жив? Или го бяха убили, за да замлъкне? Кой стоеше зад всичко станало? Дали Рахимере? Или самата Хатусу и новият ѝ фаворит Сененмут? Любовници ли бяха двамата? Дали връзката им не бе започнала, докато божественият фараон е бил далеч, за да се сражава с неприятелите на Египет?

– Господарке, в писмата си божественият фараон не ви ли е намеждал за нещо обезпокояващо?

– Получих писмо, изпратено веднага след като е напуснал Сакара – рече Хатусу. – В него се говореше за големите му победи. Имаше и съобщения лично за мен и за сина му. И още: с какво нетърпение очаква завръщането си в Тива – очевидно бе решила да прикрива истината: – Но нищо друго. Оттук нататък случаят е в твои ръце. Разрешавам ти да се оттеглиш.

Амеротке отбеляза за себе си, че Хатусу всъщност е много по-проницателна и опасна, отколкото бе свикнал да я смята. Явно не го бе повикала за истинско разследване. Думите ѝ бяха само залъгалка за пред хората. Истинската игра предстоеше тук, в двореца.

Съдията се изправи, поклони се и напусна стаята. Върна се бавно в тронната зала, която сега пустееше. Хвърли поглед към балкона и видя, че се е стъмнило. Отвън се разнесе глухият звук от оръжието на стражата. Искаше да вярва, че Норфрет се е прибрала у дома, и се чудеше дали да я последва. Пред очите му отново изникна гледката с отсечената глава на Аменхотеп; след това го споходи мисълта, че сигурно верният Шуфой го чака някъде до портите.

– Амеротке! – гласът на Омендап сепна съдията.

– Защо се криеш зад колоните като котарак, генерале? Какво правиш тук? Чакаш мен или отиваш на тих разговор с господарката Хатусу?

Омендап го стисна за лакътя и после го побутна леко, насочвайки го към вратата:

– Реши ли вече коя фракция ще подкрепиш?

– Още не. Възложиха ми да разследвам смъртните случаи, включително този на един от висшите ти офицери.

Омендап спря при вратата.

– Тук сме на сигурно място – пошепна, като почука по нея. – Дървото е дебело и сме далеч от евентуални шпиони.

– Какво имаш да ми казваш?

– Във връзка е с думите ти за пътуването на божествения фараон до Сакара. Той престоя там три дни. Вече го знаеш, нали? Е, добре – заговори побързо, – когато Ипувер се върна, попитах го какво е станало там. Според Ипувер не е имало нищо особено освен това, че фараонът излизал нощно време. Ипувер оставал сам, а Менелото и Аменхотеп го придружавали.

– Имаше ли промяна в поведението на Менелото или Ипувер след връщането на фараона?

Омендап поклати глава отрицателно:

– Фараонът страдеше от припадъчната болест. Имаше видения и халюцинации. Но аз съм верен войник и не ме интересува какво прави господарят ми нощем. Ако иска да излиза през нощта, за да принася жертви или да се моли на звездите, негова си работа. Но искам да разбера защо Ипувер е трябвало да умре... Той бе смел като лъв. Предан и с широко сърце – сълзи бликнаха в очите на главнокомандващия. – Заслужаваше да умре с меч в ръката, а не като някоя старица, ухапан от коварна змия! Но аз дойдох, за да споделя с теб две важни неща – поеш шумно дъх Омендап през свитите си устни. – По-скоро три – доближи се той толкова близо, че Амеротке усети бирения му дъх. – На първо място,

Ипувер изобщо не се бе променил след връщането си от Сакара, но не такъв бе случаят с Аменхотеп. Жрецът започна да идва рядко на заседанията на царския съвет. А когато идваше, беше немит и размъкнат. Дори веднъж ми се стори пиян. Второ, от Ипувер не научих нищо за разлика от това... – Омендап развърза малката кожена кесийка, овесена на шарфа му. От нея извади миниатюрна статуетка, оцветена в червено, и я подаде на Амеротке. Съдията я вдигна към светлината на алабастровите лампи, за да я разгледа по-внимателно. Статуетката не беше по-висока от дължината на пръст и представляваше фигурка на мъж, по-точно на пленник: ръцете му бяха вързани на гърба с червена връвчица, с каквато бяха притегнати и глезените му. – Червените ленти на бога на войната Монту – отбеляза Омендап. – По същия начин жреците връзват глезените и китките на пленниците, преди да бъдат заклани.

– Магьосническо творение на някой ловец на скорпиони или продавач на амулети?

– Не! Това е символ предизвестие – обясни главнокомандващият. – Предупреждение от рижкия бог на унищожението Сет. И не е направено само от глина. Материалът е взет най-вероятно от нечий гроб, след което е бил омесен с менструална кръв и изпражнения от муха. Като жертвоприношение за някой демон.

– Дадено е на Ипувер, така ли?

– Как ли пък не! – грабна фигурката Омендап. – Това е третото! Някой мушна тази гадост в ръката ми, когато влизах снощи в двореца! Ще я унищожа на свещен огън... – преглътна той на сухо, – защото тя представлява проклетие, древно колкото Египет, и предизвестява идването на ангела на смъртта!

ДЕВЕТА ГЛАВА

Изида: главната богиня на Египет, често изобразявана като млада жена с йероглиф, който символизира царската власт

Амеротке остави Омендап, излезе от залата и се спусна в големия вътрешен двор пред сградата на двореца. Отвред се тълпяха наемници, надянали различни облекла и снаряжение: шарданци с изпити лица и остри погледи изпод роговите си шлемове; декари с шапки на ивици и кръгли щитове; сирийци с островърхи шапки и къси рогови лъкове; черни като нощта нубийци с поли от леопардова кожа и накити от пера по главите. Те поглеждаха начумерено към Амеротке, който си проправяше път с учтива усмивка и любезни извинения. Напрежението на предстоящата война трептеше във въздуха. Редовната войска се намираще под командването на Омендап, а разположените тук наемници бяха подчинени на Рахимере.

Амеротке стигна до портите и се обърна назад. Веднага прецени, че ако везирът нанесе удар, дворецът ще бъде прегазен. Ще го последва разширяващият се пламък на неизбежния метеж. Беднотията ще изпълзи от бордеите, струпани долу около кея. Тълпите неминуемо щяха да връхлетят върху вилите и именията на богатите извън града. Съдията разбираше, че е наложително да планира бързо необходимите действия от своя страна, но какво можеше да направи той сам?

Излезе от района на двореца и тръгна през града. Искрящи факли, привързани към стълбове, прогонваха тъмнината и подсилваха светлината на пълната луна. Тук все още всичко беше спокойно и животът течеше както обикновено. Амеротке премина покрай група жреци в бели роби, следвани от скромна погребална процесия. Едно семейство бе загубило домашната си котка: всички бяха обръснали веждите си, както повеляваше обичаят, и сега носеха мумията на животното в специален ковчег, който щеше да бъде пренесен по Нил до котешия некропол в Бубастис. Семейството бе наело професионални оплаквачки, които посипваха главите си с пепел и не спираха да ридаят за скъпата загуба.

Амеротке се огледа, търсейки Шуфой. Погледът му се спря върху група роби, заобиколили плътно едно маслиново дърво. Новият им собственик сега ги дамгосваше, като натриваше черна прах в предварително оформените рани по челата им. Робите пищаха, но пронизителните им викове никак не трогваха собственика. Съдията отклони зора си от тях. Такива гледки го изгълваха с остра неприязън. Същите чувства го сподиряха винаги когато пред погледа му се изпречваше обезобразеното лице на Шуфой. Той забърза нататък да търси джуджето. Появиха се пияни гуляйджии. Когато забелязаха Амеротке, направиха опит да го привлекат в своя гуляй, но върховният съдия не им обърна внимание. Един от тях реагира грубо, залитайки към Амеротке със стиснати юмруци, но като видя служебния му пръстен, се спря и се върна при компанията си.

– Имате ли нужда от помощ? – приближи се към Амеротке патрулиращ полицай, станал свидетел на

случката: – Но... вие сте... върховният съдия в Залата на двете истини – поклони се той. – Не би трябвало да сте тук, господарю. Тази нощ гуляят е масов – веднага забеляза озадаченото изражение по лицето на Амеротке и додаде: – Празнуват бог Озирис.

Амеротке въздъхна извинително:

– Да, да. Бях забравил. Търся слугата си. Едно джудже. Казва се Шуфой, а лицето му е обезобразено. Няма...

– Нос – прекъсна го със смях полицаят. – Продава амулети, нали? – и посочи към отсрещния край на площада: – Ей там, върти луда търговия!

Амеротке му поблагодари и се запровира през минувачите. В отсамната част на пространството имаше доста дървета и кичестите им клони не само хвърляха благодатна сянка през деня, но и бяха удобно място за срещи през нощта. Шуфой се бе настанил под една палма, а наметалото му бе разстлано пред него. Малкият човек се бе покачил на една бъчва и крещеше във всички посоки, че е голям ловец на скорпиони и продавач на истински амулети, които осигуряват сигурна защита срещу демони и вещици. Съдията не вярваше на очите си: сергията на Шуфой преливаше от стока – малки статуетки на джуджето бог Бес; изображения на скарабеи; амулети, покрити с магическа йероглифика, анкети – дървени кръстове с клупче на върха, познати като символ на живота; миниатюрни стели на богинята Таурет, закрилницата на родилките, и свещени фигурки с десетки уши по цялата периферия, като сигурен знак, че боговете ще чуят всяка отправена към тях молитва. Шуфой бе вдигнал няколко от тях нагоре и разпалено убеждаваше насъбралата се тълпа:

– Пътувах из Черните земи и Червените земи! Нося ви късмет и сполука! Амулети и скарабеи! Имам и свещен восък! Който си сложи от него в ухото през нощта, никой демон не ще може да се изпразни там. Моята стока ще ви пази от стрелите на Секмет, от копието на Тот, от проклятието на Изида, от слепотата, с която наказва Озирис, и от лудостта, с която отмъщава Анубис!

– А ще ни запазят ли те – извика дошлият наблизно Амеротке – от лъжите на разни шарлатани?

Струваше си да се види изненадващата промяна в поведението на Шуфой. Той скочи от бъчвата и с мълниеносна бързина уви амулетите, скарабеите и другите антики в едно голямо одеяло, отпъждайки струпалите се около него. После се кротна върху бъчвата и вдигна жалостив поглед към господаря си.

– Помислих, че си се прибрал у дома – изпышка той. – Човек трябва да се труди – защитава Шуфой едно от наставленията, с което обучаваха писарите – от зори до мрак, за да изкара къшей хляб. Тумбакът ми е празен. И в кесията ми няма нищо освен прах.

– Млъквай, Шуфой! – сръза го Амеротке. – Имаш своя стая в къщата ми. Ядеш и пиеш от трапезата ми. Облечен си в хубави дрехи, какво повече искаш? Защо е всичко това? – и потупа импровизираната торба с амулетите. – Ти не си нито магьосник, нито ловец на скорпиони! Защо лъжеш хората?

– Как мина заседанието на съвета? – невинно попита Шуфой, наклонил глава на една страна.

– Не сменяй темата! – грубо се отзова Амеротке. – Откъде събра тези боклуци и глупотевини? Къде ги криеш? И къде отива цялата печалба?

– Миналата нощ ми се присъниха разни неща –

занарежда Шуфой, като се заклати напред-назад. – Сънувах, че съм хванал хипопотам, а после, пак насън се съвкупявах със сестра си...

– Ти нямаш сестра – прекъсна го Амеротке.

– Вярно е, но ако имах, щеше да прилича на момичето, което ми се присъни. Та този сън иска да каже, че някога богатствата ми ще се множат. А за теб, господарю, сънувах, че членът ти е пораснал, което пък е сигурен знак, че имането ти ще става все по-голямо и ще получиш по-висок пост...

– Пренхое! – изправи се Амеротке и дръпна Шуфой да стане. – Пренхое! Той все мечтае за по-висок пост! Разговарял си с него, нали? Значи там държиш торбата си! В неговата къща! И си делите печалбата. Чудех се защо по-рано не съм те спипвал... Ето защо: Пренхое винаги излиза пръв, за да те уведоми, че се прибирам, а ти скриваш всичко или пък той го отнася в дома си!

Шуфой потърка запуснатата си брада и рече:

– Господарю, търговийката си я бива. Никому не правим зло, а живеем в наистина трудни времена.

– Какво се опитваш да ми кажеш? – запита го Амеротке.

– Аз може и да съм без нос, но очите, ушите и мозъкът ми са си на мястото! Целият град не спира да говори. Ще има война, нали? – погледна той очаквателно нагоре. – Сърцата на всички са пълни с гняв и омраза: мор ще тръгне по земята и навсякъде ще плисне кръв. Мъртвите ще бъдат погребвани в реката, а крокодилите най-после ще се наситят с погълнатото.

– Пил ли си? – сръза го Амеротке.

– Само малко биричка, господарю.

Съдията въздъхна и добави:

– Остави торбата с дрънкулките при мен и веднага тичай да разбереш къде е живял жрецът Аменхотеп.

Шуфой буквално излетя, наистина доволен, че вниманието най-после бе отклонено от собствената му особа. Върна се скоро, взе торбата си и я прехвърли през рамо.

– Тръгвай с мен, господарю, ще те заведа.

Двамата се спуснаха из лабиринт от криволичещи улици. Прекосяваха квартала на работниците и занаятчиите. Шуфой обявяваше високо кой е Амеротке, и минавачите бързаха да се отдръпнат. След известно време пресякоха някакво незастроено място и влязоха в тясна и тъмна улица. Тук къщите бяха по-високи и просторни; ограждаха ги високи зидове с порти, оковани с декоративни бронзови гвоздеи. Шуфой се спря пред една от тях и похлопа. Амеротке отстъпи назад и погледна над стената. Капаците по прозорците на триетажната къща бяха затворени, не се виждаше никаква светлина.

– Кой е? – жалостно изхленчи женски глас.

– Господарят Амеротке, върховен съдия в Залата на двете истини! Приятел на божествения фараон! – гръмовно обяви Шуфой. – Отваряйте!

Портата зейна. От нея надникна възрастна жена с малка маслена лампа в алабастрова съдина; нечистото ѝ набръчкано лице бе мокро от сълзи.

– Нямате ли малко уважение? – почти изстена тя.

– Господарят ми е мъртъв! Подло убит!

– Точно затова сме тук.

Амеротке побутна встрани Шуфой и пристъпи през портата. Прехвана старицата за лакътя и вни-

мателно я поведе покрай акациевите дървета към къщата. Долови аромата на цветята и сладкия мирис от пресата за изстискване на грозде. Допълваше го уханието на прясно изпечен хляб.

– Богат човек ли бе господарят ти?

– Той беше жрец в храма на Амон Ра – отговори с треперещ глас жената. – А също и личен капелан на божествения фараон – обърса тя леко сълзите, които размазваха положения по-рано пласт руж по лицето ѝ.

Влязоха в преддверието. Стените и колоните явно доскоро са били покрити с рисунки на ловни приключения и сцени от живота на боговете, но сега тънеха в прах и мръсотия. Подът не беше измит. Въздухът беше спарен и с кисел привкус. Декоративните растения в ъглите бяха повехнали. На един стол бе оставена чиния с храна, около която бръмчаха мухи. Капаците на прозорците бяха спуснати; дразнещият проточен звук, издаван от комарите, които танцуваха около маслените лампи, засилваше усещането за самота и отчаяние. Сякаш Аменхотеп бе предчувствал края си и бе изгубил цялата си жажда за живот.

– Как се чувстваше господарят ти?

– Не беше добре – поклати глава възрастната жена. – Всичко около него сякаш изведнъж спря. Престана да излиза от стаята си. От време на време хапваше по нещо. О, да: пиеше здравата! Все го предупреждавах, че силното вино е вредно на гладен стомах. Нито веднъж не отиде някъде, било в дворец, или в храм. Не приемаше посетители. Не ме оставяше да почистя. Освободи прислугата си, робите, а дори и младите момичета, които преди танцуваха за него и го забавляваха.

– А какво знаеш за смъртта му? – Амеротке погледна през рамо. Оказа се, че Шуфой бе предпочел да остане навън. Съдията можеше само да се надява, че слугата му няма да сътвори някоя и друга пакост в притъмнената градина.

– Дойде някакъв тип – отговори жената, – който никак не ми хареса. Почти не го видях, защото беше облечен в черни дрехи, също като онези бродници от пустинята. Заяви, че носи послание за господаря ми. Взех го от ръцете му и той на мига сякаш се стопи.

– Кога се случи това? – запита Амеротке.

– По-рано днес. После го отнесох в стаята на Аменхотеп. Той го отвори и аз видях, че се развълнува. Махна ми с ръка да си вървя. Започна да мърмори нещо под носа си. О, жрецът наистина бе раздражителен и имаше тежък характер. Случвало се е да ме замерва с разни неща. А след смъртта на божествения фараон буквално заживя като отшелник... – жената се вгледа внимателно в Амеротке: – Вие сте върховният съдия, нали? И са ви изпратили тук, за да разследвате?

Амеротке кимна.

– А знаеш ли какво е променило настроението на господаря ти?

– Отначало мислех, че е смъртта на божествения фараон, но така и не чух дума от него. Той не разговаряше с никого. Елате, ще ви покажа.

Тя го преведе през тъмната къща; прекосиха вътрешен двор с плискащ фонтан, където въздухът бе много по-приятен, после преминаха през някакъв коридор. Старицата влачеше едвам краката си пред него с маслената лампа в ръце. Спря пред една врата; Аме-

ротке видя, че се намират пред малък параклис, до-
сущ като мястото за молитви в собствения му дом.
Отвътре параклисът бе занемарен и мръсен като ос-
таналата част от къщата. По стените бяха изрисувани
картини, на които Амон Ра с протегнати ръце при-
емаше върховната почит на жреците си. До него бе
изобразен Хор, държащ поднос с приношения. На-
осът бе непочистен, а оставените пред него дарове,
изглежда, бяха оставени преди доста време. Пръсна-
тият по пода пясък бе разгъпкан в безпорядък, съдин-
ката за тамян бе студена, а парчето растителна смола
в него се бе втвърдило и почерняло. Съдът за светена
вода, с която жрецът е трябвало ежедневно да пречи-
ства плътта си, лежеше счупен на пода. При всякакви
други обстоятелства Амеротке би помислил, че в
молитвения кът е било извършено светотатство. Но
сега стигна до заключението, че Аменхотеп или се бе
отрекъл от своите богове, или те го бяха изоставили.

Възрастната жена се бе върнала до вратата и се
взираше в нощта. Амеротке прекоси помещението
и застана до нея:

– Казвал ли ти е нещо Аменхотеп?

– Абсолютно нищо, господарю. Почти не се хра-
неше, пиеше много вино и от време на време заспи-
ваше; в повечето случаи седеше в стаята си и полу-
гласно мърмореше нещо.

Съдията си спомни отрязаната глава, донесена на
Рахимере по време на банкета. Тя не беше избръсна-
та: наболата брада покриваше плътно бузите и бра-
дичката. Аменхотеп дори не се бе постарал да очи-
сти тялото си – основно задължение на всеки жрец.

– А прочете ли изпратеното му послание? –
продължи да пита настойчиво Амеротке.

– Да – развълнувано трепна гласът на старата жена. – После премина през стаята и видях как го пусна в една от маслените лампи. По-късно следобед взе едно наметало и бастуна си, след което излезе, без да каже и дума.

– Покажи ми стаята му, ако обичаш – рече Амеротке.

Тя се върна с него в къщата и го поведе нагоре по стълбите. Покоите на Аменхотеп бяха мръсни и смърдяха отвратително, сякаш жреецът не си бе правил труда да ползва тоалетната, а бе уринирал из ъглите. Спалнята бе осеяна с остатъци от храна. Гри-маса сви лицето на съдията, когато два пътя, настанили се на тапицирано столче, изприпкаха бързо-бързо и се скриха. Очевидно Аменхотеп бе живял заможно в разцвета на силите си. Леглото бе изработено от скъпо смокиново дърво, а облегалката за глава бе украсена със златни инкрустации. Многого столове бяха тапицирани със скъпа материя и украсени със слонова кост и абанос. По масите и лавиците бяха наредени златни и сребърни чаши. Подът беше покрит с килими от чиста вълна, а по инак голите стени бяха овесени гоблени. Амеротке отвори малко ковчеже, пълно с тюркоази и драгоценни камъни от мините в Синай. В друго ковчеже имаше сребърни и златни дебени, гривни за китката и ръката, а така също и огърлици от скъпоценни камъни.

– Всичко това нямаше никаква стойност за него – плачевно занарежда възрастната жена. – Абсолютно никаква. Той бе свикнал да слиза до Езерото на чистотата, дето е в градината. Миеше се и се къпеше три пъти дневно. Но откакто се върна от делтата, дори не сменяше дрехите си.

Амеротке взе един папирусен свитък и освободи закопчалката. Оказа се красиво копие от Книга на мъртвите, изписана с изящните йероглифи на Меду Нефтер – езика на боговете. На много места Аменхотеп бе издрасквал отстрани с червено и зелено мастило йероглифите на числата едно и десет. Амеротке хвърли обратно свитъка и прекоси стаята към прозореца. Движеше се бавно и оглеждаше внимателно пода, защото всяка стая, осеяна с остатъци от храна, привлича змии и опасни вредители. Погледна към нощното небе. Питаше се какво бе довело до такава голяма промяна у жреца. Дали душевното му равновесие е било нарушено? Имаше достатъчно основания да повярва в това. И все пак защо един състоятелен и надменен жрец се бе затворил в себе си? Какво го бе накарало да изостави всекидневните ритуали и да обърне гръб на боговете и на задълженията си към тях? Нима скръбта от смъртта на фараона? Или нещо друго? Може би някое събитие, станало по време на пътуването с божествения до пирамидите в Сакара? Той погледна през рамо. Старицата бе взела златен поднос с инкрустирани скъпоценни камъни по периферията и побутваше с отвращение остатъците от храна, хвърлени по пода.

– Промяната у него е настъпила след връщането му от Сакара, така ли?

– Да, но не знам по каква причина – подсмръкна тя. – И сам видяхте, че се е хранил само с овче месо и чеснов лук.

– Да, но тази храна е забранена за жреците. Тя го омърсява и прави нечист...

– И аз му го казах, но той само се изсмя. Обясни ми, че единственото му желание е да тъпче корема

си с овче месо и чеснов лук. Не искаше да хапне нищо друго – вдигна тя оцапаното си с боя и сълзи лице: – Господарю, защо смъртта го настигна точно сега? А какъв самохвалко беше! Е, понякога ми е давал и подаръци...

– Приемаше ли посетители? – запита Амеротке.

– Не, никакви. Само днес – изгърва тя подноса и се отправи към един от тъмните ъгли, – но къде ли се е дянало... Да, беше рано сутринта. Спя много малко и обичам да гледам изгрева на слънцето. Когато заранта отворих портата, намерих парче ленен плат, свито и превързано с червена връвчица – гласът ѝ прозвуча по-глухо. Тя се наведе и затърси нещо в тъмното. – Да, ето я! – върна се и му подаде восьъчна фигурка, чиито ръце и крака бяха вързани с червена връв.

– Знаеш ли какво е това? – запита Амеротке.

Възрастната жена присви очи, за да я види по-добре на слабата светлина.

– Някаква кукличка. Детска играчка.

Амеротке остави статуетката на масата.

– Да, наистина е играчка – въздъхна той, – но искам да я изгориш, след което да почистиш и да пречистиш стаята!

После се спусна по стълбите и слезе в градината. Шуфой бе приклекнал до портата, стиснал здраво скъпоценния си вързоп.

– Търпеливото чакане пречиства сърцето на човека – зазвуча напевно гласът на джуджето.

– Да, а също и здравият нощен сън – не му остана дълъжен Амеротке. – Шуфой, тръгваме.

Слугата отвори портата и последва господаря си. Продължи след него мълчаливо и с наведена глава:

не искаше да се разбере колко уморен и тъжен се чувстваше след онова, което се бе случило в отсъствие на съдията: докато господарят му оглеждаше покоите на Аменхотеп, джуджето възнамеряваше да пообиколи из градината и да потърси нещо, което си струваше да прибере. Но точно когато Америкте и старицата се скриха във вътрешността, някой потропа на портата. Шуфой изприпка обратно, защото имаше опасност за оставения там вързоп. Отвън чакаше човек, облечен в черно. Той бутна в ръцете на джуджето нещо увито в парче ленен плат.

– Това е за господаря ти! – почти изсъска гласът му в мрака.

След миг тъмната фигура бе изчезнала. Любопитният Шуфой развърза червената връвчица и се взря уплашено в грубо изработената восъчна фигурка с овързани като на пленник глезени и китки. Джуджето мигом долови заплахата като знак, символизиращ бога Сет: господарят му бе набелязан за унищожение! Размаза с пета фигурката, защото се срамуваше от проявеното любопитство и защото „не е работа на слугата да смуцава покоя в сърцето на своя господар“, както твърдеше Книгата на пословиците.

Убиецът, фанатичен поклонник на Сет, се вираше в нощта седнал с кръстосани нозе в голямата пещера, зейнала високо над ронливото и прашно уади¹² в отвъдния край на Долината на царете. Огромната пещера бе стара; по стените ѝ се виждаха чудновати знаци. Тя беше известна като светилище

¹² Корито на отдавна пресъхнала река (араб.) – бел. прев.

на богинята Мерцегер, но сега тук всичко бе запуснато. Възрастният жрец Лабда лежеше в един от ъглите с прерязано гърло и разбита глава: кръвта му бе изтекла в гъсти и лепкави локвички около мършавото му тяло, оваляно в прахта. Отвъд оголените скални зъбери се простираха обширните Червени земи – свърталище на лъвовете, чакали и космати хиени, чийто вой цепеше нощта. Убиецът подсили огъня от изсушени парчета оборски тор и погледна към копието, костения лък и колчана със стрели до себе си. Огънят държеше хиените настрана, но стрелите бяха допълнителна защита срещу ненаситните нощни страшилища.

Приседна по-близо до огъня и се загледа към звездите над самия отвор на пещерата. Захапа парче диня и отново спря погледа си върху трупа. Вече бе направил приношение на Хор – една чапла, а после и стария жрец. Главорезът затвори очи и пое дълбоко въздух. Отправи мислена молитва към богинята лъвица Секмет и към Сет, бога на мрака, разрухата и смъртта: очакваше от тях да чуят молбата му и да изпратят на помощ своите демони.

До трупа на възрастния жрец бяха проснати бездиханните тела на двата павиана, предварително приготвени за примамка на дивите зверове в сенчестата тъмнина отвън. Убиецът произнесе на глас имената на враговете си с молбата да бъдат включени в списъка, подготвян като свитък от боговете на подземния свят за онези, които щяха да умрат преди края на годината. Той бе длъжен да изпълни заръката. Ако не го стори, Египет няма да бъде спасен, а боговете му ще останат без защита. Какво значение би имала една гражданска война в срав-

нение с тази мисия? Но трябваше да бъде колкото безпощаден, толкова и ловък. Особено с Амеротке! И вече никакви ненадейни змийски ухапвания! Убиецът огледа поред погиналите от ръката му и сведе глава в знак на благодарност. Вслуша се в джавкация вой на хиените. Прие го като отговор на отправената молитва за смъртта на иначе справедливия и честен върховен съдия от Залата на двете истини!

ДЕСЕТА ГЛАВА

Озирис: главен бог на Египет, погледан от брат си Сет, но върнат към живот от любящата си сестра и съпруга Изида. Изображението му е на мъж с прилепнала по тялото бяла дреха, стиснал жезъл с форма на гега и млатило

Хатусу се превъртя в леглото и огледа спалнята в личните си покои. Сенките оживяваха на неравния светлик на маслените лампи: очертаните от тях фигури тръгваха по стените. Тя вдигна едно ветрило от щраусови пера и го размаха леко, наслаждавайки се на благоуханния хлад по лицето и шията си. Чаршафите на инкрустираното с абанос легло бяха събрани накуп и прогизнали от пот. Тя ги изрита встрани и провеси дългите си крака от леглото. После избута златните чаши и каната за вино от син порцелан. По пода се търкаляха общити със златни нишки туники и роби, украсени с хиляди розетки. Погледът ѝ се спря върху съдинка с парфюмирано мазило. Хатусу се усмихна на посвещението, изписано със златни знаци по периферията: „О, любима, живеј милион години! С лице, обърнато на север, и очи, пълни с любов.“

Хатусу свали перуката си, стегната с диадема от драгоценни камъни, както и огърлието от лазурит. После погледна през рамо към Сененмут, изтегнат на леглото и потънал в дълбок сън; силното му тяло блестеше от пот. Да, той наистина бе смайващ любовник – неутолим и як като бик. Двамата първо пиха

вино от златни съдове, след което тя танцува за него, облякла прозирни дрехи и накичена със скъпоценни камъни. Накрая той я облада грубо и жестоко: присви я и я просна под себе си, а после се замята в тялото ѝ, жаден да го изгълни със семето си. Тя се претърколи и докосна леко носа на Сененмут с връхчето на пръста си. Наистина ли я обичаше? Заради това ли не спираше да я обладава отново и отново през цялата нощ? Или защото бе принцеса от царско потекло и бивша съпруга на фараона? Нима този амбициозен и хитър царедворец ламтеше само за трона, който ѝ принадлежи по право? Можеше ли да му вярва? Дали самият той не я изнудваше? Той ли оставяше малките папирусни свитъци с всички заплахи, предупреждения и указания? Ако е така... Хатусу се примъкна по-плътнo до него и прокара пръста си по гърлото му. Ако Сененмут я предаде, тя ще продължи да танцува за него, да го храни с хубави храни и да го пои със скъпи вина, да се мята като котка под него, а когато заспи – ще пререже гърлото му! Тя се засмя на споходилите я мрачни мисли. Спомни си как бяха избити пленниците при завръщането на божествения ѝ съпруг, а на нея ѝ приляваше от стоманения мирис на смърт. О, сега тя бе готова да изгази море от кръв, за да запази онова, което ѝ принадлежеше. Бе решила да вземе главата на Рахимере, на Омендап и на всички други, които се обявят срещу нея.

Хатусу легна по гръб и се загледа в тавана, осеян със звезди. Каква бе причината за настъпилата промяна? Дали реалната заплаха за нейната тайна? Или това, че се чувства сама? Нима ѝ бе отредено да я хвърлят в харема до края на дните ѝ? Или нещата

сяха да тръгнат по друг път? И не беше ли самата тя мъж в женско тяло? Спомни си за робинята, с която имаше интимна близост в годините преди сватбата си с Тутмос II. А може би причината за всичко бе вярата ѝ, че тя е Египет – точно както я наричаше баща ѝ. Старият груб воин я грабваше, вдигаше я нагоре, притискаше я към себе си и казваше: „Ти си моят малък Египет, защото в теб са се събрали цялата му слава, красота и величие!“

Хатусу размаха ветрилото от щраусови пера. Всичко това бе останало в миналото. И бащата, и съпругът бяха поели на запад, за да отидат в Дома на вечността, а тя бе останала сама. Какво я заплашваше? Кой бе изнудвачът? Пък и как бе успял да стигне до тайната, която майка ѝ бе пошепнала едва когато треската я измъчваше на смъртно легло! А защо заплахата се бе появила точно сега? Предупрежденията бяха започнали малко преди връщането на Тутмос в Тива. Нима изнудвачът искаше да я държи в ръцете си, а след време да установи властта над цял Египет? Какво предстоеше да се случи? Приличаше на партия шах. Всяка от страните бе разместила фигурите си. Хатусу бе установила контрол над дворците, Рахимере държеше храмовете, а войниците отказваха да вземат страна.

Тя остави настрана ветрилото. Обстановката напомняше затишие пред буря. Шпионите и съгледвачите докладваха, че либийски ездаци за първи път са стигнали толкова далеч на изток в Червените земи. Вторият човек в управлението на страната Куш се оплаквал, че нубийците отказвали да плащат дължимата дан, а замъците и укрепленията отвъд Първия праг се намирали в изолация. Патрулите попадали

на засади, но нима лошото свършваше дотук? Сененмут не спираше да говори за положението на север, откъдето не се връщали нито шпиони, нито пратеници. Той бе представил ясно и пестеливо реалните опасности, пред които бе изправен Египет. Етиопци, либийци и нубийци били готови да досаждат и да създават неприятности. Но най-сериозната заплаха идеше от царството Митани – голямата азиатска сила, която бе хвърлила око на богатите земи на Ханаан. Ами ако армията им реши да прекоси Синай и да овладее мините, които осигуряваха на Египет злато, сребро, тюркоази и други скъпоценни камъни? И ако напредват бързо, митанийците ще успеят да стигнат до делтата и да опустошат северните градове. И какво щеше да се случи тогава? Сененмут бе огледал къса папируса, на който бе очертал набързо карта:

– Рахимере ще поиска да се изпрати войска в северна или южна посока. Разбира се, неин командир ще бъде Омендап, но той ще настоява ти да ги придружиш.

– Очаква ме поражение! – възкликна ужасена тя.
– Или митанийски плен, или връщане в Тива като бито куче. Пък и докато ме няма...

– Докато не си тук, наемниците ще свиват все по-плътен обръч около двореца. И ще си намерят достатъчно основателни извинения ежедневно да посещават доведения ти син...

Хатусу въздъхна и се претърколи на хълбок. Това ли бе причината за убийствата? Но тогава те просто нямаха смисъл! И дали Амеротке ще се справи с тях? Би ли могла да му се довери? Хатусу затвори очи. Налагаше се да разкаже някому за страшната вечер,

когато бе коленичила до трупа на съпруга си и бе намерила посланието, навито на тръбичка и стегнато с червена връвчица. Трябваше да се освободи! Трябваше да се довери на някого. Приведе се и духна леко в лицето на Сененмут.

Амеротке бе станал много преди зазоряване. Раздвижването му разбуди Норфрет. Той я прегърна, чувствайки нейната мекота и прекрасно ухание. Сънят тежеше на очите ѝ, но устата ѝ преливаше от въпроси за случилото се предната вечер. Той се опита да спести с отговорите си по-тревожните истини, но тя усети и възкликна:

– Амеротке, ти си най-нескопосният лъжец, когото познавам! Нещата са сериозни, нали? Идва времето на изтеглените мечове. И ти си вътре в нещата! – той кимна. – Не ме пращай някъде си – приближи се тя с умоляващо лице. – Не ме отпращай!

– Но какво ще стане с момчетата? Ако тълпата се разбунтува, Тива ще бъде разсипана...

– Войските са в града, нали?

– Те ще действат по заповед, а е възможно да няма кой да я даде... – той стисна ръцете ѝ: – Обещай ми нещо: ако се случи най-лошото, изпълнявай точно каквото ти каже Шуфой.

– Шуфой ли! – възкликна тя.

– Да, той може да насее просо на морското дъно и да изстиска вода от камък – отвърна Амеротке. – Ще изгълзи от всяка дупка, а ако се наложи, може да надвие дружина войници. Той ще те изведе от тук на сигурно място.

Норфрет му обеща да стори заръчаното и се върна в спалнята си. Амеротке мина през работния си ка-

бинет и се качи на покрива на къщата, за да посрещне изгрева. Вече бе измил лицето и ръцете си и бе пречистил устата и устните си със самородна сода. Когато слънцето се показа, той коленичи с протегнати ръце и затворени очи: отправи молитва към боговете да го дарят с мъдрост и да закрилят семейството му. После се обърна на север, откъдето сега вееха леки хладни ветрове – дъхът на Амон. След това слезе долу и отиде при децата, които лудуваха из банкетната зала, докато прислугата се опитваше да ги накара да закусят, преди да излязат навън за игра. Амеротке отговори разсеяно на въпросите им и се върна при писалището си в горните помещения на къщата. Захвана се за работа – да проверява отчетите от храма на Маат за закупени провизии, насадени цветя и печалба от търговия с тамян. След малко Шуфой се присъедини към децата, като ги подгони из градината. След малко дойде и Норфрет. Двамата поговориха за постъпването на по-големия им син като писар в Дома на живота. Норфрет забеляза, че Амеротке мисли за нещо друго, затова го целуна по челото и слезе долу.

Пристигна Пренхое – очевидно бе предупреден, че е разкрит, защото с плачевен глас се разкая пред съдията:

– Станах съучастник на Шуфой, защото търговията с амулети допълва твърде жалките доходи на един писар...

– Пренхое, на теб ти плащат добре – каза Амеротке, докато отваряше малко ковчеже, за да подхвърли към него кожена кесия. – Давам ти тази кесия, защото си много добър писар. Резюмето ти за последното заседание на съда е едно от най-добрите, които съм чел.

Лицето на Пренхое светна от удоволствие.

– Мисля, че днешният ден ще бъде пълен със сполука. Миналата нощ сънувах, че ям крокодилско месо...

– Добре, добре – прекъсна го Амеротке. – Все пак е за предпочитане в сравнение с Шуфой, комуто се присънил полов акт със собствената му сестра.

– Но той няма сестра!

– Именно – отчаяно изрече Амеротке. – А сега тичай да ми подготвиш отчет за процеса срещу Менелото и се постарай да е готов в най-кратък срок.

След малко и Асурал догътри крака при съдията. Влезе в къщата намръщен и страшен като бог на войната с кожената си пола, бронята и украсения си шлем. Амеротке поблагодари безгласно, че децата не са наблизно, защото началникът на храмовата полиция не би пропуснал да измъкне меча си, за да покаже за милионен път как е надвил в персонален двубой либийски шампион по фехтовка. Асурал се отпусна тежко в един съгваем стол и с благодарност прие чаша бира.

– Още кражби ли има? – попита върховният съдия.

– Тъй вярно. Статуетки и други дребни предмети. Вече знаеш какви: съдинки с благовония, игленици, малки чаши и чинийки...

– Вратите пак ли се оказаха ненасилени?

– Както винаги! За кражбите научаваме едва при отварянето от роднините. Няма тайни врати или тунели, а само отдушници – размърда се Асурал на мястото си. – Между другото, преди да тръгна на-сам, един от младшите жреци в храма ми каза, че това било донесено за теб... – и му подаде някакъв свитък. Амеротке го разви:

– От Лабда е! – възкликна той и вдигна поглед към него. – Иска да се видим на смрачаване в светилището на Мерецегер в Долината на царете. Обяснява, че не може да ме посети, и моли да го извиня.

– Мястото е уединено – рече Асурал. – В самия край на пустинята, трябва да внимаваш. Защо иска да се видите?

Амеротке се загледа в йероглифите:

– Твърди, че разполага със сведения за смъртта на божествения фараон, които е научил допълнително.

– А, да не забравя да те поздравя – леко го бодна Асурал – за повишението ти като член на царския съвет...

– Благодаря!

– Има и още нещо... – продължи Асурал с равен тон. – В града започнаха да пристигат бежанци. Дойдоха неколцина търговци от Мемфис и други градове на север. Засега е само слух, защото хората на везира ги прибраха, но се говори, че голяма армия е прекосила синайските земи и вилнее из делтата...

Студени тръпки побиха Амеротке. Още като момче бе чувал за хиксосите – свирепите воители на колесници, помели части от Египет с глад, меч, мор и разруха. Баща му шепнеше от време на време за жестокостта им, а съдията знаеше достатъчно за военната им стратегия, за да си даде сметка за надигащата се зловеща опасност. Ако неприятелската войска установи контрол над делтата, Египет ще се окаже разделен на две.

– А може би е само слух – противопостави се той.

– Не вярвам. Трябва да идеш в града. Да видиш сам какво става!

– Ще има достатъчно време за това – отговори Амеротке. – Ако бежанците ни залепят, Домът на тайните ще поеме нещата в ръцете си. Там не желаят да избухне паника, особено след като царският съвет е разделен – насмалко да захапне езика си при внезапното оживление в очите на Асурал.

– На две части, така ли? – пошепна полицейският шеф. – Значи приказките са верни, а?

– Върни се в Залата на двете истини – каза му Амеротке. – Разпорежи се за удвояване на стражата, а портите да се затворят. Няколко дни съдът няма да заседава, защото не ни очакват спешни дела! – Асурал се изправи да си ходи, но съдията го спря с жест: – Има ли някакви вести от Менелото?

Асурал поклати глава отрицателно:

– Колкото от тамянов дим – усмихна се той.

Амеротке се заслуша в тежките стъпки на Асурал по стълбите надолу. Усети как спазмите на паниката свиват стомаха му, но бе твърдо решен да не ѝ се дава. Трябваше да продължи да работи. Изтегли прясно отрязан папирусен лист и го разстла пред себе си. После отвори кутията с четчици, мастила и остриета писци, от които избра едно, натопи го в червеното мастило и започна да пише бързо от дясно на ляво по начина, който бе усвоил в Дома на писарите. Наложил си да не се вслушва в отдалечените викове на децата си, които играеха между тамариндовите и смокиновите дървета, плашейки папуняците, накацали около декоративното езеро. Щом свършил уводната част, извадил малко ножче и заострил друг писец. Какво можеше да постигне с метода, който си бе избрал за днешната работа?

Амеротке постави знака, отличаващ Тутмос II като божествен фараон, мистик и епилептик. Храбър главнокомандващ и умел стратег. Той се бе отправил на север, за да насмете враговете на Египет. Съдията начерта една пирамида. След победата божественият фараон бе поел на юг. Спрял бе в Сакара, бе посетил големите пирамиди и храмовете на отдавна покойните му предшественици. Слязъл бе от царската ладия с командващия Ипувер, капитан Менелото и жреца Аменхотеп. Бе отишъл в пирамидите потайно и през нощта. Амеротке изписа йероглифа „Защо?“ и се загледа в слънчевата светлина, изливаща се през единия от прозорците. Дали защото фараонът бе получил писмо от възрастния жрец Неропе? Какво е било съдържанието на това послание? Защо се е оказало толкова важно? Какво бе открил фараонът там? Дали бе споделил някаква тайна с Аменхотеп? За верски въпроси ли е ставало дума? Тутмос винаги е бил прилежно набожен. А после изведнъж престава да прави жертвоприношения, а когато се моли, го прави тайно и в уединение. В същото време Аменхотеп изгубва желанието си да живее, както и вярата си в боговете. Защо ли Аменхотеп бе надраскал йероглифите за едно и десет? Амеротке бе учил, че това са свещени числа, означаващи божествената същност и върховната проява на всичко съществуващо. И последното – убийствата. От какво бе умрял божественият фараон? Дали е бил ухапан от змия? Амеротке изписа йероглифа за змия. Дали оръжието, ползвано от убиец, криеше в себе си смисъла на някакъв ритуал? Би могло да се предположи, че змията представлява Аеп, гигантското чудовище от подземния свят, което е

господар на хаоса и на вечната нощ и води непрестанна битка с повелителя Амон Ра и силите на светлината. А може би змията е олицетворение на Уреус, пласката отрова кобра, която оформя диадемата върху шлема на фараона и символизира противодействието срещу всички врагове на Египет? Или просто е удобно средство за извършване на убийство? Очевидно убиецът знаеше твърде много за змиите. Ако с тях се борави внимателно и както трябва, змиите са послушни и лесно биват пренасяни, без да има реална опасност за притежателя им: свидетелство бяха змиеукротителите, които Амеротке бе виждал неведнъж по пазарищата. Той се усмихна тъжно. Ипувер бе станал жертва без особено затруднение. Някой просто бе сменил торбите в почивката на бурното заседание на съвета.

Ами горкият Аменхотеп, какво бе станало с него? Сигурно е отишъл на среща с познат човек, комуто е вярвал. Възрастният жрец също е станал лесна жертва. Привикали са го в оня запуснат храм на брега на Нил, където са го убили, отрязали са му главата и някой платен убиец, навярно не извършителят, я е отнесъл на Рахимере. Някой, облечен изцяло в черно. Амеротке остави острието писец. Амеметите! Явно те бяха приносителите на восьчните фигурки? Може би това бе част от ритуала им – да нарушат спокойствието на набелязаните жертви? Амеротке винаги бе мечтал зловещите убийци някой ден да застанат пред него в Залата на двете истини. Това би му се понаряло извънредно много. С голямо удоволствие би ги подложил на изтезания, за да чуе каква молитва отправят за успех на начинанията си. Но бе все едно да се помъчи да вкара в капан слънчев лъч

или да улови божествения дъх на Амон Ра. И така: кой бе убиецът? Съдията се върна към писмената си работа. Дали не е Хатусу? Или помощникът ѝ Сененмут? А може би са Рахимере и шайката му от подмазвачи? И с каква цел? Отмъщение? Потулване на тайна? Или просто повод за създаване на безредие и пълен хаос? Амеротке въздъхна и бутна пергаментата встрани. Задачата се оказа трудна и обезсърчаваща. Никой не искаше да каже истината. Съпругата на божествения фараон знаеше повече, но го държеше за себе си. Амеротке стана и се протегна. Денят набираше сила. В градината бе тихо. Той отиде до леглото и си легна, но мислите му бяха изпълнени с изображения и спомени. Чу как Норфрет го вика, но клепачите му натежаха... По някое време Шуфой го събуди, леко разтърсвайки го. Джуджето се подхилваше леко:

– Е, господарю, високият пост е тежичък, а!

Амеротке се изправи и спусна крака от леглото. Шуфой му подаде чаша студена бира, а той видя на масата поднос с прясно опечен хляб и отрязани надълго парчета от печена гъска.

– Добре е да дойдеш при нас в градината – оглеждаше внимателно Шуфой господаря си. – Слънцето започва да клони на запад, а под смоковниците е хладно и приятно.

– Трябва да изляза – каза Амеротке, отиде до масата и взе подноса.

– Защо? – попита Шуфой.

– Защото трябва – уклончиво отговори Амеротке. – По работа – Хапна набързо, после си изми ръцете и лицето и облече чиста роба. Извади от един сандък дебела вълнена пелерина и портупей с брон-

зови бутони; накрая вложи меча и кинжала си в ножниците. – Кажй на Норфрет, че ще се върна скоро. И недей да я тревожиш.

Съдията се спусна по стълбите, без да обърне внимание на предупредителните погледи на Шуфой. Спря на долната площадка, любувайки се на ухание-то на цветята в градината, където Норфрет учеше двете момчета на писмо. „Как бих искал да остана“ – помисли си той. Но възрастният жрец би могъл да му каже нещо важно. Амеротке се замисли за миг дали да тръгне с колесница, но едно шумно заминаване без видимо значим повод щеше да разтревожи Норфрет и да породи куп въпроси от страна на момчетата. Той излезе тихомълком от страничен изход. Пътят с очертани коловози беше доста пуст. Към него приближаваше някаква процесия; оказаха се група младши жреци, ескортиращи окичено с цветя и гирлянди младо биче, което напъваше жили в бродирания си хомут. Той се поклони на преминаващите и погледна бързо в теглената кола; почти веднага отправи кратка благодарствена молитва към Маат, че го бе предпазила от присъствието на Шуфой или Пренхое в този миг. Колата беше пълна догоре с кости – сигурна поличба за малшанс: жреците откарваха отпадъци от салханата в пустинята, за да ги заровят.

Не след дълго Амеротке мина през градските порти и тръгна по пътя покрай омазаните с кал домове на занаятчии и селяни, слизайки към кейовата стена. Засега не чувстваше никакво напрежение, пазарите и сергиите работеха с пълна пара. Във въздуха се носеше острият мирис на самородна сода, която продавачите хвърляха върху работните си места срещу

мухите и другите насекоми. Съдията продължи покрай брега на реката. Слънцето бе тръгнало към залеза. Амеротке се спря на една сергия и купи кратуна с вода – жегата и прахта в Долината на царете бързо свиваха гърлото и устата пресъхваше.

После мина бързо покрай увлечени в игра момчета, които се дуелираха с папирусени стъбла. Други събираха животински изпражнения; предстоеше да ги овалят в слама, да ги положат по покривите на къщите си и да ги изсушат до твърдо, за да ги ползват като гориво през идващата зима.

Група хесети – пеещи момичета в чест на богинята Хатор – бяха привлекли огромна тълпа, задръстила пътя. Амеротке спря да погледа. Момичетата бяха провокативно издокарани с високи омаслени перуки с вплетени цветни нишки. На врата на всяка от тях бе овесен лотосов цвят; обещите им със същата отсянка подскачаха и проблясваха при всяко движение. Телата им бяха голи, с изключение на слабичките, скъпернически покрити с плътни ленени полички, които се появяваха предизвикателно, докато певичките с пляскащи ръце се извиваха в чувствен танц, провлачвайки леко крака:

Любими мой, прекрасен мой!

*Да идем долу на реката -
така очаквам да поискаш
за тебе аз да се окъпя.*

*Водата ще ме скрие, а след малко
с една червена риба ще изскоча:
щастлива ще се гуши в моите длани
и ще играе между моите къдри...
Ела, любими мой! Ела!*

Техният предизвикателен танц, а и още повъзбуждащата песен привличаха вниманието на шляещите се моряци, които повтаряха гръмогласно думите и охотно приемаха малките късове папирус, предлагани от придружаващите музиканти: грубо изрисуваните по тях любовни сцени действаха като допълнителен еротичен стимул. Група нубийци с кожи от пантера по телата си бяха увлечени от ритъма на музиката на флейтите и с подчертано желание се присъединиха към танцуващите девойки. Пристигна полицията, охраняваща пазара. В последвалата суматоха Амеротке се измъкна от тълпата, следвайки пътя над кейовите стоянки, където гъмжеше от ладии и салове. Търговци, моряци, сводници, проститутки и безчислен сонм посетители се тълпяха в бирариите и винарните, увлечени в размяна на клюки или на стоки. Съдията съзнателно избягна множеството, продължавайки пътя си покрай доковете и скелите, докато складовите постройки и жилищата оредяха, отстъпвайки място на кален път, който се извиваше между огромните гъсталаци от папируси. Амеротке спря и се загледа към Некропола, над който чудновато оцветените остри скали от гранит и варовик опасваха Долината на царете. Той затвори очи и завъртя на пръста си халката с изображението на Маат. Съзнаваше, че го грози опасност. Но щом жрецът змияр разполагаше с ценна информация, той бе длъжен да отиде при него. Сега просто помоли Маат да се погрижи за безопасното му завръщане.

Мерецегер: изобразената като змия богиня в светилищата и около Некропола, а също така в Долината на царете

Амеротке продължи по-нататък покрай брега на Нил. От време на време шумно излитаха ята птици и поемаха напреко на реката, осеяна с лодки и плавателни съдове от всякакъв вид и калибър. Той чу квичене от един гъст шубрак. Група ловци налагаха с пръчки пошуряло прасе, докато други двамина хвърляха в реката големи куки с набучени късове свинско месо с надеждата, че кървавата примамка и жалбите на прасето ще привлекат някой от ловуващите крокодили да я ухапе, а после да бъде извлечен на брега и умъртвен с тояги. Голите мъже само с една препаска на слабините чакаха с копия и кривачи в ръцете. Един от тях зърна Амеротке и се провикна:

– Присъедини се към нас. Струва си!

Съдията направи отрицателен жест с глава и продължи пътя си. Най-после стигна до достатъчно безплодна брегова ивица. Спря и се загледа надолу към издигащите се и полягащи води на реката. Опасността от крокодили бе винаги реална: знаеше се, че макар и рядко, те дебнеха разсеяни безделници, шляещи се покрай брега. Асурал вярваше, че мнозина пияници са се озовавали във водата и са били изяждани, така че крокодилите добре познават вкуса

на човешката плът. Амеротке продължи да стои на едно място, докато привлече вниманието на едно дау, малка рибарска лодка с голямо триъгълно ветрило, която правеше редовни курсове през Нил. Качи се в нея и плати един меден дебен. Лодкарите бърбеха помежду си и никои не му обърна внимание. Насочи се към малък пристан в края на Некропола. Амеротке се загледа в лабиринта от улички, къщи, магазини и сергии, над които се извисяваше огромният скален зъбер, сега почервенял леко от заревото на залязващото слънце. Това бе западният връх, посветен на богинята змия Мерецегер. Съдията си припомни предупреждението, свързано с долината, над която скалната грамада се бе изправила като навъсен пазач: „Пази се от богинята на острия западен връх. Тя напада внезапно и без предупреждение!“

Амеротке отпъди мрачните си мисли, питайки се как предстоящите събития ще засегнат Норфрет и двамата му синове. Вгълби се дотолкова в себе си, че сякаш бе заспал: екипажът на импровизирания ферибот го сбута по колената, когато се блъснаха леко в дървения кей. Амеротке им благодари и слезе на брега.

Той тръгна по пътя, който извиваше през Некропола, като спря за малко пред грамадната статуя олгар на Озирис. Всеки път, когато посещаваше Некропола, за да навести гроба на родителите си или на други свои родственици, Амеротке оставаше с впечатлението, че участва в някакво тайнство. В плътно долепените едно до друго жилища в града с много улици се бяха стекли балсаматори, майстори на ковчези и светилници, художници и специалисти на погребални мебели. През отворените врати Аме-

ротке зърваше тук-там позлатени и боядисани ковчези, облеgnати по стените. Досами тях се намираха работните помещения на балсаматорите, където телата на мъртвите се подготвяха за погребение. Въздухът беше плътно наситен с острия мирис на самородна сода, в чийто разтвор наkisваха трупoвете, преди балсаматорите да се заемат със същинската си работа. Той бе примесен с други миризми – на червата и другите вътрешности, изваждани през носа, както и на палмово вино, стрит тамян, смирна и канела, с които натъпкваха тялото след почистване и измиване. Само богатите бяха удостоявани с повечето от тези операции. Трупoвете на бедните висяха на куки. Амеротке съглеждаше тъмносинята им мъртва плът, която очакваше просто да бъде хвърлена в огромни съдове с разтвор на натриев карбонат, където щеше да бъде очистена след наkisване, преди да бъде върната на скърбящите родственици.

Отвъд работилниците и временните постройки се виждаха наредени един до друг шуплести саркофази, изсечени от гранит, наподобяващ варовик. Амеротке спря, за да пропусне минаваща погребална процесия. Водеше я жрец, припяващ молитва към Озирис; следваха го слуги с алабастрови кани и подноси с храна. В средата на процесията се движеше покрита шейна, теглена от двама мъже. Върху нея бяха поставени канопите – съдове с балсамирните вътрешности, извадени от тялото на починалия. А отзад вървеше жрец четец, който редеше тържествено:

– Заставаме пред теб, господарю на запада, велики бог Озирисе. Злословие не е излизало от устата на този човек. Той не е изричал неистини. Позволи

той да бъде сред избраниците, които те следват. Слава на теб, божествени отче, господарю на дъха, повелително на вечността!

Думите му бяха подети от другите жреци, придружаващи украсения ковчег на мумията. След нея бавно се движеха семейството и приятелите, а също и група професионални оплаквачки, които извиваха глас, дърпаха косите си и се биеха по гърдите, решили да заслужат обещаните им пари; от време на време те загребваха прах от пътя и посипваха с нея главите и дрехите си.

Процесията отмина. Амеротке тъкмо се канеше да продължи пътя си, когато зърна лекаря Пией да изскача от една къща с маймунка на рамото – едно от онези дребосъчета, които богатите люде глезеха като свои любимци. Лекарят се движеше бързо и някак си потайно, а Амеротке се питаше каква работа би могъл да има той в Некропола. Понечи отново да тръгне, но без да иска, се блъсна в някакъв човек. Отстъпи назад и разпозна водача на балсаматорската гилдия, който неотдавна бе говорил като свидетел в Залата на двете истини. Притесненият човек промърмори кратко извинение и също отстъпи назад с наведена глава.

– Бъди здрав и благословен! – поздрави го съдията.

– Бъдете вие здрав и благословен, господарю Амеротке. Защо посещавате Града на мъртвите?

– Съдиите и семействата им също идват тук накрая – отвърна лаконично съдията.

– А къде са погребани? – попита човекът.

Амеротке посочи към другия край на града.

– Мога да ви придружа дотам – предложи балса-

маторът. – Тук не е много подходящо място за вас. Трябва да се движите внимателно...

– Това и правя – възрази му Амеротке.

После понечи да мине покрай него, но човекът не отстъпи встрани. Ръката на Амеротке стисна дръжката на меча, но човекът приведе глава и вдигна едната си ръка в знак на миролюбие.

– Ваше благородие, признателен съм за милосърдието, което показахте към моя роднина.

– Голяма милост беше, наистина...

– Господарю Амеротке, винаги ви споменавам в молитвите си!

Съдията потупа човека по голото рамо.

– Направи го и сега – пожела той и продължи пътя си. Излезе от Некропола и закрачи по пращен път, ограден със зелен и жилав прещип. Ароматите и звуците от Града на мъртвите останаха назад; смени ги горещият пращен дъх на пустинята. Накрая заобиколи покрай скалистия зъбер и последва тясната криволичеща пътека по дъното на сухото уади в Долината на царете. Острите скали от двете страни се издигаха мрачни и сякаш готови да препречат пътя му на фона на умиращите лъчи на слънцето. Амеротке дочу някакъв звук и спря. Малко по-горе по пътя между скалите различи някакво парцаливо кълбо да помръдва; стисна меча си и се заизкачва по сипкавия чакъл. Оказа се старица с жълто и набраздено от бръчките на възрастта лице, оброчено с мазни кичури сива косица. Амеротке чу предсмъртно хъркане в гърлото ѝ и се взря в помътнелите ѝ почти до млечнобяло очи. Разтърси я съвсем леко; клепачите ѝ затрепкаха и една осеяна с вени ръка помръдна, като че искаше да заслони очите си

от слънцето. Амеротке я повдигна внимателно. Стори му се лека като перо. Постави я встрани на тъмно, облегната на скален откос. Устните на възрастната жена се раздвижиха, но Амеротке не разбра нищо от забързания ѝ брътвеж. Той знаеше много добре на какво се бе натъкнал. Семейството ѝ я бе донесло тук и я бе оставило под палецото слънце, за да умре. Явно близките ѝ са били твърде бедни, за да продължават да хранят още едно ненужно гърло.

– Откъде си? – тихо попита съдията.

Тя направи опит да заговори отново, но заклати безнадеждно глава, изпускайки накъсания си дъх в сухо дрезгаво хъркане. Амеротке доближи кратуната с вода до устните ѝ. Старата жена загълта жадно, а той сипа малко вода в шепата си и намокри сухото ѝ чело. Тя замига с широко отворени очи, болни от перде, и промълви:

– Умирам.

Амеротке хвана ръката ѝ и я стисна.

– Мога да те върна обратно – предложи той.

Тя се опита да се засмее, но главата ѝ увисна напред. Съдията намокри тила ѝ с още малко вода, което я оживи, и тя успя да вдигне глава.

– Няма ли да останеш? – пошепна тя. – Да постоиш малко и да кажеш молитвата, а?

Амеротке погледна към очакващия го път през долината. Трябваше да тръгва. Можеше да вземе жената на връщане, но не знаеше кому да я остави. Кожата ѝ беше вече студена и лепкава: той чуваше високото предсмъртно хъркане в гърлото ѝ. Подаде ѝ да пийне още вода.

– Ще остана при теб.

– А ще затвориш ли очите ми, когато издъхна?

Той кимна и зачака. Сенките започнаха да се издължават. Старицата опадна съвсем. Амеротке ѝ даваше да пие вода на глътки и правеше всичко възможно, за да ѝ бъде по-леко и удобно. Краят не закъсня. Тя изхвърли с изкашляне част от водата, мършавото ѝ тяло потръпна и главата ѝ се килна встрани. Амеротке затвори очите ѝ, обърна се на север и помоли Амон Ра за специално състрадание, като позволи духът на старата жена и нейната Ка да влязат в полята на вечността. После покри лицето ѝ с дрипава наметка и жертва още малко време, за да нареди големи заоблени камъни върху мъртвото вече тяло. Нощта вече се спускаше, а горецият повеи на вятъра от пустинята се засилваше заедно с воя на чакалите и хиените.

Амеротке прецени, че бе загубил близо час, и забърза навътре в долината. Злокобната тишина ставаше все по-плътна с останалия зад него път. Шуматите стъбла на преципа, полепнали по стръмните стени на скалите, приличаха на закачулени люде в засада, готови да връхлетят. Нощта ставаше все по-студена. В тъмносиньото небе се появиха светлинките на неизброимо множество звезди. Сенките се удължиха за последно и се сляха в едно. Амеротке си спомни за лошата слава на това място, обитавано от духове. Някъде из тази долина бе скрит тайният гроб на фараона Тутмос I. Архитектът на царската гробница Инени се хвалел, че „око не е видяло, ухо не е чуло и език не би могъл да каже“ къде е бил погребан славният владетел. Стотиците осъдени престъпници и военнопленници, работили на строежа на тайнствената гробница, били избити до крак. Дали духовете на тези мъже – техните Кау, все още се скитаха по тези места?

Пътят правеше завой. Амеротке вече виждаше голямата пещера и някогашно светилище на богинята Меречегер, зейнала високо в стръмния скалист склон в отсрещния край на долината. В падащата нощ заподскача езикът на пламък; вирайки се през мрака, съдията съзря фигурата на човек, който му правеше знаци с ръка, приканвайки го да продължи пътя си в същата посока. Амеротке забърза и по цялото му тяло избликна пот, когато започна да се катери. В челото на стръмната канара бяха издълбани груби стъпала, но те не бяха устойчиви, защото ги покриваха глина на прах и сипкав пясък. Култът към богинята бе помръкнал, подменен от разточителен храмов ритуал в Тива. Най-после съдията стигна до целта си. Тук, сякаш прорязана от великанска ръка, в скалата зееше зашеметяваща цепнатина. Амеротке спря да си поеме дъх и се огледа. Сега не гореше огън и не се виждаше никой. Над входа на пещерата бе изрязана статуя на богинята със скосени и обърнати назад незрящи очи и с кълбо извиващи се змии вместо коса.

– Тук съм! – извика той. Обърна се назад, доловил шум зад себе си. – Тук съм – повтори той. – Аз съм Амеротке, върховният жрец в Залата на двете истини!

Изад скалите по-горе се понесе виещият лай на огромните гривести хиени. Амеротке изтегли меча си и премина внимателно по дървения мост над прореза на тясната клисура – само няколко грубо закрепени дъски. Влезе във входа на пещерата и веднага сведе поглед към струйката кръв, едва забележима в мрака. Той стисна здраво меча си и пристъпи навътре. Две маслени лампи в метални съди-

ни хвърляха слаба светлина. Някой бе изсипал вода върху огъня, удавяйки пламъка и топлината му. Отвсякъде се разнасяше тежък дъх на вече вмири-сана кръв. Амеротке вдигна ръка до устата си. В същия миг чу шум и забърза към входа на пещерата, където за свой ужас видя, че някой бе изтеглил дъските на отсрещната страна. Амеротке извика отчаяно. Самонадеян почти до глупост, той не бе предвидил вероятността да попадне в капан! Върна се обратно, вдигна маслената лампа и пристъпи навътре в мрака на пещерата.

Мигновено спря пред ужасната сцена, изникнала пред него. Старият жрец лежеше с така жестоко прерязано гърло, че главата му се държеше само на вратните жили, а мършавото му тяло бе просмука-но от черна кръв. До него лежаха проснати вмири-саните трупове на два павиана. Вятърът вееше през пещерата и със сигурност бе разнесъл вонята надалеч; Амеротке се взираше в ужасяващите подробности, които допълваха страховития капан. Стените бяха покрити с омазани с кръв символни знаци. Каменната статуя на богинята бе преобърната. Светостта на това място бе поругана без остатък.

Съдията се върна при входа на пещерата и затвори очи, за да потърси малко спокойствие. Пещерата бе издълбана в една от стените на гигантска каменна грамада. Така че, ако се измъкне до каменния перваз, ще може да се покатери по скалата нагоре, да стигне до края на долината и да поеме дългия и пращен път обратно до Тива, обикаляйки по граничните очертания на пустинята. Но ще успее ли да се справи? Той излезе и потърси опипом сигурно място за стъпване; с благодарност забеляза една тясна,

но добре отъпкана следа, която водеше нагоре по лицето на скалата. После остави маслената лампа, втъкна меча в ножницата и се закатери нагоре. Ниско и продължително ръмжене разгърси мрака и той се свлече надолу с разранени длани и колене. Някаква тъмна фигура се появи отгоре по пътечката: в тъмнината припламнаха кехлибарени очи. Мирис на гнило полъхна в нощния въздух. Амеротке съзнателно овладя надигналата се в него паника. Ниската и заплашителна фигура не приближаваше, поне засега. Отново се разнесе гърленото ръмжене, подето този път от няколко новодошли. Съдията изтегли меча и фигурата помръдна, като изправи главата си. На фона на тъмносиньото небе Амеротке различи дългите уши, грозната глава и голямата грива на огромна хиена – един от ненаситните чистачи в околнините на пустинята. Съдията отстъпи. Хиената беше несигурна, макар и страшна на вид. Обичайно те никога не нападаха въоръжен човек. Но през нощта, подмамена от миризмата на кръв и на вмирисан лещ, ловуващата глутница неминуемо щеше да го огради. Първо щяха да отбележат слабите му места, а после да връхлетят. Амеротке бе слушал подобни истории за разни търговци, издебнати неподготвени, а така също и за ранени мъже, които привличали настървените глутници с мириса на кръвящата си плът.

Сянката отново помръдна с притиснат до земята корем. Водачът на групата се промъкна напред. Амеротке се разкрещя високо и пронизително, като заудря с бронзовия си меч по скалата. Заплахата отстъпи. Съдията се дръпна назад към пещерата, където пламъкът на маслената лампа бе започнал

да мъждее. Той я сграбчи, но само успя да изгори върховете на пръстите си, докато правеше опити да стъкне огън – единствената сигурна защита срещу опасността отвън. Обхванат от отчаяние, се опита да разпали натопени в масло клони, но не успя. Тогава чу изръмжаване и погледна нагоре. Тъмните очертания на вълкоподобна фигура запълваха част от входа. Амеротке почувства ужас и погна от това страшилище, появило се от мрака. Хиената очевидно не беше от редовите членове на глутницата: най-вероятно начело бе застанал женски екземпляр в пълната си мощ и зрелост. Високата ѝ грива бе настръхнала като фон, на който изпъкваха грозната глава, раззинатите челюсти и очите като дупки, в които беснееше огън.

Амеротке отново извика пронизително. Грабна маслената лампа и я запокити към входа на пещерата; фигурата изчезна. Тогава се разнесе хорово ръмжене: глутницата бе обзета от неистова ярост. Той стисна меч и кинжала и се подготви да посрещне нападението на зверовете. Огънят нямаше да му осигури никаква защита. Би могъл да се затича и да направи отчаян скок над зейналото празно пространство, но се отказа. Междината бе твърде широка, а след като хиените се справяха и с бързоногата газела, той нямаше никакъв шанс да се измъкне. Амеротке затвори очи и се замоли на Маат:

– Не съм сторил нищо лошо – изрече тихо той.
– А нима не си видяла приношенията ми? Не опитвах ли винаги да следвам пътя на истината?

Отново се разнесе ръмжене и хиената застана пак на входа на пещерата, следвана от друга. В същия миг Амеротке съзря някаква огнена дъга, която

прониза мрака, след което се чу плясък в скалата на входа на пещерата; последваха викове и крясъци. Полетяха още огнени стрели. Уплашените хиени се отдръпнаха.

– Господарю! Господарю!

– Шуфой!

Амеротке се втурна, но веднага спря, спомнил си за опасността отвън; после доближи гръб до стената на пещерата и тръгна внимателно към изхода. Стигна до него и надникна в тъмата. Видя някаква движеща се фигура, която вдигна запалена факла.

– Хайде, господарю! Идвай!

– Дъските! – извика Амеротке.

Фигурата изчезна, а той чу острия плясък на тевивата: веднъж, втори път, трети път. Стрелите полетяха към хиените.

– Господарю, помогни ми, в името на истината!

Амеротке излезе и доближи до скалния перваз. Студеният нощен въздух лъхна по потната му кожа и той потръпна. Той погледна вдясно. Не видя никаква зверове.

– Разкараха се! – викна Шуфой. – Но могат да се върнат. Господарю, по-бързо! Дъските! Сложи ги да легнат, както трябва.

Амеротке прилекна и заопива в тъмното. Усети, че не може да спре да трепери и да се съсредоточи. Шуфой метна над разлома факлата, която падна, и пламъкът ѝ се пръсна, но от дзифта и ???смолистото вещество се разгоря отново. Съдията успя да се успокои; светлината му помогна да подхване здраво края на дъските и да ги закрепи. После премина отгътък и клекна до Шуфой. Позволи на слугата си да го загърне с наметало, докато той се

пребори с пристъпа на гадене и с парещото смъдене на тила.

– Как разбра? – пошепна той.

– Не съм разбирал – обяви самодоволно Шуфой.

– Но не тук и сега, господарю. Трябва да тръгваме

– двамата изтеглиха обратно дъските над разлома.

– Хиената е лукава твар – обясни Шуфой. – Може да ни преследва. Добре ли си? Ще можеш ли да тичаш?

Амеротке кимна. Слугата му го обгърна през кръста и двамината се запуснаха предпазливо по стръмната скална грамада. Когато излязоха от долината, съдията почувства слабост и гадене. Налетяха го объркани и грозни картини – прогизналите в кръв трупове, павианите със зейнали челности и мирисът на леш от онези носещи смърт фигури в мрака. Заобиколиха Некропола и Шуфой някак си съумя да наеме малка лодка, за да прекосят Нил. Когато стъпиха на кея, Амеротке забрави всякакво достойнство: приседна с вдигнати към главата колене, кръстосани ръце и затворени очи. Не успя да се справи с треперенето. Споходи го силен пристъп и той повърна няколко пъти. Остави Шуфой да го привдигне и да го настани под едно палмово дърво недалеч от кея. После джуджето накара Амеротке да изпие чаша силно бяло вино:

– Ще ти се доспи, но ще се почувстваш по-добре.

Амеротке отпи достойна глътка. Успя да добие представа, че покрай тях минават хора – моряци с характерното си облекло, проститутки, търсещи клиенти, амбулантни търговци, понесли стоката си, войници, пристанищни служители, слуги... Съдията имаше желанието да се изправи и да изкрещи високо за ужасите, които бе видял.

– Не мога да се прибера в това състояние – обяви той. – Норфрет ще загуби и ума, и дума.

– Ще останем тук известно време – успокои го Шуфой. – Господарю, пийни още вино и хапни малко.

– Как успя да разбереш накъде тръгнах? – запита Амеротке. Тогава забеляза бледото и изпито личице на джуджето. Протегна ръка и докосна малката му буза: – Ти не си ми слуга, защото си свободен човек. И си мой приятел..

– А, не! Благодаря много – отговори доволно Шуфой. – Човек не може да избяга от съдбата си. Поне не съм съдия в Залата на двете истини, когото са погнали хиени в глуха нощ. Господарю, наистина постъпи глупаво.

– Знам – облегна се Амеротке на дървото и избърса потта от шията си. – Но все пак ти откъде разбра закъде тръгнах?

– Недоумявах защо се издокара така – каза му Шуфой, – и разрових книжата ти, както правя винаги. Намерих писмото на жреца змияр и тръгнах по пегите ти.

Амеротке вдигна глава:

– Откъде взе лъка и стрелите?

– От Пренхое, разбира се – отвърна Шуфой. – Той бе излязъл. Инак щеше да дойде с мен. С две думи, вдигнах лъка и колчана му. Прекосих Нил и влязох в Некропола. Там срещнах балсаматора, който беше на процеса. Каза ми, че те е виждал и сте говорили. После продължих по пътя. Стигнах до мястото, където си спирал, за да помогнеш на онази стара жена. Малко парче, откъснато от горната ти дреха, висеше на един камък. Бързах, колкото можех. Беше

адски тъмно. Не виждах къде си и как си стигнал дотам, до момента, когато чух виковете ти. При теб имаше маслена лампа. Зърнах светлинка от нея. Може и да съм без нос, но очите и ушите ми си ги бива. А малко преди да оставя зад себе си Некропола, купих... – усмихна се той и сви рамене, – по-точно задигнах, една добре насмолена факла. Останалото го знаеш. Изкатерих се нагоре по камъните и...

– Не знаех за уменията ти с огнени стрели – отбеляза Амеротке.

– Някога бях стрелец с лък – с гордост заяви Шуфой. – По време на странстванията си научих нещо важно: всички животни се страхуват от огъня. В пустинята и в глуха нощ огънят наистина е божи дар. А сега, господарю, кажи ми защо се озова там? – той напълни отново чашата на Амеротке и заслуша разказа му за събитията, последвали първото явяване на Менелото като обвиняем в Залата на двете истини. За крамолите и съперничеството в съвета, за срещата му с Хатусу и за смъртта на Ипувер и Аменхотеп. Шуфой си спомни за восьмичната фигурка, бутната му в ръцете предната нощ, но реши да не я споменава. Ако господарят бе постъпил като глупак, слугата бе сторил същото. Той бе длъжен да предупреди Амеротке, да му покаже фигурката, а не да премълчава пред него за дебнещите го опасности. Джуджето се закле наум никога да не повторя същата грешка. – Не остава място за съмнение – заяви той, след като Амеротке свърши разказа си, – че убиецът нанесе удара си тази нощ.

– Но защо по този начин? – недоумяваше Амеротке. – Защо не с чаша отрова или със змия?

– Щеше да прилича на другите случаи. Аменхо-

теп е бил подмамен на пусто място покрай Нил, където са го съсекли. Да ти кажа още нещо, господарю. Убиецът е сполучил наполовина в мисията си. Старият змияр, жреецът Лабда, е трябвало да погине поради някаква неизвестна засега причина. Просто да замълчи завинаги. Само боговете знаят защо. Докато ти си нещо друго. Не си бил в Сакара с божествения фараон. Не се е налагало да бъдеш наказан, а само премахнат. Ако не бях намерил онази бележка, щяха да минат седмици и месеци, преди кървавите останки в онази пещера да бъдат намерени и свързани с изчезването ти. А може би и никога. Убиецът просто е искал да изчезнеш. Хиените са били подмамени и настървени умишлено. След угасването на огъня са щели да нападнат. И цялата работа е щяла да прилича на нещастен случай.

Амеротке пресуши чашата си и я положи долу. Тогава долови някакви звуци, които идваха от вътрешността на града. Вслуша се: гласове на мъже, които викаха.

– Нещо лошо се е случило! – изправи се не особено стабилно на нозете си той и се загледа в нощното небе. Дали не бе пожар?

Шуфой го стисна за китката:

– Господарю, когато тръгнах след теб, в Тива влезе ескадрон от колесници или поне онова, което бе останало от тях. Конете бяха съсипани, а колесничарите – окървавени и потънали в прах. Чух спогаен шепот и слухове, че на север е станало нещо страшно!

Амеротке се насочи право към шума; Шуфой го следваше, бързайки според възможностите си. Кейовата стена остана зад тях, а те продължиха със

същото темпо по тесните виещи се улици, които ги отведоха до широко оградено място пред един от храмовете. Хората се въртяха в кръг, струпани около трима млади офицери. Амеротке разбра от отличителните им знаци, че са от войсковата част на Изида. Проправи си път напред и хвана единия за ръката. Човекът понечи да го отблъсне: Амеротке не бе очистил от себе си кървавите петна и дрехите му бяха раздърпани, но вдигна към лицето му пръстена си.

– Аз съм Амеротке, върховен съдия в Залата на двете истини! Какво става?

Войникът го изведе от тълпата по-близо до някакво магазинче, където гореше насмолена факла, втъкната в цепнатина в стената. Там той огледа лицето на Амеротке и поиска да види отново пръстена.

– Ваше благородие, очакват ви в двореца – отговори офицерът. – Ние с моите спътници се прибираме в полка. Митанийците прекосиха Синай с огромна армия. Египет е в опасност.

Монту: богът на войната, обичайно изобразяван като мъж с ястребова глава, който носи слънчев диск, увенчан с две пера

Четирите основни войскови съединения на Египет – полковете на Озирис, Изиди, Хор и Амон Ра – сега се придвижваха на север по източния бряг на Нил. Всяко съединение носеше отличителните си емблеми от сребро и щандартите, почти скрити в плътните облаци от белезникава прах, вдигани от маршируващите нозе.

Войската се движеше бързо вече втора седмица; писарите отмятаха всеки изминат итеру¹³; имаше определено количество храна и вода, които се раздаваха редовно. Но крачещите мъже бяха гладни и жадни въпреки всичко. Те хвърляха завистливи погледи наляво, където военните галери пореха водите на Нил с позлатените си носове, изрязани във форма на озъбени животни. Морските пехотинци на борда на всяка от тях бяха строени в пълно бойно снаряжение: слънцето бе спряло в бронзовите им брони. Гребците залягаха над веслата, подтиквани от виковете на надзирателите и офицерите, които сновяха по палубата между кърмата и носа. Бризът бе стихнал, така че галерите трябваше да бъдат в близост с полковете, защото носеха в трюмовете си вода, хра-

¹³ Мярка за дължина, равна приблизително на 2 км – бел. прев.

на с дълъг срок на годност, оръжие и провизии. И още нещо: бойната флота пазеше левия фланг на войската.

Митанийците бяха хипроумни бойци. Данните от разузнаването бяха оскъдни, но, изглежда, силите им бяха прекосили Нил и можеха да предприемат флангово обхождане. Ако си струваше да се вярва на някои още по-лоши вести, войските на царство Митани можеха да завземат дори няколко галери, с които да се спуснат нагоре по Нил и да оставят след себе си само прах и разруха.

Въпреки това духът на воините беше висок. Откъм реката се чуваше далечната песен на гребците, които призоваваха невидимия си враг на бой:

*По реката нагоре гребем към победата!
Ще сразим неприятеля, влязъл в земите ни!
Слава на теб, о, велики Монту!
И на тебе прослава, Секмете,
погубваща всеки египетски враг!*

Песента зазвуча по-силно, след което притихна. Америките, крачещ като деснофлангови на съгъстения боен строй, също погледна завистливо натам. Той надигна кратуната и отпи глътка вода; после спря, отвори увесената на гърба си торба, извади палитрата и добави няколко слоя тъмно багрило около очите си – надеждна защита срещу вятъра и прахта. Бялата му шапка с червен кант като отличителен знак на офицер го пазеше донякъде от слънцето, но гърлото му бе пресъхнало, петите му бяха подбити и той потискаше с мъка болката в краката си, жадуващи за почивка. А бе длъжен неотменно да поддържа

славната самоувереност на старши офицер. Хората му неотклонно следяха неговото настроение и поведение. И сега знаеше как мърморковците от Неферу, подсилващият контингент наборници, дебнеха във всеки миг за най-незначителния признак на умора или отпускане в известния благородник и техен офицер.

– Кога ще почиваме? – извика нечий глас.

– Когато се стъмни! – извика в отговор Амеротке. – Бийте крак, момчета! Така бедрата ви заякват. Жените ще подсвирват по вас, когато се върнете в Тива.

– Имам нещо по-добро за гледане от бедрата си – не се стърпя да подвикне някой. – Ако още ден-два не пипна жена, ще тръгна на три крака, а не на два!

Дръзката и неприлична приказка предизвика взривове от смях по редиците, които я пренасяха една след друга. Амеротке продължи да крачи с удвоена енергия. Над него кръжаха лешояди с широко разперени криле. Войскарите ги наричаха кокошките на фараона. Те щяха да следват дългата колона мъже в очакване на отпадъците от храната. Макар и любители на мърша, птиците бяха приемани като поличба за добър късмет.

Амеротке заслони очи и погледна вдясно, където хилядите големи бойни колесници – по петстотин към всеки от полковете – громоляха посред облаци прах. Сред тях беше и неговият ескадрон. Върховният съдия беше също педжет, водач на колесница, и предвождаше корпуса с прозвището „Хрътките на Хор“. Сега собствената му колесница бе управлявана от скеджен – колесничар. Много по-леко щеше да пътува с него, но макар и изкусителна, осъще-

ствяването на тази идея щеше само да забави колоната на пешаците и да умори излишно конете. Пъргавите атове от Ханаан, чиито бойни украшения от пера танцуваха в поривите на бриза, трябваше да останат максимално свежи в случай на внезапно нападение.

Далеч на север и изток се движеше очертаната верига на съгледвачите. Те бяха предимно бродници из пустинята и обитатели на пясъците, познати като бедуини. Върховният главнокомандващ Омендап никак не им се доверяваше. Колесниците представляваха сигурна защита по десния фланг, която щеше да даде възможност на полковете да се разгърнат в случай на поява на митанийци.

Амеротке погледна към небето: преваляше обед. Преходът на войската започна преди повече от две седмици. Оставиха зад себе си Абидос и Мемфис; сега следваха течението на Нил, търсейки митанийската войска, която бе съсредоточила цялата си сила някъде на североизток, ако можеше да се вярва на съгледвачите. До полковете стигнаха слухове, че светилищата на Амон Ра са ограбени и изгорени, а митанийците чакат египетската войска отпочинали и свежи. След като тя бъдеше разбита, пред завоевателя щеше да остане само богатата и тучна долина на Нил – беззащитна и готова за плячкосване.

На Амеротке не му оставаше нищо друго, освен да се надява на плана на Омендап, според който врагът трябваше да бъде ударен изневиделица. По време на дългите нощни заседания генералът твърдеше, че митанийците няма да очакват да се натъкнат на огромното войнство, събрано набързо от писарите в Дома на битката. Те заедно с чиновниците от Дома на войната бяха работили без почивка,

за да съберат оръжие, храни, карти, магарета и всичко останало, необходимо за водене на бой. Амеротке преценяваше, че ако съумеят да изненадат митанийците, би се стигнало до промяна към подобряване на обстоятелствата. Шпионите от Дома на тайните се върнаха в Тива с новини за огромна вражеска армия, прекосила Синайската пустиня, която се движела твърдо встрани от главния царски път, познат като Пътя на Хор. Митанийците напредвали крадешком и сега държали в ръцете си както пътя, така и пустинята с намиращите се там мини за злато, сребро и тюркоази.

Някъде откъм челото на колоната се обадиха тръбачите от войсковата музика: фанфарите им трябваше да раздвижат кръвта на крачещите войскари. Отделните батальони отговориха с рев и приветствени викове, след което подеха песни, някои от които доста цинични.

Всеки батальон си имаше име, като „Ревящият бик от Нубия“ или „Беснеещата пантера на фараона“. Съединенията следяха зорко за доброто си име, а по време на дългия преход си разменяха добродушни закачки. Съгледвачи, яхащи покрити с пяна коне, задминаваха с тропот колоната към офицерската свита в челото. Амеротке ги изпращаше с поглед, а мислите му се връщаха към нощта, когато Шуфой успя да го спаси от онези страхотии в Долината на царете. Бяха преполовили пътя си към дома, когато ги настигнаха царски пажове, натоварени със задачата да го придружат до Дома на милион години. Шуфой продължи пътя си със заръки за Норфрет, а съдията забърза обратно към двореца, където завари пълна бъркотия в царския съвет. Завистта, подо-

зрителността и сепаратизмът бяха изплували на повърхността. Писарите от Дома на битката бяха влезли в двубой с колегите си от Дома на войната, но заедно крещяха ругатни към писарите от Дома на тайните за тяхната некадърност и безпомощност да предупредят овреме за ужасната заплаха, надвиснала над царството. Съветниците не им отстъпваха с нищо. Хатусу, Сетос и Сененмут се подиграваха открито на везира Рахимере, а той, подкрепян от Байлет и жреците, отвръщаше на обвиненията, като стоварваше всичко върху главата на Хатусу.

– Ако тя бе отишла в харема – зъбеше с Байлет, – управлението в Тива щеше да запази целостта си и полковете щяха да бъдат изпратени по назначение.

– Глупости! – се бе нахвърлил в отговор Сененмут. – В жилите ѝ тече кръв на фараон. Ако не бяхте губили времето ѝ с празни разправии, проблемът щеше да е решен!

Накрая Омендап им припомни за реалната опасност от нападението на митанийците, водени от своя цар Тушрата – голям любител на военни приключения.

– Имаме малко войска на север – заяви той. – Митанийците прекосиха Синай. Навярно са палили градове и села и са подстрекавали военните ни гарнизони към неподчинение. Те няма да нанесат удар в делтата, нито ще се отправят на юг, а ще останат да чакат развоя на събитията. Едва ли знаят за разправиите и разцеплението тук, както и за смъртните случаи, не, жестоките убийства, казано по-точно. Надяват се, че ще изпратим на север някаква размъкната сбирщина, която да изтребят, преди да продължат на юг – позасмя се Омендап. – Но ние

ще си осигурим преимущество, като изпратим четири полка веднага, а петият – на Анубис, може да ни последва. Трябва да ударим, при това начаса. Войската трябва да поеме на път веднага след съвване – думите му предизвикаха поредния шум и бъркотия, но Омендап изложи отново доводите си спокойно и разсъдливо: – Аз ще поема командването, а нейно височество ще придружи войската. Тя носи фараонска кръв, както изтъкна Сененмут, така че това е нейно задължение.

Хатусу се наклони да възрази, но Сененмут ѝ пошепна нещо на ухото. Тя протегна ръка и посочи към военната корона – синия шлем, носен винаги при бойни действия от фараона.

– Ще я взема – заяви тя. – Така войските ще знаят, че духът на фараона върви рамо до рамо с тях!

Рахимере сведе глава.

– Но не забравяй и съветниците си – добави заядливо той. – Вие, Амеротке, не бяхте ли предводител на колесница? Всички изкусни командири ще са необходими на генерал Омендап.

– Ще тръгна – отсече Амеротке с почервеняло от гняв лице, без да размисли. – По време на отсъствието ми Залата на двете истини ще бъде затворена.

Рахимере само премигна и отклони погледа си встрани. Амеротке знаеше, че вече е обвързан. Каквото и да опитваше, както и да се съпротивяваше, бе свързал съдбата си с съдбата на Хатусу, която вече отблъскваше назад стола си – знак, че заседанието на царския съвет е приключило.

Амеротке се прибра бързо у дома и разказа за случилото се. Норфрет пребледня, прехапвайки горната си устна. Тя направи опит да прикрие

обзелата я тревога, но съпругът ѝ я прегърна през раменете.

– Нищо няма да ми се случи – успокои я той. – Ще се върна в Тива на върха на славата.

Имаха съвсем кратко време да останат сами. Момчетата влетяха с порой от въпроси. Амеротке утеша и тях. Разпореди се да доведат Пренхое и Асурал. Даде им точни указания, как да се погрижат за храма и с какво да помогнат на Шуфой, за да бъдат в безопасност Норфрет и децата.

– Не мога ли да дойда с теб? – попита Шуфой. – Някой ще трябва да пази гърба ти.

Амеротке бе приклепнал и прибрал в дланите си ръцете на малкия мъж.

– Не бива, Шуфой, повярвай ми! Трябва да останеш тук. На теб се полага да оградяш с внимание и грижи Норфрет и двамата ми синове. Ако се случи най-лошото, а ти ще го узнаеш първи, закрилият семейството ми. Ако ми го обещаеш, ще бъда спокоен по време на прехода.

Шуфой му даде думата си. Скоро след това Амеротке тръгна, за да се присъедини към полковете, които вече излизаха от лагера и оформяха походната колона.

Сега съдията се сепна от поздравителен вик и изплува от спомените за близкото минало. Огледа колоната назад и напред. Хатусу в личната си колесница изскочи от облак прах. Войскарите заудряха оръжията си: колесницата забави своя ход, докато царицата приемаше оваците им. Двама черни коня бяха подбрани сред най-добрите в оборите на фараона. Те обтягаха сбруята си, покрити с бяло ленено платно, а големите щраусови пера между ушите им

танцуваха при всяко движение. Амеротке разпозна конете – Слава на Хатор и Мощ на Анубис, известни с бързината си. Водач на колесницата беше Сененмут, облечен в бяла пола, покрита с кожени ремъци. Напреко на голите му гърди бе провесен портупей с бронзови пулове. Косата на стоящата до него Хатусу бе пристегната назад с панделка. Тя носеше прилепнала по тялото ѝ ризница от малки бронзови плочки, пришити към ленена туника, която стигаше под коленете. В пояса ѝ бе затъкнат кинжал с тясно острие. Плътно около нея бяха стълпени още колесници от личната ѝ гвардия. Зад тях прибягваха с дълги скокове добре въоръжените накута – момчетата с яки ръце, ветерани от различните полкове. Те носеха кръгли бронзови щитове, мечове и кинжали, а телата им бяха защитени от брони с ленена подплата и обемисти овални предпазители на слабините.

Царската колесница приближи и спря. Хатусу се приведе встрани. На Амеротке сега тя му се стори по-хубава, отколкото я бе виждал и с най-пищните ѝ дворцови премени. Цялата трептеше и сияеше:

– Е, Амеротке, позагрубяха ли краката ти?

– Съвсем малко, ваше височество.

Хатусу откликна с нисък гърлен смях, когато докосна блестящата от пот ръка на Сененмут и я стисна леко, преди да слезе от колесницата. Маршируващите войскари я следяха с одобрителен поглед, докато тя вървеше с леко поклащане към командира им. Беше така стройна и безупречно сложена, а въпреки жегата по челото и лицето ѝ нямаше и капчица пот. Тя подаде винен мех на Амеротке.

– Но само глътка – предупреди го тя. – Сладни на езика и весели сърцето.

Амеротке изпълни заръката.

– Не сменяй изражението на лицето си – заговори бързо и ниско тя, докато вземаше обратно меха с виното, – когато ти кажа, че митанийците се окажаха по-близо, отколкото смятахме. Тази вечер ще стануваме близо до оазиса в Селина, където има трева за фураж и вода за някои от нас. А утре ще разберам дали ни очаква най-лошото.

Тя се върна обратно и се качи в колесницата. Сененмут кимна с лек поклон, пое юздите и всички колесници – нейната и на ескорта – продължиха надолу по дължината на колоната.

Амеротке гледаше как се отдалечават. От практическа гледна точка не Хатусу, а Омендап бе главнокомандващ: той носеше маршалския жезъл. Отначало войските гледаха на Хатусу като на символ. Дори я наричаха „войнишкото талисманче“ и я подиграваха незлобливо, но след като излязоха от Тива, влиянието и силата на Хатусу започнаха да растат. Тя не прояви никаква слабост и не претендираше за нито една привилегия. Показваше открито, че е войнишка щерка, привикнала към трудностите на лагерния живот. Беше в непрекъснато движение: спираше се при мъжете, разговаряше с тях и научаваше имената им, за да останат в паметта ѝ. Веднъж едно от момчетата с яки ръце, оказало се много едър бабанко, се загледа предизвикателно в гърдите ѝ, а после отбеляза колко удобно се чувстват те под тънката ѝ ризница с подплата. Хатусу чу забележката, но вместо да удари мъжа или да му определи наказание в полеви условия,

посочи с пръст оголените му гърди с големи изпъкнали мускули.

– Момчета – отговори тя с дрезгав глас като ответен удар, – ако имах цици като вашите, никога нямаше да нося ризница!

Отговорът ѝ предизвика твърде голямо задоволство, сподирено от взривове смях. Хатусу се показва като един от всички – войник, който не се придържа никак към церемониала и споделя с тях трудностите и изнемогата. Вечер все по-често Хатусу и Сененмут отиваха при различни батальони, когато войската спираше да пренощува. Навсякъде думите ѝ бяха едни и същи: те ще намерят враговете на Египет, ще прекършат вратовете им, ще размажат главите им и ще ги научат на нещо, което няма как да забравят. А митанийците, успели да се върнат у дома, ще куцукат по целия обратен път и ще разказват за страховития гняв на фараона.

Влиянието на Хатусу във военния съвет продължаваше да се засилва. Омендап, който ценеше проницателната ѝ преценка за развоя на събитията, приемаше винаги гледната ѝ точка. Хатусу настояваше войските да се движат заедно. Планът ѝ предвиждаше да следват течението на Нил и да правят опити за въвличане на митанийците в пеши бой по своя избор.

– Ти да не си слънчасал, а?

Амеротке се сепна и погледна нагоре, затуляйки очите си от слънцето, за да види Сетос, яхнал бърз кон. Очите и ушите на фараона бе свеж, сякаш неподвластен на жегата и прахта. Съдията се засмя:

– Уважаеми Сетос, няма ли колесница за теб?

Царският обвинител бе известен като добър ез-

дач и един от малцината благородници в Египет, които предпочитаха ездата на разседлица пред колесницата. Сетос оглеждаше колоната.

– Хатусу развя отново байрака – измърмори той.

Амеротке хвана юздата на коня и проследи погледа на спътника си.

– Тя спомена за някаква изненада.

– Струва ми се, че скоро всички ще бъдем изненадани – рече Сетос, приведе се и потупа Амеротке по рамото. – Митанийците са много по-близо, отколкото мислим. Може би до няколко дни въпросът ще бъде разрешен веднъж завинаги. А как стоят нещата – продължи Сетос – със смъртта на божествения фараон и убийството на Аменхотеп?

– Налага се да почакаат. Освен това, както каза сам, благородни ми Сетос, след по-малко от седмица те може да се окажат без значение.

– Когато минахме покрай Сакара – запита Сетос, като потупа коня по шията, – хвърли ли поглед към пирамидите?

Амеротке кимна.

– Тогава споменът за всичко станало се върна отново – продължи Сетос. – Посещението на божествения фараон, последвалите събития след връщането му и неговата смърт пред статуята на Амон Ра. Да, така е! – взе юздата той. – Е, ще пием ли по чаша вино довечера? – и преди да чуе отговора на съдията, смуши хълбоците на коня и препусна в галоп след царския кортеж.

Стигнаха до оазиса късно следобед. Сержантите и строевите командири бързо организираха войските да изкопаят защитен ров и да вдигнат импровизирана палисада, подсилена с щитовете на пехотата.

Първоначално зацарува познатото безредие: трябваше да се установят местата за събиране на конете, да се напълнят меховете с вода, да се изкопаят нужници... На всеки корпус бе определено местоположение в огромния лагер. В дъното бе установен царският път, защитен с още една ограда и подобрани люде от всички полкове. В него бе вдигната шатрата на Хатусу, а също така и на Омендап и на другите висши офицери от генералитета; те бяха събрани около олгара на Амон Ра, за който се погрижиха жреците, чиито приношения, придружени от приятния аромат на тамяна, изпълниха с уханията си целия лагер.

Амеротке винаги се изненадваше от бързината, с която първоначалният хаос отстъпваше пред порядъка. Бяха изпратени ескадрони от колесници, за да проверят за евентуална опасност от внезапна атака. По заръка на интендантите не след дълго бяха напълнени големи съдове с вода от изворите и от напоителните канали, криволичещи дотук от Нил. Пламнаха лагерните огньове; храната бе разпределена по места, а в съседните села бяха изпратени отделения за събиране на фураж, хранителни запаси, животни и всичко останало, от което се нуждаеше войската.

Малката палатка на Амеротке бе разположена в самия край на оградения царски кът. Тя бе издигната на няколко забити в земята кола с провесени одеяла за защита от нощния въздух. Той взе полагаемата му се дажба от общия казан и се нахрани като всички останали, кръстосал крака на земята. После се прибра, изми се и коленичи пред малкия олтар на Маат, който бе взел със себе си. Отвън шумът на

лагера притихваше постепенно с падането на мрака; тишината нарушаваха само тропотът на оръжейниците, цвиленето на конете, подвикванията на офицерите и неспирното жужене на тихи гласове около лагерните огньове. Амеротке угаси маслената лампа и излезе от оградения царски участък.

Той посети командвания от него ескадрон от колесници. Офицерът го увери, че конете са подсушени, напоени и нахранени, така че са в пълна бойна готовност при подаден сигнал. След това Амеротке приклезна под едно палмово дърво. Наблизо един лекар почистваше различни рани и раздаваше на войниците малки съдинки с лечебно мазило за онези, които се жалваха от наранявания по петите след дългия преход. Някъде в тъмното засвири флейта. Из лагера сновяха всевъзможни представители на постоянното присъствие, следващо войските – проститутки, кърпачи и амбулантни търговци. Някои тръгнаха с тях от Тива, а други се присъединиха по време на дългия марш. Продължителни изсвирвания на тръби отбелязваха часовете в отминаващата нощ. Всеки корпус бе вече готов за поредното жертвоприношение на зазоряване.

Амеротке се питаше какво става в Тива по това време. Дали Норфрет и синовете му бяха в безопасност? Дали Шуфой спазваше дадените му заръка? Приблужи един от офицерите на шаба и му предаде благопожелания от името на генерал Омендап, който съобщаваше на всички членове на царския съвет да се съберат в мястото, отделено за висшите сановници. Амеротке въздъхна и стана. После мина бавно през лагера. В шатрата на Омендап се бяха събрали останалите членове на военния съвет, седнали на

ниски походни столчета пред малки масички. Хатусу изглеждаше спокойна и невъзмутима както винаги, заела мястото си между Сененмут и генерала. Сред останалите бяха Сетос, главните писари от Дома на войната и командирите на полковете. Служители раздадоха папирусни свигъци с изчисления и данни за храната, водата и изминатото разстояние по време на похода. Последва несвързан разговор. Чиновниците излязоха и Хатусу на мига вдигна сребърната брадвичка на Омендап и удари по масата.

– Митанийците – обяви тя – са много по-близо, отколкото мислехме.

– Следователно – намеси се Сетос – маршът ни към морето не може да продължи.

– Не това очаквахме! – възпротиви се Омендап. – Тушратата се оказа хитър и коварен като мангуста. Разчитахме да се натъкнем на нахлули части, но разпратените от нас съгледвачи не се върнаха, с изключение на един, който каза, че не е видял и следа от митанийци, но е срещнал група обитатели на пясъците. Те му съобщили за присъствието на огромен войскови контингент някъде на североизток – хиляди колесници, пехотинци и стрелци с лъкове.

Амеротке почувства как космите на тила му настръхват при страшната вест. Значи не ставаше дума за незначителен набег. Митанийците бяха стоварили тук огромна сила. Техният план целеше да въвлече египетските войски в бой, с който да разрешат веднъж завинаги сметките си с тях.

– И така, какво можем да сторим? – попита един от командирите на полк.

– Въпросът ти е добър – обади се Сененмут. –

Разполагаме с четири полка. Това са двайсет хиляди мъже, допълнени от две-три хиляди наемници, въпреки че на някои от тях не може да се вярва. От споменатите двайсет хиляди пет хиляди са по колесниците – премести той папирусен свитък на масата пред себе си и отри лицето си с длани. Амеротке долови тревогата му. – Но митанийците може и да са два пъти повече...

– Защо два пъти? – притисна го Сетос. – След като сведенията ни са толкова оскъдни, защо да не са три, че и четири пъти повече?

Сененмут само го погледна.

– Възможно е да си напълно прав – заговори Хатусу. – Тушрата и царство Митани трябва да са привлекли наемници сред онези, които ненавиждат управлението на фараона. Ако продължим на север, може и да стигнем до Голямото море, след което не ни остава друго, освен да се върнем обратно. От друга страна, ако се отдалечим от Нил и поемем на североизток, навлизаме в Червените земи, където водата и храната са оскъдни. Може да продължаваме слепешком цели месеци. Нищо не ще попречи на Тушрата да връхлети върху ни или, което е още по-лошо, просто да ни заобиколи.

– А докато ние продължаваме на север – довърши думите ѝ Амеротке, – Тушрата напредва към Тива.

– Знаем добре, че са наблизил – каза Хатусу. – Съгледвачите ни са избити без съмнение.

– А не може ли да са преминали към врага?

– Утре заран – продължи Хатусу – ще изпратим три ескадрона колесници. Всеки от тях да стигне максимално далеч, така че да успее да се върне бързо

назад по дъга. Има още нещо, което е много важно. Полкът на Анупис още не ни е достигнал. Това са четири хиляди мъже и още петстотин колесници. Ти – посочи тя към Амеротке – трябва да препуснеш обратно и да наредиш на командира на този полк да побърза! – всички доловиха неизречената тревога, че може би Небанум, командир на полка на Анупис, участва в кръга около Рахимере. Така че неговата сигурност и преданост бяха под голям въпрос. Той наистина бе излязъл от Тива след останалата част от царската войска, но упорстваше да остане на три дни път след тях. Хатусу се изправи: – Докато научим нещо повече – заключи тя, като подаде сребърната брадвичка на Омендап, – войската остава тук. Ваши благородия, уважаеми господа – поклони се тя леко, – пожелавам ви лека нощ.

Амеротке се забави, за да обсъди нещата с останалите; съгласи се с оценката на Сетос, че се въртят като куче, което гони опашката си. После се върна в палатката, запали маслената лампа и кръстоса краката си на походното легло, загледан в нощта. Какво можеше да се случи, когато се върне при Небанум? Ами ако командирът откаже да ускори марша? Съдията си легна, зави се с униформеното наметало, затвори очи и издума тихо молитва към Маат.

В другия край на лагера, намиращ се далеч от царското ограждение, предводителят на амететите също отправяше молитва към страшния си бог. Наоколо се бяха излегнали членовете на шайката му със струпани на камара оръжия до тях. Водача на амететите не го беше еня нито за митанийците, нито

за заплашителната перспектива за изхода от предстоящата битка. Не за първи път той следваше килватера на нечия войска. След нея винаги оставаше по нещо за грабеж и плячкосване. Когато нещата загрубяха или надвисваше истинска опасност, той и неговата шайка от убийци просто се разтапяха в нощта. Вярно, бе взел малкото ковчеже със злато и сребро и неголямата кожена кесия с перли като знак, че се нагърбва със съпътстващата ги поръчка. Засега бе длъжен да следва царската армия и в даден момент, когато получи указания, да действа по начертания план.

Предводителят на амететите въздъхна. Преходът дотук премина гладко, но не беше особено приятен. Хората му крадяха из селата, обираха с мошеничества войниците и живееха заможни, общо взето. Но ако слуховете се окажат верни и митанийците наистина са толкова близо? Водачът погледна към звездите и затвори очи. Е, добре, просто няма да чака повече, а ще изчезне в сенките. Каквото и да става, разсъдително заключи той, докато си лягаше. Нали преди всичко е представител на занаят, който може да работи само когато разполага с нужния материал.

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА

Анубис: бог на мъртвите, представян като мъж с глава на чакал или на диво куче

– Амеротке! Амеротке! Събуди се! – Сененмут го разтърсваше за рамото. – Тихо! Следвай ме!

Съдията грабна пелерината, пхна краката си в сандалите и последва най-доверения човек на Хатусу. Студеният нощен въздух го срязва. Лагерът бе притихнал през нощта и само призивът на часовете и цвиленето на конете нарушаваха покоя. Лагерните огньове, вече прегорели, бяха отстъпили пред тъматата. Амеротке крачеше след Сененмут; когато влязоха в шатрата на Омендап, видя Хатусу и Сетос застанали до леглото от палмови листа. Омендап легеше на едната си страна; одеялата бяха отметнати, а чашата на малката маса до походното легло бе преобърната. Един от лекарите правеше опит да пхне силوم чаша в устните на Омендап. Генералът изстена и се обърна по гръб; бледото му лице бе подгизнало в пот.

– Какво правиш? – изсъска Хатусу.

– Господарке, давам му смес от мандрагора, бълхавче и сира с малко опиум. Стомахът му трябва да се прочисти.

Лекарят го натисна. Омендап се преобърна в предишното си положение и повърна силно в гърнето, което лекарят държеше до устата му. Отново и

отново генералът бе принуждаван да пие и да повръща. От време на време лекарят даваше на страдащия генерал по глътка вода от една кратуна. Сененмут взе неголям и плосък съд за вино и го подаде на Амеротке.

– Виното е чару – рече той.

Амеротке прочете надписа около дървото на съда. Той бе взет от личната изба на Омендап, а положената дата свидетелстваше, че е бил запечатан преди пет години. Вдъхна разнасящата се от него парлива миризма.

– Отровили са го! – пошепна Хатусу. – Взел го е от собствената си изба. Направихме оглед на останалите съдове. В някои от тях виното е запазено, а в други е развалено.

Тя сновеше вляво и вдясно, докато не спираше да върти пръстена на ръката си. Бе облечена в семпла нощна роба; сандалите на краката ѝ бяха разкопчани. Тя гледаше Амеротке като уплашено дете.

– Тук ли е направено? – попита съдията.

– Или тук, или в Тива – отговори Сененмут. – Генералът го е взел от собствените си запаси. Никак не е било трудно да се вмъкне подправено или развалено вино. По всяка вероятност надписът е фалшив, а и печатът е фалшифициран. Омендап беше уморен и сигурно не го е погледнал внимателно. Същото е могло да се случи тази вечер, утре или преди седмица. Всичко е зависело от това, кой съд е взел Омендап.

– Ще оживее ли? – попита Хатусу.

– Не мога да ви кажа, господарке – отговори лекарят, докато отваряше устата на Омендап. – Генералът е силен и има здрава физика.

– Как разбра, че му е приляло? – запита Амеротке.

– Шпионите ни доведоха един оцелял от патрул на митанийците. Все още го държат отвъд местата, където са събрани конете. Не исках лагерът да се разбуди без време. Дойдох да съобщя на Омендап и го намерих в агония: непрестанно губеше съзнание и се свестяваше. Разбудих господарката Хатусу, пръвожреца Сетос и лекаря – привърши обяснението си Сененмут.

– Направихме всичко, което бе по силите ни – рече твърдо Хатусу, а после хвана лекаря за рамото: – Всичко трябва да остане в тайна, разбираш ли? – стисна го тя по-силно. – Кълна се, че инак главата ти ще хвъркне от раменете!

Лекарят, който бе възрастен човек с дъгообразно лице, я погледна, преди да отговори:

– Разбирам, господарке. Ако за припадъка на Омендап се разчуе из лагера...

– Сененмут! – щракна с пръсти Хатусу. – Разпреди се, така че неколцина от момците с яките ръце да пазят пред шатрата. Никой, подчертавам, никой не бива да влиза тук. Лекарю, ако Омендап умре, умираш и ти. Ако обаче оживее, ще напълня с чисто злато чашата, с която си служиш.

Последваха я в нейната шатра. Амеротке бе изненадан от оскъдната мебелировка: просто походно легло, няколко скрина със скъпа изработка, неголяма масичка с чаши за вино и голяма кана с вода. По земята бяха разхвърляни дрехи. На поставка бяха сложени ризницата ѝ, както и синята бойна корона на Египет, а в долната част бяха положени кръглият ѝ щит и портупеят с извития меч и кинжала. Хатусу

седна на едно столче и обхвана с ръце лицето си. Останалите мълчешком се разположиха с кръстосани крака по земята около нея.

– Току-що станалото просто е трябвало да се случи – почти изсъска тя, повдигайки глава: – На Омендап е било писано да умре. Но щом се върна в Тива, ще отрежа топките на Рахимере, ще ги натъпча в устата му и ще го скъся с една глава! – обърса ядно тя слонката от ъгълчето на устата си; изопнатото ѝ лице бе пребледняло, а очите ѝ сякаш бяха станали по-големи. – Ще ги пипна до един и ще ги разпъна по стените на Тива! На Рахимере толкова му се иска Хатусу да погине с войската в пясъците!

– Господарке, още не знам дали Рахимере има вина за покушението срещу живота на Омендап – предупреди я Амеротке.

– Още не знаем, още не знаем – изимитира го тя. – Какво си решил да сториш, Амеротке? Да свикаш съда ли? Или да изслушаш всички свидетелски показания, а?

Амеротке понечи да се изправи, но Сененмут го стисна за китката.

– Господарке, съдията само искаше да ни обърне внимание, че и друг би могъл да е убиецът. Сега не е време да го посочим с пръст. Само Амон Ра знае истината. Правдата ще възтържествува.

– Няма никакви богове – изрече Хатусу. – Има само пясък, вятър и палеца жега.

Тя изговори последните си думи с жар и мъка, а Амеротке се сепна от омразата в гласа ѝ. Наистина ли не вярваше в нищо? Нима Хатусу се бе променила толкова, че в нея бе останала единствено изгаря-

щата я амбиция? Дали изобщо я интересуваше нещо друго освен желанието ѝ да управлява?

Тя изправи тялото си от кръста на горе и пое дълбоко дъх.

– Сененмут, да доведат пленника митаниец!

Съветникът ѝ изхвърча като ужилен. След малко стражата въведе окървавен и зле ранен мъж; черната му кожена ризница бе разрязана и раздрана, а по главата и мустаците му имаше спечена кръв. Едното му око бе затворено, а заловилите го очевидно бяха откъснали обещите от ушите му. Пленникът бе хвърлен в нозете на Хатусу. Амеротке виждаше за първи път митанийски воин; той бе нисък и добре сложен; главата му беше обръсната в челната част, а дългата му черна коса, гъста и омаслена, падаше назад до раменете. Той изпъшка за вода. Амеротке коленичи до него и силом вмъкна една чаша между устните му. Мъжът загълта жадно.

– Смъртта няма да ти се размине – каза му Сененмут. – Остава ти само да решиш дали искаш да умреш бързо, или да издъхнеш в жегата на открито, докато те ръфат хиените.

Мъжът изпъшка отново и приседна на петите си.

– Разбира ли езика ни? – попита Сетос.

Сененмут заговори отново на някакъв грубо нахсан език с гърлени звуци. Митаниецът се извърна, сви презрително устни и облиза с надебелял език дълбоките охлузвания в крайчеца на устата си. Сененмут каза още нещо и погледна към Хатусу.

– Предложих му да запазим живота му.

– Защо не му предложиш и трона в Тива! – отвърна му тя.

Разпитът продължи. Лицето на Сененмут поси-

вя. Митаниецът забеляза нервността му и започна да се подсмива злорадо, докато надзирателят на строежите престана да се владее и зашлеви жестоко пленника по лицето. После погледна към стражата.

– Изведете го извън лагера! Отрежете му главата! – митаниецът бе издърпан да стане и изблъскан навън. Сененмут отиде да спусне платнището. После се включи отново в полукръга, очертан около Хатусу. – Враговете ни са завладели един оазис, а така също и едно от укрепленията ни на североизток. Техните ескадрони колесници са наблизко. Оплячкосали са мините, а с награбеното богатство са успели да подкупят обитателите на пясъка и бродниците из пустинята; ето защо не са се върнали нашите съгледвачи. Сигналите до нас сведения са неверни. Тушрата е само на един ден марш от тук. Войските му са най-малко два пъти повече от нашите. Разполагат с достатъчно провизии и са добре въоръжени: имат най-малко шест хиляди тежки бойни колесници. Господарке, тръгнат ли, ще пометат лагера ни. Нищо не може да ги спре – разпери той ръце.

– А ще нападнат ли? – сложи Хатусу длани на коленете си. В тази поза Амеротке я оприличи на богинята Маат: сякаш прозрачното ѝ лице бе съвършено спокойно и по него не се виждаше и следа от някакво чувство. Тя гледаше над главите им.

– Няма все да се крият – заяви Сененмут. – Запасите им от храна и вода не са безгранични. Ако са решили да атакуват, ще го направят скоро. Желанието им е да ни предизвикат на бой, защото разчитат да ни унищожат.

Хатусу сведе глава. Остана да седи притихнала.

– Скоро ще ни ударят – рече накрая. – Уважаеми

Амеротке, подбери малък ескадрон колесници. Върни се обратно по Нил. Предай на Небанум следната заповед: да доведе полка на Анубис с ускорен марш. А за твое знание, драги Сененмут, аз ще поема командването на генерал Омендап. Болестта му да остане в пълна тайна. Искам подсилване на лагера. Ескадроните колесници да се отдалечат на една миля в северна посока, а тук да остане само малък отряд от тях – изправи се тя и плесна с ръце. – След един час ще съмне. Амеротке – продължи тя, като отиде до една от масите, взе един от личните си печати и го пхна с отсечен жест в ръката му, – ако Небанум не изпълни заповедта ми, убий го! – отново плесна тя с ръце. – Хайде, действайте! Няма време за губене!

Не след дълго Амеротке излезе от лагера с малък ескадрон; до него стоеше колесничарят му. Те поеха обратно по прашния криволичещ път, по който бяха стигнали до лагера предния ден. Първите лъчи на слънцето ставаха все по-осезаеми. Нил блестеше в утринната мараня. Покрай бреговете му излитаха яга птици, подплашени от някой крокодил или хипопотам, размятащ облак от пръски в сенчестите гъсталаци. Вляво от тях пустинята полека се обагреше в златисто и червено, сякаш приветствайки слънчевите лъчи. Утринният хлад изчезна. Росата се изпаряваше бързо с издигането на слънцето – величествено кълбо от искрящ огън. Направляван от Амеротке, ескадронът колесници се движеше в сгъстен строй по три в ред – една изтеглена напред и друга в левия фланг, пазеща ги от изненади. Когато слънцето показва целия си лик, конете се движеха вече в галоп, а колесниците се наклоняваха и подскачаха.

Спряха по пладне близо до реката, защото жегата бе изгаряща. Конете бяха напоени и нахранени. И все пак всички изпитваха някаква неясна тревога. От едната им страна течеше Нил, кротък и мудар по това време, а от другата се бе изтегнала притихналата пустиня и внимателно ги наблюдаваше. Амеротке се изправи и се изкачи на крайбрежния насип. Остана там, сложил ръце на кръста и взрян в пустинята, почти безпамятен от връхлиташката жегата. Въздухът трептеше, като изкривяваше и обезформяше очертанията на далечните скалисти възвишения и наклона на терена: помисли си, че там би могла да се движи цяла армия, без да бъде забелязана. Набързо заповяда на хората си да станат:

– Трябва да тръгваме!

Запрегнаха отново конете. Амеротке не можеше да се освободи от неприятното усещане, че някой ги наблюдава. Отпочиналите коне поеха в ускорен лек галоп и тишината отстъпи пред тяхното пръхтене и тропота на биещите им копита. Стигнаха до лагера на Анупис малко преди да се спусне здрач. Амеротке се разпореди хората му да останат отвън и да хапнат и пийнат от малкото провизии, които бяха взели със себе си. А той влезе в лагера, придружен само от един офицер. Хората от Анупис се бяха погрижили за добрата си организация съгласно устава и правилата: палисадата бе издигната и ровът – изкопан. В средата на лагера бяха вдигнали олтар на своя бог, но Амеротке не видя и следа от раздвижване и активност, каквито бе очаквал да завари. Небанум излезе с подпухнали от сън очи и роба, метната небрежно на раменете, с изсечени черти на лицето и надвиснали вежди. Той се почеса по плещи-

вата глава и се прозя, докато Амеротке се представяше, а после се обърна и нареди на стоящия до него жрец да натълни каната му с бира.

– Е, значи Омендап те е пратил – погледна той над рамото на Амеротке към щандарта, увесен пред олгара. – Предполагам, че идваш със заповед да побързам. Не съм спирал да се движа, но с дължимото внимание към себе си и моя кон – отново се прозя той.

– Ваше благородие – усмихна се Амеротке и пристъпи по-близо до него, като извади картуша, даден му от Хатусу. – Изпраца ме не генерал Омендап, а нейно височество – Небанум се усмихна насила, но се поклони и докосна картуша с устни, както повеляваше протоколът. – Нося съвсем простички заповеди – продължи Амеротке. – А задачата ми е да действам в подкрепа на фараона и на неговата мощ.

– Дълъг живот, здраве и благоденствие – долови мо цинично промърмори Небанум.

– Длъжен сте да тръгнете начаса с форсиран марш – разпореди се Амеротке и изтегли меча си, последван от дошлия с него близък офицер. – В противен случай ще трябва да ви езекутирам и да поема командването! Такава е божествената воля на фараона!

Промяната, настъпила в поведението на Небанум, бе смайваща. Амеротке разбра, че този командир е с труден характер, но като всеки офицер е готов да изпълни безпрекословно всяка повеля, издадена в името на фараона и на неговата власт. Само за час лагерът бе вдигнат, обозните коли – натоварени бързо и конете – впрегнати в колесниците. Слънце-

то още не се бе показало цялото, когато полкът на Анубис, почти тичешком, вече бе поел по пътя. Колоните от потни мъже в пълно бойно снаряжение се изнизваха бързо на север под призивните звуци на тръби и тропот на барабани.

Амеротке се бе разпоредил ескадронът му да заеме място в ариергарда. Докато утрото набираше сила, вдясно и вляво не се виждаше почти нищо, тъй като нозете на маршируващите и преминаващите покрай тях колесници вдигаха гъсти облаци прах.

Първоначално полкът се стресна и разтревожи; хората негодуваха приглушено срещу невзрачните дажби и тегобата на бързия марш. Все пак нещата се уталожиха полека-лека. Жреците заредиха бойни химни, подети от останалите. Денят бе вече в пълната си власт: тъпата болка в страдащите крайници и вездесъщата прах бяха наложили тягостно мълчание; тишината бе нарушавана единствено от трополенето на колесниците и ритмичния такт на хилядите нозе, биещи земята.

От време на време бе обявявана кратка почивка. Раздаваха набързо вода и форсираният преход продължаваше.

Някъде късно следобед Амеротке си даде сметка, че са наближили лагера на Хатусу. В прашното еднообразие на равнината все по-често се мяркаха храсти, по-плътни шубраци и дървета. Сухата жега на деня постепенно отстъпваше. Внезапно до Амеротке долетяха викове и пронизителни крясъци. Към челото на колоната бързо се връщаха единични колесници със съгледвачи. Амеротке нареди на водещия колесничар да удари юздите. В същия миг отдясно се разнесе грозен тътен, напомнящ донякъде

гръмотевична буря. Той стигна до предния край на колоната, където всички офицери се бяха стъпили около Небанум. Те също бяха чули тътена и следяха надигашия се огромен облак прах в източна посока. Още колесници със съгледвачи се носеха максимално бързо обратно към тях. Една от колесниците стигна до колоната и конете спряха. Водачът беше ранен: от рамото му стърчеше стрела. Когато спътникът му скочи на земята, всички видяха, че шлемът му липсва, а лъкът му е счупен. Той го захвърли и коленичи пред Небанум.

– Господарю, миганийците! Много са! Колесниците им скриват хоризонта!

Небанум сякаш не го чу. Той не помръдна от мястото си с прикован в пустинята поглед.

– В името на всичко свято! – изкрещя Амеротке. – Заповядай на хората си да развърнат колоната!

Той огледа редиците, сподирени от нарастващо объркване. Някои ветерани развързваха от гърбовете щитовете си, опитвайки се да въведат подобие на боен строй в отделните корпуси, но новобранците бяха вече обзети от първите пристъпи на паниката, силно уплашени от настъпващата прах и от нарастващия грозен шум. Те се притискаха напред, като разваляха редиците, без да обръщат внимание на крясъците на своите офицери. Лекото вълнение прерастваше постепенно в големи вълни от тъпящи се напред хора. Амеротке се огледа и сега за свой ужас видя фронта на колесници, изскачащи от прахта. Миганийците следваха верига след верига: конете им се носеха в галоп сякаш с бързината на вятъра, а колесниците подскачаха. Атаката им беше стремителна – в сбити редици и с високо вдигнати бойни

шандарти. Хаосът овладя целия полк на Анубис. Все пак египетските колесници се устремиха напред срещу неприятеля. Част от пехотинците оформиха преградна стена. Неколцина от по-съобразителните офицери се върнаха обратно по местата си. За разлика от тях обаче Небанум скочи в личната си колесница и изкрещя на водача, който подгони конете в галоп и колкото е възможно по-далеч от бронзовото море, което мощно се носеше към тях, за да ги залее.

Амеротке изруга. Лагерът на Хатусу се намираше на не повече от няколко левги. Ако полкът на Анубис се огъне и побегне, митанийците буквално ще ги натирят в лагера. Той закрепя сигнални призови към своя ескадрон. Малка част от колесниците се присъедини към него, но останалите не се виждаха. Митанийците бяха вече близо: главите на конете им се изпъваха силно напред, бойните пера по тях подскачаха и слънцето блестеше ярко в бронзовата обкова на колесниците. Амеротке вече различаваше черните им брони и чудноватите бойни шлемове. Въздухът буквално запя от жужащи стрели. Започнаха да падат хора и тогава митанийците се врязаха в рехавите редици на полка на Анубис също като вълна, която връхлита брега. Челото на колоната запази донякъде целостта си, но Амеротке гледаше как ред подир ред сънародниците му падат покосени, отхвърлени от напирещите коне, удряни и размазвани от колелата с шипове. Неколцина храбреци се опитаха да скочат във връхлитащите колесници, но напразно, защото веднага падаха назад прободени от копие или меч или ударени с роговия лък на изправения в тях стрелец. Митанийските колесници

бяха по-тежки от египетските, с допълнително подсилени оси, носещи тежестта на водач, копиеносец и стрелец с лък. Нападението приличаше на детска игра: египтяните се разхвърчаваха като кегли, пометени от силна топка. Десният фланг на колоната на Анубис се срина под убийствения град от копия, летящ отдясно. Митанийците шибаха безмилостно конете си, разсичайки като с меч огъващите се редици на египтяните. Вече нямаше и помен от дисциплина. Щитове, лъкове и мечове полетяха, захвърляни встрани. Паниката заля всичко без остатък. Пред митанийците се понесоха тълпи от пехотинци. Тук-там се обръщаше някоя митанийска колесница, изсипвайки тричленния си екипаж. Египтяните ги връхлитаха, но на помощ на падналите веднага се притичваха десетки други. Все повече и повече пехотинци се тълпяха в челото на колоната. Първата вълна на митанийските колесници вече обръщаше, за да се втурне отново в боя. Вдигналата се прах покри небето; закръжиха лешояди, привлечени от шума, възцарилия се ужас и мириса на кръв.

– Ваше благородие! – притича един от офицерите на Амеротке и сграбчи перилото на колесницата. – Господарю, трябва да предупредим войската!

Амеротке кимна в знак на съгласие. Той притвори очи и се замисли за египетския лагер, оформен като правоъгълник с дълга основа. Царският кът бе разположен в отдалечения край. Налагаше се да заобиколи централния портал, яздейки по източния фланг, така че да предупреди Хатусу и Сененмут. Той даде знак на водача. Човекът въздъхна с облекчение и изплющя с юздите. Колесницата на Амеротке се стрелна напред: уморените и уплашени от шума

и глъчката коне сами се понесоха далеч от тукашната касапница. Съдията изкрещя на водача накъде и как да се движи. После погледна назад. Сега целият полк на Анубис бе потънал в гъсти облаци прах. Туктам някои бяха успели да се измъкнат. Следваха ги няколко колесници. Митанийците ги забелязаха и изпратиха преследвачи. Водачът му изкрещя да внимава; той погледна вдясно и видя вражески триколки, устремили се към тях, очевидно с цел да отрежат пътя им или просто да ги прегазят. Амеротке откачи лъка си. Постави една от дългите стрели и се облегна с разкрячени крака на стената на колесницата. Помоли се тихичко колелата да не отскачат. Едно падане щеше да доведе до нараняване или загуба на съзнание, а Амеротке знаеше добре, че митанийците не вземат пленници. Водачът започна да подканя конете с викове. Египетските колесници бяха по-леки и конете им – по-бързи, но впрягът на Амеротке се бе движил бързо през вчерашния ден, без да се споменава за умората от форсирания марш. Конят вдясно започна да се дърпа. Колесницата се олюля леко. Амеротке погледна надясно. Бяха успели почти да се измъкнат от преследващите ги митанийци. Но една от вражеските колесници, чийто водач бе по-умел, вече опасваше дъга с надеждата да попречи на бягството на Амеротке. Целият свят се бе събрал в едно: трополящите коне, шумът от движението на колесниците, летящата под тях камениста почва, палещата прах и онази бойна колесница в черно и златисто, чиито коне бяха опънали до краен предел сбруята.

Амеротке забеляза, че друга единица от собствения му ескадрон идва отлясно, за да го заслони.

Колесничарят бе разбрал какво става, и Амеротке поблагодари на боговете за смелостта на този офицер. Когато митаниецът наближи, египетският офицер пригответи лъка си и се прицели. Амеротке чу как водачът му изкрещя да се целят в конете. Офицерът го послуша и колесницата му изостана леко, за да даде възможност на Амеротке да стори същото. Той едва пазеше равновесие, застанал прав зад колесничаря. Пое дълбоко дъх; безсмислено беше да се цели в мъжете, защото двамина от тях бяха с щитовете. Пусна стрелата и му се стори, че пропусна, но в същия момент единият от конете на митанийците се препъна. Колесницата се олюля силно, преобърна се и заподскача по каменистия терен. Опасността отмина за Амеротке. Конете му сякаш бяха получили нов прилив на сили. Съдията зърна в далечината и през валмата от прах защитната ограда на лагера на Хатусу.

В самия лагер Хатусу се бе облегла на един парапет. Също като офицерите си и тя бе привлечена от издайническите кълба прах. Побутващи пръсти ѝ помогнаха да насочи вниманието си към отблясъците от бронзова повърхност някъде в далечината, където прашните валма се местеха едно след друго.

– Бързо движещи се колесници! – пошепна в ухото ѝ Сененмут. – Плътно групирани ескадрони!

Хатусу не помръдна, но почувства как сърцето ѝ заблъска лудо. Дали всичко щеше да приключи тук? Далечно в пустинята на север? Нима тялото ѝ, покрито преди с най-скъпите мазила и благовония, ще бъде оставено, за да се бият за него чакали и хиени? Нима никога не ще бъде подложена на ритуала на

балсамирането, който би дал възможност на нейната Ка да продължи по пътя към отвъдното? Тя чувстваше как стомахът ѝ се свива, краката ѝ омекват, а потта блика по цялото ѝ тяло. Офицерите около нея крещяха. Отделни колесници се откъсваха от прашната пелена. Тези от събралите се, които имаха силно зрение, ги обявиха за египетски, но обърнаха ги в бягство.

– Слез – дрезгаво се разпореде Сененмут.

Хатусу почувства паниката, обзела офицерите и другите мъже, струпани около нея. Тя стисна Сененмут за китката:

– Какво става? Какво се е случило?

Сененмут я дръпна надолу. Тя беше принудена да се подчини и го последва през целия лагер.

– Прибери се в шатрата си! – изрече бързо надзирателят на строежите, като я тласна напред. – Въръжи се!

Тя не успя да му възрази, защото Сененмут се отдалечи с бързи крачки, крещейки на офицерите. Около нея се възцари лудешка блъсканица: египтяните грабваха първото попаднало им под ръка оръжие. Двойките по колесници се събираха и допълваха. Ехтяха тръби. Офицерите се стрелкаха насамнатам с белите си служебни жезли. Сененмут осъзна, че едва ли може да помогне с нещо. Момците с яки ръце вече заемаха местата си по защитната ограда около царския отсек. Наемниците, надянали роговите си шлемове, се тълпяха около централната порта. Сененмут продължи да си пробива път. А Хатусу се въръжаваше в шатрата си. Тя бе свлякла робата си на земята и сега надяваше през главата си ризницата – дългата защитна обвивка от врата до

пращите. Лицето ѝ бе преbledняло. Сененмут ѝ помогна да обуе сандалите си. Преметна портупея през рамото си, а преди той да ѝ попречи, Хатусу грабна синия боен шлем – корона на египетските фараони, и го закрепил на главата си. От отсрещния край на лагера се понесе рев: очевидно митанийските колесници, които пристигнаха първи, правеха опит да пробият. Притича офицер с отчет за ставащото.

– Полкът на Анупис – задъхано пошепна той – е попаднал на засада! Митанийските сили са го оградили и сега го преследват и натикват в лагера!

Хатусу затвори очи. Сененмут ѝ предлагаше съвет, но тя не съумяваше да разбере думите му. Тя се бе върнала в спомените си в царската градина заедно с баща си, който ѝ чертаеше с пръчка някакви знаци по земята, описвайки своите победи.

– Господарке! – Хатусу отвори широко очи. Амеротке стоеше на входа на шатрата; лицето и доспехите му бяха покрити с прах, а по бузите и раменете му се виждаха прорезни рани. Зад него стояха хора от ескадрона му. Хатусу го прикани с жест да влезе. Без да се замисли, тя взе бокал с вино и му го подаде.

– Знам какво се е случило! – каза тя и посочи парчетата папирус, с които бе осеяна масичката за писане. – Амеротке, искам да ми покажеш ясно на какво можем да се надяваме, ако това е възможно.

Съдията отпи глътка вино, взе приспособление за писане и го натопа в съдинка с червено мастило. Все още не успяваше да овладее разгърсващите го тръпки. Сълзи избиха в очите му; усети и спазми в стомаха, сякаш бе пил твърде много, а сега трябваше да повърне. Сененмут забеляза треперещата му ръка.

– Ще ти мине – увери го той. – След малко ще ти олекне.

Съдията разтри очите си. Начерта един правоъгълник.

– Това е лагерът – обясни той и изтегли линия в долната част на правоъгълника, – а тук е царският участък – добави той и драсна в горния край на правоъгълника: – Това е централната порта, нали е ясно? Полкът на Анубис е разбит, защото беше зле воден и слабо подготвен. Всички се паникьосаха, а сега се опитват да се вмъкнат в лагера – после той очерта извита стрелка отляво и надолу към централния вход. – Ето ги и митанийците, но не само патрул или няколко малки ескадрона, а ужасно много колесници, подсилени от фаланга след фаланга пехотинци. Насилват да пробият и да влязат в лагера.

– Ако успеят – рече Хатусу, – ще следват най-лесния път, също като водата. Не през оградата, а през главния вход. Нека пробият. Редиците им ще се накъсат посред палатките и колите – допълни тя, преди да посочи дънната част на правоъгълника. – Ето къде трябва да бъде основната сила на ескадроните колесници! – премести леко тя пръста си вдясно, посочвайки края на оазиса. – А тук е останалата част от юмрука на колесниците. Почитаеми Сененмут, тръгвай веднага и поеми командването на тези ескадрони.

– А вие, господарке?

Хатусу грабна стилото за писане и изтегли стрелка от царския път по дължина на правоъгълника до главния вход.

– Митанийските колесници са тежки. Конете им ще са уморени. Екипажите им ще се пръснат за

плячка – тя повика един от офицерите: – Ти ли си Хармосаи, който командва полка на Изиди?

– Тъй вярно, господарке.

Хатусу чуваше виковете и крясъците, както и звъна на оръжията, идващи от лагера, но гласът ѝ не трепна:

– Сега поемаш командването на лагера.

– А генерал Омендап?

– Треската му не е отминала. Слушай ме добре, човече: получаваш заповед да организираш хората си във фаланга, която да се изправи непосредствено отвъд царския кът. Трябва само да задържиш митанийците. Без да настъпваш, повтарям: никакво настъпление, преди да ударят нашите колесници!

Съветът свърши и Сененмут излезе веднага. Изпълнената с решителност Хатусу издаде още заповеди и закачливо пошляпна Амеротке по рамото:

– Хайде, почитаеми съднико. Да дадем дължикомо на врага!

Амеротке се вгледа с уморени очи в нея:

– Дошло е време за убиване, така ли?

– Да, Амеротке – спокойно изрече тя. – Трябва да убиеш, за да завземеш властта! И да убиваш, за да я задържиш! И да продължаваш да убиваш, за да укрепиш тази власт! Нямах друг избор, щом си роден по божия воля!

Ре или Ра: извечният дух, създаде сам себе си

Хатусу, Амеротке и групата офицери, които я придружаваха, се присъединиха към ескадроните колесници, струпващи се в отсрещната страна на лагера съгласно указанията на командирите си. Плътният фронт на колесниците бе изтеглен по дължина: конете подскачаха и се вдигаха на задните си крака, бойните украшения от пера танцуваха, водачите проверяваха юздите и сбруята, а съпътстващите ги воители разполагаха в готовност лъка, колчан със стрелите и копията за хвърляне. Трептящи светлинки отблясъци на късното следобедно слънце играеха по позлатените украшения, бронзовата повърхност на броните и върховете на копията. Скърцаха колелата на колесниците, които се носеха напред-назад. Офицерите не спираха да сноват по фронта, повтаряйки едни и същи инструкции. Не трябваше да обръщат никакво внимание на безредието в лагера. Можеха да напредват, но само след божествената Хатусу. Намиращите се далече вдясно трябваше да извият по дъга и да нанесат удар по фланга и в ариергарда на митанийците. Господарят Сенемут ще изскочи с подкрепление от другата страна, така че капанът да се затвори. Пехотата и момчетата с яки ръце в лагера ще трябва да задър-

жат неприятеля. Те бяха длъжни да притискат митан-
нийците в стесняващ се пръстен до пълното им по-
ражение. Заповедта не беше особено сложна, но я
повтаряха отново и отново.

Амеротке се качи в колесницата си. Водачът бе
сменил конете. Той се усмихна:

– Господарю, този път ще ги изненадаме ние!

Амеротке понечи да му отговори, когато по ре-
диците се надигна вълна от приветствени възгласи.
Хатусу в личната си колесница, изправена до първия
си телохранител, мина бързо и тържествено по це-
лия фронт на ескадроните. Носеше синия боен шлем
корона, а бронзовата ѝ ризница блестеше на слънце-
то. В едната ръка държеше копие, а с другата се бе
хванала за перилото на колесницата. Тя не казваше
нищо, а оглеждаше строените мъже, сякаш решила
да раздвижи чувствата им и да внуши с присъствие-
то си важността на онова, което предстоеше. Само
мигове ги дележа от решаващото събитие, но тя
отиде до края на фронта и едва тогава обърна колес-
ницата. Амеротке се усмихна. Хатусу бе родена
актриса: закована в колесницата и с вдигнато високо
копие, тя приличаше на vyplъщение на бога на вой-
ната Монгу. После Хатусу сведе копието, спря ко-
лесницата и се обърна. Тръгна бавно напред. Аме-
ротке и ескадроните командири я последваха. Зад тях
се устреми гигантската маса на ескадроните със
скърцане и тропот, които звучаха като страховит
химн на смъртта. Очите на всички бяха приковани в
дребната фигурка, изпъната до щандарта на Амон
Ра, поставен в челната част на нейната колесница.
Водач беше един от помощниците на Сенемут. Той
се обърна с вдигнат юмрук и извика:

– Живот, здраве и благоденствие на божествената Хатусу!

На думите му отговори приветствен рев. Колесницата на Хатусу усили ход. Посред ескадроните някакъв жрец запя боен химн:

Хатусу, униформистка като Секмет!

– Хатусу! – отекна в отговор ревят.

Хатусу! Меч на Анубис!

– Хатусу! – отвърна ревят.

Хатусу, копие на Озирис!

Тук подеха хиляди гласове:

– Хатусу! Победителката! Хатусу! Дъщерята на Монту! Хатусу! Божествена плът!

Колесниците вече се движеха по-бързо. Амеротке се запита дали току-що приключилото изпълнение бе спонтанно или режисирано, но мигът не бе особено подходящ за подобни мисли. Колесницата на Хатусу сякаш летеше като птица, която едва докосваше земята с крилете си. След нея громоляха стотици други колесници. Земята ехтеше от биещите я копита. Движещите се след Хатусу старши офицери издаваха заповеди със съпътстващи ги указания. Средната линия на фронта забави леко темпото, а десният край изскочи напред, движейки се по дъга. Хладният вечерен бриз донасяше отглас от битката около централната порта на лагера, но не се виждаше нищо освен огромен бял облак от прах.

Амеротке освободи лъка си и зае устойчива позиция. Колесниците бяха набрали скорост. Конете, пришпорвани от водачите, летяха напред като унищожители към нищо неподозиращите митанийци. Привличаха ги както ревят на боя, така и неистовото удоволствие да носиш смърт. Приблжиха плътно до белия облак прах и потънаха в него, впивайки се като стрели в митанийските редици.

Настъпи неописуем хаос. Мъже и коне лежаха и се мятаха повалени по земята. Тук-там египетски пехотинци се нареждаха във фаланга, но без особен успех: досега частите на митанийците ги бяха натиквали в лагера. Пристигането на египетските колесници дойде като гръм от ясно небе. Съзнанието на повечето митанийци бе заето от мисълта да плячкосват, конете им бяха изтощени, а тежките им колесници маневрираха трудно в безредието и объркването на гъсто стълпилите се мъже.

Покрай Амеротке се носеше поток от изкривени от болка или ярост лица. Той пускаше стрела подир стрела, след което изтегли меча си и стисна бойния кривак. Главите, ръцете и гърдите, които се изпречаха пред него, сякаш мигом се превръщаха в шуртящи рани; кръвта плисваше по него и по колесничаря и се стичаше на прогизналия под. Навсякъде се виждаха мъже, вплетени в единични двубои. Ставаше все по-трудно да се различи кой е враг и кой – сънародник, понеже броните, шлемовете и лицата бяха потънали в прах. Амеротке се огледа. Хатусу се бе връзала дълбоко във вражеския строй и не спираше да вдига и да спуска копие то си. Група от мъжете с яки ръце я ограждаха плътно и доубиваха пешаците, бранейки царицата си.

Първоначално се възцари жестоко кръвопролитие: мъжете викаха пронизително, а врагът правеше отчаяни опити да обърне впрегнатите коне, така че колесниците му да влязат отново в бой. Постепенно Амеротке долови промяна в поведението на сражаващите се: египетската пехота започна постепенно да изгласква митанийците. Чуха се призив на тръби и викове в далечината. Няколкото ескадрона на Сененмут се стовариха върху далечния фланг на митанийците. Битката се превърна в повсеместно унищожение. Бойните части на царство Митани попаднаха в подковообразен капан. Някои разкъсаха успешно обръча, но офицерите на Хатусу заповядаха на няколко ескадрона да ги преследват. Ръцете на Амеротке натежаха, очите го боляха, а в устата му бе влязла толкова прах, че го беше страх да не се задуши. Нямаше милост, нямаше пощада. Момците с яките ръце прерязваха гърлата на всеки враг, захвърлил оръжието си. Тук-там някои от наемниците изнасилваха поваления си неприятел. Амеротке сграбчи ръката на своя колесничар.

– Свърши! – изкрещя той. – Всичко свърши! Това вече не е бой, а скотобойна! – водачът се вгледа в него с опулени очи. – Изтегляй се! – викна му Амеротке. – Победата е наша!

Водачът обърна неохотно конете и поведе обратно колесницата през току-що отворената просека, търсейки пролуки в египетските редове, настървени жестоко на вече сразения враг. Не след дълго излязоха от касапницата. В светлината на залязващото слънце кръвта сякаш искреше по каменистата почва на пустинята. На някои места труповете лежаха на два-три реда един върху друг. Мъже охкаха и стене-

ха, а коне упорито се мъчеха да се освободят от разбитите останки на своите колесници. Цялата пап-лач, която следваше войската, вече развиваше активна дейност: грабеха плячка, събличаха телата на мъртвите и прерязваха гърлата на ранените врагове.

Амеротке посочи към малкия, потънал в трева оазис, който се намираше непосредствено до лагера. Ранените египтяни вече бяха настанени там и лекарите щяха да се погрижат за тях. Съдията се смъкна от колесницата и тръгна като сомнамбул в сянката към хладния водоем. И тук стенеха мъже: молеха за вода, за опиат, за нещо, което да ги облекчи от жегата, прахта и болката. Амеротке не смогна да чуе в себе си нотка на съчувствие. Той свали ризницата си, легна по корем и потопа лицето си във водата. След като утоли жаждата си, наплиска цялата си глава и дори тила. Почувства, че му е трудно да помръдне: искаше само да спи със затворени очи и запушени уши. Тогава долови нечие присъствие до себе си; погледна нагоре и видя дългокос наемник с евтина кожена ризница.

– Е, голяма ли е победата, господарю Амеротке?

Съдията се обърна. Лицето беше по-мургаво и променено сега с рунтави мустаци и брада, но Амеротке не можеше да не познае очите му, когато стисна протегнатата ръка на Менелото.

На следващата сутрин оградите на лагера бяха съборени, а цялата военна мощ на Египет се събра в плътно подредените редици на войсковите части. През нощта бе издигната голяма платформа от дървени греди. В средата на платформата се намираше огромна церемониална ниша със закрит навес,

направен от плякосано платно. Наблизо се бе изправил Сененмут, възхваляван като един от най-големите герои на битката. В амплото си на истински актьор той нито се бе измил, нито бе сменил дрехите си: сега стоеше облечен в бойната си пола и бронзова ризница, хванал шлема с едната ръка и поставил другата върху закривения си меч, втъкнат в ножницата. Той ръководеше церемонията по награждаването на различните командири и отделните войници със златни орли за проявена храброст. От време на време обръщаше глава и поглеждаше съучастнически към Амеротке. Предната вечер Хатусу бе изпратила вино като дар в палатката на Амеротке. Сега от двете му страни се бяха изправили командири на ескадрони и главни жреци с отличителните си знаци и картуши.

Никой не спа предната нощ. Лагерът на митанийците бе оплякосан, а заедно с падането на мрака започна празненството в чест на съкрушителната победа на Хатусу. Цар Тушрата бе успял да избяга, но видни благородници от войсковите съединения на царство Митани бяха уловени и сега стояха наблъскани в набързо оградените с колове малки килии извън лагера. Пехотинците, колесничарите, гвардейците, момчетата с яки ръце и наемниците стояха изпънати и вперили поглед в голямата позлатена ниша с величествен вид, която бе въздигната върху платформата. Амеротке подозираше какво предстои.

Сененмут направи знак с вдигната ръка. Отекнаха тръбите. Острият им призив бе подет от инструментите на множество музиканти, намиращи се навред из лагера. Купчината жреци с бели одежди около платформата вдигнаха кадилниците с тамян и

благоуханият дим се заизвива в яркосиньото небе също като молитва. Звъннаха цимбали и Сененмут се обърна, правейки жест с едната ръка. Двамина от жреците изтичаха напред и златните завеси пред нишата бяха издърпани встрани, за да разкрият Хатусу, седнала на трона на Хор, облечена в скъпи дрехи и поставила краката си на специалното ниско столче. На главата ѝ стоеше синята бойна корона със сребърната кобра по периферията. На рамото ѝ бе провесена нена, прекрасната наметка на фараона. Долната половина на тялото ѝ бе покрита с набрано бяло ленено платно. Ръцете ѝ бяха кръстосани на гърдите: в едната от тях се намираще жезълът с форма на гега, а в другата – символичното млатило; в скута ѝ почиваше свещеният сърпообразен меч на фараоните. Около нея на платформата бяха подредени служителите, които се грижеха за ветрилата; когато те размахаха големите щраусови пера, във въздуха се понесоха уханни вълни. Амеротке се загледа в прекрасното лице на Хатусу, което съвсем неотдавна бе разкрито в страховития вихър на боя. Той изненадано спря погледа си върху изкуствената брада, с която си служеха фараоните, прикрепена сега към брадичката ѝ. Останалите войскари също гледаха, слисани от излъчваното от нея величие. Хатусу бе неподвижна като статуя, възряна далеч и високо над главите на своите воини.

– Ето го съвършеното божество! – извика Сененмут с мощния си глас. – Виджте златната плът на нашия бог! Златният трон на вечно живия! Гледайте вашия фараон, Хатусу, Макаат Ре, истинската душа на свещената! Обичната дъщеря на Амон, зачената в уробата на царица Ахмозе по божия милост и с

благоразположението на Амон Ра! – Сененмут спря за малко: думите му трябваше да намерят плодородна почва. Той не само обявяваше Хатусу за фараон, но и посочваше божествения ѝ произход. – Гледайте вашия фараон, който е повелител на Горен и Долен Египет! – продължи той. – Златният Хор с царската диадема! Господар с нетленно величие и първи любимец на Амон Ра!

Той замълча. Възцари се многозначителна тишина. В цялата история на Египет никога не се бе говорило за жена, държала в ръцете си символичната гега и млатилото и провъзгласявана за божие чедо, цар и господар на Земята на деветте лъка.

– Хатусу! – разнесе се вик някъде зад Амеротке, подхванат на мига от цялата войска.

– Хатусу! Хатусу! Хатусу!

Копия заудряха по щитовете. Ревът се засили. Приветствените викове кънтяха така, сякаш отнасяха поздрава до самия край на земята и отвъд далечния хоризонт, за да стигне в дворците на боговете. Редиците отстъпиха крачка назад и Амеротке преви колене заедно с останалите, а после притиснаха чело към земята в знак на безпрекословно подчинение. Амеротке се усмихна незабележимо: сега Хатусу бе двоен победител – и в бой, и в мир. Обадиха се тръбите и мъжете се изправиха. Сененмут се разпореди да доведат петима пленени първенци пред трона. Ръцете им бяха вързани на гърба; принудиха ги да коленичат.

Хатусу стана и с отсечен жест взе церемониалния боздуган, подаден ѝ от един от жреците. Хвана косата на първия от пленниците, държан здраво от двама войници, и стовари боздугана върху главата

му. Амеротке затвори очи. Той чуваше стоновете на пленниците и ужасните хрущящи звуци, отбелязващи поредната смърт; когато отвори очи, видя телата им, само с препаска през слабините, които лежаха проснати пред платформата сред голяма локва кръв.

Отново бяха изгънати всички достойнства на Хатусу, а нейният говорител Сененмут обяви привързаността ѝ към всички „любими войници“. Бяха раздадени още награди. Предстояха подялба на плячката и парад на победата в Тива, както и засилване и укрепване на царството като цяло. Хатусу седна на мястото си. Златните завеси около трона бяха спуснати като вратите на ниша с олтар, за да скрият свещената златна път на божеството от нечистия поглед на събраните тук мъже.

Амеротке се вгледа в огромната пирамида на Хеопс, удивен от хармоничните ѝ пропорции. Блесналият ѝ връх улови първите лъчи на изгряващото слънце, така както фитилът на маслената лампа държи пламъка. Тъмна и внушителна, пирамидата го върна към спомените за баща му, който го бе довел тук, за да му покаже славата на Древен Египет.

Никой не знаеше истинската причина за построяването на пирамидите от хората в онези стари времена. Амеротке си спомни разказите на баща си: как в самото начало те били свързани по някакъв начин с боговете през периода, познат като Зеп Тепи, когато самите богове слезли от небесата и тръгнали сред хората. Когато по целия свят царувал мир. Когато Нил не бил само тясна зелена ивица, а тучна

долина, покриваща лицето на земята. И когато лъвът бил другар на човека, а пантерата – домашен любимец. Баща му, бидейки жрец, знаеше куп такива приказки, в една от които бе казал, че пирамидите били вдигнати в опит на хората за връщане при боговете над тях.

Амеротке погледна в обратна посока – към кея на Сакара, където военната флота на империята бе събрана на котвена стоянка. Хатусу и нейният съвет бързаха обратно към Тива начело на победоносната си армия. Сетос твърдеше, че тя възнамерява да въздаде справедливост, осъждайки размирниците и противниците си в Тива. Сега тя бе станала фараон и божество, чиято дума бе закон. Дори самият Сенмут се отнасяше внимателно към нея, а Омендап, възстановяващ се от опита за смъртоносно покушение, се съгласяваше с нея за всичко.

В Хатусу не бе настъпила и най-малката външна промяна. Закачливото пламъче продължаваше да просветва в очите ѝ. Тя си позволяваше да флиртува с мъжете, но за нея това бе само средство, полезно оръжие. Дори когато бе облечена в прилепналата по тялото ѝ непретенциозна ленена дреха, от нея струеше власт. Променяше настроенията си едно след друго, сякаш бе проникнала дълбоко в умовете и сърцата на хората и знаеше какво е стаено в тях. Само за броени мигове можеше да се превърне от престорено свенлива изкусителка в капризно момиче. Всеки път падаше мраз, когато сведеше глава, свиеше устни и погледнеше изпод вежди. Хатусу не допускаше никакво противоречие. Тя държеше в ръцете си символите на властта – жезъла и млатилото. Цял Египет, всички народи от Земята на деветте лъка

трябваше да треперят пред нея. Почти не бе приказвала насаме с Амеротке – само веднъж, когато другите напуснаха шатрата, тя бе станала и го бе хванала за китката:

– Амеротке, ти не получи никаква награда – той я погледна, но не каза нищо. – Нима не искаш нещо в замяна? – подкачи го тя и сложи ръка на рамото му. – Ето и твоята награда: ти ставаш мой приятел, обичан от фараона.

Амеротке се бе поклонил в отговор на върховната почит, която може да окаже някой фараон: назованият „приятел на царя“ биваше дарен с пожизнена защита, както и с амнистиране и опрощение на всичко, което бе сторил в миналото или можеше да извърши в бъдеще. Обаче отговорът му, лишен от каквато и да е изисканост, бе изречен още преди да бе помислил, че е по-добре да го преглътне.

– Ваше величество – обяви той. – Разполагате както с душата, така и със сърцето ми, но и двете винаги ще се опитват да следват пътя на истината.

Хатусу се усмихна, хвана ръката му и я целуна.

– Точно затова си мой приятел!

Хатусу не пропусна да покаже на войниците си и как отмъщава. Нареди да съберат телата на мъртвите врагове. Избитите бяха хиляди: под слънцето трупове се вмирисваха на цели редици, посечени една след друга. Хатусу заповяда да бъде отрязан penisът на всеки неприятелски войник и да съберат всичко в кошове.

– Изпратете ги на Рахимере! – настоя тя. – Нека той и жителите на Тива добрият реална представа за мащаба на нашите победи!

Никой не възрази. Обичайната практика предвиж-

даше отсичане на дясната ръка, но зловещият дар на Хатусу трябваше да напомня винаги за естеството на удара, нанесен от нея на мъжкия свят, принуден да си плати за всичко, което бе дръзнал да ѝ стори. Кастрирането на мъртвия враг следваше да изиграе ролята на мрачно предупреждение към Рахимере и цялата му шайка за ужасите, които им предстояха. А момчетата с яките ръце изпълниха кървавата операция без сянка на угризение. Ако Хатусу им бе наредила да се покатерят на небето и да сграбчат слънцето, те щяха да изпълнят заповедта. За тях тя бе не само фараон, но и богиня – красива, страшна, кръвожадна.

Амеротке въздъхна. Флотата бе спряла в Сакара, където Хатусу проведе импровизирана сесия, заместваща редовните съдебни изслушвания; заприжждаха служебни и военни представители на местните номарси. Тя приемаше засвидетелстваното ѝ подчинение и поднесените подаръци, които бяха потвърждение на нейната власт и авторитет.

Сегашното посещение на пирамидите стана по идея на Менелото. Оставиха зад себе си бойните полета преди цели четири дни, но небето бе все още тъмно от черния пушек на кладите, на които изгаряха мъртвците. Менелото идваше при него обикновено през нощта. Сядаше с кръстосани крака в сенките и му разказваше как бил избягал от амететите и странствал из Червените земи, където срещнал група наемници. После заедно се присъединили към царската войска, поела в поход на север.

– Вярвам ти, Амеротке – бе казал Менелото. – Ти си добър съдия и постъпи справедливо в Залата на двете истини. Аз пък размислях дълго по време на

престоя ми в онази пустош. Цялата история започна с посещението на фараона на пирамидата в Сакара. И по-точно с влизането му през тайните врати.

– Ха, тайни врати! – възкликна Амеротке.

– По онова време изобщо не се замислих – призна Менелото. – Знаем, че пирамидите гъмжат от галерии и тайни коридори. Тогава реших, че боже-ственният фараон посещава някое светилище или че дори е попаднал на скрито съкровище. Амеротке, аз съм войник и изпълнявам заповеди.

– Колко пъти ходи той? – попита Амеротке.

– Ипувер и неголям военен отряд ни придружиха до Хеопсовата пирамида. Те останаха отвън. Изкачихме стъпалата, влязохме през малка врата в северната страна и минахме през таен вход. Аз останах да пазя, а фараонът и Аменхотеп продължиха по-нататък.

– А сега за какво сме тук?

– Трябва да стигнем дотам. Длъжни сме да се върнем! Да разберем какво е скрито на онова място, тъй като то стои в основата на всичко, станало по-късно.

– Защо точно аз?

– Защото носиш царския картуш – каза Менелото. – Радваш се на благоразположението на боже-ствената. Никой няма да задава въпроси. И защото си съдия по моя процес. Има и още нещо...

– Какво? – попита Амеротке.

– В опашката на следващите лагера се крият аме-мети. Сигурен съм. Може някой от глутницата им да е бил похарчен по време на битката, както впро-чем става с всички чакали, вървящи след войските, но в замяна на това са отмъкнали огромна плячка. Но аз съм сигурен, че са тук не заради плячката...

Сега Амеротке се отдалечи от зида, ограждащ пирамидата, като гледаше внимателно в каменистия терен. Искаше му се Шуфой да е при него. Някаква подобна на страх тръпка го гнетеше, откак напусна царския лагер. Дали си въобразяваше, или някой наистина вървеше след него? Отвсякъде го ограждаха загадъчни форми и фигури: пирамидите, храмовете с почиващите при тях мъртъвци, мастабите¹⁴, определените места за преминаване, а в далечината – замитаният от пясъка мрачен и сякаш фосфоресциращ Сфинкс, вперил неவிждащия си поглед далеч в пустинята. Някаква неясна заплаха бе надвиснала над всичко.

– Здраве и благоденствие! – Амеротке се обърна рязко.

Беше Менелото – същинска сянка в слабата светлина, доближила се покрай стената, прокрадвайки се като котка. Амеротке стисна протегнатата му ръка. Менелото погледна през рамо назад.

– Какво има?

– Нещо ми е криво – призна Менелото и посочи с глава: – Жреците, които пазят, са заспали... Струва ми се, че ни следят. Някакви сенки...

Той приближи и съдията почувства винения му дъх, гарниран с аромат на чесън.

– А ти, Амеротке, вярваш ли в духове? Това, че сенките на мъртвите остават и водят свое собствено съществуване, а?

Амеротке се потупа отстрани по главата:

¹⁴ Египетското название за могила: правоъгълен насип с полегати стени, светилище и вечен дом на високопоставените поданици на фараона, който им бил отстъпен след появата на пирамидите - бел. прев.

– Имам си достатъчно духове тук – рече той и понечи да си тръгне, но Менелото го хвана за ръката.

– Как е съпругата ти, красавицата Норфрет?

– Добре е – отговори Амеротке и отново направи опит да се обърне, но Менелото го държеше здраво.

– Слушай, не е трудно да надникна в мислите ти, повярвай ми. По времето, когато ти беше сгоден за Норфрет, аз бях млад и зелен офицер. И я ухаждах.

– Е, и? – попита хладно съдията.

– Тя ме харесваше – отговори Менелото. – Харесваше ме много, наистина много. Но знай, Амеротке: сърцето и тялото ѝ ти принадлежат – изрече той и тръгна, преди да подхвърли през рамо: – Ти боготвориш истината, така че приеми я такава, каквато е!

Двамата влязоха в пирамидалния комплекс, криволичейки по тесните нечисти пътеки. Разбудиха единия от пазещите жреци. Потekoха дежурните протести и възражения, които обаче замръзнаха в устата на възрастния жрец, когато видя царския картуш на мигащата светлина на факлата.

– Защо сега? – изхленчи само мъжът. – Скоро ще съмне!

– А защо не? – язвително попита Амеротке.

Той дръпна факлата от ръката на жреца и пое дългото и уморително изкачване по грубите стъпала откъм входа в северната страна. Жреецът го последва. Входът бе гладко издълбан. Вътре беше тъмно и миришеше на плесен. Запалени бяха още факли, обилно покрити с кагран. Жреецът клекна до входа.

– Ще чакам тук – плачливо рече той.

Амеротке и Менелото с факли в двете ръце влязоха в пирамидата. Въздухът беше топъл и тежък.

Тишината сякаш таеше хиляди страхотии и следеще двамината с невиждащите си очи. Те продължиха по главната галерия, в края на която свиха вляво и се спуснаха по няколко стъпала.

– Святото място е било отворено още преди векове – каза Менелото, чийто глас отекна в околните гранитни камъни. – Крадци и грабители са претършували и плячкосали всичко до шушка.

– Как ще намерим обратния път? – запита Амеротке.

– Това е безпокойло и божествения фараон – отговори Менелото, отведе съдията до стената и вдигна факлата. – Ето, виж стреловидните знаци... – в първия момент Амеротке не забеляза нищо. После ги видя: бяха оформени като връх на стрела, издълбани в камъка и сочеха в посоката, откъдето те идваха. Менелото продължи напред: – Гледай, още един. Покриват цялата пирамида. Нейният строител Хеопс е бил не само фараон, но и маг. Пирамидата има лабиринт от галерии и коридори. Някои от тях не стигат доникъде. А други обикалят и обикалят, докато поелият по тях падне от изтощение. Ето защо трябва да следиш знака, издълбан като връх на стрела. Минаваш ли покрай стена с този знак, вървиш в обратната посока.

Те продължиха все по-навътре в пирамидата. Амеротке трудно сдържаше обзелия го страх и пристъпите на паника. Стените сякаш се събираха: на места се снишаваха и таванът слизаше съвсем ниско. Амеротке реши, че мястото вече не е стар мавзолей и осквернена гробница, а някакъв жив организъм, който ги наблюдава и търси удобно място, където да се свие на кълбо и да изстиска дъха от

телата им. Менелото знаеше пътя, слава на всички богове. От време на време той спираше, за да провери накъде сочат върховете на стрелите по стената. Нерядко минаваха и покрай знаци, оставени от други, прониквали в пирамидата. Видяха разпадащ се скелет в един тъгъл; пръстите му още стискаха дръжката на счупен нож. Минаха и покрай други зловещи останки.

– Има крадци, които още опитват късмета си тук – прошепна Менелото. – И плащат цената.

Амеротке тъкмо се приготви да каже нещо, когато чу звук, ехото от който премина през коридора, останал зад тях.

– Какво беше това? – и се обърна. Менелото измъкна ножа си. – Сигурен съм – настоя Амеротке, – че някой извика – после погледна към Менелото. – Може ли някой да ни следи?

Менелото посочи пепелта от факлите им, сипнала се на пясъчния под.

– Може би жрецът идва след нас. Хайде, няма да го чакаме!

Те забързаха напред. В края на галерията Менелото спря и въздъхна с облекчение. После доближи до стената и притисна с едната ръка няколко камъка. Амеротке наведе факлата и видя нещо, белязано като с глина в основата на стената. Тогава се чу скърцащ звук и той погледна нагоре. Камъните бяха мръднали. Скрита врата, окачена на смазани шипове, се отвори назад. Пламъкът на факлата затанцува от изскочилия студен въздух.

– От дърво е – обясни Менелото. – Обработено и боядисано така, че да прилича на камък.

После той угаси една от факлите и внимателно я

подпъхна под една от шарнирните стави, преди да добави:

– Можеш да я отвориш от външната страна, но не съм много сигурен дали е възможно да го сториш отвътре. Точно тук ме оставиха да пазя. Божественият фараон и Аменхотеп продължиха по-нататък.

Амеротке го последва. Коридорът премина рязко в стръмен наклон: наложи се почти да тичат, за да запазят равновесие. Долу в ниското не намериха нищо освен неголямо квадратно помещение, каменен под и стени от гранитни блокове.

– Няма нищо! – отбеляза Амеротке.

За разлика от него Менелото се бе заел да оглежда стената и да я натиска с пръст. Амеротке забеляза, че пясъкът в единия от ъглите бе струпан във височина и леко отгъпан. Той отиде до мястото и започна да разрива. Менелото се присъедини към него. В една от настланите по пода плочи видяха вградена желязна халка. Облени в пот и без да пес-тят ругатните си, те издърпаха плочата встрани. Менелото вкара факлата в отвора и те съзряха рамото на остро изрязани стълби, които се скриваха в мрака по-долу. Спуснаха се веднага и продължиха. Първоначално светлината бе ясно осезаема, но не след дълго стана съвсем тъмно около тях.

– Също като в зала от Дуат – отбеляза Менелото.

Той продължи пътя си, а после изруга. Амеротке го настигна веднага и спря до него. Дватамa протегнаха факлите си напред и нагоре, за да привикнат очите им към движещите се сенки. След малко Амеротке буквално остана с отворена уста. На светлината на припламващите факли изпъкнаха очерта-

нията на дълга сводеста зала. По двете ѝ страни в дълбочина бяха изправени дебели дървени подпори. Менелото доближи до една от тях. Амеротке вдигна високо факлата си и съзря пукнатини по тавана.

– Сигурно е започнало да се рони – рече той. – И са сложили гредите, за да укрепят свода.

– В името на бога на светлината! – възкликна силно Менелото.

Той бе направил няколко крачки напред. Амеротке го последва. В началото му се стори, че вижда безброй парцали, провиснали от тавана, но постепенно различи кожени ремъци с клуп в края. На повечето от тях висяха полуразпаднали се скелети: някъде само череп, а на друго място гръден кош и част от гръбначен стълб. Тук-там на някои от ремъците не висеше нищо, защото костите бяха паднали на земята, превърнали се отдавна в купчинка прах. Те закрачиха напред покрай зловещите останки, които мъртвият фараон бе оставил за спомен. Сякаш нямаше край тази зала, изпълнена с кожените ремъци и зловещите товари, окачени на тях. Докато вървяха, от тавана се посипваха песъчинки и раздробен чакъл.

– Просто няма как да не е дело на Хеопс – размишляваше на глас Амеротке. – Изградил е потаен лабиринт под пирамидата си. Заповядал е да копаят на много голяма дълбочина, а после инженерите му са наредили подпорите. И накрая, за да бъде сигурен, че никой няма да узнае за стореното, е избесил робите, превръщайки ги в пазачи на тайните си.

Думите му отегнаха в тъмнината. Амеротке чувстваше, че сдържа страха си с последни сили. Усещаше, че мъртвите го обграждат плътно отвсякъде.

Армията на обесените. Дали те сега не бяха станали демони, охраняващи потайното място? И какво е искал да скрие толкова настойчиво Хеопс? Какво е било специалното нещо, което е трябвало да бъде заровено вдън земята, а след това запечатано с масово убийство?

Те не спираха. От двете им страни продължаваха дървените стълбове подпори, а от тавана все така висяха ужасните кожени ремъци. Под краката им се разпадаха кости и ходилата им подритваха човешка плът, превърнала се в пепел. Най-сетне стигнаха до отсрещната стена. Амеротке се взря в едро издълбаните върху нея йероглифи. Той вдигна факлата си. Писмената бяха от стария период, но той ги бе учил в Дома на живота. Успя да разчете няколко фрази: „Хеопс, обичан от бога на светлината, фараон, цар и маг, остави зад тази стена тайните на времето, записани тогава, когато бог и човек живееха в мир и разбирателство.“

Амеротке изрече на глас прочетеното, за да го разбере и Менелото.

– В самото начало на времето – продължи да превежда Амеротке, – познато като Зеп Тепи, когато творецът на светлината проводи пратениците си от небесата.

Амеротке спря. Из залата се разнесе някакъв звук, подобен на издрънчаването от изпуснато оръжие, който откънтя в това място на смъртта като режещ призив на тръба.

– Остани тук – пошепна Менелото. – Опитай се да разбереш повече.

Амеротке зачете бързо, пропускайки онези йероглифи, които не можеше да разчете или изгълкува.

Сега той разбра какво бе причинило промяната в Тутмос. Зад тази стена се намираше архивът с ръкописите, в които не се говореше за богове, а само за един бог – създание от светлина и всемогъщ творец на всичко. Някога Бог е вървял редом с човека и е пратил свои посланици от звездите, много далеч отвъд хоризонта. Тогава е било време на изобилие и всичко живо се е намирало в пълна хармония, но то е продължило до мига, когато човекът се е надигнал за неподчинение и е избил пратениците от звездите, които сега нарича Озирис и Хор. Амеротке пристъпи по-близо, за да разбере дали би могъл да намери скритата врата. Той бутна нещо с крака си, наведе се и го вдигна. Беше нащърбено и потъмняло парче метал, но по-твърд от всичко, което бе докосвал. Не беше бронз, макар че бе изработен от човешка ръка. Удари го в скалата. Нищо не се промени по метала, но на камъка се появи дракотина. Внезапното силно движение предизвика падането на облак прах от тавана. Менелото се върна с бърза крачка.

– Проследили са ни – пошепна той.

– Кой? – веднага реагира Амеротке.

Менелото го стисна за ръката и каза тихо:

– Само боговете на светлината знаят. Трябва да побързаме!

Амеротке си спомни за амеметите. Той хвърли последен поглед на надписа, стисна факлата в едната ръка, а металното парче в другата и последва Менелото през залата на смъртта. Когато стигнаха до стълбите, Менелото го бутна в тъмното. Тъкмо бяха пъхнали факлите в прахта, за да ги загасят, когато амеметите се вмъкнаха като привидения в залата.

Амеротке затвори очи. Мислено поблагодари на Маат, че Менелото бе закрепил едната от факлите на отвъдната стена: нейната светлина бе привлякла амеметите. Бяха осем-девет души, облечени в черно от главата до петите, също като бродниците из пустинята. Всеки от тях носеше факла и оголен меч. Те също спряха, стреснати и ужасени от разкрилата се пред тях гледка. Зашепнаха бързо. Неколцина не бяха склонни да продължат, но водачът им набързо ги убеди, посочвайки с меча си пламъка на факлата, закрепена на отвъдната стена.

– Добре – пошепна Менелото. – Нека отидат!

– Но ние трябва да видим какво има зад онази стена! – настойчиво, но тихо изсъска Амеротке.

Менелото завъртя глава в знак на несъгласие. Амеметите вече се отдалечаваха в тъмата. Съдията осъзна, че единствената им възможност бе да избягат. Той последва бившия капитан от гвардията нагоре по стълбите в мрака. Бяха преполовили стъпалата, когато на горната площадка изскочи черна фигура с меч в едната ръка и факла в другата. Човекът извика и се хвърли надолу към тях с насочено острие. Менелото направи опит да избегне удара, но мечът го прониза дълбоко в гърдите. Той залитна назад, повличайки убиеца, като се блъсна в Амеротке. Тримата се изгърколиха долу. Амеметът се изправи пръв, но изпусна факлата, която държеше. Съдията хвърли по него нащърбеното парче метал и силата на удара му блъсна убиеца гърбом към една от подпорите. Нещо изпука и изскърца. Нападателят се свлече по дървената колона; друго нещо изпращя силно, подпората поддаде и се плъзна встрани; последва я водопад от

срутваща се зидария и скали. Амететите се втурнаха от другия край насам, но падането на колоната бе последвано от серия сгромолясвания. Стовариха се и други части от покрива като порой от скална маса и пясък.

Амеротке взе падналата факла и се върна бързешком при Менелото, който лежеше в подножието на стъпалата. После обърна по гръб спътника си. Мечът го бе пронизал право в сърцето, а от мястото на главата му, която се бе ударила в острия ъгъл на стъпалото, капеше кръв. Амеротке опипа шията му, търсейки пулса, но не долови нищо. Сипна се облак от прах и той се закашля. Някъде навътре от залата долетяха виковете на амететите. Съдията положи ръка на лицето на Менелото, прошепна набързо една молитва и се затича нагоре по стълбата. Помещението по-горе беше празно. Само факлата светеше там в цепнатина на стената. Амеротке хвана халката на плочата и я притегли с голямо усилие, като се даваше от прахта, раздухана по стъпалата по-долу. Най-после всичко застана на мястото си, заглушавайки ужасните звуци, долитащи от преизподнята под него. Той взе факлата и забърза надолу по галерията, направляван от обещаващите живот върхове на стрели към отворената врата в северния дял на пирамидата.

*Атум: „Съвършеният“ и създател на Бога –
едно от най-старите божества на Египет*

Амеротке отстрани възглавието и легна по гръб. Освободи внимателно другата си ръка. Норфрет се размърда. Очите ѝ, оградени с кръгове от тъмна боя, потрепнаха в съня; ухаещото ѝ на парфюм тяло се обърна, тя промърмори нещо и се усмихна. Амеротке остана да лежи, заслушан в дишането ѝ. Той се загледа във фриза, нарисуван изкусно на цялата отсрещна стена на спалнята: два леопарда си играеха с топка също като децата на пазарището, а рефер им беше един заек.

Съдията затвори очи. Бяха минали две седмици от бягството му от онази страховита яма в пирамидата на Хеопс. Той се успокои бързо, след като стигна до имперската флота, отми прахта от себе си и се погрижи за драскотините по тялото си. Неизменно досетливият Сетос долови, че има нещо нередно. Но Амеротке реши да не казва никому за преживелиците си.

Царската флота стигна в Тива и бе посрещната с неистов възторг. Тълпите задръстиха района около кея, а Пътят на сфинксовете не можа да побере жителите на града и посетителите, пристигнали отвсякъде. „Дълъг живот, благоденствие и здраве!“ – не стихваше да реве тълпата, когато Хатусу във

фараонски одежди влезе в Тива, носена в паланкин. *Тя замахна с юмрук и разби враговете! Земята нашир и надлъж ѝ е поданик!*, пееха жреците.

През цялото време Хатусу гледаше право пред себе си с непреклонно изражение на лицето. Черни като въглен негри от личната ѝ царска гвардия се грижеха да държат тълпите на разстояние. Грамадни шраусови пера разнасяха благоуханията на скъпи парфюми около божествената ѝ личност. Хатусу седеше неподвижно; обутите ѝ в златни сандали крака почиваха върху шлемообразната корона на царя на Митани.

Шествието бе продължило да лъкатуши по украсените улици на Тива. Амеротке вървеше пред Хатусу; след нея се движеше повереният му ескадрон колесници; следваха конски впрягове, украсени с перата на победата, които теглеха коли, натоварени с плячка. А подир тях стъпваха тежко колоните на мръсни и покрити с прах военнопленници.

Огромните бронзови врати на храма бяха отворени. Жриците с дрънкащи систри се спуснаха надолу, за да поздравят новия фараон. Цялото пространство около паланкина бе оръсено с тамян, светена вода и гирлянди от красиви цветя. Хатусу политна като птица нагоре по стълбата, прекади тамян пред Амон Ра и направи още едно жертвоприношение от пленници.

Амеротке с голямо удоволствие се бе измъкнал от официалния ритуал. Норфрет, синовете му, Асурал, Пренхое и Шуфой го чакаха в малкия параклис до Залата на двете истини. Какво възторжено завръщане у дома! Заредиха се ноци на чествания, забавления и пиршества. Стомахът на Амеротке се спра-

вяше трудно с количествата, които се налагаше да смели, особено след оскъдните лагерни дажби. Норфрет беше удивителна: прекрасното ѝ златисто тяло го изтощаваше ноц след ноц, без да спре да се извива под него. Амеротке преживя всичко като сън. Тялото му още го болеше от тежестта и негодите на цялата кампания. В мислите му още нахлуваха спомените за онова жестоко нападение на митанийците, за касапницата на боя, за залата на обесените под пирамидата и за отсечената глава на жреца от параклиса, която намери при входа на излизане.

Съдията се извърна настрана. Смяташе, че е виновен за смъртта на Менелото, след като сам се бе спасил. Но можеше ли да стори нещо тогава?

Шуфой му бе разказал какво се бе случило по време на отсъствието му. Амеротке го изслуша с половин ухо. Защото наистина не го интересуваше. Беше си у дома. Ужасите бяха останали зад гърба му. Цяла Тива говореше за възкачването на Хатусу на трона. Момчето фараон, което не бе коронясано съгласно ритуала, остана да се забавлява в царската забавачница, след като му дадоха ниската за случая титла на принц. Съдията съумя да се предпази от интригите. Мислите му се връщаха непрестанно към надписа в онази ужасна зала под пирамидата. Вече знаеше какво бе разбрал Тутмос и защо Аменхотеп бе загърбил вярата си. Ако всичко бе вярно, нямаше никакви богове. Жреците на Египет бяха повели своя народ по тесните пътечки встрани от пътя на истината. Амеротке възприе сравнително спокойно шока, дошъл с разчетеното послание. Нима не бе гледал винаги като еретик и циник на засукания храмов ритуал в Тива? И всякога се бе отнасял подозрител-

но към култа и обожествяването на крокодили и котки. Докато преклонението му към Маат бе напълно различно. Истината оставаше, след като някой отхвърли статуята и храмовия ритуал: на тази истина трябваше да се служи, следвайки я неотклонно.

Амеротке се запита дали не трябва да се върне на онова място, но си спомни за срутилата се маса от зидария и скали. После затвори очи. Залата беше подходящо място за покой на амеметите. Нека духовете им я пазят. Трябваше да отдаде почит на Менелото с едно жертвоприношение. Но за кого? За каменните богове на Египет ли?

Той долови някакъв шум в коридора отвън и отметна чаршафите. Загърна се с халат и обу сандалите си; после изми ръцете и лицето си с ароматизирана вода и слезе по стълбите. Прислужниците не бяха станали. Слънцето току-що се бе показало и той долови далечните тонове на тръбите вестителки на изгрева. Излезе в градината, където все още появяваше лек вятър. Недалеч Шуфой се бе разположил под едно смокиново дърво. Амеротке измъкна краката си от сандалите и пристъпи тихо напред. Джуджето го чу и се обърна бързо, опитвайки се да прикрие с ръка скъпоценните предмети, положени на одеялото. Амеротке приклепна до него.

– Откъде взе това, Шуфой?

– Купих ги – дойде бързо отговорът му. – Човек трябва да се пазари от изгрев до залез, за да си изкара коричка хляб.

– Наистина трябва – отбеляза сухо Амеротке.

Шуфой се примъкна по-близо, оглеждайки с бърз и ясен поглед господаря си.

– Върна се променен, стопанино.

– Видях немалко неща, и все ужасни!

Шуфой кимна утвърдително:

– Ще отминат, господарю. Всичко има край.

Амеротке разбърка драгоценните предмети.

– Станал си богат човек.

– Господарю, когато войските напуснаха Тива, избухна всеобща паника. Хората продаваха колкото е възможно по-бързо.

Амеротке забеляза малка златна чаша. Вдигна я от купчината. По дължината на ръба бе изобразена сцена: Озирис претегляше нечия душа, а до него бе коленичила Маат. Отдолу бе отбелязана годината на възшествието на трона на Тутмос I – бащата на Хатусу, а до божествения печат се четеше името на отдавна починалия ѝ собственик – писар от Дома на среброто.

– А това откъде придоби? – попита Амеротке с разбуден интерес.

Шуфой погледна предпазливо:

– Ами тъкмо се канех да я занеса в града и да я продам, господарю.

– Това е погребална чаша – настойчиво продължи Амеротке. – Изработена е била специално за този писар, а не е с нормална големина, защото побира малко вино и се оставя в гроба.

На мига ръката му се стрелна и той стисна Шуфой за рамото.

– Господарю, кълна се в живота на децата ти, че я купих от един търговец в Тива! Продавач на чаши и други ценни съдинки. Наистина си заслужаваше цената.

– Била е открадната! – заяви Амеротке. – И ти го

знаеш, Шуфой. Задигната е от гробница – събра той четирите краища на одеялото и ги завърза, без да обръща внимание на молбите и пышканията на Шуфой. – Отивай в града – разпреди се съдията, – в Залата на двете истини. Вземи със себе си Асурал и неколцина от по-яките му момчета. А после обиколете сергиите: никак не ме интересува какво ще струва, но трябва да науча как се казва човекът, от когото ги купуват. Шуфой, същата чаша можеше да бъде взета и от гробницата на баща ми. Нека твоето си остане твое, но какво ще последва, ако тръгне приказка, че Шуфой, лечителят и ловец на скорпиони, е обикновен обирджия на гробници?

Шуфой изхвърча от дома на господаря си; беше въоръжен с меч и носеше чувал, като мърмореше под носа си. Амеротке остана доволен от направеното разкритие. Почувства се ободрен. Изми се и се преоблече; после хапна малко плодове и малко предобед посрещна пристигналия гостенин в градината си.

Главният обвинител Сетос пристигна направо през затревената площ; видът му говореше, че не е сменял дрехите си след военната операция край Нил, където Хатусу бе възнаградила участието му в битаката според заслугите му. Сега Очите и ушите на фараона седна на една от градинските пейки.

– Живот, здраве и благополучие! – пожела той на Амеротке.

Домакинът напълни голяма чаша с бира и му я подаде. Сетос отпи и се загледа към декоративното езеро, сякаш бе наистина запленил от изображението на ибиса, застанал грациозно до него.

– Е, благородни ми Амеротке, още ли са неспо-

койни дните ти? – взе той лотосовия цвят от пояса си и го завъртя между пръстите си. – Нейно величество ми го даде тази сутрин в знак на благоразположение – после той помириса цвета и го сложи на пейката до себе си. – Защо не дойде на заседанието на царския съвет? – погледна Сетос напреко през градината, където градинарите се движеха между асмите и оглеждаха стъблата им.

– Все още се чувствам изтощен – отговори Амеротке.

– Рахимере, Байлет и другите бяха арестувани – съобщи Сетос. – Мои полицейски служители ги задържаха миналата нощ точно когато излизаха от царския дворец.

– По какво обвинение?

– Държавна измяна.

– Няма никакво доказателство.

Сетос се ухили самодоволно и гладко избръснатото му лице се покри с бръчици.

– Те ще бъдат призовани на съд пред теб в Залата на двете истини.

– А аз ще обявя, че обвиненията са несъстоятелни поради липса на доказателства.

– Твърдоглав си ти, Амеротке!

– Да, не съм продажен! – хитро отвърна съдията. – Господарката Хатусу знае, че няма нито едно доказателство за измяна от страна на Рахимере. Колцина са арестуваните?

– Общо десетина. Божественият фараон – наблегна на двете думи Сетос, – божественият фараон вярва, че ако не бъдат признати за виновни в измяна, те наистина носят отговорност за смъртта на Тутмос II, Ипувер и жреца капелан Аменхотеп. Благодарни

ми Амеротке, тя се надява, че ще проучиш много внимателно наличните факти и показания.

– Е, и с какво разполагаме? – отговори с въпрос Амеротке. – Съпругът ѝ наистина умря от ухапване на змия, но точно кога и как е станало това? – сви рамене Амеротке. – Лично аз не мога да кажа. Също така е вярно, че някой е поставил змия в торбата с документи и принадлежности за писане на Ипувер, но всеки от членовете на царския съвет е можел да го стори. Колкото до Аменхотеп, факт е, че преди да умре, той също е имал среща с човек от царския съвет – спря за миг той. – А как е генерал Омендап?

– Бързо се възстановява. Според него някой е можел да сложи съда с отровеното вино както в Тива, така и в лагера. Той също вярва, че е дело на Рахи-мере. Защото, ако беше умрял, царската войска можеше да изпадне в объркване и в крайна сметка да бъде принудена да се оттегли.

– Но това не се случи, нали?

Амеротке стана и напълни чашата си с бира. После предложи поднос с хляб и сирене на Сетос, но той отказа.

– Ами ако, благородни ми жрецо и съдия – приведе се близо до него Сетос, – Хатусу и нейният везир Сененмут са подготвили заедно или самостоятелно онези смъртни покушения? Видя сам колко безмилостна може да бъде тя. Войските я обожават. Всички виждат в нея съчетание на Секмет и Монту.

– Уважаеми Сетос, ти си жрец на Амон Ра и главен царски обвинител. И ти си безмилостен, но нима това те прави убиец? Не, има нещо друго. Нещо, което сме изпуснали. Нещо, което не е споделила с нас божествената ни господарка. Започвам да разбирам

състоянието и поведението на Тутмос при връщането му в Тива.

– Каква имаш предвид? – попита рязко Сетос.

– Съзирам контурите на нещо важно, което остава неясно, поне засега. И все пак, ако искаме да заловим убиеца, божествената господарка трябва да заговори по-честно и открито. А не да ме праща като момче за поръчки само да ровичкам из кашата. Хайде де!

Амеротке забеляза Шуфой, който се приближаваше с типичното си поклащане през градината. Следваха го Асурал, Пренхое и няколко униформени от храмовата полиция. Шуфой се поклони на Сетос.

– Разбра ли как се казва? – попита Амеротке. Шуфой подаде на господаря си неголям папирусен къс. Амеротке го разви и се усмихна. – Драги Сетос – изправи се той. – Мисля, че трябва да дойдеш с мен. За теб също ще бъде много интересно, защото човекът, който ограбва гробниците в Некропола, е лекарят Пией! – и тутакси се сети как го бе видял да пристъпва тежко-тежко из уличките в Града на мъртвите с любимата си маймунка на рамо. Още една мисъл го осени на мига. – Асурал, готови ли са хората ти? – началникът на храмовата полиция кимна. – Е, добре, време е да направим посещение на нашия лекар.

Пией почиваше в малката градина на разкошния си дом, граничещ с един от напоителните канали от Нил. Асурал не бе предвидил церемониални залисии: той просто ритна портата, блъсна встрани вратаря и се отправи с тежка крачка към засводения

вход, следван от Амеротке, Сетос и останалите. Разтрепераният лекар ги въведе в луксозното си жилище. Вратата към личните му покои бе изработена от благоуханно кедрово дърво. Пией ги покани с жест да се разположат на ниски легла, а той седна на стола си с висока облегалка и заоправя няколкото си роби, с които бе облечен.

– Голяма чест ми оказвате – наперено обяви той.

Сякаш повикан, дребният му маймунек се вмъкна ловко през градинския прозорец, понесъл сребърната чаша с инкрустации, която Пией очевидно бе ползвал преди малко.

– Аха! – изрече Амеротке. – Ето го и съучастника ти.

Лицето на Пией побледня.

– Какви ги говорите? – смутолеви той.

Маймунката скочи в скута му и бутна чашата в пухкавите треперещи пръсти на лекаря.

– Ти си грабител на гробници, нали? – продължи Амеротке. – А понеже си и лекар, знаеш кои са богатите и влиятелни люде, починали в Тива. Дори те канят на погребенията и си сред жалеещите, които се събират на гроба. Няколко седмици по-късно се връщаш при гробницата с малкия си приятел. Пускаш го и той се промъква във вентилационните тръби. Обучил си го да подбира малки, но скъпи предмети – чаша, пръстен, порцеланова съдинка, ваза, огърлие... А после той се измъква по същия канал и ти ги дава... – долната устна на Пией провисна. Той гледаше втренчено като поразен от жестока вест. – Не забравяй, че те видях в Некропола, където си познат на всички – продължи без капка състрадание Амеротке. – Тези кражби не ти носят

допълнителни доходи. Но при неотдавнашните, как да се изразя... кризисни ситуации, си осъзнал, че може да се наложи да бягаш от Тива; тогава си разпродад плячката си по пазарищата, а моят слуга е закупил част от нея – Пией понечи да стане, но Амеротке го бутна обратно на стола. – Е, обвинителю Сетос, как постъпваме с осквернителите и крадците на гробове? Разпъваме ги на кръст? Бесим ги? Заравяме ги живи в Червените земи? Или просто им даваме да погълнат чаша с отрова в Дома на смъртта?

Пией се смъкна на колене със събрани ръце и бузи, облени в сълзи.

– Моля ви! – призова той. – Милост, благородни господа!

Амеротке погледна към Сетос, който му отговори с вдигане на вежди.

– Да, можеш да молиш за милост – заговори съдията. – Защото знаеш, че няма да ти се откаже. Нали пъргавото ти мозъче вече се пита защо господарят Амеротке е дошъл да те арестува лично, а? Защо не е изпратил Асурал да те прибере по тъмна доба? Вярно е, имаш право на еднократна проява на милост: можеш да си тръгнеш от Тива с кон и кола, натоварена колкото може да поеме. Тази къща и всичко в нея се конфискува, а получената равностойност ще отиде в Дома на живота към храма на Амон Ра.

– О, каква велика милост! – плачливо отбеляза Пией.

– Но при едно условие! – рязко го прекъсна Амеротке. – Огледал си тялото на божествения Тутмос. Беше ли ухапан от змия?

- Да, господарю.
- Сърцето на Амеротке изтъпна. Той се приведе напред и стисна човечеца за рамото:
- Истината ли казваш?
- И да, и не. Господарю, имаше белези малко над петата му. Но...
- Но какво?
- Кракът бе отекал. Подозирам... – гласът му леко притихна почти до хленч: – Страх ме е!
- Много по-страшно е да те заровят жив в горещите пясъци на Червените земи – припомни му Амеротке.
- Имаше ухапване от змия – заяви Пией, като потри бузите си, – но отровата не бе тръгнала по тялото. Всички симптоми показваха, че божественият фараон бе починал от епилепсия.
- Какви ги приказваш?
- Пией вдигна глава.
- Това е истината, господарю. Божественият фараон изглеждаше като ухапан от змия след смъртта си.

Сетос и Амеротке се изкачваха бавно по стъпалата, водещи към Дома на милион години, недалеч от големия участък за акостиране на Нил. Художници украсяваха пилоните и високите стени от двете страни на входа с драматични сцени от прочутата победа на Хатусу на север. Роби, изпълняващи указанията на майстори зидари, вкарваха огромни гранитни блокове с помощта на дървени валци.

– Новият ни фараон – отбеляза Сетос – ще направи всичко, за да не забравим славната ѝ победа! Вляво и вдясно на главния ход ще сложат по един обелиск.

Всеки сантиметър от площта им ще бъде посветен на божественото ѝ раждане и величието ѝ. Връхната им част ще бъде от злато, така че хората да знаят за благоразположението на Амон Ра към нея.

Амеротке покри устата си с ръка, за да се предпази от облака прах, а после изтри устни с нокътя на палеца си. Вече се бе разпоредил Асурал и Пренхое да направят необходимото, за да бъде Пией изведен от Тива още преди падането на нощта. Но гневът все още не го бе напуснал. Ако Тутмос вече е бил мъртъв, когато змията го е ухапала, божествената господарка просто не е могла да не го знае. И още нещо: как би могъл да повдигне подобен въпрос пред достолепната жена фараон? Пред тази царица воин, силно петимна за слава? Той хвана ръката на Сетос и я стисна.

– Ще отида сам.

Сетос не възрази.

Капитанът от личната царска гвардия позна веднага Амеротке и му се поклони най-почтително, преди да преминат по мраморните коридори, за да го въведе в малкия увеселителен парк, който Хатусу бе запазила за собствено ползване. Той беше същински зелен рай, потънал в сочни треви, сенчести дървета и покрити с цвят градински беседки, преди да се стигне до декоративното езеро от полиран мрамор, чиято вода бе толкова бистра, че Амеротке различаваше всяка подробност в ярките цветове на движещите се там риби. Птици с крещящи багри на перата кълвяха семенца по поляните. Златни и сребърни клетки бяха провесени по клоните, а намиращите се в тях пойни птици извиваха сладки трели в това може би най-разкошно от всички райски кътчета.

Сененмут и Хатусу бяха приклекли като деца до езерото, допрели глави, и с весел смях се опитваха да хванат някоя риба. Хатусу погледна нагоре, а усмивката не слезе от лицето ѝ. Беше облечена в съвсем обикновена и прозрачна ленена дреха. Къса и обилно напоена с масло перука покриваше главата ѝ; съвсем малко туш подчертаваше овала на очите ѝ, а краката ѝ шляпаха боси. Сененмут носеше къса бяла пола, а по горната част от тялото му блестеше водата, с която Хатусу го бе опръскала.

– Ей, Амеротке! – припълъзя Хатусу и се изправи, а после заобиколи тичешком езерото и хвана здраво ръката на съдията: – Ти да не се цупиш, а? Защо не идваш на царския съвет – повдигна се тя на пръсти и се взря дяволито в очите му. – Не ме ли обичаш вече?

– Ходих при Пией – отговори Амеротке. – Божествени фараоне, вашият съпруг и заварен брат е бил вече мъртъв, когато змията го е ухапала, нали?

Хатусу пусна ръката му и отстъпи назад.

– Амеротке, харесват ли ти шарените рибки? Ела! Свали сандалите си.

– Краката ми са мръсни – рече Амеротке, объркан от отговора на Хатусу, а после погледна през рамо към Сененмут, който го наблюдаваше мрачно.

– О, не се притеснявай от него – пошепна тя и събра ръцете си една в друга. – Ние сме една плът, една душа, едно сърце, една мисъл.

Амеротке забеляза страстта, изпълнила очите ѝ.

– Искате от мен да стигна до истината – отговори той. – Но не мога да го направя, ваше височество, ако не ми се доверите.

Хатусу прилекна и разкопча сандалите му.

– Ела да измиеш нозете си.

Последвалото развесели леко Амеротке. Бе седнал на брега на езерото, потопил крака в хладната вода, а Хатусу и Сененмут се намираха от двете му страни. Тя цапаше във водата. Имаше нещо нереално в цялата постановка. Тя беше лъвицата и жената, произнесла и изпълнила присъда над враговете си. А сега седеше до него като младо момиче, решило само да разкаже приказка.

– Обичах Тутмос – започна тя. – Той беше мил, слабоват и болнав, но имаше добро сърце. Мъчеше го припадъчната болест и твърдеше, че му се привиждат разни неща. Амеротке, понякога за него бе трудно да вярва във всички чудновати богове на Египет, като да боготвори крокодил например; също недоумяваше защо повелителят Амон Ра носи главата на някакъв глупав овен. Не спираше да задава въпроси на мъдрите мъже. Не беше атеист, но търсеше нещо друго – въздъхна тя. – Той тръгна на битка срещу народите от Морето на север. По същото време получи писмо от Нероупе – пазителя на пирамидите в близост до Сакара. Съпругът ми решава да го посети на връщане. Междувременно Нероупе умира, но оставя тайни указания за Тутмос, в които е отбелязан пътят за преминаване през някои тунели, водещи до изгубената библиотека на Хеопс – великия фараон, живял преди стотици години – Хатусу спря за миг, обърса леко потта от врата си и продължи: – Той ми писа, след като бе посетил пирамидата. Унищожих това писмо, но запомних няколко реда от него. Как след завръщането си в Тива е готов да постави вярата в един-единствен Бог, насочена срещу фалшивите идоли в нашите храмо-

ве – сви рамене тя. – Не обърнах особено внимание на това – пое дълбоко дъх тя, разплисквайки водата с пръстите на краката си. – Само очаквах с нетърпение връщането му. Останалата част от придружилите го висши сановници пристигнаха в Тива няколко дни по-рано, за да подготвят величаво посрещане на Тутмос – отново спря тя. – Точно тогава – продължи бързо Хатусу – започнах да получавам анонимни послания, написани от ръка на жрец – тръсна тя глава. – Целта им бе изнудване.

– Изнудване ли? – възкликна Амеротке.

Хатусу се обърна и приписа с пръст устните му: тъмночервеният ѝ нокът потъна дълбоко в чувствителната кожа.

– Амеротке, ще ти кажа нещо, което не трябва да чуе никое друго ухо. Бях още дете, когато майка ми царица Ахмозе ме дръпна встрани и ми повери, че съм била зачената по божествена воля от Амон Ра, който я посетил в спалнята ѝ – докосна тя перуката си отстрани, при което от натиснатия сплетен кичур се отдели благоуханно масло. – Бях дете, както вече казах, а и майка ми бе толкова улисана в боговете и техните дела, че приех думите ѝ за измислена история. Но тайнствените писма ме върнаха към нея. В тях се твърдеше, че майка ми е изневерявала на баща ми и е споделяла ложето на някакъв жрец от храма на Амон Ра. Така че в мен не тече кръвта на фараон, а съм незаконно дете – истинско оскърбление за боговете. Бе ми наредено да изпълнявам всички указания или да понеса неизбежните последствия. Нямах никакъв избор. Изнудвачът настояваше, че има с какво да докаже твърдението си.

Амеротке погледна напреко през езерото. Един папуняк с черни пера бе подплашил някаква злато-переста пойна птичка и сега кълвеше лакомо по земята. Съдията си спомни за изявленията на Сененмут пред войниците след голямата победа над царството Мигани.

– А ти знаеше ли за всичко това?

– Да – отговори Сененмут, – и реших да обърна нещата. Ако божествената Хатусу е била зачената по божия воля, защо да се пази в тайна? Защо да не го извадим на светло, обявявайки факта пред целия свят? – усмихна се той. – Взетото от мен решение очевидно проработи: след връщането ни в Тива писмата до божествената ни господарка секнаха.

– Искам отмъщение! – намеси се Хатусу с очевидно променено изражение на лицето: очите ѝ сега изглеждаха по-големи, а кожата ѝ бе опъната на високите скули. – Желая да видя изнудвача обесен... не, заровен жив... или хвърлен на кучетата, така че неговата Ка никога да не достигне далечния хоризонт – впи тя ноктите си в крака на Амеротке.

– А божественият Тутмос? – попита той.

– Умря от апоплектичен удар. Получи страшен припадък пред статуята на Амон Ра. Очевидно не е могъл да издържи на прекомерната възбуда. Той се строполи на земята и можа да издума приблизително следното: „Хатусу, всичко е само за заблуда!“ И издъхна малко след това. Преместих тялото му в царския параклис. Останах при трупа. Дойдоха други членове на царския съвет, но не знам кога са влезли или кои точно са били. По едно време огладнях. Обърнах се, за да си взема храна от един поднос до вратата, и там видях малка черна торбичка. В нея

намерих бележка с недвусмислени заплахи. Трябваше да изпълня точно адресираната до мен заповед – въздъхна тя. – В торбичката имаше и вилица, чиито бодове бяха покрити с отрова.

– Не приличаха ли на зъбите в устата на змия? – попита Амеротке.

Хатусу кимна и продължи:

– Заповядано ми бе да забия бодовете малко над петата на единия крак на вече мъртвия си съпруг. Така и сторих. Каквито и да бяха намеренията и целите на изнудвача, направеното от мен наистина приличаше на ухапване от змия. Кожата бе обезцветена; отровата влезе надълбоко. После унищожих оръжието и бележката, които бяха дошли заедно – закърши тя ръце. – Дори тогава разбирах, че нещо може да се обърка. Кръвта на съпруга ми престана да тече и отровата спря да се движи, но какво можех да направя! Бях ужасена от мисълта, че изнудвачът може да пошепне няколко думи в ухото на моя съпруг или на ламтящите за трона му претенденти...

– А Менелото? – попита Амеротке.

– Два дни след смъртта на съпруга ми получих друго писмо. Вече бях чула за оскверняването на гробницата му и за поличбите, съпътствали връщането му в Тива. Отново няха никакъв избор. Отровната змия бе намерена на борда на царския кораб: бях принудена да предявя обвинения срещу Менелото и да не споменавам нищо за онова, което знаех за случилото се в Сакара.

– А смъртните покушения срещу останалите?

– За това не знаем нищо – намеси се Сененмут.

– Какво ми оставаше да правя? – запита Хатусу.

– Бях притискана и уязвима. Трябваше да се проти-

вопоставя на натиска на Рахимере. И бях изпратена на север, за да изгубя една битка, но... Боговете ме подкрепиха и отмъстиха за мен – повдигна тя глава: – Майка ми се оказа права. Зачената съм по божия воля. И съм любимка на Амон Ра!

– А виновниците за стореното? – попита Амеротке.

– Сигурна съм, че е Рахимере. Да, Сетос разполага с известни доказателства: може и да е отговорен за смъртта на Аменхотеп и на Ипувер – обърна се тя и се усмихна. – Но те не са ни потребни повече – приведе тя още по-близо лицето си и той долови ароматния ѝ дъх. – Прегледахме внимателно пленените архивни материали на митанийците. Рахимере е поддържал тайно връзка с цар Тушрата. Амеротке, сега иди и му го съобщи! Накарай го да направи признания. Смъртта няма да му се размине този път, но той все още може да избере начина, по който ще се отправи към полята на блажените!

Маат: боживта на истината

Амеротке влезе в тъмните галерии и коридори в Дома на смъртта под храма на Маат. Пазачите с маскирани лица стояха под припукващите смолисти факли. Един тъмничар вдигна дървените пречки и отвори вратата с ритник. Рахимере бе затворен в малка килия: в самия горен край на боядисаната в бяло стена имаше неголям отдушник, пропускащ скъпернически светлината и въздуха. Бившият везир бе почти неузнаваем. Високо по бузата му се виждаха охлузвания, бледото му и небръснато лице имаше нездрав вид, но в очите му продължаваше да гори злост. Той не си направи труда да стане от леглото със зелена рогозка, където бе седнал с кръстосани нозе, а само събра на кръста си краищата на мръсната препаска около слабините.

– Дошъл си да ми се подиграваш ли?
 – Не. На разпит.
 – Какво има да ме разпитваш?
 – За смъртта на Ипувер и Аменхотеп, за покушението срещу генерал Омендап и за изнудванията на царицата.

Рахимере сви устни:

– Изнудване ли? На нашия божествен фараон!
 – И за убийствата, и за опита за убийство – почти

закна Амеротке, все още разтърсен и далеч не на себе си след срещата с Хатусу и Сененмут.

– Нямам вина за никакви убийства. Смъртта на Ипувер ли? – размахна ръце Рахимере. – За какво ми е пригрябвало да убивам Ипувер? – приведе се той напред. – Ипувер си падаше по млади момичета. Обещах да му напълня най-малко една стая с такива. Ами това изнудване?

Амеротке осъзна, че само губи времето си. Обърна се към вратата.

– Няма да чуете нищо от мен! – изкрещя Рахимере. – Ако онази кучка иска да ме убие, нека прати копоите си тук, долу!

– Няма да се наложи – спря се Амеротке до вратата. – Намерили са писмата ти до царя на Митани. Знаеш каква е присъдата за измяна!

Като затръшна вратата след себе си, Амеротке премина като хала по коридора покрай маскираните стражи. Това място вонеше на смърт! Той искаше да се измъкне от тук, да помисли, да подготви речта си за пред божествената Хатусу, в която да настоява, че смъртните случаи, убийствата и изнудването ще останат загадка. Той влезе в Залата на двете истини. Нямаше жива душа. Съдът бе затворен поне за пет дни, считано от днес, а Амеротке добре знаеше, че броят на делата, очакващи съдебен процес, ще се окаже нараснал поради неотдавна отминалите бурни събития. Той се облегна на една от колоните, загледан в стола на съдията, в малката полирана маса и във възглавниците на писарите. От вътрешния двор се чуваха приглушен разговор, викове и крясъци на деца.

Амеротке прекоси бавно залата и се взря внимателно в една от фреските на стената. Богинята Маат

с щраусово перо в косата бе приседнала на пети пред бога Озирис, който държеше везните. Каква трябваше да бъде отсъдата му тук? Съдията се замисли: какво щеше да бъде неговото решение на случая? Той се върна и влезе в малкия си личен параклис. В молитвения кът бе изправена статуята на Маат. Подът бе старателно опесъчен, съдовете за светена вода почти преливаха, а някой – навярно Пренхое – грижливо бе напълнил кадилниците с тамян. Бяха поставени също малки съдини с канела. Мястото за молитва изглеждаше чисто и миришеше на чисто; пред олгара бяха положени нови възглавници.

Амеротке коленичи и направи опит да се помоли за напътствие, но се сети, че не бе пречистил устата и ръцете си. Дали не бе започнал да подражава на Аменхотеп? Ярки картини, сякаш реално нарисувани, изпълниха без остатък съзнанието му. Жестокото кръвопролитие извън лагера; пронизителните кръсъци на гърчещи се мъже; плискащата кръв около колелата на колесниците; мятаните се коне, които премазваха телата на падналите и вече бездиханните... Письците за милост. Блестящата в славата си Хатусу; Менелото в подножието на онези стъпала и наобиколилите го амемети, прилични на сенки. Ами онази ужасна стела, оставена от Хеопс? Амеротке се вгледа в олгара пред себе си. Наистина ли всичко бе само фалш? Имаше ли някой там, за да чува? Една сянка влезе и коленичи зад него. Амеротке погледна през рамо.

– Господарю, нощес сънувах сън. Видях се седнал на палма, която по едно време се превърна в смокиново дърво. А под клоните му ти късаше дрежите си... – лицето на Пренхое беше толкова напрег-

нато и той мачкаше с такава сила папирусния свитък в ръцете си, че Амеротке преглътна гневния си отговор.

– И какво означава всичко това, родственико?

– Означава, че мен ме очаква нещо хубаво. А ти ще се отървеш от някакво зло. Господарю, аз съм добър служител.

– Ще има и повишение!

– Господарю, аз съм добър служител – повтори Пренхое. – Записвам дословно всичко, изречено в съда. А когато те няма – продължи той забързано, понеже съзря гнева в очите на Амеротке, – обсъждам станалото с мои колеги. Шуфой ми разказа – почти в скоропоговорка продължи Пренхое – за посещението ти при стария жрец, който се яви като свидетел. И как мъникът те е спасил от онези хиени.

– Да не си го споменал пред господарката Норфрет! – прекъсна го Амеротке.

– Не, господарю, но мисля, че би трябвало да прочетеш това – засуети се Пренхое и разви папирусния свитък. – Ето какво е казал тогава старият жрец. Не е ли странно?

Амеротке се приведе и се вгледа отблизо, защото светлината бе слаба.

– Не, не. Ето тук – посочи с пръст Пренхое.

Амеротке зачете свидетелското показание. Той примигна и се наведе още по-ниско, загърбил протоколните предписания.

– Аз... Аз... – заекна той и погледна нагоре: – Какво значи това, родственико?

Силно възбуденият Пренхое едва преглътна:

– Отидох при гробниците в Некропола. Обиколих и Домовете на вечността, преди да посетя гробовете

на родителите му. Майка му е била жрица на богинята Мерцегер.

– Богинята змия! – задиша тежко Амеротке.

Той се запита дали това е пътят, който следва истината. Дали има някакъв невидим огън, който осветява и разпалва разума и душата? Обърна се, стисна между ръцете си лицето на Пренхое и го целуна силно по челото. Младият писар се изчерви от смущение.

– Пренхое, ти си ми роднина, но и приятел. Забелязал си нещо, което аз съм пропуснал. Намерил си онова, което не съм догледал. Ето защо ти ще бъдеш моите очи и уши от идния път, когато седна на стола на съдията. И можеш да сънуваш до насита онова, що е на сърцето ти. А сега чуй с какво трябва да се заемеш.

Амеротке прекара по-голямата част от деня недалеч от Залата на двете истини. Слезе до езерото и се пречисти, умивайки тялото и лицето си във водите, от които бе пила ибисовата птица. Облече си чисти дрехи, които държеше в малка стаичка зад параклиса. Пречисти устата си със самородна сода и пръсна още тамян пред богинята. Накрая коленичи, опрял чело на земята.

– Съгреших! – призна той. – Съмнявах се! Но сърцето ми е чисто и искам да погледна лика ти. Помогни ми да вървя по пътя на истината и да не се отклонявам от него!

Бе обхванат от такова вълнение, че забрави да се нахрани; едва към залез излезе в района около храма и си купи няколко дълги парчета гъше месо, опечено върху дървени въглища. После приседна на земята, хапна и пи малко вино. Асурал се бе погри-

жил да събере част от храмовата полиция отвъд вътрешния двор. Пренхое също бе там, а малко порано бе пристигнал и Шуфой. Съдията ги бе помолил да останат на това място и да не го безпокоят, но за всеки случай поиска от Асурал да му даде ножа си. Скри хладното оръжие под горната си дреха и влезе в помещението с олтара. Приседна там, опрял гръб о стената. Запали алабастровите маслени лампи, така че всичко бе готово, когато влезе Сетос. Амеротке го покани с жест да седне на отсрещната възглавница.

– Благородни ми Сетос, доволен съм, че можа да дойдеш.

Царският обвинител седна с кръстосани крака; очите му гледаха внимателно, а на слабото му лице с остри черти бе положена маската на безпокойство и загриженост. Той сложи до себе си малка торба с принадлежности за писане.

– Какво бе решила да сподели божествената ни подарка?

– Че Рахимере ще бъде съден за измяна.

– Но не и за убийство, така ли?

– Не, уважаеми. По такова обвинение ще бъдеш съден ти!

Сетос се изправи и усмивка разкриви лицето му.

– Амеротке, Амеротке, нима слънцето е размекнало мозъка ти? Или жегата от вихъра на боя...?

Амеротке посочи олтара:

– Сетос, Маат никого не изпуска от погледа си. Именно тя, която е самата истина, познава тъмата в сърцето ти. Макар да си главният царски обвинител, очите и ушите на фараона, най-близкият приятел на Тутмос II. Сигурен съм, че покойният фараон ти е

разказал за всичко, което е научил в онези тъмни зали под пирамидата на Хеопс! – Сетос дори не трепна. – Ти, върховни жрецо – продължи Амеротке – ти си бивш изповедник на царица Амхозе – майката на божествената Хатусу. Какво стана с теб, приятелю? Думите на Тутмос ли те смразиха? Че египетските богове не са нищо повече от каменни идоли, а? Как ще трябва да се върнеш в Тива и да отсъдиш поновому, да сринеш олтарите и да въведеш нов ред в името на Единствения, който някога вървял сред хората в началото на времето, преди да избухне онази първа война? Още преди да бъде разбито огледалото на истината, а всички ние – оставени само с отломъците от него? – приведе се напред Амеротке. – Няма ли да възразиш?

– Приказката си я бива, дума няма – отзова се Сетос.

– Тутмос не е скрил нищо от теб. Изпратил е теб, най-верния си, обратно в Тива, за да подготвиш посрещането му и да заложиш всички планове, необходими за произнасянето на неговата върховна отсъда. Но в твоята душа вече е царял немислим дотогава смут. Осъзнал си, че идва краят на храмовите култове и предстоят лишаването на жреците от собственост и конфискация на всички богатства. Какъв гняв те е разтърсвал, когато си разбрал какво трябва да извършиш! Навярно си се преструвал, че слушаш внимателно: съгласявал си се, но дълбоко в душата ти е зреел планът за отмъщение. Търсил си отчаяно начин, преди да приемеш жребия – спря за миг Амеротке. – Но ти си царски обвинител. Познаваш добре нечестивите наслоения под повърхността на Тива. Наел си хора от задругата на

убийците амемети. Поискал си да се създаде объркване и смут. Платил си им да отидат в Некропола и да осквернят гробницата на фараона, но това е било предизвикано по-скоро от гняв, а не от злост. Мислил си дълго и упорито, преди да промениш хода на действията си. Не си могъл да държиш в ръцете си Тутмос с неговото пословично твърдоглавие. Още в момчешка възраст той е имал подчертано отрицателно отношение както към жреците, така и към поклонниците на култове в храмовете на Тива. Но Хатусу е била нещо друго – не само млада, но и уязвима: не бе дарила съпруга си с жив мъжки наследник... – Сетос дишаше тежко с разширени ноздри. – След като не си успял да установиш контрол над Тутмос, постарал си се да направиш същото с Хатусу, която захваща стръвта, потискана от своята несигурност и тревога.

– И какво си приготвил да кажеш по-нататък? – прекъсна го Сетос. – Че съм убил божествения Тутмос в храма на Амон Ра, така ли?

– О, не, защото не си бил в храма – отговори Амеротке. – По това време си бил долу, на кея.

– Защо, може би за да скрия една отровна змия на борда на царския кораб, а?

– О, не. Това е станало по-късно. Ти си жрец на Амон Ра. Взел си няколко от белите гълъби, които гнездят в храма, и си ги отнесъл на закътано място. Там си наранил телата им и си ги пуснал. Разбира се, че гълъбите се връщат обратно в гълъбарника си независимо дали са ранени или не. Сетос, колко бяха те? Шест или седем? Някои са умрели по обратния път, други са паднали от небето, неколцина са опръскали тълпата с кръвта си. Лошо знамение за връща-

нето на фараона! Какви са били плановете ти? Да се подсили значението на такива поличби може би? Да изплашиш Тутмос или да подбудиш народа към съпротива срещу него? – протегна напред ръце Амеротке, оглеждайки пръстите си. – Искал си да имаш власт над фараона. Да унищожиш замисъла и идеите, заченати в Сакара. Да го уплашиш със знаци и поличби, а после да контролираш действията му посредством господарката Хатусу.

– Тутмос умря! – бе резкият отговор на Сетос.

– О, сигурно си го приел като знак за божия намеса – отвърна Амеротке. – Нещо като отговор на молитва. Тутмос, уморен и с гъмжащо от плановете съзнание за всевъзможни начинания, получава припадък и умира пред статуята на Амон Ра. Е, сега не са ти нужни нито ранени гълъби, нито осквернени гробници. Тутмос го няма вече, така че ти трябва само да попритегнеш примката около господарката Хатусу. Освен това се налага да представиш смъртта на фараона като божествена отсъда – ухапване от змия, която е символ на Дуат в мрака на подземния свят.

Сетос вдигна вежди и запита:

– Как?

– Ти си във върховната жреческа йерархия на Амон Ра. Високопоставените очи и уши на царя. Можеш да пътуваш навсякъде без ограничения и никой няма правото да ти задава излишни въпроси. Оставяш отровната вилица в жалейната зала, като принуждаваш Хатусу да промуши с нея трупа на съпруга си. Междувременно си занесъл онази отровна змия на царския кораб. Имал си и други плановете, нали? Стремел си се да създадеш раздор, объркване

и пълен хаос, така че дори идеята за планове на Тутмос да бъде забравена. Наложило се е да се вземат специални мерки за придружителите на фараона в Сакара – Менелото, Ипувер и Аменхотеп. Щом като фараонът е разкрил пред теб сърцето си, може да е направил същото и пред други приближени. Защо не? Затова те е трябвало да замлъкнат. С помощта на тайнствените си писма нареждаш на Хатусу да повдигне обвинения срещу Менелото. Убиваш Ипувер в заседателната зала на съвета, докато горкият Аменхотеп просто няма как да не зачете поканата на благородния Сетос. Затова отива на посоченото усамотено място на брега на Нил. Ти ли го уби със собствените си ръце? Или го чакаха аменетите? Даде ли им ясни наставления да го убият, да отделят главата му от тялото и да я изпратят като подарък на Рахимере, за да посеят още по-голям раздор в царския съвет, събрал се на оня злощастен гуляй?

– И тази приказка си я бива – рече Сетос. – Но защо ли е трябвало да го правя?

– За да бъдат защитени култът и всичките почести към храма. За да възникнат такъв смут и хаос, че бляновете на Тутмос и на всичките му евентуални последователи да бъдат забравени завинаги. Сигурно си се виждал като избраник на боговете в собствените си представи. Съперничеството между Хатусу и Рахимере се оказва благодатна почва за твоя посев.

– На змии ли? – подигравателно вметна Сетос.

– Да, бе! Нали си спомняш процеса срещу горкият Менелото? Той бе призовал в своя защита възрастния жрец змияр Лабда, който ни разказа обстойно за

отровните и безобидните змии, но изненадващо спомена мимоходом и твоя милост. Описвайки природата на силно отровните змии, той каза: „И почитаемият Сетос би трябвало да го знае“! Тогава само ти си обърнал внимание на думите му. Лабда е имал предвид, че майка ти също е била жрица на култа към богинята змия Мерецегер. Тя не е могла да не познава добре отровните змии, от които гъмжи както в пустинята, така и по тучните брегове на Нил. Гробът ѝ в Некропола го доказва. Моят роднина Пренхое е ходил специално там, за да провери. Самият той ми обърна внимание на думите на стария жрец. Пренхое може да е тълкувател на сънища и малко фантазьор, но е тънък наблюдател. Намерил е гробницата на родителите ти. На външната ѝ страна се намира изображение на майка ти – Сетос примигна и отклони погледа си. – Сигурен съм, че помниш добре! Стъкмена в жречески одежди жена със змия в ръката показва на младо момче с провиснала къдрица коса от едната страна на лицето му как да държи влечугото. Ти си това момче, нали? – съзнателно си наложи по-спокоен тон Амеротке. – И така: взел си отровната твар и си я занесъл на борда на царската ладия, докато вилицата, оставена от теб за Хатусу, е често ползвано приспособление от жреците, които боравят със змии! – Сетос дишаше бързо с полузатворени очи, полека изтегляйки назад главата си. – Ако си подготвен да си служиш със змиите – продължи Амеротке, – те не са опасни. Донесъл си една от тях в залата на съвета, скрита в писарска чанта, която се носи на гръб. Оставена в покой на тъмно в чантата, след като е била нахранена, отровната змия си е почивала кротко. Когато

работата на съвета е била прекъсната за почивка, ти си разменил чантите. Горкият Ипувер е бръкнал в нея и змията мигновено го е ухапала. А виното на Омендап не е ли съдържало някаква змийска отрова? Кога постави съдовете с отровното вино в личните му запаси: преди да напуснем Тива или по време на марша в северна посока?

– Доказателство? Къде е доказателството? – дразнещо процеди Сетос. – Думите ти все още не доказват нищо.

– Мислел си, че всичко ще бъде покрито в суматохата – отговори Амеротке. – По някое време обаче си се усъмнил, че аз постепенно се приближавам до истината. Освен това си си дал сметка, колко опасен е бил старият Лабда. Познавал е семейството ти и е знаел за специалната ти подготовка. Той също е трябвало да замлъкне. Отишъл си в светилището му и си го убил, като умело си подмамил и мен на същото място. Ти махна дъските от мястото им. Сигурно след месеци са щели да намерят онова, което хиените са щели да оставят от мен. Още една загадка, която да дообърка мислите на хората и да подхранва слуховете в Тива – спря за миг Амеротке. – Щял съм да изчезна така, както е трябвало да се случи и с Менелото. На амеметите е било поръчано да го отвеждат в Червените земи, да го убият и да скрият трупа му. Щяла Тива е щяла да го брои за избягал престъпник. Объркване след объркване! Водачът на амеметите ли разнасяше онези въсъчни фигурки като предвестници на смъртта? А, между другото, той каза ли ти, че Менелото е успял да избяга? – вместо да отговори, Сетос сви устни, готов да изръмжи. – В качеството си на обвинител в

името на фараона – продължи Амеротке – не може да не си знаел как да установиш връзка с гилдията на убийците. Със сигурност си им платил добре, за да последват войските в очакване на удобния момент за удар върху мен, Омендап или Хатусу – събра в едно ръцете си Амеротке. Знам голямата тайна – изрече тихо той. – Изчетох стелата в Сакара – спря тук Амеротке за малко, без да сваля очи от Сетос. – Те влязоха след мен и Менелото. По този начин си осигурих всички необходими ми доказателства. Един от тях е задържан.

– Всички са мъртви! – отрязва Сетос и затвори очи, осъзнал ужасната си грешка.

– Лично ли отиде там? – попита Амеротке. – Мина ли по тайните коридори? – Сетос приседна с кръстосани крака и наведена глава. – Е, уважаеми, погледни фактите – настойчиво продължи Амеротке. – Като царски обвинител несъмнено си знаел за амеметите. Бил си близко доверено лице на божествения Тутмос. Като начеващ жрец си бил капелан изповедник на царицата майка Ахмозе. Не може да не си знаел за нейните фантасмагории във връзка със зачеването на Хатусу. Бил си на кея в деня на завръщането на фараона в Тива. Присъства на съдебното заседание, когато възрастният жрец направи връзката, загатвайки за родителите ти. Знаеш достатъчно за змиите. Бил си и на местопрестъплението, довело до смъртта на Ипувер. Аменхотеп е вярвал в теб и без съмнение се е отзовал на поканата ти, въпреки че е бил потиснат и прекомерно вгълбен в себе си. Нищо не ти е пречело да бъдеш в близкото обкръжение на генерал Омендап, така че присъствието ти около личния му багаж не е предизвикало подозре-

ние. Сега не съм пред теб в качеството си на съдия, но ако се намирах в Залата на двете истини, без съмнение щях да постановя, че се налага да чуя отговора ти по представените доказателства.

Сетос потри лицето си и леко се усмихна.

– В края на краищата – започна той бавно – крайният победител съм аз. Амеротке, аз постигнах онова, което боговете поискаха от мен. Тутмос ми каза всичко, което бе открил в Сакара – разтвори той ръце. – Какво друго можех да направя? Да оставя този фантазюр да се върне в Тива ли? Да му позволя да разруши храмовете и култовете, съществували от много стотици години, така ли? Да изгони жреците? Той беше също като момче, получило нова играчка. И след като сподели всичко с мен, да започна да подскачам от радост в победен танц! – завъртя той глава в знак на несъгласие. – Върнах се бързо в Тива. Поисках в молитвите си помощ, която да ме води. Да, оскверняването на гробницата му и ранените гълъби бяха чисто и просто паникьосване. Но когато Тутмос се срина и умря, приех го като отговор на боговете на моята молитва. Съумях да удържа в ръцете си Хатусу, или поне смятах, че съм го постигнал. Амеротке, не принуди ли тя всинца ни да признаем, че сме сбъркали в преценките си за нея? Тя се оказа мъж повече от съпруга си и баща си, взети заедно. Да, наистина исках да създам пълно объркване. Имах желание да залича всички спомени за виденията, идеите и откровенията на Тутмос. Смятах, че процесът срещу Менелото ще предизвика повече разпри и ще доведе до по-голяма несигурност. Не бях сигурен доколко е запознат с реалното състояние на нещата и докъде биха могли да се

прострат признанията му на открито съдебно заседание. Разбира се, честният Амеротке го пое и като съдия наложи определен ход на събитията. Разбрах, че бях допуснал грешка. Менелото трябваше да бъде убит, но той избяга. Колкото до останалите? – сви рамене той: – Аменхотеп също бе набелязан да замлъкне, а аз и досега не знам точно какво е споделил божественият Тутмос с Ипувер, а още по-малко с генерал Омендап. Мислех, че ако използвам съперничеството между Хатусу и Рахимере, всички налудничави планове на мъртвия фараон ще бъдат забравени – той протегна ръце. – Тутмос бе умрял, но кои още бяха посветени? Хатусу? Рахимере? Омендап? Менелото? Аменхотеп? Ако възкачването на трона протечеше мирно и гладко, кой знае какви смахнати идеи можеха да се появят и да бъдат прокарани? Не виждаш ли, че нямах избор! Тутмос или ония, които бе успял да убеди, щяха да нанесат удар в самото сърце на религията на Египет. Съжалявам както за амеметите, така и за станалото в Долината на царете, но отново нямах избор – изнесе той главата си напред с широко отворени очи. – Амеротке, водеха ме боговете! Самият Сет командваше душата ми. Каква сила има намесата на хората в сравнение с пожеланията на Амон Ра?

– Ти ще умреш – отговори Амеротке.

– Всички умираме, Амеротке. С всеки изминал ден сенките се удължават и идват по-близо до нас. Моля само за едно: не искам да ме заравят в Червените земи или да увесват голото ми тяло от пилоните. Не желая тълпата да ми се подиграва, както и някой друг да научи причината за моите действия. Нека пясъците да продължат да се носят над Сакара,

а Хеопсовата пирамида да запази тайните си – той облиза устни. – Бих поискал малко вино, съвсем малко.

Амеротке отиде до мястото, където жрецът оставяше храна и питие за богинята. Там напълни една пръстена чаша до половината. Тогава долови някакво раздвижване зад себе си и се обърна, за да види как Сетос, наклонил главата си назад, изгърсва в устата си последните капки от съдържанието на някаква миниатюрна съдинка, която бе извадил от чантата си с приспособления за писане. После я пусна на земята.

– Отрова на змия – рече той. – Тя ще спре сърцето и ще спече кръвта ми... – той полегна като дете, което се кани да заспи, облягайки главата си на чантата. После протегна ръка: – Амеротке, не ме оставяй сам! – съдията коленичи до него. Хвана ръката на Сетос, която вече изстиваше, лепкава и влажна, но хватката ѝ бе все още силна. – Помоли се за мен – пошепна Сетос. – Нека погребат трупа ми, както подобава. Оставете моята Ка да отиде в залата на Озирис, където ще отговаря за стореното от мен.

Той остана така още малко, а после тялото му бе разгърсено от конвулсии и в ъгълчето на устата му изби фина пяна. Клепачите му потрепнаха и главата му се отпусна встрани. Амеротке освободи ръката си. Той изрече кратка молитва и обходи с поглед затворената врата на олгара, съдинките с тамян и свещените чаши и чинии. После наведе глава.

– Накрая – молитвено произнесе той – остава само истината!

ОБЪСНИТЕЛЕН ПОСЛЕСТОВ
ОТ АВТОРА

В този роман е представена политическата сцена от 1479 г. пр. Хр., когато царица Хатусу завзема властта. Нейният съпруг умира при загадъчни обстоятелства, а тя успява да се наложи като върховен властелин след ожесточена борба. Оказва ѝ помощ хитрият Сененмут¹⁵, издигнал се от низините, за да сподели с нея абсолютната власт. Надгробният му паметник е запазен и до днес под номер 353; на него е скицирано изображението¹⁶ на служителя фаворит на Хатусу. Няма място за съмнение, че Хатусу и Сененмут са били любовници: от древността са останали графити, на които живо и нагледно са представени интимните им отношения. Хатусу била силен върховен владетел. По стенописите тя е изобразена като воин, а надписите удостоверяват, че винаги е предвождала войските си в боя.

¹⁵ В литературата е възприето името Сенмут – архитект на царица Хатшелсут и строител на храмовия комплекс Деир ел Бахари, изумяващ с пропорциите си и с екологично съобразеното си разположение – бел. прев.

¹⁶ В действителност представлява кубична статуя, намерена в Некропола на Тива. – бел. прев.

В средите на египтолозите се приема за твърде вероятно построяването на пирамидите и на Сфинкса да е извършено върху лабиринт от тайни галерии, пещерни кухни, храмове и библиотеки. Описаната в романа сцена в Залата на обесените е отбелязана в интересното изследване на Ото Нобейт за фараона Тутанкамон. Наистина, добре позната е теорията за изгубените във времето познания – както научни, така и чисто богословски, – подкрепяна и от вещи египтолози, като Бови и Ханкок. През август 1997 г. „Сънди таймс“ отбелязва, че е възможно да се стигне до изгубените библиотеки на Хеопс.

През новата ера египетската теология се изражда в долнопробен култ към животни и насекоми, осмян жестоко в сатирите на римския поет Ювенал. Но в зората на своето време египтяните търсят единение в богословието. Идеята за единствен бог – любящата фигура на баща и майка едновременно – играе водеща роля в историята на Египет. Освен това не бива да забравяме, че там се ражда знаменитият пророк и законодател на евреите Мойсей, а само сто и трийсет години след историята, разказана в тази книга, фараонът Ехнатон довежда Египет до ръба на гражданска война, когато налага революционен обрат в политиката на религиозния канон и заменя храмовото многообразие и многобожествения пантеон в Тива с култ към „Единствения“ бог.

Опитах се да предам вярна картина на една вълнуваща и бляскава цивилизация, която не престава да провокира нашето любопитство. Разбираемо е очарованието на Древен Египет – екзотичен и тайнствен, защото

цивилизацията му съществува преди повече от шест хиляди години, но и днес можем да почувстваме света на тогавашните хора чрез техните писма и стихове, които не спират да прокарват своята мъдрост през вековете.

ЕГИПЕТСКИ

ЗАГАДКИ

МАСКАТА НА РА

Редактор **Милена Трандєва**

Художник **Виктор Паунов**

Технически редактор **Станислав Иванов**

Коректор **Юли Штєва**

Първо издание

Формат 84x108/32. Печ. коли 18

КНИГОИЗДАТЕЛСКА КЪЩА „ТРУД“

ул. „Дунав“ № 15, тел. 981 41 10, 987 82 61, 987 29 24

e-mail:kktrud@netel.bg

www.trud.bg

Разпространение – тел. 46 75 29, 46 75 65

Печат „МИСКО ПРИНТ“ БООД

КНИЖАНИЦИ „ТРУД“

бул. „Васил Левски“ № 136

бул. „Скобелев“ № 63